รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑๕/๒๔๙๙ (สามัญ) ชุดที่ ๓

วัน พฤหัสบดี ที่ ๒๐ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙

ชื่อผู้แก้	ข้อความที่แก้	หมายเหตุ

ที่ประชุมรับรองในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๔๙๙ (วิสามัญ) ชุดที่ ๑

วัน อังคาร ที่ ๖ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๙๙

(สำเนา)

ที่ ๑๒๐๔/๒๔๙๔ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๗ กันยายน ๒๔๙๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔..

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔.. พร้อมด้วยบันทึกการประชุมของคณะกรรมาธิการ ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔.. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ประกอบด้วย

๑. นายฉันท์ จันทชุม
๒. นายชัยวัฒน์ อินทะพันธ์
๓. นายผัน บุญชิต
๔. นายพลตำรวจตรี ฉมาย อุทยานานนท์
๕. ขุนวิจิตรพาหนการ
๖. ขุนวิวรณ์สุขวิทยา
๗. นายเสกล บุญยัษฐิติ
๘. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์
๙. นายเหลื่อม พันธ์ฤกษ์

ที่ประชุมกรรมาธิการได้เลือกข้าพเจ้าเป็นประธานกรรมาธิการ และ นายเหลื่อม พันธ์ฤกษ์ เป็นเลขานุการกรรมาธิการ

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อท่านจักได้นำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาในวาระที่ ๒ และที่ ๓ ต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) นายพลตำรวจตรี ฉมาย อุทยานานนท์

(ฉมาย อุทยานานนท์)

ประธานกรรมาธิการวิสามัญ.

สำเนาถูกต้อง

ประสงค์ พ.

ท.

บันทึกการประชุมกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔..

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔.. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา บัดนี้ได้ดำเนินการแล้ว จึงขอเสนอผลของการพิจารณาดังต่อไปนี้

๑. คณะกรรมาธิการได้เลือก นายตำรวจตรี ถมยา อุทยานานนท์ เป็นประธานกรรมาธิการ และ นายเหลื่อม พันธ์ฤกษ์ เป็นเลขานุการกรรมาธิการ

๒. ผู้ที่คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ชี้แจงแทนคือ ขุนวิจิตรพาหนการ

๓. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีผู้แปรญัตติ

๔. ปรากฏผลของการพิจารณาดังต่อไปนี้

<u>ชื่อร่างพระราชบัญญัติ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>	"
<u>มาตรา ๑ – ๒</u>	"
<u>มาตรา ๓</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓ ทวิ</u>	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๔ – ๕</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖</u>	กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา
<u>มาตรา ๗</u>	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๑ การป้องกันโรคระบาด</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘ – ๑๐</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๑</u>	กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา
<u>หมวด ๒ เขตปลอดโรคระบาด</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๒ – ๑๔</u>	"
<u>มาตรา ๑๕</u>	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๓ เขตโรคระบาด</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๖</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๗ – ๑๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๙ – ๒๐</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๑</u>	ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๔ การควบคุมการค้าสัตว์ และซากสัตว์		ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๓ – ๒๖		มีการแก้ไข
หมวด ๕ เบ็ดเตล็ด		ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๗ – ๒๘		มีการแก้ไข
มาตรา ๒๙ – ๓๐		ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๑ – ๓๕		มีการแก้ไข
มาตรา ๓๕ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	
มาตรา ๓๖ – ๓๗		มีการแก้ไข
มาตรา ๓๘		ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๙		มีการแก้ไข
หมวด ๖ บทกำหนดโทษ		ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๐ – ๔๒		มีการแก้ไข
มาตรา ๔๓	กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา	
มาตรา ๔๔ – ๔๘		มีการแก้ไข
มาตรา ๔๘ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	
มาตรา ๔๘ ตรี	" "	
มาตรา ๔๙ – ๕๐		มีการแก้ไข
บัญชีอัตราค่าธรรมเนียม		"

๕. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาพร้อมกับบันทึกนี้ด้วยแล้ว.

(นายเหลื่อม พันธ์ฤกษ์)
เลขานุการ.

ร่าง

พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕..

....

....

....

....

....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

....

....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕.."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติโรคระบาดปศุสัตว์และสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๗๗

(๒) พระราชบัญญัติโรคระบาดปศุสัตว์และสัตว์พาหนะแก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๔๗๘ และ

(๓) พระราชบัญญัติโรคระบาดปศุสัตว์และสัตว์พาหนะ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๔๙๗

~~ส่วนบรรดา~~ในกรณีที่มีบทกฎหมาย กฎ~~และ~~หรือข้อบังคับอื่น ซึ่งขัด หรือแย้งกับบท
แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

มาตรา ๓ ทวิ ในพระราชบัญญัตินี้

"สัตว์" หมายความว่า

(๑) ช้าง ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ สุกร สุนัข แมว กระต่าย
ลิง ชะนี และให้หมายความรวมถึงน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์สัตว์เหล่านี้ด้วย

(๒) สัตว์ปีก จำพวกนก ไก่ เป็ด ห่าน และให้หมายความรวมถึงไข่สำหรับ
ใช้ทำพันธุ์ด้วย และ

(๓) สัตว์ชนิดอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

"ซากสัตว์" หมายความว่า ร่างกายหรือส่วนของร่างกายสัตว์ที่ตายแล้ว และยังไม่ได้แปรสภาพเป็นอาหารสุก หรือสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูป และให้หมายความรวมถึงงา เขา และขน ที่ได้ตัดจากสัตว์ขณะมีชีวิตและยังไม่ได้แปรสภาพเป็นสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูปด้วย

"โรคระบาด" หมายความว่า โรครินเดอร์เปสต์ โรคเฮโมรายิกเซพติซีเมีย โรคแอนแทรกซ์ โรคเซอร่า โรคสารติก โรคมงคล่อพิษ โรคปากและเท้าเปื่อย โรคอหิวาต์สุกร และโรคอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

"เจ้าของ" หมายความรวมถึงผู้ครอบครอง ในกรณีที่เกี่ยวกับสัตว์ เมื่อไม่ปรากฏเจ้าของ ให้หมายความรวมถึงผู้เลี้ยงและผู้ควบคุมด้วย

"ท่าเข้า" หมายความว่า ที่สำหรับนำสัตว์และซากสัตว์เข้าในราชอาณาจักร

"ท่าออก" หมายความว่า ที่สำหรับนำสัตว์และซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร

"ด่านกักสัตว์" หมายความว่า ที่สำหรับกักสัตว์หรือซากสัตว์เพื่อตรวจโรคระบาด

"การค้า" หมายความว่า การค้าในลักษณะคนกลาง

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ

"สารวัตร" หมายความว่า สารวัตรของกรมปศุสัตว์ หรือผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"นายทะเบียน" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

"สัตวแพทย์" หมายความว่า สัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมปศุสัตว์

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ให้ใช้บังคับในกรณีเกี่ยวกับสัตว์ของกระทรวงกลาโหมและส่วนราชการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕ สำหรับสุนัข แมว กระต่าย ลิง ชะนี รวมตลอดถึงน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์สัตว์เหล่านี้ และสัตว์ปีกจำพวกนก ไก่ เป็ด ห่าน รวมตลอดถึงไข่สำหรับใช้ทำพันธุ์ของสัตว์ปีกเหล่านี้ ให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเฉพาะการนำเข้า การนำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร หรือการอย่างอื่น ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ ในพระราชบัญญัตินี้

"สัตว์" หมายความว่า

(๑) ช้าง ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ สุกร สุนัข แมว กระต่าย ลิง ชะนี รวมทั้งตัวอ่อนหรือน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ของสัตว์เหล่านี้

(๒) สัตว์ปีก ได้แก่ ไก่ เป็ด ห่าน รวมทั้งตัวอ่อนหรือไข่สำหรับใช้ทำพันธุ์ของสัตว์ปีกเหล่านี้

(๓) สัตว์ชนิดอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

"ซากสัตว์" หมายความว่า ร่างกายหรือส่วนของร่างกายสัตว์ที่ตายแล้ว และยังมิได้แปรสภาพเป็นอาหารสุก หรือสิ่งแปรรูปสำเร็จรูป และรวมตลอดถึงงา เขา และ ขน ที่ได้ตัดออกจากสัตว์และปีกสัตว์และยังมิได้แปรสภาพเป็นสิ่งแปรรูปสำเร็จรูป

"โรคระบาดสัตว์" หมายความว่า โรครินเดอร์เปสต์ โรคเฮโมรายิกเซพติซีเมีย โรคแอนแทรกซ์ โรคเซอร่า โรคสเตรงเกิ้ล โรคแบล๊คเลก โรคปากและเท้าเปื่อย โรคอหิวาต์สุกร และโรคอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

"เจ้าของ" หมายความรวมตลอดถึงผู้ครอบครอง ในกรณีที่เกี่ยวกับสัตว์ที่ไม่ปรากฏเจ้าของ ให้หมายความรวมตลอดถึงผู้เลี้ยงและผู้ควบคุมด้วย

"ท่าเข้า" หมายความว่า ที่สำหรับกักสัตว์และซากสัตว์ที่นำเข้าในราชอาณาจักร

"ท่าออก" หมายความว่า ที่สำหรับกักสัตว์และซากสัตว์ที่นำออกนอกราชอาณาจักร

"ด่านกักสัตว์" หมายความว่า ที่สำหรับกักสัตว์เพื่อตรวจโรคระบาด

"ตลาดค้า" หมายความว่า การค้าในลักษณะคนกลาง

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"สารวัตร" หมายความว่า สารวัตรของกรมปศุสัตว์ หรือผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"นายทะเบียน" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

"สัตวแพทย์" หมายความว่า สัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมปศุสัตว์

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ นายทะเบียน และสัตวแพทย์ และออกกฎกระทรวงวางระเบียบการขอและการออกใบอนุญาตกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมเฉพาะกรณี และกำหนดการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

<u>การป้องกันโรคระบาด</u>

มาตรา ๘ ในท้องที่ที่ยังมิได้ประกาศเป็นเขตปลอดโรคระบาดตามหมวด ๒ หรือในท้องที่ที่ยังมิได้ประกาศเป็นเขตโรคระบาด เขตสงสัยว่ามีโรคระบาด หรือเขตโรคระบาดชั่วคราวตามหมวด ๓ ถ้ามีสัตว์ป่วยหรือตายโดยรู้ว่าเป็นโรคระบาด หรือมีสัตว์ป่วยหรือตายโดยปัจจุบันทันด่วนโดยไม่ปรากฏว่าป่วยหรือตายโดยเหตุใด ๆ หรือในหมู่บ้านเดียวกัน หรือในบริเวณใกล้เคียงกัน มีสัตว์ตั้งแต่สองตัวขึ้นไปป่วยหรือตาย มีอาการคล้ายคลึงกันในระยะเวลาห่างกันไม่เกินเจ็ดวัน ให้เจ้าของแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์ท้องที่ภายในเวลายี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่สัตว์ป่วยหรือตายแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่สัตว์ป่วยตามวรรคก่อน ให้เจ้าของควบคุมสัตว์ป่วยทั้งหมดไว้ภายในบริเวณที่ที่พักอยู่และห้ามมิให้เจ้าของหรือบุคคลอื่นใดเคลื่อนย้ายสัตว์ป่วยไปจากบริเวณนั้น และในกรณีที่สัตว์ตายตามวรรคก่อน ให้เจ้าของควบคุมซากสัตว์นั้นให้คงอยู่ ณ ที่ที่สัตว์นั้นตายและห้ามมิให้เจ้าของหรือบุคคลอื่นใดเคลื่อนย้าย ชำแหละ หรือกระทำประการหนึ่งประการใดแก่ซากสัตว์นั้น ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์ไม่ได้สั่งการอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับการตรวจซากสัตว์นั้นภายในเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่สัตว์นั้นตาย ให้เจ้าของฝังซากสัตว์นั้นใต้ระดับผิวดินไม่น้อยกว่าห้าสิบเซ็นติเมตร สำหรับซากสัตว์ใหญ่ให้ถมดินกลบหลุมเหนือระดับผิวดินไม่น้อยกว่าห้าสิบเซ็นติเมตรอีกด้วย

มาตรา ๙ เมื่อได้มีการแจ้งตามมาตรา ๘ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีสัตว์ป่วยหรือตายโดยโรคระบาด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือสารวัตรมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของจัดการดังต่อไปนี้

(๑) ให้กักขัง แยก หรือย้ายสัตว์ป่วย หรือสงสัยว่าป่วยไว้ภายในเขตและตามวิธีการที่กำหนดให้

(๒) ให้ฝัง หรือเผาซากสัตว์นั้น ณ ที่ที่กำหนดให้ ถ้าการฝังหรือเผาไม่อาจทำได้ให้สั่งทำลายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร หรือ

(๓) ให้กักขัง แยก หรือย้ายสัตว์ที่อยู่ร่วมฝูง หรือเคยอยู่ร่วมฝูงกับสัตว์ที่ป่วยหรือสงสัยว่าป่วยหรือตายไว้ภายในเขตและตามวิธีการที่กำหนดให้

มาตรา ๑๐ เมื่อได้มีการแจ้งตามมาตรา ๘ หรือตรวจพบ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีสัตว์ป่วยหรือตายโดยโรคระบาด ให้สัตวแพทย์มีอำนาจเข้าตรวจสัตว์หรือซากสัตว์นั้น และให้มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของจัดการดังต่อไปนี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
การป้องกันโรคระบาด

มาตรา ๘ ในท้องที่ที่ยังมิได้ประกาศเป็นเขตปลอดโรคระบาดตามหมวด ๒ หรือในท้องที่ที่ได้มีประกาศเป็นเขตโรคระบาด เขตสงสัยว่ามีโรคระบาด หรือเขตโรคระบาดชั่วคราวตามหมวด ๓ ถ้ามีสัตว์ป่วยหรือตายโดยรู้ว่าเป็นโรคระบาด หรือมีสัตว์ป่วยหรือตายโดยปัจจุบันอันไม่อาจรู้เห็นได้ว่าป่วยหรือตายโดยเหตุใด ๆ หรือในหมู่บ้านเดียวกัน หรือในบริเวณใกล้เคียงกันมีสัตว์ตั้งแต่สองตัวขึ้นไปป่วยหรือตาย มีอาการคล้ายคลึงกันในระยะเวลาห่างกันไม่เกินเจ็ดวัน ให้เจ้าของแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์ท้องที่ภายในเวลายี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่สัตว์ป่วยหรือตายแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่สัตว์ป่วยตามวรรคก่อน ให้เจ้าของควบคุมสัตว์ป่วยทั้งหมดไว้ภายในบริเวณที่สัตว์อยู่และห้ามมิให้เจ้าของหรือบุคคลอื่นใดเคลื่อนย้ายสัตว์ป่วยไปจากบริเวณนั้น และในกรณีที่สัตว์ตายตามวรรคก่อน ให้เจ้าของควบคุมซากสัตว์นั้นไว้คงอยู่ ณ ที่ที่สัตว์นั้นตายและห้ามมิให้เจ้าของหรือบุคคลอื่นใดเคลื่อนย้าย ชำแหละ หรือกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดแก่ซากสัตว์นั้น ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์ไม่ได้สั่งการอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับการตรวจซากสัตว์นั้นภายในเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่สัตว์นั้นตาย ให้เจ้าของฝังซากสัตว์นั้นใต้ระดับผิวดินไม่น้อยกว่าห้าสิบเซ็นติเมตร สำหรับซากสัตว์ใหญ่ให้พูนดินกลบหลุมเหนือระดับผิวดินไม่น้อยกว่าห้าสิบเซ็นติเมตรอีกด้วย

มาตรา ๙ เมื่อได้มีการแจ้งตามมาตรา ๘ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีสัตว์ป่วยหรือตายโดยโรคระบาด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือสารวัตรมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของจัดการดังต่อไปนี้

(๑) ให้กักขัง แยก หรือย้ายสัตว์ป่วย หรือสงสัยว่าป่วยไว้ภายในเขตและตามวิธีการที่กำหนดให้

(๒) ให้ฝัง หรือเผาซากสัตว์นั้น ณ ที่ที่กำหนดให้ ถ้าการฝังหรือเผาไม่อาจทำได้ให้สั่งทำลายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร หรือ

(๓) ให้กักขัง แยก หรือย้ายสัตว์ที่อยู่ร่วมฝูง หรือเคยอยู่ร่วมฝูงกับสัตว์ที่ป่วยหรือสงสัยว่าป่วยหรือตายไว้ภายในเขตและตามวิธีการที่กำหนดให้

มาตรา ๑๐ เมื่อได้มีการแจ้งตามมาตรา ๘ หรือตรวจพบ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีสัตว์ป่วยหรือตายโดยโรคระบาด ให้สัตวแพทย์มีอำนาจเข้าตรวจสัตว์หรือซากสัตว์นั้น และให้มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของจัดการดังต่อไปนี้

(๑) ให้กักขัง แยก หรือย้ายสัตว์ป่วย หรือสงสัยว่าป่วยไว้ภายในเขต และตามวิธีการที่กำหนดให้ หรือให้ได้รับการรักษาตามที่เห็นสมควร

(๒) ให้ฝัง หรือเผาซากสัตว์นั้นทั้งหมด หรือแต่บางส่วน ณ ที่ที่กำหนดให้ ถ้าการฝังหรือเผาไม่อาจทำได้ ก็ให้ทำลายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร

(๓) ให้กักขัง แยก หรือย้ายสัตว์ที่อยู่ร่วมฝูง หรือเคยอยู่ร่วมฝูงกับสัตว์ที่ป่วย หรือสงสัยว่าป่วย หรือตายไว้ภายในเขตและตามวิธีการที่กำหนดให้ หรือให้ได้รับการป้องกันโรคระบาดตามที่เห็นสมควร

(๔) ให้ทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือสัตว์ หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาดตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ในการนี้ให้เจ้าของได้รับค่าชดใช้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของราคาสัตว์ซึ่งอาจขายได้ในตลาดท้องที่ก่อนเกิดโรคระบาด เว้นแต่ในกรณีที่เจ้าของได้จงใจกระทำความผิดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๕) ให้กำจัดเชื้อโรคที่อาหารสัตว์ หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด ตามวิธีการที่กำหนดให้ หรือ

(๖) ให้ทำความสะอาด และทำลายเชื้อโรคระบาด หรือพาหะของโรคระบาด ในที่ดิน อาคาร ยานพาหนะ หรือสิ่งของตามวิธีการที่กำหนดให้

~~มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้ผู้ใดค้า นำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย~~

~~อธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรไว้ในใบอนุญาตก็ได้~~

หมวด ๒
เขตปลอดโรคระบาด

มาตรา ๑๒ เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดโรคระบาดสำหรับสัตว์ชนิดใดในท้องที่ใด ก็ให้มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดท้องที่นั้นทั้งหมด หรือแต่บางส่วนเป็นเขตปลอดโรคระบาด ประกาศนี้ให้ระบุชนิดของสัตว์และโรคระบาดไว้ด้วย

มาตรา ๑๓ เมื่อได้ประกาศเขตปลอดโรคระบาดตามมาตรา ๑๒ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์เข้าใน หรือผ่านเขตนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีหรือสัตวแพทย์ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

มาตรา ๑๔ ภายในเขตปลอดโรคระบาด ให้เจ้าของสัตว์มีหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่และสารวัตรมีอำนาจตามมาตรา ๙ และให้สัตวแพทย์มีอำนาจตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๙

มาตรา ๑๕ ภายในเขตปลอดโรคระบาด ถ้าปรากฏว่ามีโรคระบาด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีโรคระบาด ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือสัตวแพทย์จะประกาศเขตโรคระบาด เขตสงสัยว่ามีโรคระบาดหรือเขตโรคระบาดชั่วคราวแล้วแต่กรณีตามหมวด ๓ ก็ได้

หมวด ๓

เขตโรคระบาด

มาตรา ๑๖ ในเขตท้องที่จังหวัดใดมี หรือสงสัยว่ามีโรคระบาด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นมีอำนาจประกาศกำหนดเขตท้องที่จังหวัดนั้นทั้งหมด หรือแต่บางส่วนเป็นเขตโรคระบาด หรือ/เป็นเขตสงสัยว่ามีโรคระบาด แล้วแต่กรณี ประกาศนี้ให้ระบุชนิดของสัตว์และโรคระบาดไว้ด้วย และให้ปิดไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ บ้านกำนัน บ้านผู้ใหญ่บ้าน และที่ชุมนุมชนภายในเขตนั้น

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่สัตวแพทย์เห็นว่า โรคระบาดที่ตรวจพบในท้องที่ของตนหรือท้องที่อื่นที่ติดต่อกับท้องที่ของตนจะระบาดออกไป ให้สัตวแพทย์มีอำนาจประกาศเป็นหนังสือกำหนดเขตโรคระบาดชั่วคราวมีรัศมีไม่เกินห้ากิโลเมตรจากที่ที่ตรวจพบโรคระบาดนั้น ประกาศนี้ให้ระบุชนิดของสัตว์และโรคระบาดไว้ด้วย และให้ปิดไว้ ณ บ้านกำนัน บ้านผู้ใหญ่บ้าน และที่ชุมนุมชนภายในเขตนั้น และให้ใช้บังคับได้สามสิบวันนับแต่วันประกาศ

มาตรา ๑๘ เมื่อได้มีประกาศกำหนดเขตโรคระบาด หรือเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดตามมาตรา ๑๖ หรือประกาศกำหนดเขตโรคระบาดชั่วคราวตามมาตรา ๑๗ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดเคลื่อนย้ายสัตว์ หรือซากสัตว์ภายในเขตนั้น หรือเคลื่อนย้ายสัตว์ หรือซากสัตว์เข้าใน หรือออกนอกเขตนั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากสัตวแพทย์

มาตรา ๑๙ ภายในเขตโรคระบาด หรือเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดตามมาตรา ๑๖ หรือเขตโรคระบาดชั่วคราว ตามมาตรา ๑๗ ให้สัตวแพทย์มีอำนาจตามมาตรา ๑๐ และให้มีอำนาจดังต่อไปนี้อีกด้วย คือ

(๑) ออกประกาศ หรือสั่งเป็นหนังสือให้บรรดาเจ้าของแจ้งจำนวนสัตว์บางชนิด และถ้าเห็นสมควรจะให้นำสัตว์นั้นมาให้ได้รับการตรวจ หรือป้องกันโรคระบาดก็ได้

(๒) สั่งให้เจ้าของสัตว์ที่ได้ผ่านการตรวจ หรือป้องกันโรคระบาดแล้วนำสัตว์นั้นมาประทับเครื่องหมายที่ตัวสัตว์ หรือ

(๓) สั่งกักยานพาหนะที่บรรทุกสัตว์ หรือซากสัตว์เพื่อตรวจโรคระบาด และถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้กักสัตว์หรือซากสัตว์นั้นเพื่อคุมไว้สังเกตตามความจำเป็นก็ได้

มาตรา ๒๐ ภายในเขตโรคระบาด หรือเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดตามมาตรา ๑๖ หรือเขตโรคระบาดชั่วคราว ตามมาตรา ๑๗ ถ้ามีสัตว์ป่วย หรือตาย ให้เจ้าของแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์ภายในเวลาสิบสองชั่วโมงนับแต่เวลาที่สัตว์ป่วย หรือตาย แล้วแต่กรณี และให้นำความในมาตรา ๘ วรรค ๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ ในเขตท้องที่จังหวัดใดซึ่งได้ประกาศเป็นเขตโรคระบาด หรือเขตสงสัยว่ามีโรคระบาด ถ้าปรากฏว่าโรคระบาดนั้นได้สงบลงหรือปรากฏว่าไม่มีโรคระบาดโดยเด็ดขาด แล้วแต่กรณี ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดถอนประกาศเช่นว่านั้นเสีย

หมวด ๔
การควบคุมการค้าสัตว์และซากสัตว์

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้บุคคลใดทำการค้าช้าง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร หรือสัตว์ชนิดอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือทำการค้าซากสัตว์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

มาตรา ๒๓ การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตให้ทำการค้าสัตว์ หรือซากสัตว์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ใบอนุญาตให้ทำการค้าสัตว์ หรือใบอนุญาตให้ทำการค้าซากสัตว์ ให้ใช้ได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคมแห่งปีที่ออก

มาตรา ๒๕ ผู้ทำการค้าสัตว์หรือซากสัตว์ ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต~~และต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง~~

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้ทำการค้าสัตว์หรือซากสัตว์ ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ให้สัตวแพทย์มีอำนาจยึดใบอนุญาตให้ทำการค้าสัตว์ หรือใบอนุญาตให้ทำการค้าซากสัตว์ไว้ได้~~ทันที~~เพื่อเสนอนายทะเบียน ถ้านายทะเบียนเห็นสมควรจะสั่งพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียก็ได้

ผู้ถูกยึดพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ถูกยึดพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตแล้วแต่กรณี คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นที่สุด

หมวด ๕
เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๒๗ ถ้ามีสัตว์ที่ไม่ปรากฏเจ้าของ ป่วย หรือตายในที่ดินของบุคคลใด ให้เจ้าของที่ดินนั้นมีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกับเจ้าของสัตว์นั้น และเมื่อปรากฏเจ้าของสัตว์ในภายหลัง เจ้าของที่ดินมีสิทธิเรียกร้องค่าใช้จ่ายเท่าที่จ่ายจริงจากเจ้าของสัตว์ได้

มาตรา ๒๘ ถ้ามีสัตว์ที่ไม่ปรากฏเจ้าของป่วยหรือตายโดยโรคระบาดในที่สาธารณะ หรือที่ดินที่ไม่ปรากฏเจ้าของ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์มีอำนาจกักสัตว์หรือซากสัตว์นั้นไว้ ณ ที่ที่เห็นสมควรภายในบริเวณที่นั้นได้ สำหรับซากสัตว์นั้นเมื่อเห็นสมควรจะฝังเสียก็ได้ ~~แต่~~ในกรณีจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้โรคระบาดแพร่หลายสัตวแพทย์จะทำลายสัตว์หรือซากสัตว์ หรือฝังซากสัตว์นั้นภายในบริเวณที่นั้นก็ได้

เมื่อปรากฏเจ้าของในภายหลัง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์มีสิทธิเรียกร้องค่าใช้จ่ายเท่าที่จ่ายจริงจากเจ้าของสัตว์ได้

มาตรา ๒๙ สำหรับสัตว์ที่เจ้าของนำไปมา หรือขนส่งโดยยานพาหนะหากปรากฏว่าเป็นโรคระบาดหรือเป็นพาหะของโรคระบาด ให้สัตวแพทย์มีอำนาจสั่งกักสัตว์นั้นไว้ ณ ที่ที่เห็นสมควรตามความจำเป็นได้ และให้เจ้าของที่คืนนั้นให้ความสะดวกตามสมควร

ค่าใช้จ่ายในการนี้ให้เจ้าของสัตว์เป็นผู้ออก

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้บุคคลใดขุดซากสัตว์ที่ฝังไว้แล้วตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากสัตวแพทย์

มาตรา ๓๑ เมื่อปรากฏว่ามีโรคระบาด หรือพาหะของโรคระบาด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีโรคระบาด หรือพาหะของโรคระบาดในยานพาหนะ อาคาร หรือสถานที่อื่นใดให้สัตวแพทย์มีอำนาจเรียกตรวจยานพาหนะ หรือเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่นั้น และให้เจ้าของยานพาหนะ อาคาร หรือสถานที่นั้นให้ความสะดวกแก่สัตวแพทย์ตามสมควร

การเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ตามวรรคก่อน ให้กระทำได้ระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงและพระอาทิตย์ตก

มาตรา ๓๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๑) กำหนดท่าเข้าและท่าออก

(๒) ห้ามการนำเข้า หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์จากท้องที่ภายนอกราชอาณาจักร ในกรณีปรากฏว่าท้องที่นั้นมีหรือสงสัยว่ามีโรคระบาดและ

(๓) วางระเบียบการยึด ทำลาย หรือส่งกลับซึ่งสัตว์ หรือซากสัตว์โดยไม่มีค่าชดใช้ ในกรณี

ก. นำเข้า หรือนำผ่านราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือ

ข. นำเข้า หรือนำผ่านราชอาณาจักรโดยถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ เมื่อสัตว์หรือซากสัตว์นั้นเป็นโรคหรือมีโรคระบาดในขณะนั้น หรือภายหลังนำเข้าหรือนำผ่านราชอาณาจักร

มาตรา ๓๓ ~~ผู้ใด~~<u>ห้ามมิให้บุคคล</u>ใด~~ประสงค์จะ~~นำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์~~โดยไม่ผ่านท่าเข้า หรือท่าออก ตามมาตรา ๓๕ (๓) ให้ยื่นคำขอต่ออธิบดี หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย เพื่อพิจารณาอนุญาตเป็นคราว ๆ ไป ในการอนุญาตนี้จะกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรก็ได้~~ <u>เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย</u>

<u>อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรไว้ในใบอนุญาตก็ได้</u>

<u>การนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ตามมาตรานี้ ให้นำเข้า นำออก หรือนำผ่านท่าเข้าหรือท่าออก แล้วแต่กรณี เว้นแต่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะสั่งเป็นอย่างอื่น</u>

มาตรา ๓๔ ผู้ใดนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ ต้องปฏิบัติ<u>การ</u>ตาม~~ระเบียบและเสียค่าธรรมเนียม หรือได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมตาม~~ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๕ ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๑) แต่งตั้งสารวัตรเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนดด่านกักสัตว์และสถานีขนส่งสัตว์ <u>และ</u>

~~(๓) กำหนดเส้นทางและยานพาหนะที่ใช้ในการนำสัตว์ไปหรือขนส่งสัตว์ และ~~

(๔) วางระเบียบการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือการทำลายสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด

<u>มาตรา ๓๕ ทวิ ผู้ใดนำช้าง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร หรือสัตว์ชนิดอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือซากสัตว์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ไปยังท้องที่ต่างจังหวัดต้องได้รับใบอนุญาตจากสัตวแพทย์ประจำท้องที่</u>

<u>ในการออกใบอนุญาตตามวรรคก่อน สัตวแพทย์จะกำหนดเงื่อนไขตามที่จำเป็นไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับการใช้เส้นทางและยานพาหนะในการนำสัตว์ไปและสถานีขนส่งสัตว์และการผ่านด่านกักสัตว์ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดก็ได้</u>

<u>ความในวรรคก่อน มิให้ใช้บังคับแก่การนำสัตว์ไปเลี้ยงหรือใช้งานชั่วครั้งคราว</u>

มาตรา ๓๖ ผู้ใดนำสัตว์ผ่านด่านกักสัตว์ ต้องปฏิบัติ<u>การ</u>ตาม~~ระเบียบและเสียค่าธรรมเนียมหรือได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมตาม~~ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๗ ผู้ใดส่งสัตว์ หรือซากสัตว์ไปจำหน่ายต่างประเทศ ต้องปฏิบัติ<u>การ</u>ตาม~~ระเบียบและเสียค่าธรรมเนียมตาม~~ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๘ ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บเฉพาะค่าที่พักสัตว์หรือซากสัตว์ที่ส่งไปต่างประเทศ ให้กันไว้เป็นทุนเพื่อใช้จ่ายในการควบคุมการส่งสัตว์หรือซากสัตว์ไปจำหน่ายต่างประเทศ เป็นจำนวนร้อยละห้าสิบของเงินที่เก็บได้ทั้งสิ้น เหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน

มาตรา ๓๙ ให้สารวัตรมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจยึดสัตว์และซากสัตว์ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ไว้เพื่อส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ วรรค (๑) หนึ่ง มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ วรรค (๒) สอง หรือฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือสารวัตรตามมาตรา ๙ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ หรือเจ้าของยานพาหนะ อาคาร หรือสถานที่ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกให้แก่สัตวแพทย์ตามสมควรตามมาตรา ๓๗ วรรค (๑) หนึ่ง มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งสัตวแพทย์ตามมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๙ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับจำทั้งจำปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ วรรค (๑) หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑ วรรค (๒) หรือมาตรา ๑๑ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๔๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๓๐ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับจำทั้งจำปรับ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔

ในกรณีไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ วรรค (๑) หนึ่ง มีความผิดต้องระวางโทษตาม

ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๑

ในกรณีไม่ปฏิบัติการตามมาตรา ๘ วรรค ~~(๒)~~ สอง หรือฝ่าฝืนคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือสารวัตรตามมาตรา ๙ ~~มีความผิด~~ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๑

ในกรณีฝ่าฝืนคำสั่งสัตวแพทย์ตามมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๔ ~~มีความผิด~~ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๒

มาตรา ๔๖ เจ้าของที่ดินผู้ใดไม่ปฏิบัติการตามหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๗ ~~มีความผิด~~ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๔๗ เจ้าของที่ดินผู้ใดขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกตามสมควรตามมาตรา ๒๘ ~~มีความผิด~~ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๔๘ ผู้ใด~~ไม่ปฏิบัติตาม~~ฝ่าฝืนประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๒ (๒) ~~มีความผิด~~ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน~~หก~~สองพันบาท ~~หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี~~ หรือทั้ง~~ปรับ~~จำทั้ง~~จำ~~ปรับ

มาตรา ๔๘ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๘ ตรี ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๖ หรือมาตรา ๓๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ ผู้ใด~~นำสัตว์ไปฆ่าโดยไม่มีการตรวจสัตว์ หรือไม่แจ้งส่งสัตว์ ณ สถานที่ส่งสัตว์ที่กำหนดในประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕ (๒) หรือไม่ใช้เส้นทางหรือยานพาหนะตามประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕ (๓) มีความผิด~~ฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ ทวิ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา ๓๕ ทวิ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท ~~หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน~~ หรือทั้ง~~ปรับ~~จำทั้ง~~จำ~~ปรับ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดใช้เครื่องหมายปลอม หรือแปลงประทับที่ตัวสัตว์เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเครื่องหมายรอยประทับที่ตัวสัตว์เพื่อให้เข้าใจว่าเป็นเครื่องหมายของเจ้าพนักงานหรือทำลาย หรือแก้ไขเครื่องหมายใด ๆ ที่เจ้าพนักงานทำไว้แก่ซากสัตว์หรือภาชนะ หรือสิ่งห่อหุ้มซากสัตว์ ~~มีความผิด~~ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท ~~หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน~~ หรือทั้ง~~ปรับ~~จำทั้ง~~จำ~~ปรับ

....

....

อัตราค่าธรรมเนียม

ลำดับ	รายการ		บาท	หมายเหตุ
๑	ใบอนุญาตให้นำสัตว์เข้าในราชอาณาจักร			
	ช้าง	เชือกละ	๒๕๐	
	ม้า โค กระบือ ลา ล่อ	ตัวละ	๒๕	
	แพะ แกะ สุกร สุนัข ลิง ชะนี	ตัวละ	๑๕	
	แมว กระต่าย	ตัวละ	๑๐	
	สัตว์ปีก	ตัวละ	๕	
	สัตว์ชนิดอื่น ๆ	ตัวละ	๕๐	
	สัตว์ปีก เว้นแต่ไข่	ตัวละ	๕	
๒	ใบอนุญาตให้นำสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร			
	ช้าง	เชือกละ	๒,๐๐๐	
	ม้า โค กระบือ ลา ล่อ	ตัวละ	๕๐	
	แพะ แกะ สุกร สุนัข ลิง ชะนี	ตัวละ	๒๕	
	แมว กระต่าย	ตัวละ	๑๐	
	สัตว์ชนิดอื่น ๆ เว้นแต่สัตว์ปีก	ตัวละ	๑๕๐	
๓	ใบอนุญาตให้นำสัตว์ผ่านราชอาณาจักร			
	ช้าง	เชือกละ	๓๐๐	
	ม้า โค กระบือ ลา ล่อ	ตัวละ	๓๐	
	แพะ แกะ สุกร สุนัข ลิง ชะนี	ตัวละ	๑๐	
	แมว กระต่าย	ตัวละ	๕	
	สัตว์ชนิดอื่น ๆ เว้นแต่สัตว์ปีก	ตัวละ	๕๐	
๔	ใบอนุญาตให้นำซากสัตว์เข้าในราชอาณาจักร	กิโลกรัมละ	๕	เศษของ ๑ กิโลกรัมตั้งแต่ ๕๐๐ กรัมขึ้นไป คิดเป็น ๑ กิโลกรัม ถ้าไม่ถึง ๕๐๐ กรัมให้ปัดทิ้ง
๕	ใบอนุญาตให้นำซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร	กิโลกรัมละ	๑	
๖	ใบอนุญาตให้นำซากสัตว์ผ่านราชอาณาจักร	กิโลกรัมละ	๑	

ลำดับ	รายการ		บาท	หมายเหตุ
๗	ใบอนุญาตให้ทำการค้า ช้าง ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ และ สุกร			
	(๑) ส่งต่างประเทศ	ฉบับละ	๘๐๐	
	(๒) ทั่วราชอาณาจักร	ฉบับละ	๒๐๐	
	(๓) ภายในจังหวัด	ฉบับละ	๒๕	
๘	ใบอนุญาตให้ทำการค้าซากสัตว์			
	(๑) ส่งต่างประเทศ	ฉบับละ	๒๐๐	
	(๒) ทั่วราชอาณาจักร	ฉบับละ	๕๐	
	(๓) ภายในจังหวัด	ฉบับละ	๑๐	
๙	ใบแทนใบอนุญาตให้ทำการค้าสัตว์ หรือใบอนุญาตให้ทำการค้าซากสัตว์	ฉบับละ	๑๐	
๑๐	ค่าทำลายเชื้อโรคผ่านด่านกักสัตว์	ตัวละ	๕	
๑๑	ค่าที่พักสัตว์ที่ส่งไปต่างประเทศ			
	โค กระบือ	ตัวละ	๕๐	
	สุกร	ตัวละ	๓๐	
	แพะ แกะ	ตัวละ	๒๐	
๑๒	ค่าที่พักซากสัตว์ที่ส่งไปต่างประเทศ			
	ซากโค กระบือ สุกร	กิโลกรัมละ	๒	เศษของ ๑ กิโลกรัมตั้งแต่ ๕๐๐ กรัมขึ้นไปคิดเป็น ๑ กิโลกรัม ถ้าไม่ถึง ๕๐๐ กรัมให้ปัดทิ้ง
	แพะ แกะ	กิโลกรัมละ	๑	

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๑๘/๒๔๙๙ (สามัญ) ชุดที่ ๑
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๙๙
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๙.๕๕ นาฬิกา.

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : วันนี้มีสมาชิกมาประชุม [illegible] คน เป็นองค์ประชุมแล้ว การประชุมตามระเบียบวาระ เรื่องที่ ๑ เรื่องที่ประธานสภา ฯ จะแจ้งต่อที่ประชุม

ด้วยข้าพเจ้าได้รับหนังสือจากท่านนายกรัฐมนตรี แจ้งในเรื่องกำหนดวันทรงผนวชของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังจะได้อ่านให้ที่ประชุมฟังดังต่อไปนี้

สภาผู้แทนราษฎร ๑๘/๒๔๙๙ (สามัญ) สุพงศ์ - จำรงค์ ค.๑/๒

"ด่วนมาก

ที่ สร. ๔๑๔๘/๒๔๙๙

สำนักคณะรัฐมนตรี

๒๐ กันยายน ๒๔๙๙

เรื่อง กำหนดวันทรงผนวชของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

อ้างถึง หนังสือที่ สร.๙๙๕๗/๒๔๙๙ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๔๙๙

ตามที่แจ้งว่าในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๔๙๙ สภาผู้แทนราษฎรได้ปรึกษาและให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้ง สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นั้น ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว

บัดนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระราชหัตถเลขามาว่า ตกลงกำหนดจะทรงผนวชในวันที่ ๒๒ ตุลาคม ศกนี้ และจะทรงผนวชอยู่ประมาณ ๑๕ วัน

จึงกราบเรียนมาเพื่อจะได้นำเสนอสภาผู้แทนราษฎรต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) จอมพล ป. พิบูลสงคราม

(ป. พิบูลสงคราม)

นายกรัฐมนตรี"

จึงขอให้ที่ประชุมรับทราบ

ที่ประชุมรับทราบ

ทสรขกหสดกผู้แทนราษฎร////ใ//ต่อไปที่จะต้องได้รับอนุมัติส่วนราชการรัฐมนตรี

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไปข้าพเจ้าได้รับญัตติด่วนจากรัฐบาลขอเปลี่ยนระเบียบวาระประชุมสำหรับวันนี้ โดยขอให้ที่ประชุมยกเอาร่างพระราชบัญญัติแรงงานซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว และร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วเช่นเดียวกัน ขึ้นพิจารณาก่อนวาระกระทู้ถาม จะมีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่

ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าหากว่าที่ประชุมนี้ไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าถือว่าอนุมัติให้เปลี่ยนระเบียบวาระประชุมได้ตามที่รัฐบาลเสนอมา เป็นอันว่าเปลี่ยนระเบียบวาระประชุมได้ ที่ประชุม

ต่อไปพิจารณาในหมายเลข ๔. ร่างพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. ๒๔..

ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว เป็นการพิจารณาในวาระที่ ๒

(สำเนา)

ที่ ๑๖๗๓/๒๔๙๙ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๗ กันยายน ๒๔๙๙

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. ๒๔..

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. ๒๔.. พร้อมด้วยบันทึกการประชุมของคณะกรรมาธิการ ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. ๒๔.. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ประกอบด้วย

๑. นายจิตตะเสน ไชยาคำ
๒. นายฉาย วิโรจน์ศิริ
๓. พันเอก ช่วง เชวงศักดิ์สงคราม
๔. นายชัยวัฒน์ อินทะพันธ์
๕. นายทองหล่อ บุณยะนิตย์
๖. นายปกรณ์ อังศุสิงห์
๗. นายประพันธ์ วรรธนะสาร
๘. นายประมาณ สูตะบุตร
๙. นายเผด็จ ศิวะทัต
๑๐. จอมพลอากาศ ฟื้น รณนภากาศ ฤทธาคนี
๑๑. นายมาลัย หุวะนันท์
๑๒. นายสังข์ พัธโนทัย
๑๓. นายสุรพงษ์ ตรีรัตน์
๑๔. นายสุวิชช พันธเศรษฐ
๑๕. นายหยุด แสงอุทัย
๑๖. หลวงอรรถพรพิศาล
๑๗. นายอุทัย วิเศษสมิต

ที่ประชุมกรรมาธิการได้เลือกข้าพเจ้าเป็นประธานกรรมาธิการ และ นายสุวิชช พันธเศรษฐ เป็นเลขานุการกรรมาธิการ

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้เสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อท่านจักได้นำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาในวาระที่ ๒ และที่ ๓ ต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) จอมพลอากาศ ฟื้น ร.ฤทธาคนี

(ฟื้น รณนภากาศ ฤทธาคนี)

ประธานกรรมาธิการวิสามัญ.

สำเนาถูกต้อง

[signature]

ประสงค์ พ.

[signature] ท.

บันทึกการประชุมกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. ๒๔..

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. ๒๔.. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณานั้น บัดนี้ได้ดำเนินการแล้ว จึงขอเสนอผลของการพิจารณาดังต่อไปนี้

๑. คณะกรรมาธิการได้เลือก จอมพลอากาศฟื้น รณนภากาศ ฤทธาคนี เป็นประธานกรรมาธิการ และนายสุวิชช พันธเศรษฐ เป็นเลขานุการกรรมาธิการ

๒. ผู้ที่คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ชี้แจงแทน คือ นายเทียม ลัชกุล

๓. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผู้แปรญัตติ ๓ นาย คือ ๑. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ๒. นายเทียม ไชยนันทน์ และ ๓. นายโชติ คุณะเกษม

๔. ปรากฏผลของการพิจารณาดังต่อไปนี้

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ	"	"
มาตรา ๑	"	"
มาตรา ๒ – ๓	"	มีการแก้ไข
มาตรา ๔ – ๕	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๖	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
ลักษณะ ๑ การคุ้มครองแรงงาน	"	ไม่มีการแก้ไข
ส่วนที่ ๑ การใช้แรงงานทั่วไป	"	"
หมวด ๑ กำหนดเวลาทำการ	"	"
มาตรา ๗	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๘	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๙	มีผู้แปรญัตติ	"
หมวด ๒ วันหยุด วันพักผ่อน และวันพักรักษาตัว	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๐	"	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๒	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"

ส่วนที่ ๒ การใช้แรงงานหญิง	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๓	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๔	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๕	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๖	"	"
มาตรา ๑๗	"	"
มาตรา ๑๘	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
ส่วนที่ ๓ การใช้แรงงานเด็ก	"	ไม่มีผู้แปรญัตติ
มาตรา ๑๙	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๒๐	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๒๑	"	"
มาตรา ๒๒	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๒๓	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๒๔	มีผู้แปรญัตติ	"
ส่วนที่ ๔ ค่าจ้าง	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๕	"	มีการแก้ไข
มาตรา ๒๖	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๒๗	"	"
มาตรา ๒๘	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๙	"	มีการแก้ไข
มาตรา ๓๐	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๓๑	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๓๑ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	
มาตรา ๓๒	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๓๓	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๔	"	มีการแก้ไข
ส่วนที่ ๕ ค่าทดแทน	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๓๕	"	"
มาตรา ๓๖	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๗	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข

มาตรา ๓๘	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๓๙	"	"
มาตรา ๔๐	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๔๑	"	"
มาตรา ๔๒	มีผู้แปรญัตติ	"
ส่วนที่ ๖ สวัสดิการ	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๓	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๔๔	"	"
มาตรา ๔๕	"	"
ส่วนที่ ๗ การตรวจตราและการควบคุม	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๖	"	"
มาตรา ๔๗	"	"
มาตรา ๔๘	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๔๙	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๐	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๕๑	มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๒	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๕๓	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๔	"	มีการแก้ไข
มาตรา ๕๕	มีผู้แปรญัตติ	กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา
ลักษณะ ๒ สหภาพแรงงานและสหพันธ์	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๑ การก่อตั้งสหภาพแรงงาน	"	"
มาตรา ๕๖	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๕๗	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๘	"	มีการแก้ไข
มาตรา ๕๙	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๖๐	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๖๑	"	"

มาตรา ๖๒	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๖๓	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๖๔	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
หมวด ๒ สมาชิกสหภาพแรงงาน	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๖๕	"	"
มาตรา ๖๖	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๖๗	กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา	
มาตรา ๖๘	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๖๙	"	"
หมวด ๓ สิทธิและหน้าที่ของสหภาพแรงงาน	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๗๐ – ๗๓	"	"
มาตรา ๗๔	"	มีการแก้ไข
มาตรา ๗๕	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๗๖	"	"
หมวด ๔ วิธีดำเนินงานของสหภาพแรงงาน	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๗๗	"	"
มาตรา ๗๘	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๗๙	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๘๐	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๘๑	"	"
มาตรา ๘๒	"	"
มาตรา ๘๓	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๘๔	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๘๕	"	มีการแก้ไข
มาตรา ๘๖	"	"
มาตรา ๘๗	"	"
หมวด ๕ การควบคุมสหภาพแรงงานเข้าด้วยกัน	"	ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๘๘	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๘๙	"	"
มาตรา ๙๐	"	"
มาตรา ๙๑	กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา	
หมวด ๖ การเลิกสหภาพแรงงาน	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๙๒	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๙๓	"	"
มาตรา ๙๔	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๙๕	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๙๖	"	"
มาตรา ๙๗	"	"
มาตรา ๙๘	"	มีการแก้ไข
มาตรา ๙๙	มีผู้แปรญัตติ	"
หมวด ๗ สหพันธ์	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๐๐	"	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๐๐ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	
มาตรา ๑๐๑	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๐๒	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๐๓	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๐๔	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
ลักษณะ ๓ ความสัมพันธ์แรงงาน	มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๑ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๐๕	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๐๖	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๐๗	"	"
มาตรา ๑๐๘	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๐๘ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	
มาตรา ๑๐๙	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๑๐	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑๑	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
หมวด ๒ การเข้าร่วมเจรจาต่อรอง	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑๒	"	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑๓	มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑๔	"	มีการแก้ไข
หมวด ๓ การระงับข้อพิพาทแรงงาน	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑๕	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑๖	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๑๗	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑๗ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	
หมวด ๔ การนัดหยุดงานและการปิดงานงดจ้าง	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑๘ — ๑๑๙	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
หมวด ๕ การกระทำอันไม่เป็นธรรม	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๒๐	"	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๒๑	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๒๒	"	"
ลักษณะ ๔ บทเฉพาะกาล	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๒๓	"	มีการแก้ไข
ลักษณะ ๕ บทกำหนดโทษ	"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๒๔	"	"
มาตรา ๑๒๕	"	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๒๖	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๒๗ — ๑๒๘	"	"
มาตรา ๑๒๙	"	"
มาตรา ๑๓๐	"	"
มาตรา ๑๓๑ — ๑๓๒	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๓๓ — ๑๓๕	มีผู้แปรญัตติ	"

มาตรา ๑๓๖	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๓๗	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๓๗ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	
มาตรา ๑๓๘	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๓๙	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๔๐	"	"
มาตรา ๑๔๑	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๔๒	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๔๓	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๔๔	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๔๕	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๔๖	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
มาตรา ๑๔๗	ไม่มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๔๘ – ๑๔๙	มีผู้แปรญัตติ	"
มาตรา ๑๕๐	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
บัญชีกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ	"	"

๔. สรุปผลของการพิจารณาคำแปรญัตติเรียงตามลำดับมาตรา

มาตรา ๓	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้ กรรมาธิการแก้ให้แล้วผู้แปรญัตติพอใจ
มาตรา ๔	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้ กรรมาธิการแก้ให้แล้วผู้แปรญัตติพอใจ
มาตรา ๕	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้ กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
มาตรา ๗	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้ กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
มาตรา ๙	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้ กรรมาธิการได้แก้ไขแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
มาตรา ๑๑	นายโชติ คุณะเกษม ขอแปรญัตติไว้ กรรมาธิการได้แก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
มาตรา ๑๓	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้ กรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๑๕</u>	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ขอแปรญัตติไว้
	กรรมมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๑๖</u>	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
	กรรมาธิการได้แก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๑๗</u>	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
	กรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๑๙</u>	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ นายเทียม ไชยนันทน์ ขอแปรญัตติไว้
	กรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๒๐</u>	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
	กรรมาธิการแก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๒๑</u>	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
	กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๒๒</u>	นายเทียม ไชยนันทน์ ขอแปรญัตติตัด "ค่าใช้จ่ายตามมาตรานี้ให้นายจ้างออก" ออก
	กรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติขอสงวนไว้
<u>มาตรา ๒๓</u>	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
	กรรมาธิการได้แก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๒๔</u>	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
	กรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๒๕</u>	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
	กรรมาธิการได้แก้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๒๗</u>	นาย เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
	กรรมาธิการได้แก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๒๘</u>	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
	กรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๒๙</u>	นายเทียม ไชยนันทน์ ขอแปรญัตติไว้
	กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๓๑</u>	นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
	กรรมาธิการได้แก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๓๒ นายเทียม ไชยนันทน์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๓๓ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๓๔ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๓๗ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๓๘ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๓๙ นายเทียม ไชยนันทน์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๔๒ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๔๓ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ นายเทียม ไชยนันทน์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงและแก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๔๔ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการได้แก้และชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๔๕ นายเทียม ไชยนันทน์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๔๘ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๔๙ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๕๒ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๕๕</u> นายเทียม ไชยนันทน์ ขอแปรญัตติโดย ขอตัดออกทั้งมาตรา
กรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติขอสงวนไว้

<u>มาตรา ๕๖</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๕๙</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๖๓</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๖๖</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๗๔</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการได้แก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๗๕</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๗๖</u> นายเสวตร เปี่ยมพสศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๗๘</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการได้แก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๘๐</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๘๑</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการได้แก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๘๒</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๘๒</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๘๓</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๘๔</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการได้แก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๑๐๓</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>ลักษณะ ๓</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๑๐๕</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๑๐๖</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๑๐๗</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๑๑๐</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๑๑๑</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๑๑๓</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๑๑๔</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๑๑๕</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๑๑๘</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ นายเทียม ไชยนันทน์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๑๑๙</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการได้แก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๑๒๑</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>มาตรา ๑๒๒</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

<u>ลักษณะ ๓ หมวด ๖</u>

<u>มาตรา ๑๒๒ ทวิ</u>

<u>มาตรา ๑๒๒ ตรี</u> นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติเพิ่มขึ้น
กรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๒๖ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๒๗ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๒๘ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๒๙ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๓๐ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๓๓ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๓๔ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้ให้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๓๕ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้ไขแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๓๗ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้ไขแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๓๙ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้ไขแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๔๐ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้ไขแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๔๒ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๔๔ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้ไขแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๔๖ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการแก้ไขแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๔๔ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการได้แก้ไขแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๔๕ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอแปรญัตติไว้
กรรมาธิการได้แก้แล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

อนึ่ง นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้ขอแปรญัตติเพิ่มเป็น มหลงโทษ มาตรา ๑๔๕ ทวิ

กรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

อนึ่ง นายเทียม ไชยนันทน์ ได้ขอแปรญัตติเพิ่ม มาตรา ๑๕๑

กรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

๖. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาพร้อมกับบันทึกนี้ด้วยแล้ว.

(นายสุวิชช พันธเศรษฐ)
เลขานุการ

ร่าง

พระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ.๒๙..

....

....

....

....

....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ.๒๙.."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"ลูกจ้าง" หมายความว่า บุคคลซึ่งตกลงทำงานให้แก่นายจ้างเพื่อรับค่าจ้าง

"นายจ้าง" หมายความว่า บุคคลซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงาน โดยจ่ายค่าจ้างให้ และให้หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งมีอำนาจทำการจ้าง เลิกจ้าง และปลดลูกจ้างแทนนายจ้างได้

"ค่าจ้าง" หมายความว่า เงินซึ่งนายจ้างตกลงจะจ่ายให้แก่ลูกจ้าง ไม่ว่าจะเป็นการจ่ายเป็น รายปี รายเดือน รายปักษ์ รายสัปดาห์ รายวัน หรือรายชั่วโมง หรือจ่ายตามผลของงานที่ลูกจ้างทำให้แก่นายจ้างเป็นการตอบแทนการทำงานของลูกจ้าง

"สหภาพแรงงาน" หมายความว่า องค์การของลูกจ้าง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ในการทำงาน และเพื่อสวัสดิการของลูกจ้าง

"สหพันธ์" หมายความว่า องค์การของสหภาพแรงงานตั้งแต่สองสหภาพแรงงานขึ้นไป

"สภาพการทำงาน" หมายความว่า การใช้แรงงาน ค่าจ้าง เงินค่าทดแทนและสวัสดิการเกี่ยวกับการทำงาน

"ผู้แทนร่วมเจรจาต่อรอง" หมายความว่า บุคคลซึ่งสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์แต่งตั้งให้เป็นผู้แทน เพื่อเจรจากับนายจ้างหรือสมาคมนายจ้างเกี่ยวกับสภาพการทำงาน

"การร่วมเจรจาต่อรอง" หมายความว่า การที่ผู้แทนร่วมเจรจาต่อรอง เข้าเจรจากับนายจ้างหรือสมาคมนายจ้างเกี่ยวกับสภาพการทำงาน

"สัญญาการร่วมเจรจาต่อรอง" หมายความว่า สัญญาที่เกิดขึ้นจากการร่วมเจรจาต่อรอง

"ข้อพิพาทแรงงาน" หมายความว่า ปัญหาเกี่ยวกับการขัดแย้งหรือการไม่ลงรอยกันระหว่างสหภาพแรงงาน หรือสหพันธ์กับนายจ้างหรือสมาคมนายจ้าง เกี่ยวกับสภาพการทำงานหรือสัญญาการร่วมเจรจาต่อรอง

"การนัดหยุดงาน" หมายความว่า การที่ลูกจ้างร่วมกันทำให้งานหยุดชะงักชั่วคราวเนื่องจากกรณีข้อพิพาทแรงงาน

"การปิดงานงดจ้าง" หมายความว่า การที่นายจ้างปฏิเสธไม่ยอมให้ลูกจ้างทำงานเนื่องจากกรณีข้อพิพาทแรงงาน

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศแต่งตั้งในราชกิจจานุเบกษาเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"สารวัตรแรงงาน" หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศแต่งตั้งในราชกิจจานุเบกษาเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"พนักงานพิจารณาเงินทดแทน" หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศแต่งตั้งในราชกิจจานุเบกษาเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"นายทะเบียน" หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศแต่งตั้งในราชกิจจานุเบกษาเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือมีการรบสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีสถานการณ์ฉุกเฉินอันอาจเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศ ถ้ารัฐบาลเห็นสมควรจะตราพระราชกฤษฎีกางดใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือบางส่วนในท้องที่หนึ่งท้องที่ใด หรือทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร หรือจะให้งดใช้บังคับแก่สถานที่ทำงานแห่งหนึ่งแห่งใด หรือทุกสถานที่ทำงานก็ได้ พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม หรือธุรกิจประเภทและขนาดใด ซึ่งอยู่ในบังคับลักษณะ ๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕ พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม หรือธุรกิจประเภทและขนาดใด ซึ่งอยู่ในบังคับลักษณะ ๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เมื่อได้ประกาศสงครามประกาศใช้กฎอัยการศึกหรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว จะตราพระราชกฤษฎีกางดใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือบางส่วนในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งหรือทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร หรือจะให้งดใช้บังคับสำหรับสถานที่ทำงานแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือทุกสถานที่ทำงานก็ได้

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตรแรงงาน พนักงานพิจารณา<u>เงิน</u>ค่าทดแทน นายทะเบียน และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ลักษณะ ๑

<u>การคุ้มครองแรงงาน</u>

ส่วนที่ ๑

<u>การใช้แรงงานทั่วไป</u>

หมวด ๑

<u>กำหนดเวลาทำงาน</u>

มาตรา ๗ กำหนดเวลาทำงานของลูกจ้างโดยปกติจะเกินสัปดาห์ละสี่สิบแปดชั่วโมงไม่ได้

มาตรา ๘ กำหนดเวลาทำงานของลูกจ้างสำหรับงานอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือร่างกายของลูกจ้าง ห้ามมิให้เกินสัปดาห์ละสี่สิบสองชั่วโมง

งานใดเป็นงานอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือร่างกายของลูกจ้าง ให้กำหนด<u>ใน</u><u>โดย</u>กฎกระทรวง ทั้งนี้อาจกำหนดเวลาทำงานไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๙ ในระหว่างเวลาทำงานให้มีเวลาพักผ่อนติดต่อกันไม่น้อยกว่าวันละหนึ่งชั่วโมง เวลาพักผ่อนนี้ให้กำหนดหลังจากทำงานมาแล้วไม่เกินห้าชั่วโมง และไม่ให้นับรวมเป็นเวลาทำงาน

เวลาพักผ่อนดังกล่าว นายจ้างและลูกจ้างอาจตกลงกันให้มีเวลาพักผ่อนน้อยกว่าครั้งละหนึ่งชั่วโมงก็ได้ แต่จะต้องไม่น้อยกว่าครั้งละสามสิบนาที และเมื่อรวมกันแล้วจะต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมง

บทบัญญัติในสองวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ลูกจ้างต้องทำงานในหน้าที่อันมีลักษณะที่จะต้องทำติดต่อกันไป *หรือเป็นงานฉุกเฉินโดยจะหยุดเสียมิได้ และเพื่อ*<u>โดย</u>ได้รับความยินยอมจากลูกจ้างแล้ว <u>หรือกรณีที่เป็นงานฉุกเฉินโดยจะหยุดเสียมิได้</u>

หมวด ๒
วันหยุด วันพักผ่อนและวันพักรักษาตัวของลูกจ้าง

มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา [illegible] และ มาตรา [illegible] ให้ลูกจ้างมีสิทธิหยุดงานประจำสัปดาห์ไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละยี่สิบสี่ชั่วโมงติดต่อกัน

มาตรา ๑๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐ ให้ลูกจ้างมีสิทธิหยุดงานประจำปีในวันกรรมกรแห่งชาติ คือ วันที่ ๑ พฤษภาคม ทุกปี และในวันอื่นตามประเพณีนิยม ซึ่งรวมกันกับวันกรรมกรแห่งชาติแล้วจะต้องไม่น้อยกว่าปีละสิบสามวัน วันหยุดงานตามประเพณีนิยมให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง

ลูกจ้างซึ่งได้ทำงานติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี นายจ้างต้องอนุญาตให้หยุดงานพักผ่อนประจำปีได้ไม่น้อยกว่าปีละหกวัน โดยไม่นับรวมวันหยุดงานประจำสัปดาห์และวันหยุดงานประจำปี ทั้งนี้ให้ลูกจ้างผลัดเปลี่ยนกันหยุดงานโดยมิให้เสียหายแก่งานของนายจ้าง

มาตรา ๑๒ นายจ้างต้องอนุญาตให้ลูกจ้างหยุดพักรักษาตัวไม่น้อยกว่าปีละสามสิบวัน การหยุดพักรักษาตัวติดต่อกันตั้งแต่สามวันขึ้นไป ให้ลูกจ้างแสดงใบ[illegible]รับรองของแพทย์แผนปัจจุบันชั้นหนึ่ง

ส่วนที่ ๒
การใช้แรงงานหญิง

มาตรา ๑๓ กำหนดเวลาทำงานของหญิงจะเกินวันละแปดชั่วโมงหรือสัปดาห์ละสี่สิบแปดชั่วโมงไม่ได้ ถ้าจะต้องใช้หญิงทำงานเกินกำหนดเวลาดังกล่าว จะต้องไม่เกินวันละสองชั่วโมงหรือสัปดาห์ละหกชั่วโมง

บทบัญญัติในวรรคก่อน มิให้ใช้บังคับแก่หญิงซึ่งทำงานประเภทซึ่งที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้นายจ้างใช้หญิงทำงานยก แบก หาม หาบ ทูน ลาก หรือเข็นของหนักเกินอัตราน้ำหนักที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้นายจ้างใช้หญิงทำงานในสถานที่ทำงานและในระหว่างเวลาดังต่อไปนี้

(๑) สถานประกอบการอุตสาหกรรมในระหว่างเวลา ๒๒.๐๐ นาฬิกา กับ ๖.๐๐ นาฬิกา

(๒) สถานประกอบพาณิชยกรรม หรือสถานประกอบธุรกิจอย่างอื่นในระหว่างเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา กับ ๖.๐๐ นาฬิกา

เว้นแต่เป็นงานอันมีลักษณะที่ต้องทำติดต่อกันไป หรือเป็นงานกะ หรือเป็นงานซึ่งตามลักษณะและสภาพจะต้องทำในระหว่างเวลาดังกล่าว และทั้งนี้ในเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้อนุญาตแล้ว

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้นายจ้างรับหญิงที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี และยังมิได้ทำการสมรส เข้าทำงานเป็นลูกจ้างเพื่อทำงานในสโมสรราตรี สถานเต้นรำ สถานฝึกสอนเต้นรำ สถานขายและเสพสุรา สถานที่พักโรงแรม หรือสถานที่อื่น ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๗ หญิงมีครรภ์ซึ่งได้นำใบตรวจรับรองของแพทย์แผนปัจจุบันชั้นหนึ่งมาแสดง มีสิทธิหยุดงานสามสิบวันก่อนวันคลอด และสามสิบวันภายหลังวันคลอด

ถ้าหญิงนั้นได้ทำงานติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน และยังมิได้ใช้สิทธิตามมาตรา ๑๔ ก็ให้มีสิทธิได้รับค่าจ้างเท่ากับอัตราที่ได้รับอยู่ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา ๑๘ ถ้าหญิงมีสิทธิหยุดงานตามมาตรา ๑๗ ยังไม่อาจทำงานได้เนื่องจากเจ็บป่วย หากมีใบตรวจรับรองของแพทย์แผนปัจจุบันชั้นหนึ่งที่ตรวจแสดงว่า การเจ็บป่วยนั้นเกิดขึ้นจากการคลอดและไม่สามารถจะทำงานได้แล้ว ก็ให้มีสิทธิหยุดงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างอีกไม่เกินสามสิบวัน

ส่วนที่ ๓
การใช้แรงงานเด็ก

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้นายจ้างรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบสองปีเข้าทำงานใด ๆ เป็นลูกจ้าง

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้นายจ้างรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่สิบสองปีขึ้นไป แต่ยังไม่ถึงสิบสี่ปีเข้าทำงานใด ๆ เป็นลูกจ้าง เว้นแต่งานนั้นเป็นงานเบาหรือเป็นงานที่ใช้บุคคลในครอบครัวทำ ซึ่งไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและความเจริญเติบโตของร่างกาย และเวลาทำงานนั้นไม่ใช่เวลาเรียนตามปกติ ทั้งไม่เป็นการขัดต่อการศึกษาเล่าเรียนตามกฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา

งานใดเป็นงานเบาให้กำหนดให้โดยกฎกระทรวง

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้นายจ้างรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่สิบสองปีขึ้นไป แต่ยังไม่ถึงสิบหกปีเข้าทำงานเป็นลูกจ้าง เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๒๐ หรือเด็กนั้นได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

มาตรา ๒๒ ในการขออนุญาตให้รับเข้าทำงานเป็นลูกจ้างตามมาตรา ๒๑ ให้เด็กนำหลักฐานดังต่อไปนี้มาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

(๑) เอกสารแสดงชนิดของงาน กำหนดชั่วโมงทำงานและอื่น ๆ ที่นายจ้างออกให้

(๒) เอกสารแสดงหลักฐานที่อายุของเด็ก

(๓) ใบตรวจรับรองของแพทย์แผนปัจจุบันชั้นหนึ่งรับรองแสดงความสมบูรณ์ของร่างกายว่าสามารถทำงานได้ และ

(๔) หนังสือเอกสารแสดงความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ค่าใช้จ่ายตามมาตรานี้ให้นายจ้างเป็นผู้ออก

แบบใบอนุญาตให้เข้าทำงานให้กำหนดให้โดยกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ กำหนดเวลาทำงานของเด็กที่มีอายุตั้งแต่สิบสองปีขึ้นไป แต่ยังไม่ถึงสิบหกปีจะเกินวันละหกชั่วโมงหรือสัปดาห์ละสามสิบหกชั่วโมงไม่ได้ แต่ห้ามมิให้ใช้ทำงานระหว่างเวลา ๒๒.๐๐ นาฬิกา กับ ๖.๐๐ นาฬิกา เว้นแต่ในกรณีที่เด็กเป็นผู้แสดงภาพยนตร์ ละคร หรือการแสดงอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน

การทำงานดังกล่าวในวรรคก่อนนั้น ห้ามมิให้ใช้เด็กทำงานระหว่างเวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา กับ ๖.๐๐ นาฬิกา เว้นแต่ในกรณีที่เด็กเป็นผู้แสดงภาพยนตร์ ละคร หรือการแสดงอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้นายจ้างรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่สิบสี่ปีขึ้นไป แต่ยังไม่ถึงสิบหกปีเข้าทำงานเป็นลูกจ้างเพื่อทำงานดังต่อไปนี้

(๑) งานคุมเครื่องจักร

(๒) งานคุมปั้นจั่น หรืองานยกของ

(๓) งานดับเพลิง

(๔) งานทำความสะอาดเครื่องจักร ซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่ผู้ทำได้

(๕) งานซึ่งต้องทำใต้ดิน หรือใต้น้ำ

(๖) งานนั่งร้านในการก่อสร้าง

(๗) งานเกี่ยวกับวัตถุเคมีที่เป็นอันตราย หรือวัตถุมีพิษ

(๘) งานเกี่ยวกับกัมมันตรังสี

(๙) งานเกี่ยวกับการทำวัตถุระเบิดใช้ หรือใช้ตรวจหรือขนส่งวัตถุดังกล่าว ระเบิด หรือ

(๑๐) งานอื่น ๆ ดังตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๔

ค่าจ้าง

มาตรา ๒๕ ลูกจ้างที่หยุดงานตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มีสิทธิได้รับค่าจ้าง

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่เป็นงานอันมีลักษณะที่จะต้องทำติดต่อกันไปหรือเป็นงานฉุกเฉิน ซึ่งถ้าจะให้ลูกจ้างหยุดประจำสัปดาห์หรือหยุดงานประจำปีจะเสียหายแก่งานของนายจ้าง นายจ้างจะใช้ให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดงานประจำสัปดาห์ตามมาตรา ๒๕ หรือทำงานในวันหยุดงานประจำปีก็ได้ แต่นายจ้างจะต้องจ่ายค่าจ้างในอัตราไม่น้อยกว่าสองเท่าของค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับอยู่

นายจ้างจะให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดงานประจำปีก็ได้ แต่ถ้านายจ้างจะให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดงานพักผ่อนประจำปี ให้นำความในมาตรา ๒๖ วรรค ๒ มาใช้บังคับ

ในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานตามมาตรานี้ นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างในอัตราไม่น้อยกว่าสองเท่าของค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับอยู่

ในกรณีการจ่ายค่าจ้างตามผลของงานของลูกจ้าง ให้คำนวณการจ่ายค่าจ้างตามความในวรรคแรกตามผลของงานของลูกจ้าง ที่ได้เพิ่มขึ้น

การให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดงานพักผ่อนประจำปี ต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้าง

มาตรา ๒๗ ค่าจ้างทั้งหมดต้องจ่ายทั้งสิ้นเป็นเงินตราไทย ถ้าจะจ่ายเป็นเช็คหรือเงินตราต่างประเทศต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้าง

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้จ่ายค่าจ้างทั้งสิ้นหมดหรือแต่บางส่วนด้วยบัตร อาหาร สินค้า หรือสิ่งของใด ๆ แทนค่าจ้าง

มาตรา ๒๙ นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างใน สถานที่ซึ่งลูกจ้างทำงาน ถ้าจะจ่ายณสถานที่อื่นต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้าง

ห้ามมิให้จ่ายค่าจ้างในสถานที่ขายเครื่องดื่ม อาหาร หรือสิ่งของใด ๆ เว้นแต่ในกรณีที่จ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้างซึ่งทำงานในสถานที่นั้น

มาตรา ๓๐ ในการกำหนดค่าจ้างให้ถือคุณภาพและปริมาณของงานเป็นเกณฑ์ อันมีลักษณะและสภาพอย่างเดียวกันให้กำหนดค่าจ้างเท่ากัน ไม่ว่าลูกจ้างนั้นจะเป็นชายหรือหญิง

มาตรา ๓๑ ลูกจ้างที่ทำงานเกินสัปดาห์ละสี่สิบแปดชั่วโมงตามที่กำหนดในมาตรา ๗ หรือหญิงที่ทำงานเกินวันละแปดชั่วโมง หรือสัปดาห์ละสี่สิบแปดชั่วโมงตามที่กำหนดในมาตรา ๑๓ นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างล่วงเวลาในอัตราไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของค่าจ้างที่ลูกจ้างนั้นได้รับอยู่ ทั้งนี้เว้นแต่นายจ้างได้ตกลงจ่ายค่าจ้างล่วงเวลาในอัตราสูงกว่านั้นอยู่แล้ว

ในกรณีที่การจ่ายค่าจ้างคำนวณตามผลของงานของลูกจ้าง ให้คำนวณการจ่ายค่าจ้างในอัตราไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของค่าจ้างที่ลูกจ้างนั้นได้รับอยู่ตามความในวรรคแรก ให้คำนวณตามผลของการงานของลูกจ้างที่ได้เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

ความในบทบัญญัติในสองวรรคก่อน มิให้นำมาใช้บังคับแก่ลูกจ้างที่เดินทางขายสินค้านอกสถานที่ทำงาน โดยไม่มีกำหนดเวลาทำงานแน่นอน หรืองานประเภทอื่นอันที่มีลักษณะหรือสภาพของงานซึ่งจะต้องทำโดยไม่มีกำหนดเวลาทำงานแน่นอน ตามที่จะให้กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๑ ทวิ นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างตามกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่คำนวณค่าจ้างเป็นรายชั่วโมง รายวัน หรือรายสัปดาห์ จะต้องจ่ายค่าจ้างไม่น้อยกว่าเจ็ดวันต่อหนึ่งครั้ง

(๒) ในกรณีที่คำนวณค่าจ้างเป็นรายปักษ์ จะต้องจ่ายค่าจ้างไม่น้อยกว่าเดือนละสองครั้ง ในระยะไม่เกินสิบหกวันต่อครั้ง

(๓) ในกรณีที่คำนวณค่าจ้างเป็นรายเดือน หรือรายปี จะต้องจ่ายค่าจ้างไม่น้อยกว่าเดือนละหนึ่งครั้ง หรือ

(๔) ในกรณีที่คำนวณค่าจ้างจากผลของงาน จะต้องจ่ายค่าจ้างไม่น้อยกว่าเดือนละสองครั้งในระยะเวลาไม่เกินสิบหกวันต่อครั้ง

ทั้งนี้ เว้นแต่นายจ้างและลูกจ้างจะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๓๒ ถ้านายจ้างผิดนัดในการจ่ายค่าจ้าง นายจ้างจะต้องเสียดอกเบี้ยให้แก่ลูกจ้างในระหว่างผิดนัดร้อยละสิบห้าต่อปี

ถ้านายจ้างจงใจผิดนัดในการจ่ายค่าจ้างโดยปราศจากข้อต่อสู้เหตุผลอันสมควร เมื่อพ้นเวลาเจ็ดวัน นับตั้งแต่วันถึงกำหนดจ่ายค่าจ้าง นายจ้างจะต้องจ่ายค่าจ้างเพิ่มขึ้นให้แก่ลูกจ้างร้อยละสิบห้าของเงินที่ค้างชำระทุกระยะเวลาเจ็ดวัน

ถ้านายจ้างพร้อมที่จะชำระค่าจ้างตามที่กล่าวในมาตรานี้ และได้นำค่าจ้างพร้อมทั้งดอกเบี้ยหรือค่าจ้างเพิ่มไปมอบไว้ต่ออธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมาย การจ่ายดอกเบี้ยหรือเงินค่าจ้างเพิ่มสำหรับเวลาต่อไปให้เป็นอันระงับตั้งแต่วันที่นำเงินค่าจ้างพร้อมทั้งดอกเบี้ยหรือค่าจ้างเพิ่มไปมอบไว้เป็นต้น

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่มิใช่เป็นการจ้างโดยมีกำหนดเวลา ถ้านายจ้างให้ลูกจ้างออกจากงาน และลูกจ้างนั้นได้ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน นายจ้างต้องชี้แจงเหตุผลให้ลูกจ้างทราบและต้องจ่ายค่าจ้างล่วงหน้าเงินชดเชยเท่ากับอัตราค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับอยู่ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ทั้งนี้ เว้นแต่นายจ้างได้ตกลงจ่ายค่าจ้างล่วงหน้าในอัตราสูงเงินชดเชยเป็นจำนวนเกินกว่านั้นอยู่แล้ว

ถ้านายจ้างให้ลูกจ้างออกจากงาน และลูกจ้างนั้นได้ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือนแต่ไม่ถึงหกเดือน นายจ้างต้องชี้แจงเหตุผลให้ลูกจ้างทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน มิฉะนั้นต้องจ่ายค่าชดเชยหรือเงินชดเชยเท่ากับอัตราค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับอยู่ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ทั้งนี้ เว้นแต่นายจ้างได้ตกลงจ่ายค่าชดเชยหรือเงินชดเชยเป็นจำนวนเกินกว่านั้นอยู่แล้ว

บทบัญญัติในสองวรรคก่อน มิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างออกจากงานเพราะลูกจ้างกระทำความผิดอย่างร้ายแรง

การกระทำใดเป็นความผิดอย่างร้ายแรง ให้กำหนดไว้โดยกฎกระทรวง

มาตรา ๓๔ ถ้านายจ้างให้ลูกจ้างออกจากงานโดยไม่ใช่ความผิดของลูกจ้าง ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าจ้างตามส่วนของวันหยุดงานพักผ่อนประจำปีตามสิทธิที่ลูกจ้างพึงได้รับ มีสิทธิหยุดงานพักผ่อนประจำปีตามมาตรา ๑๑ วรรค ๒ ของอีกด้วย

ส่วนที่ ๕
เงินค่าทดแทน

มาตรา ๓๕ ถ้าลูกจ้างต้องประสบอันตรายถึงบาดเจ็บ ทุพพลภาพ หรือตาย เนื่องจากการทำงานให้แก่นายจ้าง หรือเจ็บป่วยด้วยโรคซึ่งเกิดขึ้นตามลักษณะหรือสภาพของงาน หรือโรคซึ่งเกิดขึ้นเกี่ยวเนื่องกับการทำงานให้แก่นายจ้าง หรือถึงตายด้วยโรคดังกล่าวนั้น นายจ้างต้องรับผิดจ่ายเงินค่าทดแทน

โรคซึ่งเกิดขึ้นตามลักษณะหรือสภาพของงาน หรือโรคซึ่งเกิดขึ้นเกี่ยวเนื่องกับการทำงาน ให้กำหนดไว้โดยกฎกระทรวง

มาตรา ๓๖ นายจ้างต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลตามความจำเป็น เป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๓๕

มาตรา ๓๕ การจ่ายเงินค่าทดแทนนั้น ให้กำหนดลดหลั่นตามความร้ายแรงของอันตราย หรือโรคตามมาตรา๓๕

หลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินค่าทดแทนและตลอดจนจำนวนเงินค่าทดแทนให้กำหนดไว้โดยพระราชกฤษฎีกา

ในกรณีถึงตาย ให้นายจ้างจ่ายค่าทำศพให้ เป็นจำนวนเท่ากับที่ลูกจ้างควรจะได้รับเป็นค่าจ้างสำหรับสามเดือนเป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากเงินค่าทดแทน

มาตรา ๓๘ การจ่ายเงินค่าทดแทนให้นายจ้างต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้าง หรือ แต่ในกรณีลูกจ้างตายก็ให้จ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้อยู่ในความอุปการะ ให้ทายาทของลูกจ้าง ส่วนเงินค่าทำศพให้จ่ายแก่ผู้จัดการทำศพของลูกจ้างนั้น

มาตรา ๓๙ นายจ้างไม่ต้องรับผิดจ่ายเงินค่าทดแทนในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) อันตรายเกิดขึ้นเพราะเหตุลูกจ้างเมาสุรา ของมึนเมา หรือยาเสพติดให้โทษ

(๒) อันตรายเกิดขึ้นเพราะเหตุลูกจ้างจงใจฝ่าฝืนคำสั่งของนายจ้างที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเพราะเหตุประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

(๓) อันตรายเกิดขึ้นเพราะเหตุลูกจ้างได้จงใจก่อให้เกิดขึ้นเอง หรือ~~ยอมให้~~ โดยการสนับสนุนกับบุคคลอื่น หรือ

(๔) ลูกจ้างกระทำอัตวินิบาตกรรม

มาตรา ๔๐ เมื่อลูกจ้างประสบอันตรายถึงตาย หรือตายด้วยโรคตามมาตรา ๓๕ นายจ้างต้องแจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมาย โดยเร็วที่สุดแต่ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่เวลาตาย ถ้าลูกจ้างประสบอันตรายถึงบาดเจ็บหรือทุพพลภาพ หรือเจ็บป่วยด้วยโรคตามมาตรา ๓๕ ซึ่งไม่สามารถทำงานได้จนครบเจ็ดวันแล้ว นายจ้างต้องแจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสามวันนับแต่วันครบกำหนดเจ็ดวันดังกล่าว

มาตรา ๔๑ ในการเรียกร้องเงินค่าทดแทน ให้ลูกจ้าง~~หรือ~~ผู้อยู่ในความอุปการะของลูกจ้าง หรือผู้อุปการะลูกจ้างแล้วแต่กรณีทำคำร้องเป็นหนังสือยื่นต่อพนักงานพิจารณาเงินค่าทดแทนภายในหกสิบวันนับแต่วันได้ประสบอันตรายถึงบาดเจ็บ ทุพพลภาพ หรือตาย หรือนับแต่วันได้ทราบว่าเจ็บป่วยหรือตายด้วยโรคตามมาตรา ๓๕ ให้พนักงานพิจารณาเงินค่าทดแทนวินิจฉัยคำร้องและแจ้งให้~~คู่กรณี~~ผู้ร้องและนายจ้างทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำร้อง ~~คู่กรณี~~ผู้ร้องหรือนายจ้างมีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของพนักงานพิจารณาเงินค่าทดแทนโดยทำเป็นหนังสือยื่นต่ออธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับคำวินิจฉัย ให้อธิบดีวินิจฉัยอุทธรณ์และแจ้งให้~~คู่กรณี~~ผู้ร้องและนายจ้างทราบภายในสี่สิบวันนับแต่วันรับอุทธรณ์ เมื่อไม่เห็นชอบกับคำวินิจฉัยของอธิบดี ผู้ร้องหรือนายจ้าง~~หรือคู่กรณี~~มีสิทธิฟ้องให้ศาลพิจารณา

มาตรา ๔๒ ในการวินิจฉัยคำร้องเกี่ยวกับเงินค่าทดแทน ให้พนักงานพิจารณาเงินค่าทดแทนมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งให้ส่งสำเนาหลักฐานหรือสำเนาเอกสารต่าง ๆ และ

(๒) เข้าไปในสถานที่ทำงานในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น~~ถึง~~กับพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจสอบเรื่องราวเกี่ยวกับการประสบอันตรายของลูกจ้าง หรือการเจ็บป่วยด้วยโรคของลูกจ้างตามมาตรา ๓๕ และให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง และเรียกเอกสารหรือสิ่งของใด ๆ จากบุคคลที่อยู่ในสถานที่ทำงานนั้นมาตรวจพิจารณาได้ตามความจำเป็น ในการนี้บุคคลเช่นว่านั้นต้องให้ความสะดวกตามสมควร

ในกรณีที่เข้าไปในสถานที่ทำงานตามวรรคก่อน ถ้าไม่เป็นการเร่งด่วน ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ครอบครองสถานที่ทราบล่วงหน้าในเวลาอันสมควร และให้พนักงานพิจารณาเงินค่าทดแทนแสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน และชี้แจงเหตุผลให้ทราบ

ส่วนที่ ๖

สวัสดิการ

มาตรา ๘๓ นายจ้างต้องจัดให้มีน้ำสะอาดสำหรับดื่ม ห้องน้ำ ส้วม และเครื่องใช้อันจำเป็นสำหรับสุขภาพอนามัยให้ครบถ้วนและอยู่ในสภาพที่ใช้ได้เสมอ ทั้งนี้ตามลักษณะปริมาณและคุณภาพซึ่งกำหนดโดยกฎกระทรวง

ลักษณะ จำนวน สิ่งของและเครื่องใช้ใดอันจำเป็นสำหรับงานชนิดใดให้กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘๔ นายจ้างต้องจัดให้มีแพทย์ พยาบาลและหรือปัจจัยในการปฐมพยาบาลตามสภาพของงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อช่วยเหลือลูกจ้างได้ทันท่วงทีเมื่อประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย

ค่าใช้จ่ายตามมาตรานี้ให้นายจ้างเป็นผู้ออก

สภาพของงานประเภทใดจะให้มีแพทย์ พยาบาล หรือปัจจัยในการปฐมพยาบาลประเภทใด จำนวนเท่าใด ให้กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘๕ ในสถานที่ทำงานที่สภาพการใช้ลูกจ้างทำงานอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือร่างกายของลูกจ้างตามมาตรา ๙ นายจ้างต้องจัดให้มีแพทย์แผนปัจจุบันชั้นหนึ่งตรวจร่างกายลูกจ้างอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยนายจ้างเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

ส่วนที่ ๗

การตรวจตราและการควบคุม

มาตรา ๘๖ นายจ้างต้องจัดให้มีทะเบียนรายชื่อลูกจ้าง เวลาทำงาน ค่าจ้าง และข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน รวมตลอดถึงใบอนุญาตให้เด็กซึ่งทำงานเป็นลูกจ้างเก็บไว้ในสำนักงานพร้อมที่จะให้สารวัตรแรงงานตรวจได้ทุกโอกาส

นายจ้างต้องติดประกาศข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานและข้อความอื่น ๆ เกี่ยวกับการทำงานไว้ ณ ที่เห็นได้ชัดแจ้งในสถานที่ทำงานนั้น

ทะเบียนรายชื่อลูกจ้าง เวลาทำงาน และค่าจ้างต้องมีรายละเอียดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๗ ทะเบียน~~ท้าย~~ลูกจ้าง เวลาทำงานและค่าจ้างตามมาตรา ๔๖ ให้นายจ้างเก็บรักษาไว้ไม่น้อยกว่าสามปี

มาตรา ๔๘ ให้สารวัตรแรงงานมีอำนาจเข้าไปในสถานที่ทำงานระหว่างเวลาทำงาน เพื่อตรวจให้การปฏิบัติได้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และนายจ้างต้องอำนวยความสะดวกและให้คำชี้แจงตามสมควร

ใน~~ทุก~~กรณีที่เข้าไปในสถานที่ทำงาน ให้สารวัตรแรงงานแสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานและชี้แจงเหตุผลให้ทราบ

มาตรา ๔๙ ให้สารวัตรแรงงานมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อให้นายจ้างปฏิบัติการ~~ให้เป็นไป~~ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๐ นายจ้างหรือลูกจ้างมีสิทธิที่จะอุทธรณ์คำสั่งของสารวัตรแรงงานโดยทำเป็นหนังสือยื่นต่ออธิบดี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในเจ็ดวันนับแต่วันทราบคำสั่ง ให้อธิบดีวินิจฉัยอุทธรณ์และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับอุทธรณ์ เมื่อไม่เห็นชอบกับคำวินิจฉัยของอธิบดี นายจ้างหรือลูกจ้างมีสิทธิขอให้ศาลพิจารณา

มาตรา ๕๑ ในการตรวจ ถ้ามีความจำเป็น สารวัตรแรงงานมีอำนาจนำแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งอธิบดีได้อนุมัติเป็นหนังสือเข้าไปในสถานที่ทำงานเพื่อปฏิบัติการ~~ให้เป็นไป~~ตามพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา ๕๒ สารวัตรแรงงานต้อง~~ทำ~~รายงานผลการตรวจเป็นหนังสือเสนอต่ออธิบดีภายในเจ็ดวันนับแต่วันตรวจเสร็จ ถ้ามีการออกคำสั่งหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงใด ๆ ต้องรายงานให้อธิบดีทราบทันที

มาตรา ๕๓ รายงานผลการตรวจของสารวัตรแรงงานให้ถือเป็นความลับของทางราชการ และห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผย เว้นแต่จะเป็นการให้การต่อศาลหรือต่อทางราชการ

มาตรา ๕๔ เมื่อปรากฏว่านายจ้างฝ่าฝืนบทบัญญัติลักษณะนี้ สารวัตรแรงงานอาจให้คำเตือนเพื่อให้นายจ้างได้ปฏิบัติการให้ถูกต้องภายในเวลาซึ่งกำหนดไว้ในคำเตือนเสียก่อนก็ได้

ถ้านายจ้างได้ปฏิบัติถูกต้องตามคำเตือนแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไป

~~มาตรา ๕๕ ถ้านายจ้างได้ปฏิบัติถูกต้องตามคำเตือนแล้วก็ให้ระงับการดำเนินคดี~~

ลักษณะ ๒

สหภาพแรงงานและสหพันธ์

หมวด ๑

การก่อตั้งสหภาพแรงงาน

มาตรา ๕๖ ลูกจ้างมีสิทธิก่อตั้งสหภาพแรงงานได้

สิทธิดังว่านี้ ข้าราชการประจำ ข้าราชการส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล และทหารกองประจำการจะใช้มิได้

ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือควบคุมลูกจ้างอื่นจะเข้าร่วมก่อตั้ง หรือเป็นสมาชิกในสหภาพแรงงานซึ่งลูกจ้างอื่นนั้นได้ก่อตั้งหรือเป็นสมาชิกอยู่ไม่ได้

มาตรา ๕๗ ผู้มีสิทธิก่อตั้งสหภาพแรงงานตามมาตรา ๕๖ นั้น ต้องบรรลุนิติภาวะและมีสัญชาติไทย

มาตรา ๕๘ สหภาพแรงงานต้องมีข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงาน และต้องจดทะเบียน

มาตรา ๕๙ ข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงานต้องมีข้อความอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ~~และที่ตั้งสำนักงาน~~ใหญ่ของสหภาพแรงงาน

(๑ ทวิ) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่

(๒) วัตถุประสงค์

(๓) สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกในการประชุม การออกเสียงและอื่น ๆ

(๔) การรับสมัครเข้าเป็นสมาชิกและการให้ออกจากสมาชิก

(๕) กำหนดจำนวนเงินและวิธีชำระเงินค่าสมัครเป็นสมาชิกและเงินค่าบำรุง

(๖) อำนาจและหน้าที่และกำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่งของกรรมการอำนวยการ

(๗) การเลือกตั้งและเลือกตั้งซ่อมกรรมการอำนวยการ และผู้แทน~~เข้า~~ร่วมเจรจาต่อรอง

(๘) การกำหนดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของสหภาพแรงงาน

(๙) กำหนดเวลาและวิธีการเรียกประชุมใหญ่และองค์ประกอบที่ประชุมใหญ่

(๑๐) การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการพิจารณาในการนัดหยุดงาน และวิธีการอนุมัติสัญญาการร่วมเจรจาต่อรอง

(๑๑) การจัดการเงินและทรัพย์สินอย่างอื่น

(๑๒) การรักษาเงินและการทำบัญชี

(๑๓) การตรวจและการชำระบัญชี และ

(๑๔) การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

มาตรา ๖๐ ในการขอจดทะเบียนสหภาพแรงงาน ต้องทำคำขอเป็นหนังสือ ลงลายมือของผู้ก่อตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดคนยื่นต่อนายทะเบียน ~~และลงลายมือชื่อผู้ก่อตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดคน~~

คำขอจดทะเบียนต้องมีชื่อ อาชีพ หรือวิชาชีพ ที่อยู่และอายุของผู้ก่อตั้งทุกคน พร้อมทั้งแนบสำเนาข้อบังคับชั่วคราวไปด้วยสามฉบับ

ข้อบังคับชั่วคราวต้องมีข้อความอย่างน้อยเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๙

มาตรา ๖๑ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอ และเห็นว่าคำขอนั้นได้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้แล้วก็ให้รับจดทะเบียน แต่ถ้านายทะเบียนเห็นว่าวัตถุประสงค์อาจขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดความไม่สงบในบ้านเมือง หรือมิได้เป็นไปเพื่อให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ในการทำงานหรือเพื่อสวัสดิการของลูกจ้าง นายทะเบียนมีอำนาจไม่รับจดทะเบียน

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่า คำขอที่ได้ยื่นมานั้นไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้แจ้งไปยังผู้ยื่นคำขอให้แก้ไขเพิ่มเติมเสียให้ถูกต้อง

การรับหรือไม่รับจดทะเบียน ให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ยื่นคำขอภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำขอหรือนับแต่วันรับคำขอแก้ไขเพิ่มเติม ผู้ยื่นคำขอมีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำแจ้ง ให้อธิบดีวินิจฉัยอุทธรณ์และแ[illegible]ให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับอุทธรณ์ เมื่อไม่เห็นชอบกับคำวินิจฉัยของอธิบดี ผู้อุทธรณ์มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณา

มาตรา ๖๒ ให้สหภาพแรงงานที่ได้จดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคล

ให้นายทะเบียน~~ทำ~~ออกใบสำคัญการจดทะเบียนมอบให้แก่สหภาพแรงงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันจดทะเบียน

มาตรา ๖๓ เมื่อได้จดทะเบียนสหภาพแรงงานแล้ว ให้ผู้ก่อตั้งสหภาพแรงงานเรียกประชุมใหญ่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันจดทะเบียน เพื่อ

(๑) เลือกตั้งคณะกรรมการอำนวยการ และ

(๒) พิจารณาข้อบังคับชั่วคราวเพื่อใช้เป็นข้อบังคับต่อไป

ให้นำสำเนาข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงานและรายชื่อ ที่อยู่ อาชีพ ~~และ~~หรือวิชาชีพของกรรมการอำนวยการไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วัน นับแต่วันที่ประชุมใหญ่ลงมติ

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนกรรมการอำนวยการ หรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงาน ให้กรรมการอำนวยการนำไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้มีการลงมติ และให้นำมาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ วรรค ๒ สอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

สมาชิกสหภาพแรงงาน

มาตรา ๖๕ ผู้มีสิทธิเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานนั้นต้องเป็นลูกจ้าง และมีอายุตั้งแต่สิบหกปีขึ้นไปหรือบรรลุนิติภาวะแล้ว

มาตรา ๖๖ สมาชิกมีสิทธิขอให้สหภาพแรงงานดำเนินการใด ๆ ~~ภายในกรอบแห่งกฎหมายนี้~~ เพื่อให้~~การ~~ความคุ้มครองผลประโยชน์ในการทำงาน หรือเพื่อสวัสดิการของลูกจ้าง

~~มาตรา ๖๗ สมาชิกมีสิทธิเข้าร่วมในการประชุมของสหภาพแรงงาน และมีสิทธิเลือกตั้งกรรมการอำนวยการหรือได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการอำนวยการ~~

มาตรา ๖๘ สมาชิกมีสิทธิขอตรวจดูทะเบียนสมาชิก เอกสารต่าง ๆ หรือบัญชีของสหภาพแรงงาน เจ้าหน้าที่ของสหภาพแรงงานต้องให้ความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๖๙ สมาชิกภาพแห่งสหภาพแรงงานสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ที่ประชุมใหญ่วินิจฉัยให้ออก หรือ

(๔) มีลักษณะต้องห้ามมิให้เป็นสมาชิกตามมาตรา ๕๖ หรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๖๕

หมวด ๓
สิทธิและหน้าที่ของสหภาพแรงงาน

มาตรา ๗๐ สหภาพแรงงานมีสิทธิเข้าร่วมเจรจาต่อรองและทำสัญญาการร่วมเจรจาต่อรองกับนายจ้างหรือสมาคมนายจ้าง

มาตรา ๗๑ สหภาพแรงงานมีสิทธิจัดการและดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหภาพแรงงานและเพื่อประโยชน์ของสมาชิก

มาตรา ๗๒ สหภาพแรงงานมีสิทธิเรียกเก็บเงินค่าสมัครเป็นสมาชิกและเงินค่าบำรุงตามที่กำหนดในข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงาน

มาตรา ๗๓ สหภาพแรงงานอาจจัดตั้งบริการสนเทศเพื่อให้สมาชิกมาติดต่อในเรื่องจัดหางาน และให้คำปรึกษาหารือในปัญหาและข้อขัดแย้งต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำงาน

มาตรา ๗๔ สหภาพแรงงานอาจจัดสรรเงินหรือทรัพย์สินเพื่อสวัสดิการของสมาชิกหรือเพื่อสาธารณประโยชน์

มาตรา ๗๕ ห้ามมิให้สหภาพแรงงานจ่ายเงินของสหภาพแรงงานนั้น หรือจ่ายเงินร่วมกับสหภาพแรงงานอื่น นิติบุคคลอื่นหรือบุคคลใดเพื่อดำเนินกิจการทางการเมือง

มาตรา ๗๖ ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น การกระทำของสหภาพแรงงาน สหพันธ์ หรือลูกจ้าง กรรมการอำนวยการ หรืออนุกรรมการ ของสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ ผู้แทนผู้ร่วมเจรจาต่อรอง เจ้าหน้าที่ของสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ หรือสหภาพแรงงาน ในกรณีดังต่อไปนี้ไม่เป็นความผิดอันจะฟ้องร้องทางอาญาหรือทางแพ่งมิได้ กล่าวคือ

(๑) เข้าร่วมเจรจาต่อรองกับนายจ้างหรือสมาคมนายจ้าง เพื่อเรียกร้องสิทธิหรือผลประโยชน์ที่ควรได้

(๒) หยุดงานหรือนัดหยุดงานหรือสั่งให้นัดหยุดงาน

(๓) ตระเตรียมการ ชักชวนหรือสนับสนุนสมาชิกของสหภาพแรงงานเดียวกันหรือลูกจ้างในสถานที่ทำงานเดียวกัน ให้หยุดงานหรือนัดหยุดงาน

(๔) ชี้แจงหรือโฆษณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อพิพาทแรงงาน

(๕) จัดให้มีการประชุมสมาชิกของสหภาพแรงงาน หรือลูกจ้าง หรือ

(๖) ชุมนุมหรือเข้าร่วมกันโดยสงบในการนัดหยุดงาน

หมวด ๔
วิธีดำเนินงานของสหภาพแรงงาน

มาตรา ๗๗ ให้มีคณะกรรมการอำนวยการคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นไม่น้อยกว่าสามคน เป็นผู้ดำเนินงานของสหภาพแรงงาน

คณะกรรมการอำนวยการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นเพื่อปฏิบัติการตามวัตถุประสงค์ของสหภาพแรงงานได้

มาตรา ๗๘ กรรมการอำนวยการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน

(๒) มีสัญชาติไทย และ

(๓) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี

มาตรา ๗๙ กรรมการอำนวยการต้องไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือผู้ซึ่งศาลได้สั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ

มาตรา ๘๐ ความเป็นกรรมการอำนวยการสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ถึงคราวออกตามวาระ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงาน

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๗๘ เป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา ๗๙ หรือรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเกินกว่าสามปีขึ้นไป เว้นแต่ความผิดอันกระทำโดยประมาท หรือ

(๔ ทวิ) ที่ประชุมใหญ่วินิจฉัยให้ออก

มาตรา ๘๑ ความเป็นอนุกรรมการสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการอำนวยการที่แต่งตั้งอนุกรรมการนั้นสิ้นสุดลงตามข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงาน หรือ

(๔) ที่ประชุมใหญ่หรือคณะกรรมการอำนวยการวินิจฉัยให้ออก

มาตรา ๘๒ กิจการดังต่อไปนี้จะกระทำได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่

(๑) ตรา หรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงาน

(๒) ดำเนินกิจการของสหภาพแรงงานอันเป็นผลกระทบกระเทือนส่วนได้เสียของสมาชิกเป็นส่วนรวม

(๓) เลือกตั้งหรือเลือกตั้งซ่อมกรรมการอำนวยการและผู้แทนที่ร่วมเจรจาต่อรอง

(๔) กำหนดอำนาจของผู้แทนที่ร่วมเจรจาต่อรอง

(๕) จัดสรรเงินหรือทรัพย์สินเพื่อสวัสดิการของสมาชิกหรือเพื่อสาธารณประโยชน์

(๖) เลือกตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีและผู้ตรวจกิจการ

(๗) รับรองงบประมาณ รายงานประจำปี และงบดุล

(๘) แต่งตั้งคณะกรรมการสั่งนัดหยุดงานซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดคน

(๙) ควบสหภาพแรงงานเข้าด้วยกัน

(๑๐) ก่อตั้งหรือเข้าร่วมในสหพันธ์ และ

(๑๑) เลิกสหภาพแรงงาน

มาตรา ๘๓ คณะกรรมการอำนวยการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงาน

มาตรา ๘๔ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะ ๑๕ ว่าด้วยตัวแทนมาใช้บังคับแก่ความเกี่ยวพันในระหว่างสหภาพแรงงานกับกรรมการอำนวยการและกับบุคคลภายนอกโดยอนุโลม

มาตรา ๘๕ สหภาพแรงงานต้องจัดให้มีทะเบียนสมาชิกเก็บไว้ในสำนักงานพร้อมที่จะให้นายทะเบียน หรือผู้แทนนายทะเบียนตรวจดูได้ในระหว่างเวลาทำงานของสหภาพแรงงาน

รายละเอียดของทะเบียนสมาชิกให้กำหนดในโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๘๖ ให้นายทะเบียนหรือผู้แทนนายทะเบียนมีอำนาจเข้าไปในสำนักงานของสหภาพแรงงานเพื่อตรวจสมุดบัญชีและทะเบียนสมาชิก และให้กรรมการอำนวยการ อนุกรรมการและหรือเจ้าหน้าที่ของสหภาพแรงงานต้องอำนวยความสะดวกและให้คำชี้แจงตามสมควร

มาตรา ๘๗ สหภาพแรงงานต้องจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีทุกปี <u>และต้องเสนองบดุลพร้อมด้วยรายงานของผู้ตรวจสอบบัญชีต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อพิจารณา เมื่อที่ประชุมใหญ่ได้รับรองแล้ว ให้ส่งสำเนาให้นายทะเบียนทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับรอง</u>

สหภาพแรงงานต้องเสนองบดุลพร้อมด้วยรายงานของผู้ตรวจสอบบัญชีต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อพิจารณา เมื่อที่ประชุมใหญ่ได้รับรองแล้ว ให้ส่งสำเนาให้นายทะเบียนทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับรอง

หมวด ๕

<u>การควบสหภาพแรงงานเข้าด้วยกัน</u>

มาตรา ๘๘ สหภาพแรงงานตั้งแต่สองสหภาพแรงงานขึ้นไป อาจควบเข้าด้วยกันเมื่อมติได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ด้วย<u>จากสมาชิกด้วย</u>คะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดของแต่ละสหภาพแรงงาน

<u>การออกเสียงลงคะแนนดังกล่าวในวรรคก่อน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงาน</u>

มาตรา ๘๙ ในกรณีที่ควบสหภาพแรงงานเข้าด้วยกันและเมื่อสหภาพแรงงานได้ควบเข้าด้วยกันแล้ว ให้นำบทบัญญัติลักษณะนี้ หมวด ๑ และหมวด ๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การควบสหภาพแรงงานเข้าด้วยกัน<u>โดยอนุโลม</u>

มาตรา ๙๐ เมื่อ<u>ได้จดทะเบียน</u>สหภาพแรงงานใหม่<u>ตามมาตรา ๘๙</u> ได้จดทะเบียนแล้ว ให้ต้อง<u>เลิกและถอนการจดทะเบียน</u>สหภาพแรงงานเดิมเป็นอันเลิก และให้นายทะเบียนถอนการจดทะเบียนเสีย <u>และสหภาพแรงงานนั้น ย่อมได้ไปทั้งสิทธิหน้าที่และความรับผิดทั้งหลายของสหภาพแรงงานเดิม</u>

<u>สมาชิกของสหภาพแรงงานเดิมซึ่งเลิกไป ย่อมเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานตามมาตรานี้</u>

มาตรา ๙๑ เมื่อสหภาพแรงงานใหม่ได้จดทะเบียนแล้ว สหภาพแรงงานใหม่ย่อมได้รับไปทั้งสิทธิและความรับผิดทั้งหลายของสหภาพแรงงานเดิม

สิทธิและหน้าที่และวิธีดำเนินการของสหภาพแรงงาน ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๓ และหมวด ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๖

การเลิกสหภาพแรงงาน

มาตรา ๙๒ สหภาพแรงงานต้องเลิก เมื่อ

(๑) เมื่อมีมติได้รับความเห็นชอบที่ประชุมใหญ่จากสมาชิกด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดให้เลิก การออกเสียงลงคะแนนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงาน

(๒) เมื่อสหภาพแรงงานนั้นล้มละลาย หรือ

(๓) เมื่อนายทะเบียนถูกขีดชื่อออกจากทะเบียน

มาตรา ๙๓ เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่า สหภาพแรงงานใดมิได้เป็นไปเพื่อปฏิบัติการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ หรือวัตถุประสงค์สหภาพแรงงานปฏิบัติการอันขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดความไม่สงบในบ้านเมือง หรือมิได้เป็นไปเพื่อให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ในการทำงานหรือเพื่อสวัสดิการของลูกจ้าง นายทะเบียนจะขีดชื่อสหภาพแรงงานนั้นออกเสียจากทะเบียนก็ได้ และแจ้งให้สหภาพแรงงานทราบ สหภาพแรงงานมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งการขีดชื่อของนายทะเบียนต่ออธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำแจ้ง ให้อธิบดีวินิจฉัยอุทธรณ์และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันรับอุทธรณ์ เมื่อไม่เห็นชอบกับคำวินิจฉัยของอธิบดี ผู้อุทธรณ์มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณา

มาตรา ๙๔ เมื่อสหภาพแรงงานต้องเลิกตามมาตรา ๙๒ (๑) ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งผู้ชำระบัญชี

ในกรณีที่สหภาพแรงงานต้องเลิกตามมาตรา ๙๒ (๓) ให้อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งผู้ชำระบัญชี

เมื่อได้มีการเลือกตั้งผู้ชำระบัญชีตามวรรคก่อนแล้ว ถ้าปรากฏว่าผู้ชำระบัญชีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ หรือปฏิบัติหน้าที่ไม่สุจริต ให้นายทะเบียนอธิบดีมีอำนาจเพิกถอนผู้ชำระบัญชีนั้นเสียแล้วแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีขึ้นใหม่

มาตรา ๙๕ ภายในสิบสี่วันนับแต่วันสหภาพแรงงานต้องเลิก ผู้ชำระบัญชีต้อง

(๑) จดทะเบียนเลิกสหภาพแรงงาน พร้อมทั้งระบุชื่อผู้ชำระบัญชีทุกคนไว้ด้วย

(๒) โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องถิ่นสองครั้งเป็นอย่างน้อยว่า สหภาพแรงงานได้เลิกแล้ว และให้ผู้เป็นเจ้าหนี้ยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี และ

(๓) แจ้งเป็นหนังสือลงทะเบียนไปรษณีย์ไปยังเจ้าหนี้ซึ่งมีชื่อปรากฏในสมุดบัญชีหรือเอกสารของสหภาพแรงงานนั้นว่าสหภาพแรงงานได้เลิกและให้ยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี

มาตรา ๔๖ ผู้ชำระบัญชีต้องทำรายงานการชำระบัญชียื่นต่อนายทะเบียนทุกสามเดือน แสดงให้เห็นความเป็นไปของบัญชีที่ชำระอยู่นั้น

รายงานนี้ให้เปิดเผยแก่สมาชิกและให้เจ้าหนี้ตรวจดูได้โดยไม่เสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๔๗ เมื่อการชำระบัญชีเสร็จสิ้นลง ผู้ชำระบัญชีต้องทำรายงานการชำระบัญชีและการจัดการทรัพย์สิน แล้วให้เรียกประชุมใหญ่เพื่อเสนอรายงานและชี้แจงต่อที่ประชุม

เมื่อที่ประชุมใหญ่ได้รับรองรายงานนั้นแล้ว ผู้ชำระบัญชีต้องนำรายงานการประชุมพร้อมทั้งสมุดบัญชีและเอกสารของสหภาพแรงงานไปมอบให้แก่นายทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันประชุม

รายงานการประชุม สมุดบัญชี และเอกสารต่าง ๆ ให้ผู้มีส่วนได้เสียตรวจดูได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๔๘ ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ ๒๒ หมวด ๕ ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัด มาใช้บังคับแก่การชำระบัญชีสหภาพแรงงานโดยอนุโลม

มาตรา ๔๙ เมื่อชำระบัญชีแล้ว ถ้ามีสินทรัพย์เหลืออยู่จะแบ่งให้แก่สมาชิกของสหภาพแรงงานไม่ได้ สินทรัพย์นั้นจะต้องโอนไปให้แก่นิติบุคคลอื่นตามที่ได้ระบุในข้อบังคับของสหภาพแรงงาน หรือตามมติของที่ประชุมใหญ่ ถ้าในข้อบังคับหรือที่ประชุมใหญ่มิได้ระบุนิติบุคคลใดให้เป็นผู้รับ สินทรัพย์ที่เหลือนั้นให้ผู้ชำระบัญชีมอบแก่กรมประชาสงเคราะห์เพื่อการสวัสดิการของลูกจ้าง

หมวด ๗
สหพันธ์

มาตรา ๑๐๐ ในการก่อตั้งหรือเข้าร่วมในสหพันธ์ แต่ละสหภาพแรงงานจะต้องได้รับ~~มติ~~ความเห็นชอบ~~จากที่ประชุมใหญ่~~จากสมาชิกด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด การออกเสียงลงคะแนนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหพันธ์

~~สหพันธ์ต้องจดทะเบียน เมื่อได้จดทะเบียนแล้ว ให้เป็นนิติบุคคลต่างหากจากแต่ละสหภาพแรงงานซึ่งได้ร่วมกันนั้น~~

มาตรา ๑๐๐ ทวิ สหพันธ์ต้องจดทะเบียน ให้สหพันธ์ที่จดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคลต่างหากจากแต่ละสหภาพแรงงานซึ่งได้ร่วมกันนั้น

มาตรา ๑๐๑ สหภาพแรงงานมีสิทธิ~~ที่~~ส่งสมาชิกเป็นผู้แทนไปร่วมประชุมและเข้าดำเนินงานในกิจการของสหพันธ์

จำนวนผู้แทนของแต่ละสหภาพแรงงานให้กำหนดในข้อบังคับ~~ของ~~ว่าด้วยวิธีการจัดการสหพันธ์

มาตรา ๑๐๒ คณะกรรมการอำนวยการของสหพันธ์ให้เลือกตั้งจากผู้แทนสหภาพแรงงานที่ส่งมาร่วมประชุมนั้น

มาตรา ๑๐๓ สหภาพแรงงานอาจขอให้สหพันธ์ส่งผู้แทน~~เข้า~~ร่วมเจรจาต่อรองอีกก็ได้

มาตรา ๑๐๔ ให้นำบทบัญญัติ~~ในหมวด ๒ ถึงหมวด ๖ เกี่ยวกับสหภาพแรงงาน~~ว่าด้วยสหภาพแรงงานในลักษณะ ๒ หมวด ๑ ถึงหมวด ๖ มาใช้บังคับแก่สหพันธ์โดยอนุโลม

ลักษณะ ๓

ความสัมพันธ์แรงงาน

หมวด ๑

คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์

มาตรา ๑๐๕ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วยผู้แทนฝ่ายนายจ้างสองคน ผู้แทนฝ่ายลูกจ้างสองคน และผู้แทนฝ่ายรัฐบาลสามคน ให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์เลือกตั้งผู้แทนฝ่ายรัฐบาลหนึ่งคนเป็นประธานกรรมการ

การแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง และการออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๗ หรือมาตรา ๑๐๘ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๖ ในการแต่งตั้งคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ให้สหพันธ์ สหภาพแรงงานซึ่งไม่ได้เข้าร่วมในสหพันธ์และสมาคมนายจ้างมีสิทธิเสนอรายชื่อพร้อมด้วยคุณสมบัติของบุคคลที่สมควรเป็นกรรมการแรงงานสัมพันธ์แห่งละไม่เกินสามคนต่อรัฐมนตรี เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้ง

มาตรา ๑๐๗ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ทั้งคณะต้องออกจากตำแหน่งเมื่อครบสองปีนับแต่วันแต่งตั้ง คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่ออกนั้นต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินการไปจนกว่าคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

กรรมการแรงงานสัมพันธ์ผู้ที่ออกจากตำแหน่งตามวรรคก่อน อาจได้รับการแต่งตั้งอีกก็ได้

มาตรา ๑๐๘ ความเป็นกรรมการแรงงานสัมพันธ์สิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก หรือ

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

มาตรา ๑๐๘ ทวิ การแต่งตั้งตามมาตรา ๑๐๕ และการออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๗ หรือมาตรา ๑๐๘ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๙ การประชุมทุกคราวต้องมีกรรมการแรงงานสัมพันธ์มาประชุมไม่ต่ำกว่าสี่คนจึงเป็นองค์ประชุม

การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ

กรรมการแรงงานสัมพันธ์คนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีจำนวนเสียงลงคะแนนเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๑๐ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาวินิจฉัย~~ชี้ขาด~~ข้อพิพาทแรงงาน

(๒) พิจารณาวินิจฉัย~~ชี้ขาด~~การกระทำอันไม่เที่ยงธรรม

(๓) จัดทำและพิมพ์รายงานประจำปีแสดงผลของการปฏิบัติงานให้ประชาชนทราบ

(๔) เสนอความเห็นเกี่ยวกับ~~[illegible]~~การร่วมเจรจาต่อรอง การระงับข้อพิพาทแรงงาน การกระทำอันไม่เที่ยงธรรม การนัดหยุดงานและการปิดงานงดจ้าง และ

(๕) ตราข้อบังคับการประชุมและวางระเบียบการพิจารณาข้อพิพาทแรงงานของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์

มาตรา ๑๑๑ ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ ให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ หรือบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์แต่งตั้งตามมาตรา ๑๑๒ และมาตรา ๑๑๓ มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือสอบถามกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การของรัฐบาล ให้ชี้แจงข้อเท็จจริงและการปฏิบัติ รวมทั้งให้ส่งสำเนาหลักฐานหรือสำเนาเอกสารต่าง ๆ

(๒) มีหนังสือสอบถาม หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งให้ส่งหลักฐาน~~และ~~หรือเอกสารต่าง ๆ และ

(๓) เข้าไปในสถานที่ของบุคคลใด ๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น~~ถึง~~กับพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจสอบเรื่องราวเกี่ยวกับข้อพิพาทแรงงานหรือการกระทำอันไม่เที่ยงธรรม และให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง เรียกเอกสารหรือสิ่งของใด ๆ จากบุคคลที่อยู่ในสถานที่นั้นมาตรวจพิจารณาได้ตามความจำเป็น ในการนี้บุคคลเช่นว่านั้นต้องให้ความสะดวกตามสมควร ในกรณีที่เข้าไปในสถานที่ดังกล่าว ถ้าไม่เป็นการเร่งด่วน ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ครอบครองสถานที่ทราบล่วงหน้าในเวลาอันสมควร และต้องชี้แจงเหตุผล พร้อมทั้งแสดงหลักฐานการแต่งตั้ง

~~ในกรณีที่เข้าไปในสถานที่ดังกล่าว ถ้าไม่เป็นการเร่งด่วน ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ครอบครองสถานที่ทราบล่วงหน้าในเวลาอันสมควร และต้องชี้แจงเหตุผลพร้อมทั้งแสดงหลักฐานการแต่งตั้ง~~

หมวด ๒
การเข้าร่วมเจรจาต่อรอง

มาตรา ๑๑๒ สหภาพแรงงาน หรือสหพันธ์มีสิทธิที่จะเข้าร่วมเจรจาต่อรองกับนายจ้างหรือสมาคมนายจ้าง ในการเข้าร่วมเจรจาต่อรองให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายให้ความร่วมมือและพยายามตกลงกันด้วยดี

สหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ตามที่กล่าวในวรรคก่อนจะต้องมีสมาชิกซึ่งเป็นลูกจ้างของนายจ้างที่ตนประสงค์จะเข้าร่วมเจรจาต่อรองเกี่ยวกับสภาพการทำงานนั้น

มาตรา ๑๑๓ ในการเข้าร่วมเจรจาต่อรอง ให้ผู้แทนเข้าร่วมเจรจาต่อรองเป็นผู้มีอำนาจทำการแทนสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ได้

มาตรา ๑๑๔ สัญญาการร่วมเจรจาต่อรองต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของคู่กรณี และอย่างน้อยต้องมีข้อความดังต่อไปนี้

(๑) สภาพการทำงาน

(๒) การแก้ไขและระงับข้อพิพาทแรงงาน

(๓) การยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ของลูกจ้าง

(๔) การตีความในสัญญาเมื่อเกิดปัญหาขึ้น และ

(๕) การแก้ไขเพิ่มเติมหรือต่ออายุสัญญา

เมื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายได้ตกลงเห็นชอบในสัญญาการร่วมเจรจาต่อรอง ให้ถือว่าสัญญานั้นมีผลผูกพันนายจ้างและลูกจ้างซึ่งเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานที่เข้าร่วมเจรจาต่อรอง หรือเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานที่เข้าร่วมในสหพันธ์ซึ่งร่วมเจรจาต่อรองนั้นทุกคน

หมวด ๓
การระงับข้อพิพาทแรงงาน

มาตรา ๑๑๕ เมื่อมีข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้นให้คู่กรณีนายจ้างหรือสมาคมนายจ้างฝ่ายหนึ่งกับสหภาพแรงงาน หรือสหพันธ์อีกฝ่ายหนึ่งพยายามหาทางตกลงกัน โดยการเจรจาหรือโดยการตั้งอนุญาโตตุลาการหรือโดยวิธีอื่นใดตามที่เห็นสมควร ถ้าหากไม่อาจตกลงกันได้ให้คู่กรณีมีสิทธินำข้อพิพาทนั้นเสนอต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ภายในกำหนดเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ปรากฏว่าไม่อาจตกลงกันได้

เมื่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ได้พิจารณาแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยให้คู่กรณีทราบทันที

มาตรา ๑๑๖ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์อาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลขึ้นเพื่อช่วยเหลือในการหาทางระงับข้อพิพาทแรงงานและในการปฏิบัติงานอื่นได้

มาตรา ๑๑๗ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์อาจแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคนหนึ่งหรือหลายคนขึ้นโดยความยินยอมของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย เพื่อวินิจฉัยและชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานได้

มาตรา ๑๑๗ ทวิ ให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยอนุญาโตตุลาการมาใช้บังคับแก่การตั้งอนุญาโตตุลาการตามมาตรา ๑๑๕ หรือ มาตรา ๑๑๗ โดยอนุโลม

หมวด ๘
การนัดหยุดงานและการปิดงานงดจ้าง

มาตรา ๑๑๘ เมื่อพ้นกำหนดยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ได้รับข้อพิพาทแรงงาน หรือเมื่อได้รับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์แล้ว สหภาพแรงงาน สหพันธ์ นายจ้าง หรือสมาคมนายจ้าง มีสิทธิสั่งนัดหยุดงาน หรือปิดงานงดจ้าง หรือสั่งปิดงานงดจ้างได้แล้วแต่กรณีในเมื่อได้แจ้งให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์และคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันนัดหยุดงานหรือปิดงานงดจ้าง

*ในระหว่าง*ก่อนพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคก่อน นายจ้างจะให้ลูกจ้างออกจากงานหรือรับลูกจ้างใหม่ หรือปิดงานงดจ้างไม่ได้ และสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์จะสั่งนัดหยุดงานก็ไม่ได้

มาตรา ๑๑๙ *ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการรบหรือสงคราม* เมื่อได้ประกาศสงคราม ประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือ*ในระหว่างเวลาที่มี*ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน*ที่อาจเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศ*ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือในกรณีที่มีข้อพิพาทแรงงานเกี่ยวกับกิจการสาธารณูปโภค หรือกิจการอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์วินิจฉัยและแจ้งให้คู่กรณีทราบภายในยี่สิบวันนับแต่วันรับข้อพิพาทแรงงาน ให้สหภาพแรงงาน สหพันธ์ นายจ้าง หรือสมาคมนายจ้าง มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในเจ็ดวันนับแต่วันรับคำวินิจฉัย ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ และแจ้งให้คู่กรณีทราบภายในสิบวันนับแต่วันรับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด สหภาพแรงงาน สหพันธ์ นายจ้าง หรือสมาคมนายจ้างต้องปฏิบัติตามและจะสั่งนัดหยุดงานหรือปิดงานงดจ้าง หรือสั่งปิดงานงดจ้างโดยฝ่าฝืนคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีไม่ได้

หมวด ๕

การกระทำอันไม่เที่ยงธรรม

มาตรา ๑๒๐ ห้ามมิให้นายจ้าง

(๑) กระทำการใด ๆ อันอาจเป็นผลให้ลูกจ้างไม่สามารถทนทำงานอยู่ต่อไปได้ เพราะเหตุที่ลูกจ้างนั้นเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน หรือกำลังจะสมัครเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน

(๒) ให้ออกจากงานหรือเลิกจ้าง หรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นผลให้ลูกจ้างไม่สามารถทนทำงานอยู่ต่อไปได้ เพราะเหตุที่ลูกจ้างได้ทำคำร้องหรือคำเนินการฟ้องร้อง หรือเป็นพยาน หรือให้หลักฐานต่อศาลในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ให้ออกจากงานหรือเลิกจ้าง เพราะเหตุที่ลูกจ้างนั้นเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน หรือกำลังจะสมัครเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน

(๔) มิให้ลูกจ้างเป็นหรือให้ออกจากสมาชิกของสหภาพแรงงาน หรือให้หรือตกลงจะให้เงินหรือทรัพย์สินแก่ลูกจ้างหรือเจ้าหน้าที่ของสหภาพแรงงาน เพื่อมิให้สมัครหรือรับสมัครลูกจ้างเป็นสมาชิก หรือเพื่อให้ออกจากสมาชิกของสหภาพแรงงาน

(๕) ขัดขวางการดำเนินงานของสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ หรือขัดขวางการใช้สิทธิของลูกจ้างในการเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน หรือ

(๖) เข้าแซกแซงในการดำเนินงานของสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ โดยไม่มีอำนาจโดยชอบ

มาตรา ๑๒๑ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) บังคับหรือขู่เข็ญโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้ลูกจ้างต้องเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน หรือต้องออกจากสมาชิกสหภาพแรงงาน หรือ

(๒) กระทำการใด ๆ อันอาจเป็นผลให้นายจ้างฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๐

มาตรา ๑๒๒ เมื่อปรากฏว่ามีการกระทำอันไม่เที่ยงธรรมตามมาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๑๒๑ ให้ลูกจ้างหรือสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์วินิจฉัยคำร้องและแจ้งให้คู่กรณีทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำร้อง เมื่อไม่เห็นชอบกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ คู่กรณีมีสิทธิขอให้ศาลพิจารณา

ลักษณะ ๔

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๒๓ สมาคมใดมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ในการทำงานของลูกจ้างตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้ดำเนินการจดทะเบียนเป็นสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

สมาคมใดได้จดทะเบียนเป็นสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ตามวรรคก่อนแล้ว ให้สมาคมนั้นเลิกไปนับแต่วันจดทะเบียนเป็นสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ และให้นายทะเบียนแจ้งให้นายทะเบียนสมาคมขีดชื่อออกจากทะเบียน

บรรดาทรัพย์สิน สิทธิและหน้าที่ของสมาคมดังกล่าว ให้ตกเป็นของสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์โดยไม่ต้องชำระบัญชี

ลักษณะ ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๒๔ โทษปรับสำหรับความผิดที่เกิดจากการที่นายจ้างใช้ลูกจ้างหลายคนทำงานตามพระราชบัญญัตินี้ในหมวดเดียวกันของส่วนที่ ๑ ส่วนที่ ๒ ส่วนที่ ๓ หรือส่วนที่ ๔ แห่งลักษณะ ๑ ให้ปรับตามรายตัวของลูกจ้าง แต่ต้องไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษสำหรับความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มาแล้ว ถ้าและได้กระทำความผิดอย่างเดียวกันซ้ำขึ้นอีกภายในเวลาสิบสองเดือน ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เข็ดหลาบนับแต่วันพ้นโทษ ถ้าความผิดต้องระวางโทษก็ให้เพิ่มขึ้นโทษที่จะลงแก่ผู้รับเป็นสองหนึ่งเท่าของโทษที่กฎหมายบัญญัติวางกำหนดสำหรับความผิดครั้งหลังไว้

มาตรา ๑๒๖ นายจ้างผู้ใดให้ลูกจ้างทำงานเกินกำหนดเวลาตามมาตรา ๘ วรรคแรก ไม่ยอมให้ลูกจ้างพักผ่อนตามมาตรา ๙ ไม่ยอมให้ลูกจ้างใช้สิทธิหยุดงานตามมาตรา ๕ วรรค ๑ มาตรา ๕ มาตรา ๑๐ หรือ มาตรา ๑๑ หรือไม่อนุญาตให้ลูกจ้างหยุดพักรักษาตัวตามมาตรา ๑๒ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๑๒๗ นายจ้างผู้ใด

(๑) ใช้แรงงานหญิงอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ วรรค ๑ แรก มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๖

(๒) ไม่ยอมให้หญิงซึ่งมีครรภ์หยุดงานตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ หรือ

(๒) หรือ รับเด็กอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ หรือ

(๓) ใช้แรงงานเด็กอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ วรรค ๑ แรก มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔

ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามพันบาท

มาตรา ๑๒๘ นายจ้างผู้ใดจ่ายค่าจ้างอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ หรือ มาตรา ๒๙ ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๒๙ นายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ วรรค ๑ หรือวรรค ๒ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ วรรค ๑ แรกหรือวรรค ๒ สอง หรือมาตรา ๔๗ ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๓๐ ผู้ใด

(๑) ไม่ปฏิบัติตามคำเรียกร้องของพนักงานพิจารณาเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๔๒ (๑)

(๒) ขัดขวางการกระทำของพนักงานพิจารณาเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๔๒ (๒)

(๓) ไม่ยอมให้สารวัตรแรงงานเข้าไปในสถานที่ทำงาน หรือไม่อำนวยความสะดวก หรือไม่ให้คำชี้แจงแก่สารวัตรแรงงานตามมาตรา ๔๘ วรรค ๑ แรก หรือ

(๔) ไม่ยอมให้แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งอธิบดีได้อนุมัติเข้าไปในสถานที่ทำงานตามมาตรา ๕๑

ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน โดยรู้อยู่ว่าสหภาพแรงงานนั้นยังไม่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ผู้ใดเป็นผู้ดำเนินงานของสหภาพแรงงานซึ่งยังไม่ได้จดทะเบียน ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๓๒ ผู้ใดใช้ชื่อมีอักษรไทยประกอบว่า "สหภาพแรงงาน" หรือ "สหพันธ์" หรืออักษรต่างประเทศซึ่งมีความหมายดังกล่าวประกอบในป้ายชื่อ ดวงตรา จดหมาย ใบแจ้งความหรือเอกสารอย่างอื่นเกี่ยวกับธุรกิจ โดยไม่ปิได้เป็นสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ เว้นแต่

เป็นการใช้ชื่อในการขอจดทะเบียนเกี่ยวกับการก่อตั้งสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ มีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทและปรับอีกเป็นรายวันไม่เกินวันละห้าสิบบาทจนกว่าจะเลิกใช้

มาตรา ๑๓๓ นายจ้างผู้ใดขัดขวางหรือหลีกเลี่ยงไม่ยอมเจรจากับสหภาพแรงงาน สหพันธ์หรือผู้แทนผู้ซึ่งร่วมเจรจาต่อรอง มีความผิดต้องระวางโทษหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งพันบาท เดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นพันบาท หรือทั้งปรับทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๔ ผู้แทนผู้ซึ่งร่วมเจรจาต่อรองผู้ใดรับเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นจากนายจ้างเพื่อกระทำการอันเป็นเหตุให้ลูกจ้างต้องเสียผลประโยชน์อันควรได้ มีความผิดต้องระวางโทษหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งพันบาทสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นหนึ่งพันบาท หรือทั้งปรับทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๕ กรรมการหรืออนุกรรมการ ผู้แทนผู้ซึ่งร่วมเจรจาต่อรองกรรมการอำนวยการของสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ หรือเจ้าหน้าที่ของสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ผู้ใดบังคับให้นายจ้างให้เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นเพื่อผลประโยชน์ของตน หรือผู้อื่นโดยทุจริต มีความผิดต้องระวางโทษหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งพันบาทสามเดือนหรือปรับไม่เกินสามหมื่นหนึ่งพันบาท หรือทั้งปรับทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๖ สหภาพแรงงานใดเป็นสมาชิกของสหพันธ์โดยไม่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ผู้ใดเป็นผู้ดำเนินงานของสหพันธ์ที่ไม่ได้จดทะเบียน มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๓๗ ผู้ก่อตั้งสหภาพแรงงานผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ หรือกรรมการอำนวยการของสหภาพแรงงานใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๔ มีความผิด ผู้ก่อตั้งสหพันธ์ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๔ ประกอบด้วยมาตรา ๖๓ ต้องระวางโทษปรับวันละไม่เกินห้าสิบบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนนั้น

มาตรา ๑๓๗ ทวิ กรรมการอำนวยการของสหภาพแรงงานผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๔ หรือกรรมการอำนวยการของสหพันธ์ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๔ ประกอบด้วยมาตรา ๖๔ ต้องระวางโทษปรับวันละไม่เกินห้าสิบบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนนั้น

มาตรา ๑๓๘ สหภาพแรงงานใดรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกโดยฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๓๙ สหภาพแรงงานใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๕ มาตรา ๘๕ หรือมาตรา ๘๗ มีความผิดสหพันธ์ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๔ ประกอบด้วยมาตรา ๗๕ มาตรา ๘๕ หรือมาตรา ๘๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

กรรมการอำนวยการสหภาพแรงงานผู้ใดรู้เห็นเป็นใจให้สหภาพแรงงานกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๗๕ มีความผิดหรือกรรมการอำนวยการสหพันธ์ผู้ใดรู้เห็นเป็นใจให้สหพันธ์กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๔ ประกอบด้วยมาตรา ๗๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๑๔๐ ผู้ใดไม่ยอมให้นายทะเบียนหรือผู้แทนนายทะเบียนเข้าไปในสำนักงาน ไม่อำนวยความสะดวก หรือไม่ให้คำชี้แจงแก่นายทะเบียนหรือผู้แทนนายทะเบียนตามมาตรา ๘๖ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๔๑ ผู้ใดเป็นผู้ชำระบัญชีของสหภาพแรงงานไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๕ มาตรา ๙๖ หรือมาตรา ๙๗ มีความผิดหรือเป็นผู้ชำระบัญชีของสหพันธ์ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑๔ ประกอบด้วยมาตรา ๙๕ มาตรา ๙๖ หรือมาตรา ๙๗ ต้องระวางโทษปรับวันละไม่เกินห้าสิบบาทตลอดเวลาที่ยังคงทำความผิดนั้น

มาตรา ๑๔๒ เมื่อสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ได้เลิกตามพระราชบัญญัตินี้ กรรมการอำนวยการหรืออนุกรรมการของสหภาพแรงงานผู้ใดหรือกรรมการอำนวยการหรืออนุกรรมการของสหพันธ์ผู้ใดขัดขวางการดำเนินงานของผู้ชำระบัญชี มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๔๓ ผู้ใดยังคงดำเนินกิจการของสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ซึ่งได้เลิกไปแล้วตามพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนสามเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๔ ผู้ชำระบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา ๙๙ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนสามเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำเรียกร้องของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์หรือบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์แต่งตั้งตามมาตรา ๑๑๑ (๒) หรือขัดขวางการกระทำของกรรมการแรงงานสัมพันธ์หรือบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์แต่งตั้งตามมาตรา ๑๑๑ (๓) มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๔๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๘ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๑๙ มีความผิดต้องระวางโทษ<u>จำคุก</u>ไม่เกิน<u>สามเดือน</u> หรือ<u>ปรับ</u>ไม่เกิน<u>ห้าพันบาท</u> หรือทั้ง<u>จำ</u>ทั้ง<u>ปรับ</u>

มาตรา ๑๔๘ นายจ้างใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๐ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๑ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๕๐ สมาคมใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๓ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

....

....

บัญชีกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

หมายเลข	รายการ	อัตรา
๑	ค่ากระดาษคำร้อง ฉบับละ	๒๕ สตางค์
๒	ค่าจดทะเบียนและออกใบสำคัญการจดทะเบียนตั้งสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์	๒๕ บาท
๓	ค่าจดทะเบียนเลิกสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์	๕ บาท
๔	ค่าคำขอเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมในทะเบียนคราวละ	๕ บาท
๕	ค่าขอตรวจดูเอกสารครั้งหนึ่งเรื่องละ	๑ บาท
๖	ค่าขอให้คัดเอกสาร	
	(ก) คัดข้อความย่อคำละ	๑๐ สตางค์
	(ข) คัดสำเนาซึ่งเจ้าหน้าที่รับรองว่าเป็นสำเนาถูกต้อง ร้อยคำแรก	๑ บาท
	ร้อยคำหลังหรือเศษของร้อย	๕๐ สตางค์

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญคณะกรรมาธิการเข้าประจำที่

คณะกรรมาธิการเข้าประจำที่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมาธิการมีอะไรชี้แจงนอกจากที่รายงาน ถ้ามีโปรดชี้แจงได้

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : คณะกรรมาธิการขอเรียนต่อที่ประชุมสภา ฯ นี้ว่า การพิจารณากฎหมายแรงงานนี้ได้กระทำกันมา แก้ไขกันมาอย่างมากมาย และนอกจากนี้ได้ประชุมกันทั้งกลางวันกลางคืน และบางตอนก็ยังมีตกบ้าง ผิดพลาดบ้างอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ก็ใคร่ที่จะขออนุมัติที่ประชุมนี้ ได้อนุมัติว่าเมื่อถึงมาตราใด ซึ่งยังมีข้อที่ควรจะแก้ไขหรือตกเติมบ้าง ก็ขออนุมัติให้กรรมาธิการนี้ได้เสนอเป็นรายมาตราไป เพราะจะเสนอทีเดียว นี้เห็นจะเป็นการยุ่งยาก ก็ขอพอถึงมาตรานั้น ถ้ามีที่จะแก้ไขกรรมาธิการก็จะได้ยกมือ ก็จะเสนอให้ที่ประชุมนี้ได้พิจารณาแก้ไขตกเติมซึ่งมีอีกหลายมาตรา ขออนุมัติที่ประชุมอย่างนี้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมาธิการได้เสนอว่าเนื่องจากว่าในร่างพระราชบัญญัติแรงงานที่ได้พิมพ์แจกท่านสมาชิกไปนั้น มีข้อความบางประการที่ยังตกเติมแก้ไขอยู่บ้าง เพราะฉะนั้นก็เมื่อถึงมาตราใดที่มีการตกเติมแก้ไข แล้วละก็กรรมาธิการจะได้ชี้แจงเป็นคราว ๆ ไป ขอให้แก้ไข

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : การบกพร่องต่าง ๆ นั้นท่านหมายถึงว่าขาดตกบกพร่องในตัวอักษรหรืออย่างไร เพราะร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่นี้ ข้าพเจ้าเพิ่งได้รับเมื่อคืนนี้เอง แต่อีกประการหนึ่งที่เห็นได้ชัด คือมาตรา ๓๗ ถัดไปเป็นมาตรา ๓๕ ที่ข้าพเจ้าเห็นอยู่แล้ว จะแก้กันเสียก่อนดีกว่า เพราะเป็นตัวมาตรา ไม่ใช่เนื้อความ เป็นข้อ ๆ ประเดี๋ยวอ่านแล้วไม่ถูก ไม่ใช่ตัวข้างใน เป็นตัวมาตราเฉย ๆ อันเดียว

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : เมื่อไปถึงตอนนั้น ก็จะได้ยกมือขอแก้

คือว่ามีเขียนไว้ เตรียมไว้แล้ว ถ้าไปขอแก้ตอนนี้ ก็หมายความว่าจะต้องแก้ไขไปทั้งหมดเสีย ก่อน มันจะเสียเวลาของสภา ฯ และอาจจะทำความสับสนให้แก่สมาชิกผู้มีเกียรติ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ข้าพเจ้าอยากจะขอเรียนว่าดังนี้ คือเท่าที่ข้าพเจ้าทราบเท่าที่กรรมาธิการแก้ไขเกี่ยวกับการพิมพ์เท่านั้นแหละ เป็นต้นว่า "ประกอบ" ไปขีดฆ่า "ประ" ออกเสีย เหลือแต่ "กอบ" มันเป็นอย่างนี้ เขาขอเติมลงไปมีเท่านั้น ส่วนมากเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นถ้าบอกตอนนี้ก็จะยุ่งกัน เขาจะบอกเมื่อถึงคราว ข้าพเจ้าคิดว่าเห็นจะไม่น่าขัดข้องอะไร เชิญว่าอย่างไรคุณ

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้าไม่ขัดข้องในเรื่องปัญหาที่จะขอแก้ไขอย่างใดทั้งสิ้น เพราะอย่างบางที่ข้าพเจ้าอาจจะต่อรองกับกรรมาธิการก็ได้ แต่ที่นี้ข้อมาตรามันสลับกัน คือมี ๓๕ สองอัน เวลาอ่านก็จะอ่านไม่ได้ พอ ๓๖ แล้วเป็น ๓๗ แต่ ๓๗ นั้นพิมพ์เป็น ๓๕ มันพิมพ์ผิดอย่างเดียว ไม่ใช่อย่างอื่นเลย แก้เสียก็หมดเรื่องไป

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : ไม่ขัดข้อง ขอให้แก้มาตรา ๓๕ เป็นมาตรา ๓๗ แก้คำว่า ๓๕ นี่เป็น ๓๗ ที่อยู่หลังมาตรา ๓๖ นั่น ๓๖ ๓๕ นี่เอง ขอแก้เป็นเลข ๓๗ คือขีดคำว่า ๕ แล้วก็เขียน ๗ ลงไปแทน

นายเทพ โชตินุชิต (ศรีสะเกษ) : ที่กรรมาธิการแถลงมาเช่นนี้ก็แสดงให้เห็นว่าพระราชบัญญัตินี้นั้น กรรมาธิการยังไม่พร้อมที่จะเสนอสภา ฯ ด้วยซ้ำไป แต่หากว่าวันนี้เผอิญจะปิดสมัยประชุม จึงต้องรีบเสนอเข้ามา และผมก็ไม่เห็นความจำเป็นว่าทำไมถึงจะต้องให้ประกาศกันในวันนี้ หรือให้ผ่านในวันนี้ พฤศจิกายนก็ยังมีเวลาอีก เพราะว่าพระราชบัญญัตินี้จะใช้วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๐ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าจะให้ดีแล้ว ผมว่ากรรมาธิการรับเอาไปแล้วแก้เสียให้มันเรียบร้อย ไม่ต้องมานั่งแก้กัน แล้ววันนี้เวลาก็เหลือไม่เท่าไรแล้ว

[illegible]

มีอยู่ถึงสองพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัตินี้เองก็มีถึงมาตราร้อยกว่ามาตรา ซึ่งแก้เกือบทุกมาตรา เพราะฉะนั้นจะอภิปรายกันไปยุ่งยุ่งกันใหญ่ ผมนึกว่าถอนไปเสียดีกว่า แล้วก็เอาไว้เสนอพฤศจิกายน ถึงจะถูก

จอมพลอากาศ ฟื้น รณนภากาศ ฤทธาคนี ประธานกรรมาธิการ : ตามที่ท่านผู้มีเกียรติได้กล่าวมานั้น กระผมขอขอบคุณ แต่อย่างไรก็ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ถือเป็นเรื่องสำคัญและแม้แต่รัฐบาลเองก็ได้ช่วยทำเรื่องนี้หามรุ่งหามค่ำมาเป็นเวลานานหลายวันต่อเนื่องกัน แม้แต่เรื่องนี้ได้เข้ามาถึงชั้นกรรมาธิการแล้ว ต้องทำงานเคร่งเครียดตั้งแต่วันศุกร์มาจนถึงวันเมื่อวานนี้และเช้าวันนี้อีก เนื่องจากการพิมพ์ผิดพลาดก็มี แล้วนอกจากนั้นข้อความบางตอนอาจจะขัดกันบ้าง ทั้งนี้เพราะว่ามีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวพันกันอยู่ เราจะต้องจัดให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้สมบูรณ์จึงได้พยายามช่วยกันแก้ไขให้ดี เพราะฉะนั้นขอท่านผู้มีเกียรติได้เห็นใจ แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมาธิการไม่ได้ทำอย่างลุกลนหรือลวก ทำเพื่อเจตนาให้เป็นกฎหมายที่ดีที่สุดเท่าที่จะดีได้ ที่นี้เฉพาะอย่างยิ่งท่านบอกว่ามีเวลาน้อยนั้นไม่จำเป็น อย่างไรก็ตามผมนึกว่าท่านทั้งหลายคงเสียสละ แม้แต่ในเช้าวันนี้กลางวัน ๆ นี้ไม่เสร็จก็หวังใจว่าคงจะทำงานในเวลากลางคืนเพื่อให้พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้คลอดออกไปทันความต้องการของประชาชน เพราะฉะนั้นในฐานะกรรมาธิการจึงขอยืนยัน

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น) : ผมไม่ติดใจในการที่คณะกรรมาธิการจะเสนอร่างนี้เข้ามาในวันนี้ แต่ได้ตรวจดูทุกตัวบท ทุกมาตราแล้ว พร้อมทั้งคำแถลงชี้แจงของคณะกรรมาธิการแล้วก็รู้สึกว่าร่างกฎหมายฉบับนี้มีเลอะเลือนอยู่มากทั้งตัวอักษรพิมพ์และทั้งข้อความต่าง ๆ มีการแก้ไข เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าทางฝ่ายกรรมาธิการมีความตั้งใจที่จะเอากฎหมายนี้เสนอสู่สภา ฯ ในวันนี้จริง ๆ และขอความเห็นใจจากสมาชิก ผมในนามของสมาชิกฝ่ายค้าน

ก็จำเป็นต้องขอบ้างเหมือนกัน คือถ้าหากว่ามีการทักท้วงติงอะไรกันขออย่าถือทิษฐิอะไรมากนัก ขออะลุ้มอล่วยผ่อนผันกันบ้าง

จอมพลอากาศ ฟื้น รณนภากาศ ฤทธาคนี ประธานกรรมาธิการ : ไม่ขัดข้อง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าอย่างนั้นก็คงเป็นไปตามที่กรรมาธิการเสนอ เพราะฉะนั้นต่อไปก็เป็นการพิจารณาในวาระที่ ๒ ต่อไปเลขาธิการอ่านได้

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : ร่างพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. ๒๔..

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น) : ผมได้พิเคราะห์ในมาตรา ๒ นี้แล้วที่คณะกรรมาธิการมาตัดวันกำหนดประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ออก เปลี่ยนเป็นวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๐ เป็นต้นไป คือเดิมนั้นมีว่า ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ผมไม่เข้าใจความประสงค์ของคณะกรรมาธิการที่มาแก้อย่างนี้ เพราะว่ากฎหมายฉบับนี้เราก็รู้กันอยู่ และในท่าทางการปฏิบัติของฝ่ายรัฐบาลก็รู้ว่าเป็นกฎหมายอันจำเป็นและรีบด่วนในวาระแรกเรานำกฎหมายนี้เข้ามาสู่สภา ฯ เราก็ได้เปลี่ยนวาระเช่นเดียวกับวันนี้

แสดงว่าจำเป็นและรีบด่วน แล้วในวันนี้ก็เช่นเดียวกัน แทนที่จะดำเนินตามระเบียบวาระ คือมีกระทู้ค้างมาก็หลายกระทู้อยู่แล้ว เราก็ต้องเปลี่ยนขึ้นมาอย่างนี้ แต่ผมไม่เข้าใจทำไมเมื่อจำเป็นและรีบด่วนนี้จึงต้องไปใช้วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๐ นี่กรรมาธิการนี้ทำไมไปเปลี่ยนเจตจำนงค์ของทางรัฐบาล ทำไมไม่ทำให้ตรงเจตจำนงค์ของรัฐบาลเดิม รัฐบาลนี้มีความประสงค์ที่จะให้กฎหมายนี้ออกไปโดยรีบด่วนและคณะกรรมาธิการก็แถลงเมื่อกี้นี้บอกว่าได้ประชุมกันทั้งกลางวันและกลางคืนต้องการอยากจะใช้รีบด่วน และเหตุผลอันใดจึงต้องไม่ใช้ในวันถัดจากวันประกาศราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เลื่อนไปเป็นวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๐ อีกตั้งหลายเดือน อย่างนี้รีบด่วนได้อย่างไร นี่แสดงว่ากรรมาธิการนี้ทำผิดไปจากความประสงค์หรือความมุ่งหมายของรัฐบาล อันนี้ข้อหนึ่งละหรือไม่เช่นนั้นอยากจะถามกรรมาธิการนี้ได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลผู้เสนอกฎหมายนี้หรือเปล่า ถ้าหากว่ารับความเห็นชอบก็แสดงว่ารัฐบาลนี้มีเหตุผลอย่างไรถึงต้องเปลี่ยนอย่างนั้น ก็ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เองแถลงในวันนั้นมีการพูดมาถึงฝ่ายค้าน บอกว่าฝ่ายค้านพยายามที่จะประวิงไม่ให้กฎหมายนี้ออกมาสู่สภา แล้วท่านก็ออกตัวว่าไม่ใช่กฎหมายหาเสียง ท่านอยากให้ออกเพื่อเป็นประโยชน์แก่ลูกจ้างและนายจ้างทั้งสองฝ่าย ฝ่ายค้านต่างหากประวิงไว้ไม่ให้ออก อย่างนี้หรือไม่หาเสียง ท่านประธานฯ แล้วที่นี้ทำไมถึงเปลี่ยนเจตจำนงค์ไปอย่างนี้ อีกอย่างหนึ่ง ที่นี้ถ้าหากว่าการแก้มาอย่างนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าผิดรัฐธรรมนูญมาตรา ๗๑ คือต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา อันนี้มีอะไรบอกไว้ว่าท่านจะต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือเปล่า แม้ในกฎกระทรวงเราก็ยังมีบอกไว้ว่าจะต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาถึงจะใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ อันนี้มีอะไรบอกไว้ว่ารัฐบาลนี้จะต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือเปล่า ถ้าสมมติว่ารัฐบาลนี้ไม่ประกาศเล่า ไม่ได้ผิดกฎหมายอื่น จริง กฎหมายนี้ต้องประกาศราชกิจจานุเบกษา อันนี้เป็นทางปฏิบัติ แต่ถ้าสมมติว่ารัฐบาลไม่ประกาศเล่า ผิดกฎหมายอะไร ผิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ ผิดกฎหมายรัฐธรรมนูญเอาอะไรลงโทษ มันเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นที่มาบอกไว้ว่าตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๐ เป็นต้นไป นี่เป็นการที่ไม่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ไม่ได้มีอะไรยืนยัน

เลยว่าต้องลงประกาศราชกิจจานุเบกษา อาจจะไม่ประกาศก็ได้ ถ้าหากว่าฝ่ายรัฐบาลไม่ต้องการที่จะใช้กฎหมายนี้

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : ท่านสมาชิกฝ่ายค้านผู้มีเกียรติซึ่งได้อภิปรายมายืดยาวและเข้าใจว่ากรรมาธิการนี้ทำไมถึงกฎหมายเร่งด่วนกลับไปเขียนวันที่ ๑ มกราคม กรรมาธิการขอประทานชี้แจงต่อที่ประชุมนี้ได้ทราบว่า ตามร่างเดิมนั้นได้ใช้คำว่าให้ใช้บังคับเมื่อพ้น ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ที่นี้กฎหมายอันนี้เมื่อผ่านที่นี่ไปแล้ว เหลือเวลากี่วันที่จะทรงลงพระปรมาภิไธยตามรัฐธรรมนูญ ก็คิดว่าจะเหลือก็เดือนตุลาคม พฤศจิกายน ธันวาคม ซึ่งประมาณ ๙๐ วัน จะยิ่งหรือหย่อนกว่ากันก็ไม่กี่วัน เมื่อเราออกไปเขียนบอกว่าวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐ ก็เป็นไปในทำนองเดียวกับกฎหมายอาญา ซึ่งให้เวลาสำหรับทั้งฝ่ายนายจ้างและลูกจ้างเตรียมตัวตลอดจนการออกกฎกระทรวง พระราชกฤษฎีกา ที่นี้ท่านบอกว่าไม่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามรัฐธรรมนูญนั้นต้องประกาศอยู่นั่นเอง ไม่จำเป็นต้องไปเขียนไว้ก็ต้องไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาจึงจะใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ เพราะในรัฐธรรมนูญมีแม่บทตราไว้เช่นนั้น เพราะฉะนั้นขอเรียนให้สมาชิกที่เข้าใจผิดได้เข้าใจเสียให้ถูกต้อง ไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไรเลย

ร้อยโท จารุบุตร เรืองสุวรรณ (ขอนแก่น) : คือในมาตรา ๒ นี้มีปัญหาที่จะต้องว่ากันอยู่เพียงสองอย่าง คือว่าจะเอาตามกรรมาธิการแก้ไขนี้หรือจะเอาตามร่างเดิม คือมาตรา ๒ นี้ ร่างเดิมมีอยู่ว่าพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้น ๙๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และของใหม่นี้กำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป ถ้าพูดถึงผลของการที่จะได้รับจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าในร่างเดิมนั้นจะเหมาะกว่า เพราะในร่างเดิมนั้นกำหนดไว้ระบุชัดไว้ทีเดียว บอกว่าจะต้องให้มีการประกาศราชกิจจานุเบกษาถึง ๙๐ วัน คือในการที่ร่างเดิมเขียนไว้เช่นนี้โดยมีวัตถุประสงค์ในอันที่จะให้ประชาชนทั่วไปทั้งกรรมกรก็ดี ทั้งนายจ้างก็ดี ทั้งบุคคลเกี่ยวข้องทุกฝ่ายก็ดีนั้น ได้พินิจพิจารณาหรือได้ศึกษากฎหมายฉบับนี้ให้เข้าใจแจ่มแจ้งแล้วก็ผลของการที่จะประกาศ

ใช้บังคับนั้นก็จะได้ผลเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ถ้าหากว่าทางคณะกรรมาธิการจะมาแก้ให้เป็นตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป มันก็จะเข้าหลักตามที่สมาชิกผู้มีเกียรติเพื่อนข้าพเจ้าซึ่งได้อภิปรายไปแล้ว คือว่ากำหนดที่ทางรัฐบาลจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาไปนั้นไม่มีข้อยืนยันอยู่ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ว่าเราจะประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อไร เช่นสมมติว่าจะประกาศใช้วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐ อย่างนี้แล้ว ก็ท่านอาจจะประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพียงวันที่ ๑๕ ธันวาคม อย่างนี้ก็ได้ เพราะฉะนั้นในลักษณะเช่นนี้ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าถ้าหากว่าจะเอาผลของการที่จะเอากฎหมายฉบับนี้มาใช้บังคับให้ประชาชนทั่วไปได้เข้าใจ มีความเข้าใจทราบซึ้งในกฎหมายฉบับนี้ ตามเจตนารมณ์เดิมของผู้ร่างแล้วข้าพเจ้าคิดว่าในร่างเดิมนั้นจะเหมาะกว่า หรือว่าทางคณะกรรมาธิการจะมีข้อรับรองประการใดว่าการประกาศราชกิจจานุเบกษานั้นที่กระทำโดยรีบด่วนหลังจากที่สภานี้รับรองกฎหมายฉบับนี้แล้ว

นายสานนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : เจตจำนงค์ความประสงค์ก็ตรงกันแล้ว จะต้องการให้ประชาชนได้รู้ก่อนที่จะปฏิบัติตามกฎหมายนี้ ทั้งนายจ้างและลูกจ้าง เพราะฉะนั้นมีปัญหาว่าประกาศราชกิจจานุเบกษา นั่นรัฐธรรมนูญเขาเขียนไว้แล้ว กฎหมายทุกฉบับต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา อย่างนี้มีปัญหาว่าเมื่อเจตจำนงค์ต้องการให้ประชาชนรู้ก่อน ก็คือเป็นอันว่าตรงกัน เพราะฉะนั้นฝ่ายรัฐบาลก็จำเป็นจะต้องประกาศ ซึ่งกรรมาธิการก็ชี้แจงแล้ว อยู่เวลาอีกสามเดือนก็จะครบวันที่ ๑ มกราคม เพราะฉะนั้นถ้าเราจะไปเขียนไว้ ๙๐ วัน ก็รู้สึกว่ากฎหมายนี้เพื่อเป็นประวัติศาสตร์ในการฉลอง ๒๕ ศตวรรษ เพราะฉะนั้นเราจะเร่งใช้วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๐ ก็รู้สึกว่าเป็นประวัติศาสตร์อันหนึ่งที่ใช้กฎหมายอันนี้ให้เขียนตรงตัวลงไป หรืออีกประการหนึ่งการค้นคว้ากฎหมายหรือการอ้างอิงกฎหมายในวันหน้านั้น ถ้าหากว่าได้ลง พ.ศ. ซึ่งเป็นประวัติศาสตร์แล้วเป็นประโยชน์แก่ผู้ค้นคว้าหรือผู้อ้างอิง เพราะฉะนั้นเราจะพูดเรื่องว่าพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. ๒๕๐๐ ซึ่งเป็นการเหมาะสมกว่า ส่วนเจตจำนงค์เพื่อประโยชน์ให้นายจ้างและลูกจ้างได้ทราบในกฎหมายนี้ก่อนที่จะปฏิบัตินั้นก็ ๙๐ วัน นี่กว่าจะประกาศก็เหลืออีกสามเดือน ก็ ๙๐ วันเศษนิดหน่อย เพราะฉะนั้นเจตจำนงค์ในการที่จะปฏิบัติ [illegible]ไม่มีปัญหา

ย่อมตรงกัน แต่ผลถ้าหากว่า ๑ มกราคม ๒๕๐๐ มันสวยในทางประวัติศาสตร์ แล้วมันสวยในการใช้และเหมาะกับกาลเทศะ ในการที่กฎหมายนี้ออกไปเพื่อความเป็นธรรมทั้งนายจ้างและลูกจ้างให้ตรงกันในการที่จะฉลอง ๒๕ ศตวรรษ ซึ่งเป็นประวัติศาสตร์ของการออกกฎหมาย เพราะฉะนั้นผมเห็นว่าที่กรรมาธิการแก้มานี้เป็นการเหมาะสมแล้ว

นายประสิทธิ จุลละเกศ (สงขลา) : การที่เราจะออกกฎหมายใช้บังคับแล้วเราก็มุ่งส่วนใหญ่ไปถึงประวัติศาสตร์นั้น อันที่จริงข้าพเจ้าไม่เห็นพ้องด้วยนัก เพราะเหตุว่าวิธีการที่จะออกกฎหมายมาเพื่อใช้บังคับและก็ให้ประชาชนรู้ดีกันก็มีหลายประการด้วยกัน

ประการแรก วิธีออกกฎหมายของเราท่านจะสังเกตและเห็นว่าเราออกกฎหมายมานับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป พอต่อมาเราก็พิจารณาดูว่านับแต่วันประกาศราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไปนั้นไม่มีทางที่ประชาชนจะรู้ได้เลย ต่อมาเราแก้ไขใหม่เป็นว่าถัดไปจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ๆ นี่ก็เกือบจะไม่มีทางที่ประชาชนจะรู้ได้เช่นเดียวกัน แต่ว่าอย่างไรก็ตาม ถ้าหากว่าได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเราก็จะต่อสู้ว่าเราไม่รู้กฎหมายนั้นก็ไม่ได้ ทีนี้เจตนารมณ์ในการที่มีกฎหมายฉบับนี้มาก็มีกำหนดว่า ๙๐ วันหลังจากที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว นั่นเป็นเจตนารมณ์ของผู้ร่างเดิม ถ้าหากว่าเราจะพิจารณาว่าถ้าหากว่าจะประกาศราชกิจจานุเบกษาแล้ว พ้นจากนั้น ๙๐ วันถึงใช้ได้ อย่างนี้เป็นหลักการที่แน่นอน ประชาชนทั่วไปก็ตาม จะเป็นนายจ้างก็ตาม ลูกจ้างก็ตาม เขาจะได้มีโอกาสตรวจดูกฎบัตรกฎหมายฉบับนี้ของเขาได้โดยละเอียดถี่ถ้วนว่าเขามีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือว่าต้องรับผิดชอบเขามีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายใหม่นี้ฉบับนี้อย่างไรบ้าง แต่ถ้าหากว่าเรากำหนดไปว่าวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๐ และก็อ้างเพื่อประวัติศาสตร์ แต่ว่าแท้ที่จริงนั้นท่านจะรับรองได้ไหมว่ากฎหมายฉบับนี้จะประกาศในราชกิจจานุเบกษาก่อนวันที่ ๑ พฤศจิกายน คือหมายความว่า ตุลาคม พฤศจิกายน ธันวาคม ๓ เดือนนี้ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์เดิมของผู้ร่างเดิมได้ไหม ท่านก็รับรองไม่ได้เพราะเหตุว่าเมื่อร่างนี้ไปแล้วก็ต้องให้ในหลวงและก็ทรงพระบรมราชโองการและก็โปรดเกล้าฯ เช่นผู้พระนามมาอย่างนี้ ท่านจะรับรองเวลาได้ไหมว่าท่านจะให้ประชาชนสามารถจะรู้ล่วงหน้าได้ก่อน ๙๐ วัน

ข้าพเจ้าเชื่อว่ารัฐบาลไม่สามารถจะรับรองได้ เพราะฉะนั้นในการที่หลักการของการที่จะรู้กฎหมายได้ดีนั้นก็ต้องมีเวลาพอสมควรในการที่จะอ่านกฎหมายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนี่เป็นเรื่องของกฎหมายฉบับใหม่มีหลักการใหม่ ๆ มา เพราะฉะนั้นเองแม้ถึงว่าผู้แทนราษฎรเองก็ต้องพินิจพิเคราะห์กันอย่างละเอียดถี่ถ้วน ก็โฉนเล่าประชาชนซึ่งไม่มีความรู้อะไรต่าง ๆ ถึงขนาดที่จะเข้าใจกฎหมายได้ก็ต้องมีเวลานานพอสมควรตามเจตนาเดิมของผู้ร่าง เพราะฉะนั้นในการที่เราจะเอาวันฤกษ์งามยามดี ๑ มกราคม ๒๕๐๐ แบบประมวลกฎหมายอาญานั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ใช่หลักของการใช้กฎหมาย เพราะว่าเราออกกฎหมายมาเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสทราบนาน แล้วเราก็ไม่มีหลักการอย่างไรที่เราจะออกกฎหมายฉบับนี้หรือว่าประกาศราชกิจจา ฯ โดยร่างกฎหมายฉบับนี้ได้เมื่อไรอย่างไร เราก็ไม่สามารถจะกำหนดลงไปได้ เพราะฉะนั้นสิ่งอะไรที่มันเป็นการแน่นอนเพื่อให้ประชาชนรู้แล้ว เราก็ไม่ควรเปลี่ยนแปลง เราไม่ควรถือการฤกษ์งามยามดีสำหรับกึ่งศตวรรษนี้มันเป็นเรื่องของการศาสนา ไม่ใช่เรื่องของการใช้กฎหมาย ท่านประธาน ฯ

นายหยุด แสงอุทัย กรรมาธิการ : คือเหตุผลที่กรรมาธิการแก้เป็นวันที่ ๑ มกราคม นั้น ไม่ใช่เรื่องฤกษ์งามยามดีอย่างเดียว คืออยากจะให้หน้าที่ของนายจ้างกับลูกจ้างนั้นตั้งต้นในวันที่ ๑ ด้วย เพราะเหตุว่าเรามีการขึ้นเงินเดือน การให้เงินค่าล่วงเวลา การอะไรต่าง ๆ ถ้าหากว่าตั้งต้นเสียในวันที่ ๑ ของเดือนใดเดือนหนึ่งอย่างนี้มันก็เป็นการเรียบร้อย ไม่เช่นนั้นก็เมื่อใช้กฎหมายไป มีครึ่งเดือนกฎหมายเก่า อีกครึ่งเดือนกฎหมายใหม่ อย่างนี้ก็ไม่เรียบร้อย นี่ก็เป็นเหตุผลประการที่ ๑ ที่ว่ากรรมาธิการเห็นว่าหน้าที่ของนายจ้างและลูกจ้างนั้นควรจะตั้งต้นในวันที่ ๑ ของเดือน แล้วก็ชอบด้วยงบประมาณแผ่นดิน เราก็ตั้งมาอย่างนี้ด้วย ทีนี้เมื่อตั้งต้นในวันที่ ๑ ของเดือนแล้วจะควรเดือนไหน กรรมาธิการก็ไปนับดูก็เห็นว่า ๙๐ วันนั้นมันไล่เรี่ยกับวันที่ ๑ มกราคม แล้วเรื่องนี้กรรมาธิการก็ทราบนโยบายของรัฐบาลว่าจะรีบประกาศใช้ให้เร็วที่สุด เพราะฉะนั้นในด้านรัฐบาลนั้นไม่ต้องสงสัยจะต้องนำร่างพระราชบัญญัตินี้ขึ้นทูลเกล้า ฯ โดยเร็วหลังจากที่รับจากสภาแล้ว แล้วจะรีบประกาศ ส่วนจะช้านานเพียงใดนั้นก็เป็นไปตามวิถีทางรัฐธรรมนูญ

ก็แล้วแต่ว่าจะมีพระปรมาภิไธยมาให้เมื่อไร เพราะฉะนั้นกระผมก็เห็นว่าวันที่ ๑ มกราคม นี้ดีแล้ว แล้ว เมื่อเทียบดูประมวลกฎหมายอาญาที่ใหญ่กว่านี้สภานี้ก็อนุมัติไปให้ใช้ในวันที่ ๑ มกราคมแล้วทำไม ร่างกฎหมายนี้จึงจะไม่ควรใช้ในวันเดียวกัน และนอกจากนั้นแล้วความแน่นอนนั้นผิดกัน เช่นบอกว่า เราใช้ในวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ไม่ใช่ในวันที่ในหลวงทรงลงพระปรมาภิไธย คือวันที่ในหัวราชกิจจานุเบกษาเขาพิมพ์ ราษฎรก็ไม่รู้ นายจ้างก็ไม่รู้ ลูกจ้างก็ไม่รู้ แต่ถ้าเราบอกว่า กฎหมายนี้ใช้ในวันที่ ๑ มกราคม ทุกคนรู้ รู้ว่าในวันที่ ๑ มกราคมเป็นต้นไปนั้นเป็นวันเริ่มใช้กฎหมาย ฉบับนี้ นายจ้างก็ตระเตรียมต่าง ๆ ที่จะทำหน้าที่ตามกฎหมายนี้ที่เขามีหน้าที่อยู่ ลูกจ้างก็ดูเช่นเดียวกัน ว่าสิทธิที่เขาได้ตามกฎหมายนี้ตั้งต้นแต่วันที่ ๑ เพราะฉะนั้นการที่ให้ร่างกฎหมายนี้ที่เกี่ยวกับนายจ้าง ลูกจ้างตั้งต้นในวันที่ ๑ ของเดือนนั้นก็เป็นหลักการสำคัญของกรรมาธิการนี้ คือไม่ได้คิดในแง่ฤกษ์งาม ยามคืออย่างเดียว คิดไปในแง่ปฏิบัติด้วย

นายอัมพร สุวรรณบล (ร้อยเอ็ด) : ได้ฟังท่านกรรมาธิการหลายท่าน ชี้แจงแล้วก็ยังไม่เห็นด้วยในการที่กรรมาธิการได้เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขไปจากร่างเดิม คือเปลี่ยน ให้เป็นวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๐ เพราะเหตุว่าถ้าหากว่าเรากำหนดเวลาให้ *definite* ลงไป อย่างนี้แล้วก็จะเป็นอันว่าเวลาเกิดขลุกขลักขึ้นมาแล้วเราจะทำอย่างไร เป็นต้นว่าเวลาที่เราให้ตาม ร่างเดิมนั้น ๙๐ วันนับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก็เห็นจะเป็นเวลาพอสมควร เพราะ เป็นเวลาที่ยืดหยุ่นได้ แต่ถ้าหากว่าเรากำหนดวันที่ ๑ มกราคม ท่านเห็นว่าเวลานี้ก็เป็นเวลาที่นาน โขอยู่คือตั้ง ๑๐๐ วันหรือตั้ง ๙๐ วัน แล้วก็เพิ่มขึ้นอีก ๑๑ วัน อย่างนี้จะเรียกว่าเวลานั้นยาวไม่ได้ เพราะเหตุว่าถ้าหากว่ารัฐบาลนี้ส่งร่างกฎหมายฉบับนี้—ไปให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลง พระปรมาภิไธย, บังเอิญว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ท่านเห็นความสำคัญของกฎหมาย ฉบับนี้เหมือนกันอย่างรัฐบาล อย่างสภาผู้แทน

ทรงวีโต้กฎหมายฉบับนี้สัก ๖๐ วัน—สมมุติว่าอย่างนั้น สมมติว่าคือว่าพระราชอัธยาศัยของพระองค์ท่านเกิดทรงวีโต้ขึ้นมา แล้วส่งลงมาหรือไม่ส่งลงมา สภานี้พิจารณาใหม่ใช้เวลาอำนาจของสภาอีก ๓๐ วัน รวมเป็น ๙๐ วัน ทั้งเวลาที่ยื่นไปยื่นมา ทั้งเวลาที่มีพระราชอำนาจนั้นเป็นมากกว่า ๑๐๐ วันนี้แล้ว ถ้าอย่างนี้แล้วกฎหมายฉบับนี้ก็ใช้ไม่ได้เลยทั้งฉบับ ท่านจะว่าอย่างไร เพราะเหตุว่าเราจะไปกำหนดพระราชอัธยาศัยของพระองค์ท่านไม่ได้นั้นอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งเวลานี้มันจำกัดเหลือเกิน จำกัดเกินไป ถ้าหากว่าทำไว้อย่างเดิมคือเป็นการปิดหุ่นแล้วอย่างนั้นจะเหมาะกว่า กระผมมีความเห็นว่าอย่างนี้จะดี ดีกว่าที่จะไปแก้ไขร่างอันดีของเขาอยู่แล้ว.

นายเทพ เกตุพันธุ์ (อุตตรดิตถ์) : กระผมเห็นว่าได้อภิปรายกันมาพอสมควร ขอเสนอปิดอภิปรายได้แล้ว ขอเสนอลงมติด้วย.

มีสมาชิกรับรอง

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ทางฝ่ายพวกข้าพเจ้าได้ขอแล้ว แล้วท่านรองนายกท่านก็ยอมรับแล้วว่าให้เราพูดได้เต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอย่างท่านผู้มีเกียรติจังหวัดร้อยเอ็ดได้อภิปรายเมื่อสักครู่นี้ ทางคณะกรรมาธิการก็ไม่ได้ชี้แจงเพราะเป็นไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๗๒ คือถ้าพระมหากษัตริย์ทรงวีโต้หรือว่าทรงไม่ส่งมาภายใน ๖๐ วัน จนกว่าเราพิจารณาอีก ๓๐ วัน ๙๐ วันก็ยังไม่มีใครชี้แจง แล้วอีกอย่างหนึ่งโดยที่อาจารย์หยุด ฯ มาพูดถึงว่า ทำไมกฎหมายอาญาเราปล่อยให้ไปได้ ประเด็นนั้นมันเกี่ยวกับกฎหมายมหาชน ซึ่งพวกเราผู้แทนราษฎรก็ปล่อยให้ผ่านไป เพราะจำเป็นต้องใช้บังคับ แต่กฎหมายฉบับนี้ไม่จำเป็นอย่างนั้น นี่อีกประเด็นหนึ่งที่ข้าพเจ้าจึงไม่เห็นด้วยกับการที่จะขอปิดอภิปราย........

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เดี๋ยว ๆ คุณอารีย์ ฯ มีท่านผู้เสนอให้ปิดอภิปรายลงมติแล้ว ถ้าหากว่าคุณเห็นว่าควรจะอภิปรายกันต่อไปอีก ก็ขอให้เปิดอภิปรายต่อไป

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : นั่นเป็นประการหนึ่ง แต่อีกประการหนึ่ง ผู้เสนอลงมติเมื่อกี้นี้ยังไม่มีคนรับรองครบถ้วนเลย.....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : มี ๆ ข้าพเจ้ามองเห็น

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : นี่ที่ข้าพเจ้าเสนอเมื่อกี้นี้ คือเสนอใคร่ขอต่อรองกันอย่างที่ท่านรองนายกได้รับปากต่อสภาไว้ว่าจะให้มีการอภิปรายกันโดยละเอียด แล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อครู่นี้ท่านผู้แทนจังหวัดร้อยเอ็ดก็ได้อภิปรายมาแล้ว ทางคณะกรรมาธิการก็ไม่ได้ชี้แจงว่า ถ้าหากว่าทรงวีโต้นะ ตามมาตรา ๗๒ รัฐธรรมนูญนะจะทำอย่างไร เมื่อเราเข้าใจแล้วอาจจะให้ผ่านไปสบาย ๆ เพราะฉะนั้นขอความกรุณาต่อกรรมาธิการให้ชี้แจงด้วยว่าจะทำอย่างไร คือมาตรา ๗๒ ในรัฐธรรมนูญ.......

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านจะเสนอขอให้เปิดอภิปรายต่อไปไหมล่ะ ถ้าเสนอ ๆ เสีย

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : คือข้าพเจ้าขอต่อรอง แล้วท่านรองนายกได้กรุณาชี้แจงแล้วด้วย. ..

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่ต้องละท่าน เพราะเหตุว่าข้าพเจ้าคิดว่าที่ประชุมคงจะเข้าใจดีแล้วในการที่มีผู้อภิปรายและทางกรรมาธิการก็ชี้แจงแล้ว ถ้าเช่นนั้นข้าพเจ้าจะขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่า สำหรับในมาตรา ๒ ที่เดิมมีใช้คำว่า มีการกำหนด ๙๐ วัน ตั้งแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ทางกรรมาธิการแก้เป็นตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นต้นไป เพราะฉะนั้นขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่า จะคงเป็นไปตามร่างเดิมหรือเป็นไปตามที่กรรมาธิการขอแก้ไข ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้เป็นไปตามร่างเดิม โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้เป็นไปตามที่กรรมาธิการแก้ไข โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เพราะฉะนั้นต้องเป็นไปตามที่กรรมาธิการแก้ไข

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๓ มีการแก้ไข มาตรา ๔

ประธานสภาผู้แทนราษฎร และรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ ๑ ได้ลงจากบัลลังก์ เพื่อไปเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอัญเชิญสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ขุนวิวรณ์สุขวิทยา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ ๒ ทำหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร

นางสุนี เตลาน (นครสวรรค์) : ดิฉันมีความข้องใจมาก เพราะเหตุใดคณะกรรมาธิการจึงไม่ได้รวมนิติบุคคลไว้ในวรรค ๓ ข้อนายจ้าง

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณว่าอย่างไร

นายเสรี อิศรางกูร ณอยุธยา (บุรีรัมย์) : มาตรา ๓ แล้วก็ให้ผ่านไปมาตรา ๔

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : นั่นกำลังอภิปรายมาตรา ๓

นายเสรี อิศรางกูร ณอยุธยา (บุรีรัมย์) : ผมขอถามมาตรา ๓ เสียก่อน

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ประธานสภา ฯอนุญาตให้พูดแล้ว

นายเสรี อิศรางกูร ณอยุธยา (บุรีรัมย์) : นั่นเป็นมาตรา ๔ ไปแล้ว

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๓ คุณฟังผิด

นางสุนี เตลาน (นครสวรรค์) : ดิฉันมีความข้องใจว่า เพราะเหตุใดคณะกรรมาธิการจึงไม่ได้รวมนิติบุคคลไว้ในวรรค ๓ ข้อนายจ้าง อยู่ในข่ายแห่งกฎหมายนี้ด้วย ซึ่งในที่นี้มีแต่คำว่า "บุคคล" ดิฉันเองมีความเข้าใจว่า ถ้าเช่นนั้นแล้วก็นิติบุคคลก็ไม่อยู่ในข่ายของกฎหมายนี้

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : คณะกรรมาธิการขอชี้แจงข้อข้องใจของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ คำว่า "บุคคล" รวมทั้งนิติบุคคลด้วยตามประมวลกฎหมายแพ่ง เพราะฉะนั้นก็เขียนบุคคล ก็รวมทั้งนิติบุคคล

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : สำหรับมาตรานี้ข้าพเจ้าข้องใจในการที่กรรมาธิการได้เพิ่มคำว่า "เงิน " นำหน้าค่าทดแทนว่า คณะกรรมาธิการมีเจตนาอย่างไรในการเพิ่มค่าทดแทน เพราะตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๙ เกี่ยวกับค่าชดใช้ การเวนคืนที่ดินอะไรต่าง ๆ นั้นในรัฐธรรมนูญเราเขียนว่าค่าทดแทนอันเป็นธรรม แล้วก็ไม่มีคำว่า "เงิน" ค่าทดแทนอันเป็นธรรม ทำไมกรรมาธิการจึงมาเพิ่มคำว่า "เงิน"ลงไป

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : คณะกรรมาธิการขอชี้แจงว่าที่ใช้คำว่า "เงิน" ค่าทดแทนนั้นเพื่อจะให้ได้เข้าใจกันแจ้งชัดว่าค่าทดแทนที่จะจ่ายให้แก่ลูกจ้างนั้นจะจ่ายเป็นอย่างอื่นไม่ได้ ต้องจ่ายเป็นเงิน

นายเสรี อิศรางกูร ณอยุธยา (บุรีรัมย์) : ข้าพเจ้าสงสัยที่กรรมาธิการแก้สหภาพแรงงานซึ่งเขาเขียนไว้เดิมว่า หมายความว่าการเข้าร่วมกันของลูกจ้าง ที่นี้เรามาเปลี่ยนเป็นว่า หมายความว่าองค์การของลูกจ้าง นี่ที่ข้าพเจ้าสงสัยอยากจะให้คณะกรรมาธิการชี้แจงให้ขาวสอาดหน่อย เพราะว่าที่เราปฏิบัติมาแล้วองค์การต่าง ๆ นั้นนะออกไปตามกฎหมาย ในองค์การท่าเรือ องค์การรถไฟ ร.ส.พ.อย่างนี้ ซึ่งรัฐบาลเข้าร่วมมีหุ้น นี่เราบอกองค์การอย่างนี้ ซึ่งรัฐบาลไม่ได้เกี่ยวข้องจัดตั้งโดยใช้เงินของรัฐบาล เพราะฉะนั้นอยากจะทราบว่ามีเหตุผลอย่างไรเพื่อการเหมาะสมสำหรับเรื่องนี้

นายหยุด แสงอุทัย กรรมาธิการ : กรรมาธิการขอชี้แจงว่าสหภาพแรงงานนั้นเดิมร่างว่า หมายความถึงการเข้าร่วมกัน คำว่าการเข้าร่วมกันมองเป็นแอคติวิตี้(activity) คือคล้าย ๆ การเข้าร่วมกันหนเดียว ความจริงนั้นสหภาพแรงงานนั้นก็คือสมาคมของลูกจ้างนั่นเอง แต่ว่าเราไม่เรียกว่าสมาคมก็เพราะว่าเรามีกฎหมายพิเศษให้จดทะเบียนเป็นพิเศษ กรรมาธิการก็เห็นว่าคำว่า สหภาพแรงงานอันหนึ่ง คือเป็น ออแกไนเซชั่น (organization) เป็นองค์การที่มีการถาวร ลูกจ้างอาจจะตายไปเข้าออกมาใหม่ แต่ว่าสหภาพแรงงานจะยังคงอยู่ และโดยเหตุนี้กรรมาธิการก็เห็นว่าเขียนคำว่า "องค์การของลูกจ้าง" ถูกต้องมากกว่า เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นตัวตนเป็นนิติบุคคล มีการตั้งอยู่เป็นการถาวร

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : บัดนี้สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีกำลังเสด็จเข้าสู่ที่ประชุม ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายโปรดยืนขึ้นเพื่อถวายความเคารพ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ที่ประชุม และเสด็จไปยังที่ประทับ

ประธานสภาผู้แทนราษฎรกลับขึ้นบัลลังก์

ที่ประชุมได้ยืนขึ้นถวายความเคารพแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี โดยพร้อมกัน

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ทรงประทับ ณ พระราชอาสน์

ที่ประชุมได้นั่งลงตามปกติ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อจากนี้ไปจะได้อ่านประกาศแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ตามกระแสพระบรมราชโองการ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี และผู้ที่อยู่ในที่ประชุมได้ยืนขึ้นเพื่อรับฟังกระแสพระบรมราชโองการ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ประกาศ

แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพลอดุลยเดช ปร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่มีพระราชประสงค์จะทรงผนวชเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนาในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๙ เป็นการสมควรที่จะแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และทรงพระราชดำริเห็นว่า สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินี เป็นผู้ทรงพระปรีชาสามารถในอันที่จะรับพระราชภารกิจในคราวนี้ได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ และด้วยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในระหว่างที่ทรงผนวช.

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๙๙
เป็นปีที่ ๑๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงชื่อ) พลเอก ประจนปัจจนึก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร.

ที่ประชุมรับทราบ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อจากนี้ไปท่านซึ่งได้ทรงรับแต่งตั้งเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้เสด็จมาสู่ยังที่ประชุมนี้แล้วจะได้ทำการปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๐ ต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทูลเกล้า ฯ ถวายคำปฏิญาณแด่สมเด็จพระนางเจ้า

สิริกิติ์ พระบรมราชินี

สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินี ได้ยืนขึ้นและทรงมีพระราชดำรัสปฏิญาณว่า

"ข้าพเจ้า สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินี ขอปฏิญาณในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรว่า จะซื่อสัตย์สุจริตและจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ"

ที่ประชุมได้ยืนขึ้นรับทราบการปฏิญาณพระองค์

สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินี ทรงลงพระปรมาภิไธยในสมุดที่เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ทูลเกล้า ฯ ถวาย แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ

ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมได้ถวายความเคารพ

ประธานสภาผู้แทนราษฎรและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ ๑ ได้ลงจากบัลลังก์ ตามและส่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ ๒ ดำเนินการประชุมแทน

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ดำเนินการประชุมต่อไป คุณอารีย์ ฯ

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้าขอประทานกราบเรียนดังนี้ คือว่าในการที่คณะกรรมาธิการได้กรุณาชี้แจงปัญหาเพิ่มคำว่า "เงิน" นำหน้า"ค่าทดแทน" นั้น อันที่จริงคำว่า"เงิน" นั้นมีอยู่หลายแห่งที่ไม่เพิ่มก็มี และบางแห่งเพิ่มก็มี แต่ว่ากรรมาธิการก็รับแล้วว่ามีข้อขาดตกบกพร่อง เพราะฉะนั้นเขาถึงผ่านไป ๆ พิจารณากันถึงมาตราอย่างนั้น แต่อย่างไรก็ตามมีอีกประเด็นหนึ่ง ที่ข้าพเจ้าข้องใจใคร่จะให้กรรมาธิการได้ชี้แจงให้ทราบโดยแจ้งชัดด้วยว่า ในคำนิยามศัพท์เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ก็ดี สารวัตรแรงงานก็ดี เหตุไฉนถึงตัดคำว่า

"ผู้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ" ออก คณะกรรมาธิการมีเหตุผลอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายที่จะตามหลังเข้ามาต่อจากพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือพระราชบัญญัติว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ ก็ยังมีใช้คำว่า ที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการนิยามศัพท์เหมือนกัน เราจะปล่อยให้ กฎหมายนี้มีการสักสั่นฉบับใด กรรมาธิการชุดไหนพอใจอย่างไร ทำอย่างนั้นหรือ หรือว่าเราจะ วางให้มีระเบียบแบบแผนเกิดขึ้น ท่านเปิดดูซิพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ที่จะเข้าสู่สภา ฯ นี้ ในวันนี้เหมือนกัน ก็มีคำนิยามศัพท์ซึ่งใช้ว่า "ผู้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้" แล้วกฎหมายเก่า ๆ หลายฉบับเป็นต้นอย่างพระราชบัญญัติจัดการอาชีวะศึกษา สงเคราะห์ก็ดี และกฎหมายที่ดินก็ดี ก็ได้มี คำว่า "ผู้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ" อยู่ทั้งนั้นแหละ คณะกรรมาธิการมีเจตนาอย่างไร

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : คณะกรรมาธิการประทานชี้แจงว่าขอ +ขอ ให้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้อ่านดูในมาตรา ๖ ในมาตรา ๖ ได้กล่าวว่า "ให้มีอำนาจแต่งตั้ง พนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตรแรงงาน พนักงานพิจารณาเงินค่าทดแทน นายทะเบียน และออกกฎ กระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้" เมื่อมี "และ" อยู่หน้า ออกกฎกระทรวง ก็หมาย ความว่าแต่งตั้งพนักงานต่าง ๆ นี้เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นจึงเห็น ว่าควรตัดออกเสียมันฟุ่มเฟือย

นายอัมพร สุวรรณบล (ร้อยเอ็ด) : ผมมีความสงสัยว่าทำไมกรรมาธิการ จึงได้เพิ่มคำว่า "รายปี" เข้าไปในวรรคต่อไปนั้นของมาตรา ๓ นี้ คือว่าที่สงสัยก็เพราะเหตุ ว่าในมาตรา ๓๑ ทวิ ที่กรรมาธิการได้เพิ่มเข้าไปในเกี่ยวกับการจ่ายค่าจ้างแรงงานนั้นก็ได้บอก ว่าบังคับไว้โดยเด็ดขาดแล้วว่า ค่าจ้างอะไรทำนองนั้น เพราะฉะนั้นก็มีความจำเป็นอะไรเล่า ที่จะต้องไปเพิ่ม "รายปี" เข้าไปซึ่งเพิ่มเข้ามาใหม่ โดยในร่างเก่าไม่มี นั่นอย่างหนึ่ง ขอให้ กรรมาธิการชี้แจง และอีกอย่างหนึ่งนั้นคำว่า "สหภาพทำงาน" ซึ่งความจริงก็มีอยู่ในร่างเดิมแล้ว กรรมาธิการก็ไม่ได้แก้ไข จึงขอประทานตั้งข้อสงสัยในที่นี้ว่า ถ้าหากว่าผมจะอธิบายในวรรคที่

ว่าด้วยสหภาพการทำงาน หมายความว่า การใช้แรงงาน ค่าจ้าง เงินค่าทดแทนและสวัสดิการเกี่ยวกับการทำงานนั้น ในที่นี้ด้วยจะได้ไหม เพราะเหตุว่าทางกรรมาธิการก็ไม่ได้แก้ไข แต่ว่าเรื่องนี้มันจะไปยุ่งในเวลาต่อไปจะเป็นข้อเสียงกฎหมายได้ เฉพาะอย่างยิ่งนายจ้างจะถือกฎหมายวรรคนี้เป็นข้อเสียงกฎหมายได้อย่างชัดแจ้ง เพราะเหตุว่าคำว่า "สหภาพการทำงาน" หมายความว่าการใช้แรงงาน ค่าจ้าง เงินค่าทดแทน และสวัสดิการเกี่ยวกับการทำงานนั้น ถ้าหากว่าเป็นคำว่า "และ" หมายความว่ามันรวมหมดทุกอย่างไม่ใช่หรือ ไม่ใช่อย่างใดอย่างหนึ่ง อย่างที่เราได้เคยโต้เถียงกันมาในกฎหมายอื่น ๆ แล้ว

เกี่ยวกับการใช้แรงงานเท่านั้น หรือเกี่ยวกับพิพาทกันเรื่องค่าจ้างเท่านั้น หรือเงินค่าทดแทนเท่านั้น หรือสวัสดิการเท่านั้น แล้วก็เป็นทางออกทางหนึ่งที่นายจ้างจะบอกว่านี่ไม่ใช่สหภาพการทำงานแล้วมาพูดกันในที่นี่ไม่ได้เพราะมันต้องรวมหมด เพราะเราใช้คำว่า "และที่นี่" ทั้งกฎหมายเดิมก็เขียนว่า "และ" และกรรมาธิการก็ไม่ได้แก้ เพราะฉะนั้นสงสัยว่าถ้าเราจะแก้เสียจะไม่ดีหรือถ้าหากว่ามันบกพร่องอยู่

นายหยุด แสงอุทัย (กรรมาธิการ) : คือร่างเดิมก็เป็นอย่างนี้และกรรมาธิการไม่แก้ก็เพราะถูกต้องแล้ว สหภาพการทำงานเวอร์คกิ้งคอนดิชั่น (Working Condition) ก็ต้องรวมหลายอย่าง คือรวมว่าจะใช้แรงลูกจ้างอย่างไร ให้ค่าจ้างเท่าไร ให้เงินค่าทดแทนอย่างไร มีสวัสดิการอะไรให้แก่ลูกจ้างบ้าง นี่ก็เป็นสหภาพของการทำงานไม่ใช่หรือ คือสหภาพของการทำงานก็เป็นคำย่อซึ่งรวมถึงปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ส่วนที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติเกรงไปว่าตอนหลังจะไปทำให้นายจ้างหลีกเลี่ยง ไม่ใช่เช่นนั้น คือตอนหลังเมื่อมีข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้นมันก็แล้วแต่ อาจจะพิพาทกันในบางส่วน เช่น ในเรื่องค่าจ้างหรือการใช้แรงงานก็ได้ แต่สำหรับบทนิยามสหภาพแรงงานนั้น สหภาพการทำงานนั้นต้องคลุมทั้งหมด เพื่อจะให้เห็นว่าสหภาพของการทำงานนั้นไม่ใช่การใช้แรงงานหรือค่าจ้างอย่างเดียว รวม ๔ อย่างด้วยกัน

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้าใคร่ขอความกรุณาต่อท่านประธานฯ อย่างนี้ คือว่าเดี๋ยวนี้มันมีการสับสนกันขึ้นแล้วคือ อย่างข้าพเจ้าได้ขอซักถามกรรมาธิการประเด็นหนึ่ง กรรมาธิการตอบไม่ทันเข้าใจกันดีก็มีอีกประเด็นหนึ่งเกิดขึ้นมา ฉะนั้นขอข้ามไปประเด็นเดิมของข้าพเจ้าที่ได้กราบเรียนต่อสภาเมื่อครู่นี้ในการข้องใจต่อกรรมาธิการคือปัญหาเรื่องตัดคำว่า "เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้" ออก และกรรมาธิการชี้แจงว่าให้ข้าพเจ้าดูมาตรา ๖ ซึ่งเกี่ยวกับว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอะไรต่าง ๆ ข้าพเจ้าได้เรียนต่อสภาและกรรมาธิการชุดนี้แล้วว่า ได้มีกฎพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ ซึ่งตามหลังนี้เข้ามาได้เขียนไว้ชัดแจ้งอย่างข้าพเจ้าเข้าใจ คือมีอีกมาตราหนึ่งเหมือนกัน

เกี่ยวกับอย่างมาตรา ๗ ของพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ก็บอกว่าให้รัฐมนตรีรักษาการอะไรต่าง ๆ แต่เหตุไฉนในข้อนิยามศัพท์ถึงมีว่าปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยเล่า ไม่ใช่ไม่มี มีอย่างนี้ มันสับสนอลหม่านกันหมดแล้วกฎหมายอย่างนี้ คือท่านลองไปดูโรคระบาดสัตว์ซิ อย่างคำนิยามศัพท์ต่าง ๆ อย่างนี้กับมาตราสุดท้ายให้รัฐมนตรีรักษาการก็มีเหมือนกัน อย่างคำว่าสารวัตรหรือนายทะเบียนอย่างนี้ของพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์บอกว่าหรือผู้ที่อธิบดีแต่งตั้งปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ นี่ก็มีตรงที่ข้าพเจ้าเข้าใจ แต่กรรมาธิการมาตัดออก ในปัญหากฎหมายแรงงานนี้ และมาตรา ๗ ของพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ก็บอกว่ารัฐมนตรีมหาดไทยรักษาการ ก็ให้ออกกฎกระทรวงอะไรต่าง ๆ ให้ประกาศราชกิจจานุเบกษาอะไรมีเหมือนกัน มันลักลั่นกัน ข้าพเจ้าไม่เข้าใจ

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : คณะกรรมาธิการขอเรียนชี้แจงอีกครั้งหนึ่งว่าสำหรับกรรมาธิการคณะนี้ไม่ได้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติ เกี่ยวอะไรที่ท่านอ้างนี่ เราก็มาพิจารณาพระราชบัญญัติแรงงาน เรื่องนี้มติของคณะกรรมาธิการว่ามาตรา ๖ มีข้อความชัดแจ้ง เราก็ตัดออกไป มันเป็นเช่นนี้ ถ้าหากท่านสงสัยก็เวลาถึงร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ ท่านก็ถามกรรมาธิการชุดนั้น เพราะสภานี้ได้แต่งตั้ง

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น) : ผมข้องใจในถ้อยแถลงของคณะกรรมาธิการแถลงเมื่อกี้นี้ว่ากรรมาธิการชุดนี้ไม่ได้เกี่ยวกับกฎหมายโรคระบาดสัตว์ แต่ว่าสภานี้เกี่ยวนี่ ท่านประธานฯ กฎหมายจะเป็นกรรมาธิการชุดใดก็ตาม ออกจากสภานี้ ออกตัวอย่างนั้นไม่ได้ แล้วกฎหมายอาญาทำไมเอามาอ้างได้ ไม่ใช่กรรมาธิการชุดนี้ทั้งหมดหรอก เพราะฉะนั้นทางออกอย่างนี้ไม่งามเลยครับ

นายทิม ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : ผมยังสงสัยที่คุณอารีย์ฯ ชี้แจงเมื่อตะกี้นี้ทางสภาจะเอาอย่างไร เพราะคุณอารีย์ฯก็ไม่ได้ยกมือ หรือถ้าหากว่าท่านประธานฯ จะให้ผ่านเรื่องนี้ไป ผมจะได้ขออภิปรายเรื่องอื่น

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ท่านประธานฯ ข้าพเจ้าใคร่จะกราบ กรรมาธิการก็เอา ให้มันเป็นระเบียบของกฎหมายสักหน่อย ท่านจะอ้างว่าอย่างท่านผู้แทนจังหวัดขอนแก่นบอกว่าสภา เป็นเรื่องของสภา อย่างเมื่อกี้นี้เกี่ยวที่ท่านตัดคำว่า "คำปรารภ" นี่เกี่ยวกับประกาศในราชกิจจานุเบกษาออก ท่านก็อ้างกฎหมายเก่าอะไรต่าง ๆ มาได้ ก็เหตุไฉนนี่กฎหมายวันนี้วันเดียวกันมันสองฉบับ กรรมาธิการโดยรัฐบาลก็แต่งตั้งเข้ามาตั้งหลายคน แล้วข้าพเจ้ากราบก็เอานะ ให้เป็นระเบียบแบบแผนเสียทีเถิด จะเอาอย่างไรกัน วันเดียวสองอย่างไม่เหมือนกันนี่

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการฯ) : เวลานี้เรามาพิจารณาพระราชบัญญัติแรงงาน เมื่อถึงตอนนี้ก็เป็นไปอย่างนี้ แล้วถ้าหากว่าเมื่อถึงร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ ท่านก็อ้างขึ้นบอกว่านั่นจะเอากันอย่างไร ถ้าตกลงก็เอากันตามนี้ก็ไม่มีอะไรที่จะผิดไปได้ คือว่าเราได้ชี้แจงแล้ว

นายเทียม ณสงขลา (ราชบุรี) : ความจริงเรื่องที่ทางท่านสมาชิกผู้มีเกียรติอภิปรายก็ไม่มีสาระสำคัญอะไร แต่เกี่ยวกับเรื่องแบบเท่านั้น แต่ว่าท่านกรรมาธิการก็มีท่านเจ้าของแบบนั่งอยู่หลายท่าน โดยเฉพาะท่านอาจารย์ หยุดฯ ถ้าจะลุกขึ้นแก้ข้อสงสัยเสียว่าที่มาแก้แบบเป็นอย่างนี้เป็นอย่างไรก็เรื่องก็จะหมดไป ผมเห็นว่าเป็นอย่างนั้น

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เดี๋ยว คุณเสนอว่าอย่างไร

นายเทียม ณสงขลา (ราชบุรี) : เป็นเรื่องของการเถียงกันเรื่องแบบเท่านั้น ไม่มีเรื่องอะไรเลย ไม่มีสาระสำคัญอะไร เพราะฉะนั้นท่านกรรมาธิการประกอบด้วยเจ้าของแบบคือว่าเลขาธิการกฤษฎีกาอยู่นั่นคือด็อกเตอร์หยุดฯ ลุกขึ้นชี้แจงสักนิดหนึ่งว่าที่แก้อย่างนี้เพื่อเป็นการตั้งแบบอย่างไรก็จะชัดเจนดี

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้าอยากจะเรียนต่อสภาว่าอย่างนี้ คือว่าข้าพเจ้านี้ข้าพเจ้าไม่สงวนอะไรไว้อีกละ เพราะอย่างไรก็แพ้กัน แต่ว่าที่ไม่ใช่

สาระสำคัญนั้นหามิได้ เป็นสาระสำคัญของกฎหมาย เพราะว่าเราแต่งตั้งเจ้าพนักงานมาเพื่ออะไร เพื่อรักษาการเป็นไปตามพระราชบัญญัติและกฎหมายเก่าออกมาเหมือนกัน ทำไมท่านมาว่าไม่ใช่สาระสำคัญ ตัวเดียวก็สาระสำคัญ กฎหมายอาญาเขียนผิดตัวเดียวคนเขาติดคุกตายเปล่า ๆ ก็มี ท่านว่าในภาษากฎหมายไม่สำคัญ ข้าพเจ้าก็ไม่เข้าใจและโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางรัฐบาลนี้เองจะชักเสียชื่อมนังคศิลานะท่านถ้าทำอย่างนี้ ออกกฎหมายวันเดียวกัน ๒ ฉบับไม่เหมือนกัน ท่านว่าไม่มีสาระคือไม่ใช่สาระสำคัญ ข้าพเจ้าใคร่ขอเรียนต่อสภานี้ให้วินิจฉัยโดยละเอียด แต่ว่าในข้อที่ว่าข้าพเจ้าจะข้องใจหรือว่าติดใจหรือไม่ ไม่ติดใจหรอก เพราะว่าติดใจก็แพ้

นายชัยวัชน์ อินทะพันธ์ กรรมาธิการ : กระผมชี้แจงในฐานะเป็นกรรมาธิการผู้หนึ่งเหมือนกัน กระผมคิดว่าในขณะนี้เราพิจารณากันถึงเรื่องร่างพระราชบัญญัติแรงงานโดยเฉพาะ ปัญหาเฉพาะหน้าของเราคือพระราชบัญญัติแรงงาน และการที่กรรมาธิการไปตัดคำว่า เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้หลังคำว่า "สารวัตรแรงงานก็ดี" "พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ดี" นั้น กระผมใคร่อยากจะขอให้ท่านสมาชิกที่ข้องใจนั้นได้โปรดพิจารณาเสียว่าที่กรรมาธิการตัดนี้ถูกไหมในกฎหมายนี้ ส่วนมันไปผิดกับพระราชบัญญัติฉบับนั้นก็ไม่ถึงพระราชบัญญัติฉบับนั้น ๆ ไม่ได้ตัดเหมือนนี่ ก็พูดกันในเรื่องนั้นอีกทีหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการที่คณะกรรมาธิการตัดคำว่า "เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้" กรรมาธิการได้ชี้แจงแล้วให้ดูในมาตรา ๖ ว่ารัฐมนตรีมีอำนาจอะไรบ้าง ออกกฎกระทรวง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตรแรงงาน พนักงานพิจารณาเงินทดแทนนายทะเบียนและออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วกรรมาธิการเห็นว่าไม่ต้องการจะให้มีความซ้ำกันจึงตัดข้อความเหล่านั้นออก และเมื่อเห็นว่าพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ซึ่งจะตามเข้ามานั้นไม่ถูกต้อง ก็ขอได้โปรดว่ากันถึงพระราชบัญญัติฉบับนั้นอีกทีหนึ่ง

(ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้กลับมาขึ้นบัลลังก์ ดำเนินการประชุมต่อไป)

นายประสิทธิ์ จุลละเกศ (สงขลา) : ความจริงข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยที่กรรมาธิการจะเที่ยวโยนไปโยนมาแบบนั้น เพราะเหตุว่าเราจะเริ่มต้นด้วยกฎหมายฉบับนี้อยู่แล้ว และฉบับต่อไปถ้าหากว่าฉบับนี้เราผ่านไป ฉบับต่อไปเราก็ไม่มีทางจะแก้ได้ ถ้าหากว่าเรารู้มันผิดหรือถูก เรารู้เสียแต่เวลานี้แล้วละก็ ข้าพเจ้าคิดว่าเราควรจะแก้ร่างฉบับนี้ และเชื่อว่าท่านประธานกรรมาธิการคงจะเข้าใจดีอยู่แล้วว่ามันเป็นเรื่องที่ผิดหรือเรื่องถูก ขณะเดียวกันพรรคของท่านเองได้เสนอกฎหมายเข้ามา ๒ ฉบับด้วยกัน แต่ว่าแบบที่เขียนมันไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นเมื่อกฎหมายออกไปแล้วก็ไม่เหมือนกัน แบบนั้นมันก็ไม่ดี เพราะฉะนั้นเมื่อถ้าหากว่ามีสมาชิกเจตนาดีขอชี้แจงแบบนี้แล้วท่านไม่เอาด้วยมันก็เป็นเรื่องที่ช่วยกันไม่ได้ เพราะเหตุว่ากฎหมายนี้เมื่อลงไม่เหมือนกันแล้วโดยลักษณะอย่างเดียวกัน คือว่าแบบมันต้องเขียนอย่างนั้นอยู่แล้ว ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าถ้าหากว่าเราจะแก้เราก็ควรแก้เสียฉบับนี้ เป็นแต่เพียงว่าขอให้คงไว้ตามร่างเดิมก็ไม่ลำบากอะไร

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : สำหรับมาตรา ๓ นี้ กรรมาธิการมีการแก้ไขหลายแห่ง ซึ่งสมาชิกได้อภิปรายทักท้วงไว้แล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าสำหรับมาตรา ๓ นี้จะคงไว้ตามร่างเดิมตามเสนอมาว่าอย่างไร.....

นายทิม ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : มันมีอีกหลายแห่งมาตรา ๓ ผมขอพูดอีกสักหน่อย คือที่คุณอารีย์ฯ ข้องใจในเรื่องคำว่าเงินค่าทดแทนที่กรรมาธิการมาเพิ่มเงินขึ้นนั้น เพราะฉะนั้นในตอนแรกคุณอารีย์ฯ ก็ยังไม่ได้แสดงความข้องใจหรือติดใจอย่างไร และสภาก็ยังไม่ได้ลงมติ แต่ถึงอย่างนั้นก็ดี ถ้าจะถือว่าในตอนแรกที่คุณอารีย์ฯ ข้องใจในเงินตอนแรกนั้นที่กรรมาธิการตัดนั้น ในเรื่องสภาพทำงาน หากถือว่าเป็นอันผ่านไป ผมก็ข้องใจในเรื่องเงินค่าทดแทนในตอนหลังนี้อีก คือเจ้าพนักงานพิจารณาเงินค่าทดแทน ผมเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะเพิ่มคำว่า "เงิน" เข้า ที่กรรมาธิการชี้แจงบอกว่าที่เพิ่ม "เงิน" เข้านั้นก็เพราะว่าได้มีบัญญัติไว้ในกฎหมายนี้ในมาตราหนึ่งบอกว่าค่าแรงงาน ค่าแรงงานให้จ่ายเป็นเงินตรา

ก็เมื่อค่าแรงงานจ่ายเป็นเงินตราแล้ว ปัญหามันมีอยู่ว่าค่าแรงงานนั้นเป็นค่าทดแทนไหม เมื่อเป็นค่าทดแทนแล้วเราจ่ายเงินไปมันก็เป็นค่าทดแทน เงินเป็นค่าทดแทนไหม เมื่อเงินเป็นค่าทดแทนได้ เราก็ไม่จำเป็นต้องเติมคำว่า "เงิน" เข้าไป มันบอกอยู่แล้ว ค่าแรงงานให้จ่ายเป็นเงินตรา แล้วทำไมจึงมาเพิ่มคำว่า "เงิน" เข้าไปอีกให้มันยุ่งย่ามยืดยาวไปโดยใช่เหตุ แล้วเคอะเขินด้วย ข้าพเจ้าคิดว่าไม่จำเป็นจะต้องเพิ่มเข้าไปเลย เพราะว่าเงินนั้นมันเป็นค่าทดแทนอยู่แล้ว แล้วค่า--ทดแทนนี้ในกฎหมายอื่น ๆ ก็มีอยู่แล้ว--แม้แต่ในรัฐธรรมนูญดังที่คุณอารีย์ ฯ ได้อ้างไว้นั้นก็ยังได้บอกว่า เงินเป็นค่าทดแทน แล้วก็โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเราได้ทราบแล้วว่าคำว่า "เงิน" นั้นมันเป็นค่า--ทดแทนด้วย มันก็ไม่จำเป็นจะต้องเพิ่มคำว่า "เงิน" เข้าไป เพราะว่าจะจ่ายเป็นอย่างอื่นไม่ได้ เพราะว่ามีกฎหมายในมาตราอื่นบัญญัติไว้แล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นควรตัดออก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เมื่อไม่มีผู้ต้องการอภิปรายแล้ว ข้าพเจ้าจะขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยสำหรับมาตรา ๓ นี้จะคงไว้ตามร่างเดิม หรือจะให้เป็นไปตามที่กรรมาธิการแก้ไขมา ท่านผู้ใดเห็นสมควรจะคงไว้ตามร่างเดิม โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดเห็นสมควรจะให้เป็นไปตามที่คณะกรรมา--ธิการแก้ไขมา โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ส่วนมากแล้วท่าน เพราะมากกว่ากันหลายเท่า เป็นอันว่าให้เป็นไปตามที่กรรมาธิการแก้ไข ต่อไป เลขาธิการ ฯ อ่าน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๔ มีการแก้ไข

นายทิม ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : ในมาตรา ๔ นี้กรรมาธิการมาตัดและมาเพิ่มเข้าโดยเอาความในมาตรา ๔ เดิมไปไว้มาตรา ๕ เอาความในมาตรา ๕ เดิมมาเป็นมาตรา ๔ ผมเห็นว่าการที่มาสับเปลี่ยนแปลงกันเช่นนี้มันเป็นการทำให้เคอะเขินยิ่งขึ้น คือในมาตรา ๔ เดิมนั้น

ได้บัญญัติไว้ว่า ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการรบหรือมีการสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีสถานการณ์ฉุกเฉิน อันอาจเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศ ถ้ารัฐบาลเห็นสมควรจะตราพระราชกฤษฎีกางดใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือบางส่วนในท้องที่หนึ่งท้องที่ใด หรือทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร หรือจะให้งดใช้บังคับแก่สถานที่ทำงานแห่งหนึ่งแห่งใด หรือทุกสถานที่ทำงานก็ได้ ดังนี้กรรมาธิการได้ตัดอันนี้มาไว้มาตรา ๕ แล้วก็เอาความในมาตรา ๕ คือคำว่า พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม หรือธุรกิจประเภทหรือขนาดใด ซึ่งอยู่ในบังคับลักษณะ ๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้กำหนดในพระราชกฤษฎีกา อย่างนี้ผมเห็นว่ามันทำให้ข้อความเคอะเขินขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเราเอาคำว่า พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม หรือธุรกิจประเภทอื่น ทุกประเภทและขนาดซึ่งบัญญัติในลักษณะ ๑ นี้ขึ้นมาลอย ๆ โดยยังมิได้บัญญัติไว้ก่อนในมาตรานี้เลยว่า การจะใช้บังคับนั้นจะใช้บังคับอย่างไร แล้วโผล่ขึ้นมาก็บอกว่าเอา พาณิชยกิจ อุตสาหกรรม อะไรขึ้นมา บอกว่าให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา อย่างนี้

ผมเห็นว่าโดยข้อความแล้ว โดยไวยากรณ์หรือโดยการเรียงความก็ดีมันไม่เหมาะสมเลย โผล่ขึ้นมาโดยไม่มีเหตุมีผลอย่างนั้น ความจริงควรจะกล่าวถึงว่า ในมาตรา ๔ นี้ควรจะกล่าวถึงว่าเราจะใช้ประกาศพระราชกฤษฎีกาในลักษณะใดบ้างอะไรอย่างนี้เสียก่อน หรือว่ากำหนดข้อความอื่นเสียก่อน กล่าวถึงว่าอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรมอะไรเสียก่อน นี่ไม่กล่าวเลย โผล่ขึ้นมาจะใช้ขนาดและในลักษณะใดในประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา นี่โผล่ขึ้นมาเฉย ๆ ข้อความเดิมนั้นก็ยังพอเข้าท่าพอฟัง ถึงอย่างนั้นข้าพเจ้าก็ยังเห็นว่ายังเคอะเขินอยู่ดี ยิ่งมากลับกันอย่างนี้ยิ่งเห็นว่ามันเคอะเขินยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นจึงอยากจะขอฟังคำอธิบายของกรรมาธิการหน่อย.

นายหยุด แสงอุทัย กรรมาธิการ : กรรมาธิการได้สับมาตราจริง คือสับมาตรา ๔ เป็นมาตรา ๕ มาตรา ๕ เป็นมาตรา ๔ เหตุผลที่สับกันก็เพราะเหตุว่ามันจะต้องใช้กฎหมายเสียก่อนถึงจะมีการงดใช้พระราชบัญญัตินี้เมื่อได้ประกาศใช้ไปแล้ว เมื่อยังไม่ได้ใช้จะต้องไประบุว่าพาณิชยกรรมอันใด อุตสาหกรรมอันใดหรือธุรกิจประเภทใดที่จะใช้ ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสม ไม่ใช่ว่าประกาศไปแล้วใช้ทันที เพราะฉะนั้นมันต้องใช้กฎหมายเสียก่อน แล้วเมื่อสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นถึงต้องยกเว้นงดใช้เป็นบางมาตราหรือบางส่วน เพราะฉะนั้นกรรมาธิการจึงเห็นว่าเราต้องพูดถึงเรื่องการใช้กฎหมายเสียก่อนจึงได้เอามาตรา ๕ มาเป็นมาตรา ๔ แล้วเมื่อได้ใช้กฎหมายแล้วเราจะงดใช้ จึงได้กลับมาอยู่มาตรา ๕ เพื่อให้ตรงตามลำดับเวลา.

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ผมขออภิปรายในมาตรา ๔ ในมาตรา ๔ นี้ร่างเดิมได้บัญญัติไว้ว่า ในระหว่างที่ประเทศมีการรบหรือสถานการณ์สงครามนั้น ถ้าหากว่ารัฐบาลเห็นเป็นการสมควรจะประกาศให้งดใช้ร่างพระราชบัญญัติทั้งหมดหรือบางส่วนก็ย่อมทำได้ แต่ว่าคราวนี้ที่กรรมาธิการมาแก้ไขใหม่นี้ให้เป็นว่า รัฐบาลจะงดใช้ รัฐบาลมาแก้เป็นมาตรา ๕ ว่าเมื่อได้ประกาศสงครามหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก จะตราพระราชกฤษฎีกางดใช้บังคับ ข้าพเจ้าเห็นว่ายังไม่เหมาะ คือประการอย่างนี้ถ้าหากว่าเรายืนยันตามร่างเดิมแล้วละก็ มันทำให้เห็นว่าในสถานการณ์สงครามก็ดี หรือในขณะที่รัฐบาลประกาศกฎอัยการศึกนั้นก็ดี ถ้าหากว่ารัฐบาลเห็น

เป็นการสมควรยังให้ดุลพินิจแก่รัฐบาลอย่างไร ควรหรือไม่ควรแค่ไหน อย่างนี้รัฐบาลจะได้ประกาศพระราชกฤษฎีกางดใช้ คราวนี้ที่กรรมาธิการมาแก้ไขใหม่นี้ไม่ให้โอกาสหรือไม่ให้ดุลพินิจแก่รัฐบาลเลย ท่านประธานฯในระหว่างที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินก็ดีหรือมีสถานการณ์สงครามก็ดี ข้าพเจ้าก็เชื่อ มีความเชื่อ มีความมั่นใจมีศรัทธาในพี่น้องกรรมกรหรือบุคคลชั้นผู้ใช้แรงงานว่าย่อมจะใช้ดุลพินิจของตนให้เหมาะสมว่าการควรไม่ควรแค่ไหน จะเป็นอันตรายหรือความมั่นคงแก่ประเทศแค่ไหนซึ่งเขาจะทำการสไตร๊คหรือเรียกร้องค่าแรง ท่านประธานฯข้าพเจ้าขอเรียนว่าการสไตร๊คหรือการหยุดงานนี้เป็นอาวุธชิ้นเดียวของกรรมกรเท่านั้นที่จะทำได้ ส่วนนายทุนนั้นมีลูกไม้แจกจำแนกออกไปมากมาย ท่านประธานฯข้าพเจ้าขออภิปรายต่อไปว่า ถ้าหากว่าในระหว่างที่มีสถานการณ์ฉุกเฉินหรือมีประกาศสงครามเช่นนี้แล้ว ถ้าหากว่านิติบุคคลซึ่งเป็นนายจ้างหรือบุคคลธรรมดาซึ่งเป็นนายจ้างก็ตาม ถือโอกาสที่จะใช้ในระหว่างที่ประกาศสงครามนี้หรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนี้เอารัดเอาเปรียบกดขี่ขูดรีดลูกจ้างท่านจะทำอย่างไร นี่ไม่มีกฎหมายอะไรบังคับไว้เลย ข้าพเจ้าขอขอบคุณรัฐบาลที่ว่ารัฐบาลออกกฎหมายฉบับนี้มา ได้มองเห็นความสำคัญของผู้ใช้แรงงาน

ได้มองเห็นความสำคัญของผู้ใช้แรงงาน แล้วออกกฎหมายฉบับนี้เป็นที่สบใจพี่น้องกรรมกรเป็นส่วนมาก คราวนี้เรื่องกฎหมายใหม่นี้ที่มาแก้ไขใหม่นี้ไม่เปิดใช้ดุลยพินิจเลย แต่ฉบับก่อนที่ยังไม่ได้แก้ไขรัฐบาลอาจจะใช้ดุลยพินิจได้ ข้าพเจ้าในเมื่อรัฐบาลใช้ดุลยพินิจได้แล้วรัฐบาลอาจไม่ประกาศงดใช้ หรือว่าอาจจะประกาศงด ... เป็นเรื่องของรัฐบาล นี่คล้าย ๆ กับว่าอ่านในมาตราที่แก้ไขใหม่แล้ว เมื่อประกาศภาวะฉุกเฉินหรือสถานการณ์สงครามแล้วรัฐบาลจะต้องประกาศตะพึดตะพือไปว่างดใช้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือบางส่วนอย่างนี้เป็นต้น ข้าพเจ้าจึงข้องใจเป็นอย่างมาก

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : ขอให้ท่านดูในร่างเดิม ร่างเดิมนั้นไม่ได้เขียนอย่างที่กรรมาธิการได้ยกร่างใหม่ คือตามร่างเดิมนั้นแม้แต่มีสถานการณ์เกิดขึ้นยังไม่ถึงประกาศสงครามก็สามารถที่จะงดใช้ได้ แต่เมื่อกรรมาธิการได้มาพิจารณาก็ไปเอาตามรัฐธรรมนูญประกาศสงครามนะ ตามรัฐธรรมนูญประกาศใช้กฎอัยการศึก ตามรัฐธรรมนูญประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนะ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๔๙๕ นี่เขียนไว้ให้ชัดแจ้ง แล้วที่นี้พอมาถึงตอนตราพระราชกฤษฎีกา อันบนนั้นบอกว่าเมื่อรัฐบาลเห็นสมควรจะตรา แต่ในนี้ก็ใช้คำว่า "จะตรา" แล้วไปอยู่ท้ายจะเห็นว่าจะตราก็ได้ถ้าเห็นสมควรจะตราก็ได้หรือไม่ตราก็ได้ จะใช้ตราสำหรับท้องถิ่นบางท้องถิ่นหรือทุกท้องถิ่นมันก็แล้วแต่ความเห็นสมควรของรัฐบาลนั่นเอง แต่นี่รัดให้มันหนักเข้า คือ ๑. ประกาศสงคราม ๒. ประกาศใช้กฎอัยการศึก ๓. ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ต้อง ๓ กรณีเช่นนี้ไม่ใช่คลุมอย่างที่มาตรา ๔ เดิม นี่ขอเรียนให้ท่านทราบว่าเรารัดตัวให้มาก ๆ ขึ้น ทั้งนี้ก็เพื่อผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายทั้งนายจ้างและลูกจ้าง

นายทิม ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : ผมได้พิจารณาดูในมาตรา ๔ แล้วถ้าจะแก้อย่างนี้ดูมันเฟ้อจะเขินเหลือเกินครับ เพราะคล้าย ๆ ยังไม่มีเรื่องจะใช้ก็ได้บัญญัติสิ่งที่จะใช้ไว้ก่อนแล้ว เพราะฉะนั้นถ้าจะแก้อย่างนี้ข้าพเจ้าขอต่อรองกรรมาธิการเสียนิดหนึ่งจะได้ไหม อย่างนี้ขอให้เพิ่ม

กล่าวขึ้นข้างหน้าว่า พระราชบัญญัตินี้จะใช้แก่พาณิชยกรรม อุตสาหกรรมหรือธุรกิจประเภทและขนาดใดซึ่งอยู่ในลักษณะ ๑ ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาอย่างนี้จะได้ความเหมาะเจาะขึ้น ที่นี้กรรมาธิการจะเห็นอย่างไรที่ข้าพเจ้าขอต่อรองอย่างนี้ เพราะถ้าเขียนไว้อย่างนี้ โผล่ขึ้นมาไม่มีเรื่องแล้วทำกับว่าบัญญัติประเภทไว้ก่อนแล้ว ต้องบอกว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้จะใช้แก่พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม อย่างนี้ข้อความตามนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าใช้ได้แล้ว อย่างนี้ถ้าโผล่มาเฉย ๆ อย่างนี้มันก็ขัดเขิน เพราะฉะนั้นขอกรรมาธิการกรุณาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เมื่อไม่มีผู้ใดอภิปรายแล้ว สำหรับในมาตรา ๔ นี้ข้าพเจ้าจะขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าสมควรจะเป็นไปตามร่างเดิมหรือเป็นไปตามที่คณะกรรมาธิการแก้มา ท่านผู้ใดเห็นสมควรเป็นไปตามร่างเดิม โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดเห็นสมควรตามที่คณะกรรมาธิการแก้ไข โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ส่วนมากแล้วท่าน ต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๕

นายประสิทธิ์ จุลละเกศ (สงขลา) : สำหรับมาตรา ๕ นี้ ข้าพเจ้ามีข้อสังเกตอยู่อย่างนี้ คือว่ากรรมาธิการเติมบอกว่าเมื่อได้ประกาศสงคราม ประกาศใช้กฎอัยการศึกหรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ข้อความที่สงสัยคือว่าอย่างนี้ คือมันไม่เป็นระเบียบกัน คือว่าถ้าจะให้เหมือน ๆ กันก็ควรจะเป็นอย่างนี้ คือว่าประกาศใช้กฎอัยการศึกนี่มันก็มีกฎหมายกฎอัยการศึกอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าประกาศใช้กฎอัยการศึกหรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นก็จะประกาศได้ก็จะอาศัยกฎหมายฉบับเดียวกัน คือกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินเท่านั้น เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเราตัดออกว่าตามกฎหมายปีว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว มันก็จะสอดคล้องต้องกันกับว่าที่เราใช้ข้อความว่าประกาศใช้กฎอัยการศึก ประกาศใช้กฎอัยการศึกมันก็มีกฎหมายซึ่งเป็นแม่บทรับรองอยู่แล้วคือกฎหมายกฎอัยการศึกเท่านั้น จึงอยากจะเรียนถามกรรมาธิการว่าเราควรจะตัดข้อความที่ว่าตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินออกเสีย เพื่อให้มันสอดคล้องต้องกันกับข้อความที่ว่าประกาศใช้กฎอัยการศึก ซึ่งไม่มีว่าตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : เราได้โค้ดเอามาจากรัฐธรรมนูญ คือรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๑ นั้นใช้คำว่า ประกาศสงคราม และรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๐ นั้นก็ใช้คำว่า ประกาศใช้กฎอัยการศึก แต่ว่าสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นไปตามกฎหมายปี พ.ศ. ๒๔๙๕ เขาเขียนไว้อย่างนั้น เราก็โค้ดเอามาเท่านั้นเอง

นายประสิทธิ์ จุลละเกศ (สงขลา) : กรรมาธิการพูดอย่างนั้นไม่ถูก เพราะเหตุว่าการที่จะประกาศใช้กฎอัยการศึกได้นั้นก็ต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก มันเป็นไปอย่างนั้นต่างหาก ไม่ใช่รัฐ~~มาตร~~ธรรมนูญรับรองอะไร ไม่ใช่อย่างนั้น เราจะประกาศได้เราจะต้องอาศัยกฎหมาย กฎอัยการศึกมันมีอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าจะให้มีกฎหมายว่าด้วย~~ตามกฎหมายว่าด้วย~~สถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว เราก็ต้องเติมข้อความให้มันเต็ม บอกว่าประกาศใช้กฎอัยการศึก ตามกฎหมายกฎอัยการศึกเหมือนกัน มันควรจะเป็นอย่างนั้น มันถึงจะเป็นข้อความที่กลมกลืนกัน เราไปใช้ข้อความมันลักลั่นกันเสียนี่ เพราะเหตุว่าการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น ถ้า~~หาก~~ว่ามันมีกฎหมายอยู่ฉบับเดียวแล้ว เราก็เอาชื่อกฎหมายนั้นออกเสียก็ได้ มันก็สอดคล้องต้องกันอย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นการที่กรรมาธิการยืนยันแบบนี้ ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย

นายเผด็จ จิราภรณ์ (พิจิตร) : เมื่อกรรมาธิการไม่ชี้แจง ข้าพเจ้าก็อยากจะได้ชี้แจงเพิ่มเติมสนับสนุนผู้ที่ทักท้วงต่อไป ท่านประธาน ฯ ข้าพเจ้าก็มีความคิดเห็นอย่างที่ท่าน

สมาชิกได้ทักท้วงเมื่อตะกี้นี้ ซึ่งกรรมาธิการจะอ้างว่าประกาศสงครามนั้นอาศัยรัฐธรรมนูญก็ดี หรือประกาศกฎอัยการศึกอาศัยอย่างนั้นอย่างนี้ก็ดี แล้วโดยว่าไม่ต้องอ้าง เพราะว่ามีรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว ความจริงน่ะการที่จะประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินได้นั้น รัฐบาลจะประกาศได้ก็ต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายเช่นเดียวกัน จะเป็นกฎหมายธรรมดากฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายใด ๆ ก็ตาม ถ้าจะใส่ไว้อย่างนี้แล้วก็จะต้องเพิ่มลงไปอีกเยอะแยะ เช่นว่าเมื่อได้ประกาศสงครามตามรัฐธรรมนูญมาตรานั้น ประกาศกฎอัยการศึกตามรัฐธรรมนูญมาตรานั้น หรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามกฎหมายเรื่องนั้นเรื่องนี้ นี่มันเป็นเรื่องลักลั่นกันอยู่เช่นนี้ ข้าพเจ้าสงสัยกรรมาธิการมาตราตอนต้น ๆ นี้ก็ไม่อยากจะเติมถ้อยคำอะไรให้มันฟุ่มเฟือยซ้ำแล้วซ้ำอีกเช่นว่า แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ว่าเพื่อปฏิบัติการตามกฎหมายฉบับนี้ฉบับนั้นอะไรต่าง ๆ แล้วก็ตัดออกไป เพราะอ้างว่าเป็นที่เข้าใจ แล้วข้าพเจ้าก็ยอม แต่การเพิ่มเติมมาอย่างนี้เป็นการเพิ่มเติมโดยฟุ่มเฟือย ก็ไม่มีเหตุผลอย่างไรที่จะเติมลงไป เพราะว่าในการที่รัฐบาลจะประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินได้นั้นก็อยู่ที่อาศัยอำนาจตามกฎหมายอยู่แล้ว ไม่จำเป็นจะต้องอ้างกฎหมายฉบับนี้ฉบับนั้นอย่างไรอีก ในเรื่องนี้ข้าพเจ้าก็เห็นว่ากรรมาธิการก็ควรจะได้ชี้แจง ถ้าไม่ชี้แจงก็แสดงว่าจำนนต่อเหตุผล ก็จะนั่งอยู่เฉย ๆ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่สมควร

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่มีผู้ใดต้องการอภิปราย ข้าพเจ้าขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยสำหรับในมาตรา ๕ ที่คณะกรรมาธิการแก้ไขใหม่นี้ มีผู้อภิปรายไม่เห็นด้วย เพราะฉะนั้นก็ขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าจะใช้ตามร่างเดิม หรือว่าจะให้เป็นไปตามที่คณะกรรมาธิการแก้ไขมา ท่านผู้ใดเห็นสมควรว่าให้คงเป็นไปตามร่างเดิม ขอได้โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้เป็นไปตามที่คณะกรรมาธิการแก้ไขมา ขอได้โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ว่าอะไรครับ คุณบุญคุ้ม ๆ

นายบุญคุ้ม จันทรศรีสุริยวงศ์ (อุดรธานี) : ในมาตรา ๕ นี้ผมข้องใจ แต่ว่าเป็นคนละทางกันกับท่านผู้มีเกียรติข้องใจมาแล้ว คืออยากจะเรียนถามคณะกรรมาธิการว่า เหตุใดท่านจึงออกกฎหมายมาในรูปนี้ คือว่ามาตรา ๕ นี้ ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายจงอ่านดูจะเห็นว่าได้บัญญัติ....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เห็นจะเสร็จไปแล้วนี่คุณ มาตรา ๕ นี่เสร็จแล้วนี่คุณ

นายบุญคุ้ม จันทรศรีสุริยวงศ์ (อุดรธานี) : ยังนี่ครับ ยังไม่ผ่าน แต่นี่มันอยู่ในมาตรา ๕ แต่มันคนละเรื่อง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เปล่า มาตรา ๕ นี่คงเป็นไปตามที่กรรมาธิการแก้ไข แล้วคุณ...

นายบุญคุ้ม จันทรศรีสุริยวงศ์ (อุดรธานี) : มิได้ครับ นี่มันคนละอย่าง คนละแง่ ไม่ใช่แง่เดียวกัน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : แต่ว่ามันเป็นไปตามกรรมาธิการแล้วนี่คุณ ข้าพเจ้าคิดว่า ถ้าสงสัยอะไรแล้วก็ไปถามทีหลังก็ได้ นี่ข้าพเจ้าขอลงมติว่าเป็นไปตามร่างเดิม หรือว่าเป็นไปตามที่คณะกรรมาธิการแก้ไขมา ที่ประชุมตกลงว่าขอให้เป็นไปตามที่คณะกรรมาธิการแก้ไข มันก็หมดปัญหาแล้วนี่คุณ

นายบุญคุ้ม จันทรศรีสุริยวงศ์ (อุดรธานี) : แต่นั่นก็เป็นแง่ที่ผม...

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผมก็นั่งอยู่เป็นนาน คอยให้โอกาสพูด คุณก็ไม่พูด

นายบุญคุ้ม จันทรศรีสุริยวงศ์ (อุดรธานี) : ท่านประธาน ๆ ที่เคารพโปรดฟังผมด้วย ผมไม่ใช่แง่เดียวกันกับคุณประสิทธิ์ ๆ เป็นคนละแง่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : แต่อย่างไรก็ดี มันแก้ไม่ได้แล้วคุณ เพราะที่

ประชุมตกลงแล้วให้เป็นไปตามที่กรรมาธิการแก้ไข เว้นแต่คุณจะขอปรองดอง กรรมาธิการเขายอมก็ได้

นายบุญคุ้ม จันทรศรีสุริยวงศ์ (อุดรธานี) : อย่างไรละครับ ผมจะขอปรองดอง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ข้าพเจ้าจะยอมให้พูดสักรอบหนึ่ง แล้วกรรมาธิการเขายอมก็เป็นอันว่าตกลง

นายบุญคุ้ม จันทรศรีสุริยวงศ์ (อุดรธานี) : คืออยากจะเรียนถามคณะกรรมาธิการว่า เพราะเหตุใดท่านกรรมาธิการจึงได้ออกกฎหมายมาในรูปนี้ คือว่าออกกฎหมายมาในรูปนี้ว่าให้อำนาจรัฐบาลที่จะออกพระราชกฤษฎีกามาลบล้างกฎหมาย ท่านอ่านดู ในภาวะสงคราม ในภาวะฉุกเฉิน ในภาวะที่มีกฎอัยการศึก ให้รัฐบาล ถึงไม่เขียนไว้ก็รัฐบาลนั่นแหละเป็นผู้ที่จะออกพระราชกฤษฎีกามางดเว้นไม่ให้ใช้กฎหมายฉบับนี้ทั้งฉบับหรือบางส่วนในท้องที่ใด ๆ ก็ได้ นี่เป็นการให้อำนาจแก่รัฐบาลที่จะออกพระราชกฤษฎีกาโดยหลักธรรมดานั้นนั่นแหละ ท่านผู้เป็นประธาน ฯ กฎหมายไม่มีอันอื่นที่จะลบล้างได้ นอกจากกฎหมายด้วยกันนี่ตามหลักเป็นอย่างนี้ นี่ท่านออกกฎหมายมาให้รัฐบาลออกพระราชกฤษฎีกามาลบล้างกฎหมายนี้ ผมถือว่ากฎหมายนี้คือสัญญาโดยเฉพาะในเรื่องนี้ คือสัญญาระหว่างประชาชนชั้นกรรมกรกับรัฐบาลนี้ว่าในเรื่องนี้รัฐบาลนี้จะต้องบริหารงานเกี่ยวกับกรรมกรไปตามกฎหมายนี้ รัฐบาลมีหน้าที่อย่างเดียว คือการบริหารงานตามกฎหมายนี้ แล้วสภา ฯ นี้เป็นผู้ที่ควบคุมบริหารงานออกนอกลู่นอกทางสภา ฯ นี้ก็ทักท้วงได้ ที่นี้ท่านออกกฎหมายมาให้รัฐบาลออกกฤษฎีกามาลบล้างกฎหมายนี่ผมเห็นว่าไม่ถูกต้อง เพราะฉะนั้นผมจึงอยากจะเรียนถามท่านกรรมาธิการว่า เพราะเหตุใดท่านจึงออกมาในรูปนี้

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : ประธาน ฯ ความจริงไม่ควรจะ

ให้พูดในมาตรานี้ แต่ว่าเมื่อได้พูดมาแล้ว ก็อยากจะขอชี้แจงให้เห็นว่า ในมาตรานี้ไม่ได้ให้เลิกกฎหมายฉบับนั้น การเลิกกฎหมายต้องเลิกโดยพระราชบัญญัติ แต่การกระทำนี้เป็นซัสเพ็นชั่น (suspension) คือการงดใช้หรือเลื่อนการใช้ไปชั่วคราว อย่างในประเทศอังกฤษถือสิทธิเสรีภาพประชาชนเป็นใหญ่ ยิ่งกฎหมาย Haleas Corpus Act กฎหมายที่คุ้มครองเสรีภาพประชาชน ถ้ามีเหตุอย่างนี้เขายังตราพระราชกฤษฎีกาให้งดใช้ได้ นี่แหละเราทำตามหลักทุกประการ ไม่ใช่เลิกกฎหมาย ถ้าเลิกแล้วก็ต้องออกเป็นพระราชบัญญัติเลิกเลย แต่นี่เป็นการงดใช้ เป็นการเลื่อนการใช้ เรียกว่าซัสเพ็นชั่น (suspension) ไม่ใช่เป็นการที่เรียกว่าเลิกเลย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เห็นจะพอแล้วท่าน ไม่มีทาง เพราะเหตุว่าทางกรรมาธิการเขายังยืนยันแล้วที่ประชุมลงมติเสร็จแล้วคุณ ขอให้พอเถิดคุณ คือทำลำบาก อย่างนี้ คือเมื่อถึงคราวจะพูด คุณก็ไม่พูด ก็จะได้ว่ากันเสียให้มันจบ แต่คุณก็ไม่พูด เพราะฉะนั้นเมื่อคุณไม่พูด ที่ประชุมลงมติกันเสร็จแล้ว คุณจะกลับมาพูดอีก มันไม่ได้หรอกคุณ แต่ว่าที่ข้าพเจ้ายอมให้คุณพูดนั้น ก็เพื่อประโยชน์ในการที่จะตรากฎหมายจะมีแง่อะไรบ้าง แต่กรรมาธิการก็ยืนยันแล้ว–ไม่มีทางหรอกคุณ เสียเวลาเปล่า ๆ

นายบุญคุ้ม จันทรศรีสุริยวงศ์ (อุดรธานี) : กระผมเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ คือท่านประธาน ฯ ก็จะได้ยินแล้วว่าทางกรรมาธิการชี้แจงว่าเป็นการชั่วคราว กระผมเห็นด้วยถ้าเป็นการชั่วคราว แต่ว่ากรรมาธิการไม่ใช้คำว่าชั่วคราวไว้ ท่านประธาน ฯ โปรดอ่านดูก็ได้ ถ้ามีคำว่า ชั่วคราว แล้ว ผมไม่เถียงเลย งดใช้ชั่วคราวนั้นได้ แต่ที่นี้ท่านกรรมาธิการชี้แจงบอกว่าชั่วคราวก็เพิ่มคำว่าชั่วคราวลงไป แล้วผมก็เห็นว่าเป็นการถูกต้อง นี่อย่างนี้ไม่มี ไม่มีอย่างนี้ก็หมายความว่างดใช้ทั้งฉบับ แล้วเมื่อไรก็ได้ อาจจะเป็น ๑๐ ปี ๒๐ ปี ก็ได้ ท่านอย่า

สีมนะ ว่าสภา ฯ นี้แต่ผู้เดียวเป็นผู้ออกกฎหมาย แล้วไปให้รัฐบาลออกพระราชกฤษฎีกามาลบล้างนี้ มันไม่ถูกหลัก

กรรมาธิการจะเพิ่มคำว่า "ชั่วคราว" เป็นการชั่วคราว ก็ยอมทำได้ อย่างนี้ผมก็เห็นด้วย ท่านกรรมาธิการจะเพิ่มได้ไหม

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมาธิการเขาคงยืนยัน ข้าพเจ้าว่าหมดปัญหาเรื่องนี้ ต่อไปได้

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๖ ลักษณะ ๑ การคุ้มครองแรงงาน ส่วนที่ ๑ การใช้แรงงานทั่วไป หมวด ๑ กำหนดเวลาทำงาน มาตรา ๗ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๘

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : สำหรับมาตรา ๘ นี้ ในบรรทัดแรก คำว่า "เป็นอันตรายต่อสุขภาพ" ขอเพิ่มคำว่า "อนามัย" คือ "ต่อสุขภาพอนามัยหรือร่างกาย" เมื่ออ่านแล้วได้ความว่า "เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยหรือร่างกายของลูกจ้าง"

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : สำหรับมาตรา ๘ วรรคสอง กรรมาธิการขอเติมคำระหว่างคำ "สุขภาพกับหรือ" เติมว่า "และอนามัย" ถ้าที่ประชุมไม่ขัดข้องถือว่าให้เติมได้

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : สำหรับมาตรา ๘ นี้ข้าพเจ้าข้องใจที่กรรมาธิการได้แก้ไขคำว่า "ใน" เป็น "โดย" ข้าพเจ้าได้ตรวจดูหลายมาตราแล้ว อย่างเช่นมาตรา ๑๙ ก็ดี มาตรา ๒๙ ก็ดี ท่านใช้คำว่า "ใน" ท่านจะเอาอย่างไรแน่มี "โดย" กับ "ใน" ของเดิมเขา "ใน" ท่านแก้เป็น "โดย" บางอันเขา "โดย" ท่านแก้เป็น "ใน" แล้วบางทีคงไว้ "ใน" ก็มี เช่นมาตรา ๑๔ กับมาตรา ๒๙ ท่านเอาอย่างไร

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : นอกจากที่เพิ่มคำว่า "อนามัย" ทั้งสองวรรคแล้ว ขอชี้แจงที่ท่านสมาชิกสงสัยว่า "โดย" กับ "ใน" คือถ้าว่าให้กำหนดแล้วเราใช้ "โดย" ถ้าว่าตามที่กำหนดแล้วใช้ "ใน" เป็นอย่างนี้ขอเรียนให้ทราบ

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : คณะกรรมาธิการชี้แจงว่าถ้ามีกำหนดใช้คำว่า "ใน" อย่างนั้นหรือ คำว่า "ให้" นำหน้ากำหนด ข้าพเจ้าจะคอยดูต่อไป

นายทิม ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : ที่กรรมาธิการขอเพิ่มคำว่า "อนามัย" เข้านั้นเป็นการเพิ่มใหม่หรือว่าพิมพ์ตกจากร่างเดิม อันนี้ถ้าหากว่าเป็นการเพิ่มใหม่ทำไมที่อื่นก็มีคำว่า "สุขภาพ" แล้วทำไมไม่ต่อ "อนามัย" ด้วย ทำไมมาต่อที่เดียวเท่านั้นหรือจะขอต่อทุกแห่ง

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : คือทุกแห่งมีแล้ว และมันตกในสองวรรคนี้ ตกคำว่า "อนามัย" ไป ก็ขอเติมเสียให้เหมือนกันทุกแห่ง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คือเขาถามว่า "อนามัย" เป็นร่างเดิมพิมพ์ตกหรือกรรมาธิการเพิ่มเติม

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : คือกรรมาธิการที่ตกลงกันนั้น เวลาพิมพ์ ๆ กลางคืน มันลืมไป เป็นอย่างนี้

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๙ หมวด ๒ วันหยุดของลูกจ้าง มาตรา ๑๐

นายทิม ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : มาตรา ๑๐ กรรมาธิการมาเปลี่ยนเที่ของประโยคนี้ ผมเห็นว่าของเก่าดีกว่าอยู่แล้ว คือของเก่าบอกว่าบทบัญญัติในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่กรณีลูกจ้างต้องทำงานในหน้าที่อันมีลักษณะที่จะต้องทำติดต่อกันไปหรือเป็นงานฉุกเฉินโดยจะหยุดเสียมิได้ และเมื่อได้รับความยินยอมจากลูกจ้างแล้ว นี่เขาก็ได้ความดีอยู่แล้ว ทำไมกรรมาธิการถึงมาซีดเอา "หรือเป็นงานฉุกเฉินโดยจะหยุดเสียมิได้" เอากลับมาข้างหลังอย่างนี้ เอา "หรือกรณีที่เป็นฉุกเฉินโดยจะหยุดมิได้" เพราะเหตุใด โดยเหตุผลอย่างไรถึงย้อนกลับมาอย่างนี้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณทิมฯ นี่กลับความเท่านั้นใช่ไหม

นายทิม ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : ถูกแล้ว กลับความ แต่ว่าข้อความไม่สละสลวย ทำให้เสียความไปได้ คือไม่รัดกุมเหมือนอย่างเก่า เป็นอย่างนั้น

นายหยุด แสงอุทัย (กรรมาธิการ) : กรรมาธิการขอประทานชี้แจงว่างานสองประเภทนั้นต่างกัน คืองานที่มีหน้าที่ต้องทำติดต่อกันไปนั้นเราเห็นว่าเฉพาะกรณีนี้จึงควรจะได้

รับความยินยอมจากลูกจ้าง ส่วนงานฉุกเฉินเช่นไฟกำลังไหม้อยู่ น้ำกำลังท่วม ก็เห็นว่าไม่ควรจะต้องได้รับความยินยอมของลูกจ้าง เพราะฉะนั้นจึงได้กลับคำเสียใหม่เป็นว่า "ถ้างานที่ต้องมีลักษณะจะต้องทำติดต่อกันไปแล้ว จะใช้งานเขาได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของลูกจ้างแล้ว" แต่สำหรับกรณีที่มีงานฉุกเฉินโดยจะหยุดเสียมิได้ แต่ต้องการที่จะให้ลูกจ้างให้ความยินยอม ถือว่าลูกจ้างกับนายจ้างนั้นมีประโยชน์ร่วมกันที่จะต้องการทำงานฉุกเฉินเช่นไฟไหม้น้ำท่วมต่าง ๆ จะมามัวให้นายจ้างขอความยินยอมแล้วก็ลูกจ้างก็บอกว่าฉันไม่ทำปล่อยให้ไฟไหม้ อย่างนี้ก็ไม่เป็นการสมควร

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : ก่อนที่จะผ่านหมวด ๒ ชื่อของหมวดที่ว่าวันหยุดของลูกจ้าง คณะกรรมาธิการขอให้แก้ให้ถูกต้อง คือวันหยุดงานของลูกจ้าง เพราะว่าข้างล่างใช้คำว่าหยุดงานทั้งนั้น หมวด ๒ เรื่องเกี่ยวกับหมวดคำว่า "วันหยุดของลูกจ้าง" เมื่ออ่านแล้วว่า "วันหยุดงานของลูกจ้าง" ชื่อหมวด

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ในมาตรา ๑๐ กรรมาธิการขอเติมในเฮดดิ้ง คือในหัวข้อ มาตรา ๒ เติมคำว่า "งาน" ลงไป "วันหยุดงานของลูกจ้าง"

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น) : ถึงมาตรา ๑๑ ใช่ไหม

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ยังก่อน ถ้าที่ประชุมไม่ขัดข้อง ถือว่าให้เติมได้ "วันหยุดงานของลูกจ้าง" ต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๐

นายทิม ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : มาตรา ๑๐ นี้กรรมาธิการมาแก้คำว่าภายใต้บังคับมาตรา ๒๖ วรรคแรกออก ทำไมถึงไปขีดเอาอย่างนี้ เพราะว่าการที่ขีดออกก็ย่อมมีความหมายต่างกันกับคงมีไว้ เพราะฉะนั้นกรรมาธิการที่ขีดออกว่ามีความหมายอย่างไรบ้าง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมาธิการเขาถาม อย่างนี้สมควรชี้แจงให้เขาทราบ สำหรับมาตรา ๑๐ กรรมาธิการได้ขีดภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๖ วรรคแรกเป็นอย่างไร

นายหยุด แสงอุทัย (กรรมาธิการ) : คือกรรมาธิการได้เอามาตรา ๑๐ กับมาตรา ๒๖ วรรคแรกมาพิจารณาแล้วก็เห็นว่าไม่มีความจำเป็นอะไรที่จะไปเขียนคำว่า "ภายใต้บังคับมาตรา ๒๖ วรรคแรก" อีกเพราะเหตุว่าสิทธิที่จะได้ค่าจ้างเพิ่มเติมนั้นก็มีปรากฏอยู่ในมาตรา ๒๖ วรรคแรกแล้ว เพราะฉะนั้นมาตรา ๒๖ วรรคแรกก็เป็นเรื่องที่นายจ้าง เป็นเรื่องที่ให้สิทธิแก่นายจ้างที่จะให้ลูกจ้างทำงานและก็ให้สิทธิลูกจ้างที่จะต้องได้ค่าจ้างเพิ่ม เพราะฉะนั้นก็เห็นว่าความจำเป็นที่จะอ้างถึงในมาตรานี้ไม่มี จึงได้ตัดออกให้สละสลวยเท่านั้นเอง

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๑

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น) : มาตรา ๑๑ มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการได้เติมคำว่า "เว้นวันหยุดงานตามประเพณีนิยมให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง" เดิมไม่มี อยากจะทราบเหตุผลว่าทำไมถึงเติมเข้ามา คือถ้าเติมเข้ามาหมายความว่าลูกจ้างกับนายจ้างจะต้องมีการตกลงเสียก่อนตามประเพณี ถ้าหากว่าตกลงกันไม่ได้ท่านได้เขียนบทบังคับไว้ในมาตราใด

นายหยุด แสงอุทัย (กรรมาธิการ) : ที่กรรมาธิการเติมไปก็เนื่องจากมีผู้แปรญัตติว่าวันหยุดงานตามประเพณีนิยมนั้นไม่แน่นอน ควรจะให้รัฐบาลกำหนดให้แน่นอน ที่นี้เมื่อได้อภิปรายกับผู้แปรญัตติแล้วทางกรรมาธิการก็เห็นว่าประเพณีของท้องถิ่นนั้นอาจจะต้องการให้มีการหยุดแตกต่างกันเพราะเหตุว่าลูกจ้างส่วนมากอาจจะนับถือศาสนาแตกต่างกัน เพราะฉะนั้นถ้าจะให้รัฐบาลกำหนดเป็นการทั่วไปแล้วก็อาจจะไม่เหมาะสมด้วย โดยกรรมาธิการก็เห็นว่ามาตรา ๑๑ นั้นต้องการจะให้หลักประกันกับลูกจ้างว่าปีหนึ่งจะได้หยุดงาน ๑๓ วันตามประเพณีนิยม แต่ว่าประเพณีนิยมอันใดจะเหมาะสมกับจิตใจของนายจ้างกับลูกจ้างนั้นไม่ควรจะบังคับไว้ให้ตายตัว เพราะฉะนั้นกรรมาธิการก็จึงเห็นว่าถ้าไม่พูดเสียเลยก็ไม่รู้ว่าวันใดจะเป็นวันหยุดงานตามประเพณีนิยม แต่จะเขียนให้ตายตัวก็ไม่เป็นการสมควร จึงได้ปล่อยให้นายจ้างกับลูกจ้างนั้นเขาตกลงกันตามที่จะเห็นสมควร เช่นลูกจ้างเป็นจีนล้วนเขาอาจจะหยุดตรุษจีนอะไรของเขา หรือว่าถ้ามีศาสนาอิสลามเขาอาจจะหยุดตามประเพณีของเขาอย่างนี้ก็เป็นการยืดหยุ่นดี

นายสวัสดิ พึ่งฅน (ขอนแก่น) : กระผมได้เข้าใจในคำชี้แจงของกรรมาธิการที่ว่า วันหยุดงานตามประเพณีนิยมของลูกจ้างหรือนายจ้างนี้อาจจะไม่ตรงกัน เพราะต่างลัทธิต่างศาสนา ทีนี้กระผมข้องใจอยู่ว่าไหน ๆ คณะกรรมาธิการนี้ได้มาแก้ตามผู้แปรญัตติแล้ว ไม่ได้คำนึงถึงว่าปัญหายุ่งยากจะพึงเกิดขึ้น สมมติว่าลูกจ้างเขาไปอ้างว่าวันนี้แหละครับเป็นวันหยุดตามประเพณีของผมแล้ว นายจ้างบอกว่า ไม่ใช่ ไม่ให้หยุดละวันนี้ เมื่อตกลงกันไม่ได้อย่างนี้ มีบทบัญญัติที่จะระงับข้อพิพาทนี้ไว้ที่ไหนบ้าง นอกจากขึ้นศาล

หลวงอรรถพรพิศาล กรรมาธิการ : ถ้าหากว่าการทำงานนั้นการหยุดงานประจำปี เขาอาจจะตกลงกันก่อนที่จะเข้าทำงานหรือตกลงกันไว้ตั้งแต่ต้นปีแล้วมีการประกาศของนายจ้างไว้แล้ว หรือถ้าหากว่ามีข้อขัดแย้งอะไร สหภาพแรงงานเขาก็ต้องเข้าจัดการให้เป็นที่เรียบร้อยไปได้ เพราะฉะนั้นไม่น่าจะมีปัญหาอะไร

นายสวัสดิ พึ่งฅน (ขอนแก่น) : กระผมไม่มั่นใจหรอก แต่ว่าก็จะไม่ขอต่อสู้ต่อไปละ จะเสียเวลา แต่ว่าไม่มั่นใจกับคำชี้แจงของกรรมาธิการนะ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไป เลขาธิการ ฯ อ่าน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๒ มีการแก้ไข

นายเทพ โชตินุชิต (ศรีสะเกษ) : ปัญหาเฉพาะวรรค ๒ ที่นายจ้างต้องอนุญาตให้หยุดงานพักผ่อนประจำปีได้ไม่น้อยกว่าปีละหกวัน ความจริงทั้งนี้ไม่มีการแก้ไขหรอก แต่ว่าอยากจะถามกรรมาธิการว่า ที่ว่าไม่น้อยกว่าปีละหกวันนี้ในเมื่อเขาได้ทำงานติดต่อมาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี สมมติว่าเขาทำงานมาสิบปี แต่เขาต้องการหยุดหกสิบวัน จะเกิดปัญหาอะไรขึ้นไหม และเขียนอย่างนี้ไว้มันจะเกิดปัญหาขึ้นหรือเปล่า ขอให้กรรมาธิการชี้แจงให้ฟังซิ

(เนื่องจากประธานสภาผู้แทนราษฎรมีกิจธุระ ขุนคงฤทธิศึกษากร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ ๑ จึงดำเนินการประชุมแทน)

นายหยุด แสงอุทัย กรรมาธิการ : คือปีหนึ่งเราให้ลูกจ้างหยุดงานหกวัน เอาไปเก็บ

รวมไม่ได้ ลูกจ้างก็ควรจะใช้สิทธิเสียในปีนั้น ก็เหมือนอย่างข้าราชการนี่ก็มีสิทธิหยุดงาน แต่ปีไหนไม่ใช้สิทธิก็หมดไป ไม่ใช่ว่าไม่หยุดงานมาสิบปีจะเก็บไว้ถึงหกสิบวัน ไม่มีแบบอย่าง

นายเทพ โชตินุชิต (ศรีสะเกษ) : ถ้าหากว่าทางกรรมาธิการชี้แจงอย่างนั้น นั่นเป็นความเข้าใจ แต่ถ้าว่าคนอ่านตามนี้แล้วละก็ เดี๋ยวพวกลูกจ้างจะเกิดใช้สิทธิในการที่ว่าหยุดปีละหกวันนั้นในเมื่อทำงานมาครบหนึ่งปีเขาก็หยุดหกวัน แต่ถ้าเขาทำงานมาสองปีเขาเกิดหยุดสิบสองวัน ฉะนั้นจะมีทางอะไรที่จะให้มันชัดเจนยิ่งกว่านี้ได้ไหม นี่ความจริงก็ไม่มีการแก้ไขอะไรหรอก แต่ว่าเพื่อจะให้กฎหมายนี้มันไม่ต้องโต้เถียงกันในภายหลังสำหรับลูกจ้างกับนายจ้าง ฉะนั้นถ้าหากว่าทางกรรมาธิการจะเห็นว่าที่เขียนไว้อย่างนี้ความเข้าใจอาจจะเป็นอย่างกรรมาธิการว่า แต่ว่าทางลูกจ้างเขาเกิดอาจจะเถียงสิทธิขึ้นมา จะเอาอะไรไปแก้กับเขา มันอาจจะเกิดยุ่งกันขึ้นมา

นายหยุด แสงอุทัย กรรมาธิการ : ชัดแล้ว คือมาตรา ๑๑ วรรคแรก บอกว่าหยุดงานประจำปี ก็หมายความว่า ประจำเป็นปี ๆ ปีไหนก็ปีนั้น ไม่ควรแก้ไข กรรมาธิการขอยืนยัน

๑๒.๓๐ น.

นายประสิทธิ จุลละเกษ (สงขลา) : สำหรับมาตรา ๑๑ สงสัยอยู่สองประการ ประการแรกก็ข้อความที่กรรมาธิการเติมบอกว่า กับวันกรรมกรแห่งชาติ อันที่จริงถ้าหากว่าเราจะดูภาษาคำพูดซึ่งใช้อยู่ในมาตรา ๑๑ แล้ว ก็จะเห็นได้ชัดว่ามันรวมกันอยู่แล้ว คือว่าลูกจ้างมีสิทธิหยุดงานประจำปีในวันกรรมกรแห่งชาติและในวันอื่นตามประเพณีนิยม ซึ่งรวมกันอยู่แล้ว จะไม่น้อยกว่าปีละ ๑๓ วันเท่านี้ก็พอแล้ว ข้อความไปเติมบอกว่า กับวันกรรมกรแห่งชาติ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่จำเป็นต้องเติม เพราะว่ามันชัดอยู่แล้ว มีคำว่า และ อยู่แล้ว แล้วอีกประการหนึ่งสำหรับวันที่ ๑ พฤษภาคมนั้น ก็ได้ทราบว่าเป็นวันกรรมกรแห่งชาติ ซึ่งเป็นมติของคณะรัฐมนตรีแล้วปฏิบัติตามประเพณีของชาวโลกมาว่า เราถือเป็นวันเมย์เดย์ คือวันที่ ๑ พฤษภาคม คิดว่าเราไม่จำเป็นต้องไปใส่ไว้ในกฎหมาย เพราะเป็นที่รู้กันอยู่แล้ว แล้วต่อไปกฎหมายฉบับนี้มันใช้กันอีกตั้งหลาย ๆ ปีต่อไปอย่างนี้แล้ว เผื่อว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงวันกรรมกรของโลกขึ้นมาอย่างนี้ละก็ กฎหมายฉบับนี้มันก็เสียไปในตัว แล้วข้อความที่ฟุ่มเฟือยและไม่จำเป็นซึ่งมันมีชัดอยู่แล้ว อย่างเป็นต้นว่า คือวันที่ ๑ พฤษภาคมอย่างหนึ่ง กับข้อความที่เติมว่า กับวันกรรมกรแห่งชาติอีกอย่างหนึ่ง เป็นข้อความที่ชัดเจนอยู่แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องใส่ แล้วก็วรรคสุดท้าย คือว่าวันหยุดงานตามประเพณีนิยมให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง ข้อความมันหมดอยู่แล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าควรจะย่อหน้าลงมาข้างล่างดีกว่า เพราะเหตุว่าถ้าให้ติดต่ออยู่แล้วมันจะฟังดูลักลั่นอยู่ ควรจะย่อหน้ามาอีกบรรทัดหนึ่ง มีอยู่ ๓ ประการด้วยกัน.

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมาธิการก็ไม่ชี้แจง ท่านก็ไม่ได้แปรญัตติ ท่านยังติดใจอะไรที่จะให้เป็นไปตามร่างเดิมหรืออย่างไร ขอตกลงใช่ไหม

นายประสิทธิ จุลละเกษ (สงขลา) : ไม่ใช่ ที่ตกลงก็มีครับ แล้วก็ความจริงกรรมาธิการน่าจะใจกว้างชี้แจงให้บางอย่างซึ่งทางสมาชิกเข้าข้องใจ อย่างวันที่ ๑ พฤษภาคม ถือโอกาสไม่ชี้แจงเฉย ๆ แบบนั้นมันเป็นการแสดงถึงความไม่เข้าใจระหว่างซึ่งกันและกัน

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาละ เข้าใจแล้ว เมื่อกรรมาธิการเขาก็ไม่ได้ตกลงตามที่ท่านขอร้อง มันก็ไม่มีอะไร ก็มีว่าจะเอาตามร่างเดิมหรือที่กรรมาธิการแก้ แต่ว่าเรื่องนี้ท่านก็คงจะเข้าใจดี คงจะไม่ติดใจใช่ไหม ขอให้ผ่านไปนะ เมื่อไม่ยอมกันแล้วนี่

นายประสิทธิ์ จุลละเกศ (สงขลา) : อย่างท่านประธานพูดอย่างนั้นมันถูกครับ คงพูดง่าย ๆ แต่ว่าการที่พิจารณากฎหมายนี้เราควรจะทำความเข้าใจระหว่างสมาชิกกับกรรมาธิการเป็นอย่างนั้น.. ....

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เดี๋ยว เข้าใจแล้ว ๆ คือกรรมาธิการก็ไม่ยอมตามที่ท่านกล่าวมานั้น.......

นายประสิทธิ์ จุลละเกศ (สงขลา) : คือฝากข้อสังเกตไว้สำหรับกรรมาธิการ มันมีอะไรควรชี้แจงสมาชิกเขา ควรจะชี้แจงให้ฟังเพื่อความราบรื่นของกฎหมายที่มันจะออกไปเท่านั้น ไอ้ผมนะไม่แปลกปลาดอะไรหรอก....

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่ต้องโหวตใช่ไหม เอาต่อไปได้

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๒ ส่วนที่ ๒ การใช้แรงงานหญิง มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น) : มาตรา ๑๔ มีอยู่นิดเดียว คือเกี่ยวกับการตีความในกฎหมาย ถ้าหากว่ากฎหมายเขียนละเอียดเวลาใช้เราก็ต้องพิจารณาโดยละเอียด ถ้าหากว่ากฎหมายเขียนหยาบ ๆ เราจะใช้มันก็หยาบเหมือนกัน ที่นี้เกี่ยวกับการตีความ เดิมมีว่าห้ามมิให้นายจ้างใช้หญิงทำงานยก แบก หาม ทูน หรือเข็น แต่กรรมาธิการมาเพิ่มคำว่า ลาก นี่แสดงว่าทางกรรมาธิการนี่ถี่ถ้วนมาก ละเอียดมากทีเดียว คือคำนึงความหมายของคำว่า ลาก หรือ เข็น ต่างกัน แต่ไม่ได้คำนึงถึงว่าทำไมไม่เอาหามมาไว้ด้วย แบก หาม แบกก็ไม่เหมือนหาบ ท่านประธานฯหามก็ไม่ใช่ หาบมีลักษณะหนึ่งต่างหาก ถ้าหากว่าทางกรรมาธิการนี้เห็นว่า ลากกับเข็นนี้ต่างกัน ก็ควรจะเห็นคำว่า หามกับแบก นี้ต่างกับหาบด้วย.

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : กำลังยกมือจะขอให้แก้ มันตกคือว่า หาบ แล้วก็ หาม แล้วก็หาบ แล้วก็ลากหรือเข็น สำหรับมาตรา ๑๔ ก็ท่านพูดเสียก่อนยังไม่ทันยกมือ ยังไม่ทันพูด เพราะอันเดิมเขามีแล้ว มันหายไป คำว่าหามแค่วรรคนั้นเอง เมื่ออ่านแล้ว ได้ความว่า ทำงานยก แบก หาบ หาม หาบ ลากหรือเข็น.

นายทิม ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : กรรมาธิการได้เพิ่มคำว่า ลาก เช่นนี้ ผมก็มีความเห็นสอดคล้องกับผู้ชี้แจงเมื่อตะกี้ เพราะไม่เห็นความสำคัญอะไรเลยที่จะไปเพิ่มเข้าอีก ถ้าเพิ่มก็ควรจะเพิ่มให้มันมากกว่านี้อีก ดูเหมือนว่าร่างเดิมที่ส่งไปให้ผมเป็น ถาก ไม่ใช่ ลาก อย่างนี้เอา ถาก ใส่อีกก็จะดี เพราะว่า ถาก มันงานหนักเหมือนกัน ถากไม้ถากไร่อย่างนี้ ถ้าท่านไม่ได้แก้อย่างนั้น ข้าพเจ้าขอเพิ่มว่าควรจะเพิ่ม ถาก เข้าอีกอันหนึ่ง ลาก ถาก ไถ ก็หนักเหมือนกัน ทำไมไม่เพิ่มให้หมดไป เพราะฉะนั้นถ้าไม่เห็นความสำคัญคำว่า ถาก หรือ ไถ ก็ไม่ควรเพิ่มคำว่า ลาก เข้า เพราะว่ามีปรากฏอยู่แล้วข้างล่างนี้ว่า ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง เพราะมีตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง เมื่อจะกำหนดคำว่า ถาก หรือ ไถ ได้ คำว่า ลาก ก็จะกำหนดได้เหมือนกัน ทำไมจะต้องมาเพิ่มให้มันเสียเวลาเข้าไปอีก นี่ขอให้กรรมาธิการลองชี้แจงซิ คำว่า ลาก กับคำว่า ถาก อันไหนมันจะหนักกว่ากัน

คำว่า "ไถ" เหล่านี้ ลากมันจะหนักกว่าไถไหม กระผมเห็นว่าไถมันหนักกว่าลากอีก บางครั้งถาก ถากไม้ยิ่งหนักกว่าลากอีก ผู้หญิงทำไม่ได้ด้วย ถากไม้นี้ทำลำบาก เพราะฉะนั้นขอกรรมาธิการชี้แจงด้วย

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมาธิการก็ไม่ว่าอะไร เชิญคุณเพทาย ฯ

นายเพทาย โชตินุชิต (ธนบุรี) : คือความจริงเท่าที่สมาชิกสงสัย ไม่น่าจะสงสัยเลย เพราะเรื่องนี้มันเกี่ยวกับอัตราน้ำหนักแบกหามทูนลากหรือเข็ญมีน้ำหนักขึ้น น้ำหนักที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง มันเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดอัตราน้ำหนักอะไร อย่างนั้นบอกว่ามี ขุดอีก ไม่อย่างนี้ถ้าหากว่าอย่างนั้น เรื่องขุดเรื่องอะไรอีกมันหลายเรื่อง นี่มันเรื่องอัตราน้ำหนัก คือว่าอยากจะรวบรัด ถ้าได้เข้าใจในการอ่านกฎหมายแล้วก็เร็ว ถ้าไม่อย่างนั้นก็ว่ากันอีกวันนี้จะไม่เสร็จ

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณทิม ฯ ขอเถอะน่า ขอเถอะ

นายทิม ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : กระผมก็อยากจะฟังคำกรรมาธิการชี้แจง ถ้าชี้แจงอย่างนี้กระผมก็พอใจแล้ว

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๕ ...

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : สำหรับมาตรา ๑๕ วรรคสุดท้ายนั้น ซึ่งมีคำว่าตามลักษณะและสภาพ ตกคำว่า "ที่" ตามลักษณะและสภาพที่จะต้องทำในระหว่างเวลาดังกล่าว เมื่ออ่านแล้ว แล้วก็วรรคแรกที่จะต้องทำติดต่อกันไป บรรทัดแรกว่าที่จะต้องทำติดต่อกันไป บรรทัดที่ ๒ สหภาพที่จะต้องทำ

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : แก้แล้วได้ความว่าอย่างไร ขอให้เลขาฯ อ่านที่แก้

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : แก้แล้วคงเป็นดังนี้ วรรคสุดท้าย"เว้นแต่เป็นงานอันมีลักษณะสภาพที่" นั่นแห่งหนึ่ง อีกแห่งหนึ่งบรรทัดที่ ๒ วรรคนั้น"ในลักษณะและสภาพที่

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๖

นายบุญคุ้ม จันทรศรีสุริยวงศ์ (อุดรธานี) : มาตรา ๑๖ นี้ กรรมาธิการเพิ่ม สถานที่ คือห้ามหญิงที่อายุต่ำกว่า ๑๘ ปียังไม่ได้ทำการสมรสเข้าไปในสโมสรสถานที่เต้นรำนั้น ผมเห็นด้วย ที่นี้กรรมาธิการมาเพิ่มคำว่า ที่ขายและเสพสุราและก็โรงแรม สองอันนี้ผมยังสงสัยอยู่ว่า กรรมาธิการตีความของคำทั้งสองคำนี้ไปอย่างไร และมีวัตถุประสงค์อย่างไร สถานขายและเสพสุรานี่นะ ท่านประธาน ฯ โปรดอย่าลืมว่าร้านเล็ก ๆ มีอยู่ตามห้องแถวเพียงห้องเดียว เขาขายสินค้าอย่างอื่นด้วย แล้วมีป้ายแดงได้รับอนุญาตขายสุราด้วย ถ้าอย่างนี้เด็กที่เขาจ้างมาเป็นลูกจ้างไม่ต้องลาออกหมดหรือ อันนี้กระผมสงสัย แล้วก็โดยเฉพาะคำว่า "โรงแรม" กรรมาธิการมาเพิ่มคำว่า "โรงแรม" ห้ามไม่ให้เด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปียังไม่ได้ทำการสมรสนี้ โรงแรมนี้ผมได้ทราบมาเด็กหญิงของไทยเราก็มีที่ไปเรียนที่เมืองนอกเมืองนา ถ้าเผื่อสำเร็จคนอายุ ๑๘ ปีนี่เขาก็หางานทำไม่ได้ซิท่านประธาน ฯ เขาจะทำอย่างไร เขาเรียนถึงปริญญา แล้วโรงแรมท่านตีความหมายของคำว่าโรงแรมไปในแง่ใด สงสัยกรรมาธิการจะแปลคำว่า "โรงแรม"ผิดไป มองคำว่า "โรงแรม" ไปในทางอกุศล หาว่าเป็นสถานที่อันเลวทราม ตรงกันข้ามโรงแรมโฮเตลเป็นสถานพักผ่อนเพื่อความสุขสบายของผู้เดินทาง ทำไมมาห้ามไม่ให้เขาทำงานในโรงแรมนี้ด้วย กระผมสงสัย

นายหยุด แสงอุทัย กรรมาธิการ : กรรมาธิการไม่ได้แก้หลักการ คือ หลักการมีอย่างไรก็เป็นอย่างไร–นั้นแก้ชัดขึ้น เช่นสถานที่ขายสุรา กรรมาธิการเติมคำว่า "และเสพ" เพราะเหตุว่าร้านขายส่งอย่างนี้มันเกี่ยวข้องที่จะทำให้หญิงเสียหาย คือเรากลัวว่าร้านขายเหล่านี้ คนจะไปล่วนลามผู้หญิงหรือผู้หญิงแกไม่สามารถจะยับยั้งใจได้อยู่บ้าง ส่วนสถานที่พักนั้น เราก็เห็นว่าเราเขียนโรงแรมดีกว่า เพราะเหตุว่ามีกฎหมายว่าด้วยโรงแรม คือกรรมาธิการไม่ได้แก้หลักการ แล้วก็ไม่มีผู้แปรญัตติ กรรมาธิการเพียงแต่แก้ถ้อยคำให้ชัดขึ้นเท่านั้นเอง

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไปได้

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ ส่วนที่ ๓ การใช้แรงงานเด็ก มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เดี๋ยวคุณอารีย์ ฯ ในมาตรา ๒๒ นี้มีนายเทียม ไชยนันทน์ ขอแปรญัตติตัดคำว่า "ค่าใช้จ่ายตามมาตรานี้ให้นายจ้างเป็นผู้ออก" ตัดเหล่านี้ออก คุณเทียม ไชยนันทน์ มาไหม ไม่มา เป็นอันว่าในเรื่องของคุณเทียม ฯ ก็ผ่านไป คุณอารีย์ ฯ เชิญได้

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ในมาตรา ๒๒ อนุ ๔ โดยเฉพาะข้าพเจ้าสงสัยที่กรรมาธิการตัดคำว่า "หนังสือ" ออกและใช้ "เอกสาร" แทน เอกสารนั้นตามกฎหมายอาญาประมวลกฎหมายอาญาที่ออกไปใหม่ ๆนั้นหมายความถึงกระดาษหรือวัตถุอื่นซึ่งทำให้ปรากฏมีความหมายหรือตัวอักษรหรือตัวเลข แผนผัง ภาพถ่ายไปอย่างนั้น นี่กฎหมายอาญานี้นิยามศัพท์ว่าอย่างนี้ กฎหมายอาญานิยามศัพท์ของคำว่าเอกสารในลักษณะอย่างนั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๒ อนุ ๑ ของกฎหมายฉบับนี้เองก็ใช้คำว่า"หนังสือ" เกี่ยวกับทำหนังสือเป็นเรื่องราวขอหยุดอะไร หนังสือรับรองต่าง ๆ ใช้หนังสือ ท่านจะเอาอย่าง

ไรกันแน่

นายหยุด แสงอุทัย กรรมาธิการ : คือโดยเหตุที่สภา ฯ นี้เองได้ผ่านร่างประมวลกฎหมายอาญาไป คำว่า "หนังสือ" เราแก้เป็น "เอกสาร" ตามประมวลกฎหมายอาญาก็ถูกต้องตามที่ท่านได้กล่าวมาแล้ว ที่นี้มีคำว่า "หนังสือ" เหมือนกัน แต่นั่นแปลมาจากคำว่าเป็นหนังสือ คืออิน ไรทติ้ง (*in writting*) คือให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือนั่นคล้าย ๆ เป็นลายลักษณ์อักษร แต่เราใช้ศัพท์ซึ่งเคยผ่านสภา ฯ นี้ว่าเป็นหนังสือ แต่นอกจากนั้นหนังสือในฐานะที่เป็นกระดาษหรือว่าสิ่งขีดเขียนนั้น เราได้แก้เป็น "เอกสาร"ทุกแห่ง

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ถ้ากรรมาธิการชี้แจงอย่างนี้ข้าพเจ้าก็เลยเกิดข้องใจขึ้นมาทันที เพราะว่านี่หมายถึงการแสดงความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ท่านจะใช้เอกสารเป็นเครื่องหมายในการแสดงความยินยอมอย่างนั้นหรือ หรือว่าใช้หนังสือเพราะโดยปกติต้องใช้หนังสือเป็นการยินยอม เหมือนอย่างเรามีสัญญากันว่า ถ้าผู้เช่าจะออก....

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : พูดให้ตรง คือว่าเครื่องที่บัลลังก์นี้เสียทุกเครื่อง คือไม่ได้ยิน ขอให้พูดตรง ๆ

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : คือว่าที่กรรมาธิการอภิปรายชี้แจงเมื่อครู่นี้ ทำให้ข้าพเจ้าเลยเกิดความข้องใจมากขึ้นมาใหญ่ เพราะโดยเฉพาะอย่างยิ่งในอนุ ๔ ของมาตรา ๒๒ นี้หมายถึงการแสดงความยินยอมจากบิดาหรือผู้ปกครอง การแสดงความยินยอมนั้นเราใช้เป็น "เอกสาร" ซึ่งตามความหมายของกฎหมายอาญาแล้ว ก็ไม่หมายถึงว่าเป็นหนังสือ เป็นเอกสาร คือว่าเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมีเครื่องหมายก็ใช้เป็นเอกสารได้ ท่านจะเห็นได้ว่า อย่างสมมติว่าเรามีสัญญาเช่าบ้านก็ดี อย่างทำเป็นหนังสือลายลักษณ์อักษรอย่างนี้ โดยแจ้งชัดว่าจะเช่าบ้านภายในเวลาเท่านั้นเท่านี้ นั่นเราก็ใช้อย่างนั้น แล้วก็ในที่นี้เองก็มีคำว่า

"หนังสือ" อย่างที่ท่านกรรมาธิการได้กรุณาชี้แจงว่า นั้นเป็นการไรทติ้ง(writting) คือยืนยันกันในที่นี้ ข้าพเจ้าก็ชอบที่จะยืนยันเหมือนกัน เพราะเป็นการแสดงความยินยอมของผู้ปกครอง ผู้ปกครองจะมาใช้~~ตรงใจ~~ว่าชี้ดเอาเฉย ๆ ว่ายินยอมอย่างนี้มันเป็นการไม่ชอบ จึงคิดว่าควรจะเป็นหนังสือถึงจะถูกกว่า

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ก็กรรมาธิการก็ได้ชี้แจงแล้ว ที่ไม่ยอมชี้แจงอีก ก็เป็นอันว่าให้ผ่านไป คุณอารีย์ ฯ ยังติดใจอย่างไร

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : การที่กรรมาธิการไม่ชี้แจงข้าพเจ้าถือว่า~~โดยต้อง~~ยอม~~ข้าพเจ้า~~ตามกฎหมายว่าอย่างนั้น ก็อาจารย์กฎหมายเองนี่

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาละครับ ติดใจไหมครับ ติดใจไหม อะไรไหม หรือจะเอาตามร่างเดิม

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ถ้าอย่างนี้หมายความถึงจะต้องยอมข้าพเจ้า จะต้องเอาตามข้าพเจ้า

จอมพลอากาศ ฟื้น รณนภากาศ ฤทธาคนี ประธานกรรมาธิการ : การที่กรรมาธิการไม่พูด ก็ถือว่ายืนยันทุกครั้งไป

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่ต้องโหวต เพราะว่าก็มีตามร่างเดิมที่กรรมาธิการแก้ เพราะไม่ได้แปรญัตติ

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ไม่ติดใจแล้ว

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่ติดใจ ต่อไปได้

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๒๓

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น) : มาตรา ๒๓ เดิมมีอยู่แล้ว แต่กรรมาธิการได้เปลี่ยนประโยคต่าง ๆ ในตอนท้ายนี้ ให้เป็นวรรค ๒ ขึ้นมา ข้าพเจ้าไม่ติดใจในการที่จะแต่ง

ประโยคขึ้นมาใหม่ให้เป็นวรรค ๒ แต่มาใช้คำว่า การทำงานดังกล่าวในวรรคก่อนนั้น นี่ใน วรรค ๒ นี้ในวรรคแรกไม่มีการทำงานเลย ไม่ได้ว่าถึงการทำงาน เราว่าถึงหลักภาษาไทยกัน ในการที่จะหยิบยกความขึ้นไปว่าการทำอย่างนั้นอย่างนี้ หมายความว่ากระทำลงไปก่อนแล้ว นี่ไม่มี ท่านประธาน ฯ ในวรรคแรก มาตรา ๒๓ ว่ากำหนดเวลาทำงานของเด็กที่มีอายุตั้งแต่ ๑๒ ปี ขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง ๑๖ ปี จะเกินวันละ ๖ ชั่วโมงหรือสัปดาห์ละ ๓๖ ชั่วโมงไม่ได้ ไม่ได้พูดถึง การทำงานเลย พูดถึงการกำหนดเวลาทำงานต่างหาก แต่พอมาถึงวรรค ๒ นี้มาแต่งขึ้นใหม่ว่า การทำงานดังกล่าวในวรรคต้น ในวรรคก่อนนั้นการทำงานที่ไหนกันไม่มี เดิมเขาดีอยู่แล้ว เดิม เขาว่าต่อไปว่า ห้ามมิให้ใช้ทำงานระหว่างเวลา ๒๐ นาฬิกา กับ ๖ นาฬิกา เขาว่าไปอย่างนี้ นี่ดีอยู่แล้ว ถ้าจะอ้างเช่นนั้น ต้องมีมาก่อน ทำไมแต่งขึ้นมาอย่างนี้ เออถ้าหากว่าเติมขึ้นมาเป็น วรรคสองว่าอย่างนี้ การกำหนดเวลาทำงานดังกล่าวในวรรคก่อน ห้ามมิให้ใช้เด็กทำงานระหว่าง เวลาเท่านั้นเท่านี้อย่างนี้ได้

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : มันชัดแจ้งอยู่แล้ว ถ้าเด็กไม่ทำงาน เราจะไปกำหนดเวลาทำงานได้อย่างไร เพราะฉะนั้นเมื่อกำหนดเวลาทำงาน ก็หมายความว่า เด็กนั้นต้องมาทำงานจึงกำหนดไว้ไม่ให้เกิน ๓๖ ชั่วโมง แล้วร่างเดิมก็บอกว่ามิให้ใช้ทำงาน ถ้า อย่างนั้นร่างเดิมมันก็ผิดซิ เพราะฉะนั้นเราเอาจากร่างเดิมนั้นลงมาว่าการทำงานดังกล่าวใน วรรคก่อนก็หมายความว่าการที่จะห้ามนั้นเองก็ไม่ให้เด็กทำงานระหว่างนั้น ซึ่งตรงอยู่แล้วชัดแจ้ง ขอยืนยัน

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น) : เอาอีกแล้ว ทีแรกผมดีใจ ทางประธาน กรรมาธิการบอกว่าเราจะอะลุ้มอล่วยกันละ หาทางพอที่จะผ่อนผันกันได้แล้วละ นี่เราพูดภาษา ไทยกันครับ เขาจะไม่เข้าใจหรือว่าภาษาไทยที่พูดในสภา ฯ นี้มันใช้ได้หรือไม่ได้ เดี๋ยวนี้ข้าพเจ้า ต้องไปเรียนภาษาไทยใหม่อีกแล้ว มาตรา ๒๓ นี่วรรคแรก นี่เขาบอกว่ากำหนดเวลาทำงาน ท่าน เข้าใจหรือเปล่าเวลานี้ลักษณะงานมันต่างกัน การทำงานหมายถึงว่าการทำงานหนัก การทำงาน

เบาลักษณะอย่างนั้นอย่างนี้ อันนี้ไม่ได้หมายถึงการทำงานเลย หมายเฉพาะเวลาทำงานเท่านั้น ห้ามไม่ให้ใช้เด็กทำงานตั้งแต่เวลาเท่านั้นเท่านี้ ไม่ได้พูดขึ้นมาเลย ขอให้นึกภาษาไทย อย่านึกภาษาต่างประเทศมาเลย นี่ภาษาไทยแท้ ๆ เรียนกันมาแล้วทั้งนั้น วรรคแรกเขาไม่ได้พูดถึงการทำงาน ท่านเข้าใจหรือเปล่า ว่าการทำงานกับเวลาทำงานเหมือนกันหรือต่างกัน นี่ขอให้ชี้แจงด้วย ถ้าท่านเข้าใจอย่างนั้น ทำไมการทำงานดังกล่าวในวรรคก่อนนี้ วรรคก่อนมีการทำงานที่ไหน ท่านอ้างมา มีแต่กำหนดเวลาทำงานเท่านั้น

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมาธิการยืนยันใช่ไหมครับ

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้ามีส่วนอื่น เพราะกรรมาธิการไม่ตอบ หมายถึงว่ายังยืนยัน คือประเด็นที่ข้าพเจ้าขอต่อรองอย่างนี้ แก้ไขเป็นวรรคสอง ตั้งแต่การทำงานเป็นต้นมา ที่ขีดเส้นใต้นั้น คือกำหนดเวลาทำงานของเด็ก ๒๐ นาฬิกากับ ๖ นาฬิกา ข้าพเจ้าอยากขอประทานกราบเรียนต่อรองอย่างนี้ คือว่าท่านคำนึงถึงเด็กรถเมล์หรือเปล่า กระเป๋ารถเมล์ ๆ ต้องออกเที่ยวแรก ๖ โมงเช้า เด็กมาทำงานกี่โมง ทำให้รถออกสาย ขณะนี้การคมนาคมเราก็ขัดข้อง เด็กไปโรงเรียนก็ลำบาก อยากขอร้องให้เป็น ๕ โมงเช้า นี่กรณีหนึ่ง อีกกรณีหนึ่งอย่างตอนเลิก ๒๐ นาฬิกานี่ ข้าพเจ้าใคร่ขอความกรุณาว่าเป็น ๒๔ นาฬิกา เพราะเกี่ยวกับการคมนาคมเป็นสาธารณูปโภคเหมือนกัน ประเดี๋ยวเกิดขัดข้องกันใหญ่ เพราะโดยเฉพาะเด็กกระเป๋าใช้เด็กอายุต่ำ ๆ ทั้งนั้น ๑๒ – ๑๓ ขวบพูดง่าย ๆ อย่างท่านจะข้ามเรือไปท่าเรือไฟบางกอกน้อย รถไฟออก ๖ โมง ๔๐ อย่างนี้ เด็กเขาต้องมาเตรียมเรือกี่โมง นี่ข้าพเจ้าขอความกรุณาเท่านั้นเอง ถ้าให้ก็ดี

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมาธิการยืนยัน เห็นจะไม่ต้องว่าต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๒๔ ส่วนที่ ๔ ค่าจ้าง

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น) : มาตรา ๒๔ อนุมาตรา ๙ ถ้ากรรมาธิการไม่ผิดก็ถือว่าผู้พิมพ์พิมพ์ผิด อันนี้จะยอมหรือไม่ยอมว่ากันมา อนุมาตรา ๙ เติมเข้าว่า "งานเกี่ยวกับการทำวัตถุระเบิดหรือในการใช้หรือขนส่งหรือวัตถุดังกล่าวระเบิด" กระผมไม่เข้าใจ อยากจะขอคำชี้แจงจากกรรมาธิการ เติมไปนี้มัวเหลือเกินท่านประธานฯ เพราะฉะนั้นผมถึงสงสัยว่ากรรมาธิการไม่ผิด ผู้พิมพ์ก็พิมพ์ผิด มัวเหลือเกิน

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : อ่านได้ความอย่างนี้ อนุ ๙ "งานเกี่ยวกับการทำใช้หรือการขนส่งวัตถุระเบิด~~และ~~ก็หรือ"

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น) : เมื่ออ่านอย่างนั้นแล้วก็ไม่ติดใจ

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : ส่วนที่ ๔ ค่าจ้าง มาตรา ๒๕

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ท่านผู้เป็นประธานฯ นิดเดียว คือว่ากรรมาธิการไปตัดคำว่า "มีสิทธิได้รับค่าจ้าง" ตัดคำว่า "ได้" ออก ตัดทำไม เพราะว่ามาตรา ๑๗ วรรคสองก็ว่ามีสิทธิได้รับค่าจ้างเหมือนกัน ขอได้โปรดเปิดย้อนไปมาตรา ๑๗ วรรคสอง ก็มี ถ้าหญิงนั้นได้ทำงานติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ เดือน มีสิทธิได้รับค่าจ้าง ท่านที่ตัดออกหมายความว่าอย่างไร ยังยืนยันหรือนิ่งเฉย ๆ อีก

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ที่จริงได้ความเท่ากัน มีสิทธิได้รับหรือมีสิทธิรับก็เหมือนกัน ก็ต้องรับอยู่วันยังค่ำ

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้าถามกรรมาธิการ ๆ ยังไม่ตอบข้าพเจ้าท่านประธานฯตอบเสร็จ คือมาตรา ๑๗ วรรคสอง อันนี้ท่านตัดคำว่า "ได้" ออกไป ตัดทำไมขอความกรุณาด้วย

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : ขอให้เหมือนกันทั้งสองแห่ง คือว่า ในคำนิยามใช้คำว่า "รับค่าจ้าง" เพราะฉะนั้นเราก็ตัดคำว่า "ได้รับ" ทุกแห่งรวมทั้งที่ท่านได้ทักท้วงมานั้นด้วย บางทีมันอาจจะผ่านหูตาไปและขอขอบคุณด้วย

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : คือว่าต้องตัดหน้านี้ใช่ไหม ตัดมาตรา ๒๕ นี้ใช่ไหม ตัดมาตรา ๑๗ ตัดไม่ได้สภาผ่านไปแล้ว

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่เป็นไรเมื่อตกลงกัน ท่านขัดข้องหรือไม่

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ผมไม่ขัดข้อง คือหวังให้กฎหมายนี้สมบูรณ์

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๒๖

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : สำหรับมาตรา ๒๖ นี้คณะกรรมาธิการขอให้ได้แก้ไขในบรรทัดที่ ๒ ถ้าจะให้ลูกจ้างหยุด หมายความว่าหยุดงาน ขอเพิ่มคำว่า "งาน" ไป แล้วคำว่า "หรือ" หน้า "หยุดงานประจำปี" นั้นขอตัดออก แล้วก็เติมต่อท้ายคำว่า "ประจำปี" ว่าอย่างนี้ "หรือหยุดงานพักผ่อนประจำปี" แล้วในบรรทัดที่ ๓ คำว่า "หรือ" ตัดออก คือทำงานในวันหยุดงานประจำปี แล้วมาต่อท้ายคำว่าหยุดงานประจำปีว่าอย่างนี้ "หรือทำงานในวันหยุดงานพักผ่อนประจำปี" ซึ่งเป็นข้อความที่ตกไป เมื่อแก้แล้วมาตรา ๒๖ จะอ่านได้ความดังนี้ "ในกรณีที่เป็นงานอันมีลักษณะที่จะต้องทำติดต่อกันไปหรือเป็นงานฉุกเฉิน ซึ่งถ้าจะให้ลูกจ้างหยุดงานประจำสัปดาห์ หยุดงานประจำปี หรือหยุดงานพักผ่อนประจำปีจะเสียหายแก่งานของนายจ้าง นายจ้างจะให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดงานประจำสัปดาห์ ทำงานในวันหยุดงานประจำปีหรือทำงานในวันหยุดงานพักผ่อนประจำปีก็ได้ แต่นายจ้างจะต้องใช้ค่าจ้างในอัตราไม่น้อยกว่าสองเท่าของค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับอยู่"

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๒๗

นายประสิทธิ์ จุลละเกษต(สงขลา) : สำหรับมาตรา ๒๗ นี้ข้าพเจ้าคิดว่ามีความสำคัญอยู่เหมือนกัน เพราะเหตุว่ามาตรา ๒๗ นี้เป็นปัญหาเรื่องเราร่างเพื่อจะให้ลูกจ้างนี้ได้รับค่าจ้างเป็นเงินตราไทย ซึ่งข้าพเจ้าเข้าใจว่าเจตนาของผู้ร่างเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นมาตรา ๒๗ นี้ที่กรรมาธิการเติมหรือ คำว่า "หรือเงินตราต่างประเทศ" นั้น อันที่จริงก็เป็นส่วนย่อย แต่ว่าความต้องการของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าขอเรียนชี้แจงว่าอย่างนี้ คือว่าอันที่สองถ้าหากว่ามาตรา ๒๗ นั้น เราเป็นแต่เพียงว่าร่างบอกว่าค่าจ้างทั้งหมดต้องจ่ายเป็นเงินตราไทยเท่านี้พอแล้ว ส่วนข้อความที่ว่าจะจ่ายเป็นเงินเช็คหรือเงินตราต่างประเทศ ต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้างนั้น อันที่จริงข้าพเจ้าคิดว่าไม่ควรจะเปิดช่องไว้ให้นายจ้าง เขาจะหาทางหลีกเลี่ยงจ่ายเงินเป็นเช็คซึ่งจะทำให้เป็นการชักช้าเสียเวลาไป เพราะเหตุว่าถ้าหากว่าลูกจ้างตกลงกับนายจ้างได้ก็ไม่จำเป็นต้องเขียนเป็นกฎหมายไว้ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเราจะร่างกฎหมายเพื่อประโยชน์สำหรับลูกจ้างแล้วเราควรจะเขียนข้อความสั้น ๆ แต่เพียงว่าค่าจ้างต้องจ่ายเป็นเงินตราไทยเท่านี้ก็พอแล้ว นอกจากนั้นเป็นข้อตกลงของเขาเองซึ่งไม่เป็นผิดกฎหมายอาญาอะไร มันไม่เหมือนกับมาตรา ๒๘ ซึ่งบัญญัติว่ามีความผิด ส่วนมาตรา ๒๗ นั้นถ้าหากว่าจะมีข้อตกลงกันก็ถือว่าเป็นนิติกรรมอย่างหนึ่งในการที่จะจ่ายเช็คหรือจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศได้ ถ้าหากว่าเราร่างกฎหมายเพื่อประโยชน์สำหรับลูกจ้างก็ควรจะใช้ข้อความแต่เพียงว่าค่าจ้างต้องจ่ายเป็นเงินตราไทย ไม่ควรจะเปิดช่องไว้ให้นายจ้างที่จะจ่ายเป็นเช็คหรือเงินตราต่างประเทศให้กับลูกจ้าง เพราะฉะนั้นก็อยากจะถามความเห็นของกรรมาธิการ ถ้าหากว่าเห็นว่ามาตรานี้เราร่างเพื่อประโยชน์กับลูกจ้างแล้วละก็น่าจะเป็นข้อความดังที่ข้าพเจ้าได้เรียนชี้แจงมานี้

นายหยุด แสงอุทัย (กรรมาธิการ) : กรรมาธิการขอชี้แจงว่ามาตรา ๒๗ พูดเป็นเชิงบังคับ คือบอกค่าจ้างทั้งหมดต้องจ่าย เพราะฉะนั้นก็เพื่อจะให้เป็นการยืดหยุ่นเราก็ต้องเติมคำไปว่าถ้าจะจ่ายเป็นเช็คต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้าง นี่ก็เป็นร่างเดิม ไม่มีผู้ใดแปรญัตติ ทีนี้กรรมาธิการก็เห็นว่ามีบริษัทบางแห่งเขาจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศเช่นบริษัท

เดินอากาศเป็นต้น มันจำเป็น เพราะเขาต้องไปใช้ต่างประเทศ เราจึงจะให้มีการตกลงกันได้ เพราะอย่างไรก็ตาม เราก็ต้องเอาคำว่าถ้าจะจ่ายเป็นเช็คไว้ เพราะฉะนั้นจะเข้าใจว่าเช็คเท่านั้นถึงจะยินยอมได้ ถ้าเป็นเงินตราต่างประเทศยินยอมไม่ได้ เพราะฉะนั้นเพื่อความชัดเจนจึงได้เติมขึ้น

นายประสิทธิ์ จุลละเกษ (สงขลา) : ที่กรรมาธิการชี้แจง ๆ เป็นกรณีที่ต้องเติมข้อความ "หรือเงินตราต่างประเทศ" แต่ความประสงค์ของผมไม่ใช่อย่างนั้น คือว่าหมายความถึงว่าถ้าหากว่าเราจะบัญญัติมาตรานี้เพื่อประโยชน์กับลูกจ้างแล้วละก็ที่จะต้องจ่ายเงินตราไทยแล้วละก็เราไม่มีความจำเป็นจะต้องไปเขียนข้อความอย่างนั้น ถ้าหากว่ากรรมาธิการเห็นด้วยและตัดข้อความอย่างข้าพเจ้าว่า ซึ่งสภาเห็นชอบด้วยแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่ากฎหมายฉบับนี้จะสมบูรณ์ดี โดยเฉพาะสำหรับมาตรานี้เป็นประโยชน์สำหรับลูกจ้างโดยเฉพาะ คือเราไม่ควรจะเปิดเงื่อนไขให้ทางฝ่าย.....

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : พอแล้วครับ ประทานโทษ คือว่าท่านพูดนี่ก็หลายครั้ง เห็นจะเป็นที่เข้าใจ ท่านต้องการแค่นั้นทางกรรมาธิการจะยอมที่ปฏิบัติเช่นนั้นหรือไม่ กรรมาธิการยืนยันท่านจะโปรดพูดประการใด กรรมาธิการยืนยันแล้ว ท่านยังคิดใจให้โหวตหรือ

นายประสิทธิ์ จุลละเกษ (สงขลา) : ผมพูดเกือบจะหมดอยู่แล้ว ท่านประธานฯ ไม่ควรหวงอะไรมาก

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : อย่างนั้นจะมีประโยชน์อะไร

นายประสิทธิ์ จุลละเกษ (สงขลา) : จะเสร็จอยู่แล้วครับ คือว่าทางฝ่ายกรรมาธิการเขายังไม่ได้ชี้แจงตามที่ข้าพเจ้าได้ขอร้องมา นี่ถ้าเขาชี้แจงเสียหน่อยบอกว่าข้อความอย่างว่าไม่นั้นนี่อะไรก็ไม่เอาเหมือนกันไม่ต้องเสียเวลา

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ชี้แจงคือถ้ารวบรัดก็ดี เรื่องนี้พูดมากมายเป็นวาระที่ ๒ กรรมาธิการไม่ชี้แจง

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๒๘ ไม่มีการแก้ไข

นายทองสืบ ศุภะมาร์ค (ประจวบคีรีขันธ์) : ในมาตรา ๒๘ นี้ที่เขียนว่า ห้ามมิให้จ่ายค่าจ้างหมด หมดหรือทั้งหมดแน่

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : ก็กำลังจะแก้ไข ท่านประธาน ฯ ไม่มอง ทางนี้บ้าง

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณสุวิชช ฯ หนักไปแล้วคุณสุวิชช ฯ มากไปแล้ว มาตรา ๒๘ ในขณะที่ยกมือด้วยกัน คุณสุวิชช ฯ อย่าพูดอย่างนั้นในฐานะกรรมาธิการ คุณอย่าให้มันมากไปนัก

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : มาตรา ๒๘ นี้กรรมาธิการกำลังจะขอแก้ไข เพราะไปตัดคำว่า "ทั้ง" ออก เลยอ่านไม่ได้ความ เพราะฉะนั้นขอให้คงคำว่า "ทั้ง" นี้ไว้ อ่านได้ความอย่างนี้ ห้ามมิให้จ่ายค่าจ้างทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ฯลฯ

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เขาถามแล้วก็ตอบก็เหมือนกัน จะต้องไปเอาก่อนเอาหลังอะไรกัน ต่อไป เลขาธิการ ฯ อ่าน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๒๙ มีการแก้ไข

จอมพลอากาศ ฟื้น รณนภากาศ ฤทธาคนี ประธานกรรมาธิการ : เพื่อให้ง่ายเข้า ขอให้เลขาฯ คอยมองทางนี้ เพราะเมื่อกี้ขออนุมัติต่อสภา ฯ ไว้แล้ว ยังมีข้อความที่จะต้องแก้ มีมาตราจะเกี่ยวพันกัน ขอให้เชิญดูทางนี้ก่อน

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ตกลงครับ

จอมพลอากาศ ฟื้น รณนภากาศ ฤทธาคนี ประธานกรรมาธิการ : ขอบคุณครับ

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไป เลขาธิการ ฯ อ่าน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มีการแก้ไข

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : สำหรับมาตรา ๓๑ ในวรรคสุดท้ายนั้น

วรรคสุดท้ายในบรรทัดที่ ๒ "งานอันที่มี" ในคำว่า "ที่" นั้นขอตัดออก มันเกินไป คืออ่านแล้วได้ความว่า งานอันมีลักษณะ ฯลฯ

นายสวัสดิ์ พึ่งตน(ขอนแก่น) : มาตรานี้วรรคสุดท้ายที่กรรมาธิการแก้ไขแล้ว ขอบอกว่าที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อกี้นี้ผมก็เห็นด้วยแล้วที่นี้ยังมีอีกอันหนึ่งที่ผมอยากจะขอทำความตกลงกับกรรมาธิการ คืออ่านต่อไปอีกสักนิด หรือสภาพของงาน กระผมอยากจะขอตัดคำว่า "ของงาน" ออก เพราะว่าถ้าเราอ่านมาตั้งแต่ต้นมันมีคำว่า "งาน" อยู่ตอนต้นแล้ว อ่านได้ความว่าอย่างนี้ ในสองวรรคก่อน มิให้ใช้บังคับแก่งานอันมีลักษณะหรือสภาพซึ่งจะต้องทำ คำว่า "ของงาน" ตัดออก พราะว่าถ้าคงไว้อ่านแล้วมันซ้ำกันอยู่ว่า ในสองวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่งานอันมีลักษณะหรือสภาพของงาน อย่างนี้มันซ้ำกันอยู่ ถ้าตัด "ของงาน" ออกได้จะสวยขึ้นอีกมาก

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : กรรมาธิการยอมแก้ตามท่านและขอขอบคุณด้วย

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น) : ขอบคุณมากครับ

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไป เลขาธิการ ฯ อ่าน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๓๑ ทวิ กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา ๓๒ มีการแก้ไข

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : สำหรับมาตรา ๓๒ วรรคสุดท้ายนั้น บรรทัดที่ ๓ คำว่า "เงินค่าจ้าง" ทั้ง ๒ แห่งนั้น ขอตัดคำว่า "เงิน" ออก อ่านได้ความว่า "หรือค่าจ้างเพิ่ม" และ "วันที่นำค่าจ้างพร้อมทั้งดอกเบี้ย" แล้วในบรรทัดสุดท้ายนั้นตกคำว่า "ไป" ขอเติมด้วย เป็น "ไว้เป็นต้นไป"

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่ขัดข้อง ต่อไปเลขาธิการ ฯ อ่าน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๓๓ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๔ ส่วนที่ ๕ เงินทดแทน มาตรา ๓๕ มีการแก้ไข มาตรา ๓๖ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๗

มาตรา ๓๘ มีการแก้ไข

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : สำหรับมาตรา ๓๘ บรรทัดที่ ๓ ที่ผิด...
คำว่า "ทำ" และตัดคำว่า "ศพ" นั้นมันกลับกัน คือคำว่า "ทำ" นั้นตัดออก คงมีคำว่า "ศพ" ไว้
เมื่ออ่านแล้วได้ความว่า ให้จ่ายแก่ผู้จัดการศพของลูกจ้างนั้น

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้าไม่ได้ข้องใจตรงนั้น อยาก
ทวรองกับกรรมาธิการสักเล็กน้อย คือขอให้เพิ่มคำว่า "หรือผู้อุปการะ" ในระหว่าง "ผู้อยู่ใน
ความอุปการะของลูกจ้าง" เพราะในมาตรา ๔๖ ซึ่งการเรียกร้องเงินค่าทดแทน ท่านได้ใช้ให้
ทั้งผู้อุปการะและผู้อยู่ในความอุปการะได้ และกฎหมายบำเหน็จบำนาญท่านก็มีถ้ม อย่างนี้จะเอา
อย่างไร หรือผู้อุปการะ

นายหยุด แสงอุทัย กรรมาธิการ : กรรมาธิการได้พิจารณาปัญหานี้มาก่อนแล้ว
ว่ามาตรา ๓๘ นั้นเป็นเรื่องซึ่งว่าใครจะมีสิทธิได้รับค่าทดแทน เราก็เห็นว่าคนที่จะได้รับนั้นควรจะ
เป็นลูกจ้างหรือผู้อยู่ในความอุปการะเท่านั้น ส่วนผู้ที่อุปการะนั้นไม่ควรจะได้รับค่าทดแทน เช่นบิดา
ซึ่งมีเงินทองตั้งมากมาย ลูกตายลง ทำไมจะให้ค่าทดแทนแก่บิดา อย่างนี้กรรมาธิการไม่เห็นด้วย
เพราะว่าค่าทดแทนนั้นในกฎหมายนี้เราให้โดยไม่ได้คำนึงว่านายจ้างเขาผิดหรือเปล่า

คือเพื่อเป็นการชดเชยในการที่ให้คนที่อยู่ในความอุปการะนั้นได้มีเงินทองใช้สอย ส่วนในมาตราอีกมาตรา ๒ คือมาตรา ๔๑ นั้นเป็นเรื่องให้สิทธิที่จะร้องแทนกันได้ เพราะฉะนั้นกรรมาธิการก็เห็นว่านอกจากผู้ที่อยู่ในอุปการะแล้ว ผู้ที่เป็นอุปการะลูกจ้าง เช่นพ่อแม่ปู่ย่าตายายลูกจ้างไปนอนเจ็บอยู่โรงพยาบาลก็ให้ขอแทนได้ เพราะฉะนั้นมันเป็นคนละเรื่อง คือเรื่องมาตรา ๓๘ นั้นเป็นเรื่องให้สิทธิที่ได้รับ กรรมาธิการก็เห็นว่าควรจำกัดเฉพาะลูกจ้างเองหรือผู้ที่อยู่ในอุปการะของลูกจ้าง แต่มาตรา ๔๑ นั้นเป็นเรื่องให้สิทธิที่จะยื่นคำร้องก็เลยเพิ่มผู้อุปการะแก่ลูกจ้าง เช่นบิดามารดา ปู่ย่าตายายอะไรต่าง ๆ.

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : อย่างนี้ถ้าสมมติว่าถ้าเขาไม่มีคนอุปการะเลยไม่ให้อย่างนั้นหรือ แล้วกฎหมายบำนาญเรายังให้ผู้อุปการะก็ให้ อยู่ในความอุปการะก็ให้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนี่เรียกค่าทดแทน อย่างนี้มันไม่ใช่เงินอย่างอื่น มันเงินค่าทดแทน ไม่ใช่ว่าให้รางวัลเขาไปเฉย ๆ ผลอันนี้ควรจะได้แก่ผู้ที่เสียชีวิตไปหรืออะไรไปต่าง ๆ เหล่านี้แก่ผู้ลูกจ้างคนนั้น เมื่อคนนั้นไม่ได้ทายาทเขาควรจะได้ ทายาทมันได้หลายสภาพ ทายาทอย่างผู้สืบสันดานหรืออะไรต่าง ๆ เขากำหนดชั้นไว้ในกฎหมายแล้ว กฎหมายแพ่งก็มีอยู่แล้ว แล้วท่านก็ออกกฎหมายกันมานี่มีเรื่อย ๆ นี่กฎหมายบำเหน็จบำนาญให้สิทธิแก่ผู้อุปการะได้ด้วย แล้วอันนี้ท่านก็จะไม่ให้ แต่ว่าสิทธิร้องเรียนเพื่อเรียกขอรับเงินท่านให้ ก็ท่านอย่าให้เสียเลยดีกว่าหรือ เพราะฉะนั้นในมาตรา ๔๐ ถ้าถึงแล้ว เวลาถึงมาตรา ๔๑ คำว่า ผู้อุปการะเรียกร้องเงินทดแทนนี้ท่านก็อย่าใส่เสียก็แล้วกัน เพราะท่านไม่ให้เขานี่ ข้าพเจ้าคิดว่าเราควรจะอะลุ้มอล่วยกันได้ มันไม่เสียหายอะไร.

นายหยุด แสงอุทัย กรรมาธิการ : ร่างเดิมก็ไม่มี แล้วก็ไม่มีผู้แปรญัตติ แล้วตามหลักกฎหมายทั่วไปก็ไม่มีใครเขาให้ เพราะเขาให้นั้นให้แก่ตัวลูกจ้างเองหรือคนที่อยู่ในอุปการะซึ่งเมื่อลูกจ้างตายก็เดือดร้อน แต่ผู้ที่อุปการะให้ลูกจ้างนั้นก็เป็นคนที่มีเงินทองไม่ต้องอุปการะอยู่แล้ว เงินค่าทดแทนนี้ไม่ใช่บำนาญ จะไปคิดเอาบำนาญตกทอดมาใช้ไม่ได้ เป็นเรื่องซึ่งว่า

สมมติว่าลูกจ้างทำงานโรงสีเกิดระเบิดขึ้น ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่เป็นความผิดของใคร และตาม ตามประมวลแพ่งเรียกค่าทดแทนไม่ได้ กฎหมายนี้ก็ให้เพื่อความเป็นธรรมแก่สังคม เพราะฉะนั้น ก็ต้องให้แก่ตัวลูกจ้างเองหรือผู้ที่อยู่ในอุปการะลูกจ้างเท่านั้น ส่วนคนซึ่งให้ความอุปการะ คือ บุญคุณแก่ลูกจ้าง ไม่มีเหตุผลอะไรจะรับค่าแทนไป กรรมาธิการขอยืนยัน.

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้าก็เข้าใจระเบียบดีว่า ข้าพเจ้า ไม่มีสิทธิที่จะมาขอต่อรองอะไรทั้งสิ้น แต่ด้วยความสมบูรณ์ของกฎหมายและเพื่อความเป็น ระเบียบ เป็นผลดีแก่รัฐบาลนี้และกรรมาธิการชุดนี้เอง จึงได้ขอร้องให้เพิ่มคำว่า อุปการะ ขึ้นมา ท่านพิจารณาให้ดีในมาตรา ๔๐ ท่านให้สิทธิผู้อุปการะร้องเรียนได้ เหตุใดจึงไม่ให้ สิทธิเขาในการได้รับเงินเล่า มันลักลั่น ท่านผู้เป็นประธาน ข้าพเจ้าโหวตก็แพ้ แต่เราหวังดี ต่อกฎหมาย หวังดีต่อประเทศชาติ หวังดีความสมบูรณ์ของคณะกรรมาธิการที่ร่างนี้เอง.

ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมาธิการยืนยันก็ขอผ่านไปเถอะครับ คุณอารีย์ ฯ

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๐

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น): มาตรา ๔๑ นี้คณะกรรมาธิการมาเติมคำว่า หรือผู้อุปการะเข้า ผมขอตัดออกเพื่อจะให้ไปสอดคล้องกับมาตราที่อภิปรายกันเมื่อตะกี้ ให้มัน รับกันได้ คือถ้าหากว่าให้สอดคล้องในการเรียกร้องได้ก็ควรจะให้สอดคล้องในมาตรานั้นด้วย เมื่อไม่ให้ในมาตรานั้นก็ไม่ควรจะให้สิทธิในมาตรานี้.

หลวงอรรถพรพิศาล กรรมาธิการ : ที่เราเติมคำว่า ผู้อุปการะลูกจ้างลงไป ให้มีสิทธิร้องได้นั้น ก็เพราะเหตุว่าคำนึงถึงว่าตัวลูกจ้างนั้นเจ็บป่วยจนพูดไม่ได้หรือทำไม่ได้ แต่ไม่ตายก็ให้ร้องแทน ทีนี้ถ้าไม่ให้ร้องแทนใครจะร้อง ผู้อยู่ในอุปการะก็ไม่มี เราให้สิทธิที่ จะทำได้ ให้มีผลดีกว่า เพราะฉะนั้นจึงได้เติมไว้และขอยืนยัน.

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : แล้วถ้าเขาตายล่ะ ท่านเขียนตรงไหน

ว่าไม่ให้ร้อง

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถามเท่านั้น เพื่ออย่างนั้นสั้น ๆ อย่างนี้ดี

หลวงอรรถพรพิศาล กรรมาธิการ : ตอบสั้น ๆ ว่าถ้าหากว่าเขามีลูกมีหลาน ผู้อุปการะเขาก็อาจจะร้องแทนลูกแทนหลานเขาได้ ควรจะให้มีสิทธิร้องได้เท่านั้น ไม่ใช่ได้อะไร.

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ถ้าเขาไม่มีลูกมีหลานเล่า มีแต่ผู้อุปการะละแล้วทำอย่างไร ท่านเขียนกฎหมายแล้วท่านนึกเอาเอง ไม่มีที่ไหนในโลกเราเขียนกฎหมายให้คนอื่นที่อ่านไม่เข้าใจข้อความ กรุณาเถอะน่า เราเอาความสมบูรณ์ด้วยกัน ไม่ใช่มาเอาชนะเอาแพ้อะไรกันเลย เพราะในวาระ ๒ - ๓ แล้ว

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมาธิการยืนยันแล้ว อย่าโหวตเลย มันเสียเวลา พอแล้ว

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๔๒

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : มาตรา ๔๒ วรรคสุดท้ายตามร่างที่ตัดคำว่า "ทำงาน" ออก ไอ้นั่นน่ะขอให้คงคำว่า "ทำงาน" ไว้ เพราะในอนุ ๒ ใช้คำว่า เข้าไปในสถานที่ทำงาน แล้วในบรรทัดที่ ๒ ให้ผู้ครอบครองสถานที่ทำงานนี้ทราบล่วงหน้า ขอแก้ให้ถูกต้อง

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : สำหรับมาตรา ๔๒ อนุ ๒ คือในวรรคแรกที่คณะกรรมาธิการแก้ไขคำว่า "ถึง" เป็น "กับ" นั้น ข้าพเจ้าขอประทานกราบเรียนว่าควรจะเป็น "และ" เพราะตามกฎหมายอาญาท่านเขียนใช้คำว่า "และ" คือกลางคืนหมายความว่าพระอาทิตย์ตก และพระอาทิตย์ขึ้น เราจะเอาไหม ระเบียบแบบแผนอย่างนี้หรือไม่เอา

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอบใจ ถ้าได้พูดรวบรัดอย่างนี้มันจะเร็วขึ้น เดี๋ยว ๆ กรรมาธิการกำลังปรึกษากัน

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : เอาตามกฎหมายอาญาไม่ขัดข้อง แต่ว่าถ้าพูดถึงระหว่างมันต้อง "กับ" ระหว่างใครกับใครอะไรอย่างนี้ แต่ว่าท่านจะเอาตามนั้นไม่ขัดข้อง จะเอาเป็น "และ" ได้

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่ติดใจ ต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : ส่วนที่ ๖ สวัสดิการ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔

นายเผด็จ จิราภรณ์ (พิจิตร) : มาตรา ๔๔ ในเรื่องที่ได้กำหนดนายแพทย์ นางพยาบาล หรือปัจจัยในการปฐมพยาบาลโดยกฎกระทรวงนี้น่ะ ในชั้นรับหลักการข้าพเจ้าเคยพูดแล้วว่า การที่จะกำหนดอะไรในกฎกระทรวงนั้นน่ะ ถ้าไม่จำเป็นก็อย่าไปเขียนไว้ ควรจะได้กำหนดในที่นี้ได้ก็ให้กำหนด แต่เอาละไหน ๆ ท่านก็เขียนมาอย่างนี้ แต่ได้การเขียนอย่างนี้กลับกลายไปว่าแคบกว่าเดิมด้วยซ้ำ เดิมข้อความว่าสภาพของงานประเภทใดจะให้มีแพทย์ พยาบาล หรือปัจจัยในการปฐมพยาบาลประเภทใดจำนวนเท่าไรให้กำหนดในกฎกระทรวง แต่ตามร่างใหม่นี้เรื่องจำนวนไม่พูดถึง มีแต่เพียงว่างานใดควรจะให้มีแพทย์ มีพยาบาล หรือปัจจัยในการพยาบาลนั้นให้กำหนดในกฎกระทรวง คือกำหนดก็หมายความว่ากำหนดให้งานชนิดนั้นมีแพทย์มีพยาบาล มีปัจจัย ทีนี้เรื่องจำนวนเล่า ความจริงท่านไปตัดมันแคบเข้าอีก จำนวนควรจะมีเท่าไร ลักษณะงานอย่างไร คือว่าควรจะมีให้พอเพียง ก็เขียน

ให้ชัดเจนและถูกต้องใหม่ ถ้าท่านเห็นด้วยว่าควรจะได้กำหนดจำนวนไว้ จะเขียนไว้ตรงไหนอย่างไร เพื่อให้มันชัดแจ้ง

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ยอมไหมทางกรรมาธิการ

นายหยุด แสงอุทัย กรรมาธิการ : กรรมาธิการขอประทานชี้แจงว่าได้ใช้คำว่า "ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง" เพราะฉะนั้นกฎกระทรวงก็อาจจะกำหนดจำนวนขนาดต่าง ๆ ได้ ตามที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติต้องการ เพราะฉะนั้นก็ตรงอยู่แล้ว ที่นี้ข้อสำคัญก็คือว่าเราได้ขมวดไว้ข้างท้ายแล้วว่าเพื่อช่วยเหลือลูกจ้างได้ทันท่วงทีเมื่อประสพอันตรายหรือเจ็บป่วย นี่ก็เป็นการบังคับอยู่แล้วว่าจะมีจำนวนเท่าไร โดยปริมาณอย่างไรก็อยู่ที่นี่ เพราะฉะนั้นกรรมาธิการก็เห็นว่าการที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ชัดและตรงกัน

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ก็ไม่ยอม แล้วนี่ว่ามันจะอยู่ในกฎกระทรวง

นายเผด็จ จิราภรณ์ (พิจิตร) : ข้าพเจ้าเข้าใจความมุ่งหมายของท่านกรรมาธิการได้ชี้แจง แต่ข้อความมันยังหละหลวม ท่านกรรมาธิการโปรดกรุณาด้วย คำว่า "ทันท่วงที" นี่สมมุติว่าโรงงานมีคนงานอยู่ ๑๐๐ คน มีหมออยู่คนเดียว ก็หมอคนเดียวนะเขาพยาบาลช่วยให้ทันท่วงทีที่สุดแล้ว แต่มันช่วยกันได้แค่นั้น แล้วควรจะมีคำว่า "พอเพียง" ด้วย เพื่อช่วยเหลือลูกจ้างให้พอเพียงและทันท่วงที นี่ถ้าตัดจะไปตัดคำว่า "จำนวน" ในกฎกระทรวงวรรค ๒ ออกเสียก็การพอเพียงด้วยทันท่วงทีและพอเพียงด้วย เพียงแต่ทันท่วงทีเฉย ๆ หมอน้อยคนเจ็บป่วยมากเป็นทางหลีกเลี่ยงให้ของนายจ้าง เพราะฉะนั้นขอให้กรรมาธิการแก้ไขข้อความให้ได้สมความมุ่งหมายนี้ด้วย เพราะความมุ่งหมายตรงกันอยู่แล้ว

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญกรรมาธิการ ๆ ส่วนหน้าแล้วบอกไม่ต้อง ต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๔๕

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : มาตรา ๔๕ บรรทัดแรกนั้น ขอเพิ่มคำว่า "อนามัย" อย่างเดียวกัน คือ "ต่อสุขภาพอนามัยหรือร่างกายของลูกจ้าง" เมื่ออ่านแล้วได้ความว่าอย่างนั้น

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่มีใครขัดข้อง เชิญต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : ส่วนที่ ๗ การตรวจตราและการควบคุม ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๘ มีการแก้ไข มาตรา ๔๙ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๐ มีการแก้ไข มาตรา ๕๑ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๒ มีการแก้ไข มาตรา ๕๓ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๔ มีการแก้ไข มาตรา ๕๕ กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา ลักษณะ ๒ สหภาพแรงงานและสหพันธ์ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๑ การก่อตั้งสหภาพแรงงาน ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๖ มีการแก้ไข มาตรา ๕๗ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มีการแก้ไข

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : สำหรับมาตรา ๕๙ อนุ ๑๔ การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนั้น ขอให้มีคำว่า "ว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงาน" ต่อท้ายด้วย แล้วที่นี้ในข้อ ๑๔ นั้น "การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงาน" แล้วสำหรับในอนุ ๑๐ นั้น "การดำเนินงาน" เป็น "การดำเนินการ" เหมือนกันอย่างที่มีมาแล้ว

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่มีใครขัดข้อง ต่อไปได้

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ มีการแก้ไข

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : มาตรา ๖๐ ในวรรคที่ ๒ และวรรค

ที่ ๓ มีคำว่า "ข้อบังคับชั่วคราว" ข้อบังคับชั่วคราวนี้ต้องเพิ่มคำว่า "ข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงานฉบับชั่วคราว" ทั้งสองแห่ง เมื่ออ่านแล้วได้ความว่า "สำเนาข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงานฉบับชั่วคราว"

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไปได้

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ ไม่มีการแก้ไข

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : ในมาตรา ๖๓ อนุ ๒ "ข้อบังคับชั่วคราว" นั้น ก็ขอให้แก้เช่นเดียวกันคือ "ข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงานฉบับชั่วคราว"

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไปได้

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๖๔ มีการแก้ไข หมวด ๒ สหภาพแรงงาน ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๖๕ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๖๖ มีการแก้ไข มาตรา ๖๗ กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ มีการแก้ไข หมวด ๓ สิทธิและหน้าที่ของสหภาพแรงงาน ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : มาตรา ๗๑ คำว่า "ดำเนินงาน" นั้นขอแก้เป็น "ดำเนินการ" เหมือนกัน

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : แก้ตามกรรมาธิการเสนอต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ มีการแก้ไข

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : สำหรับมาตรา ๗๕ นั้น คำว่า "นิติบุคคลอื่นหรือบุคคลใด" นั้นขอให้แก้เป็นคำว่า "บุคคลอื่น" เมื่ออ่านได้ความว่า "กับสหภาพแรงงานอื่นหรือบุคคลอื่นเพื่อดำเนินการทางการเมือง" คำว่า "กิจ" ตัดออก

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : อ่านใหม่ครับ

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : มาตรา ๗๕ ห้ามมิให้สหภาพแรงงานจ่ายเงินของสหภาพแรงงานนั้น หรือจ่ายเงินร่วมกับสหภาพแรงงานอื่นหรือบุคคลอื่นเพื่อดำเนินการทางการเมือง "นิติบุคคลอื่นหรือบุคคลใด" นั้นใช้คำว่า "หรือบุคคลอื่น" แทน

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : แปลว่า ตัดออก ต่อไปได้

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๗๖ มีการแก้ไข

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น) : มาตรา ๗๖ นี่ที่ตอนท้าย ๆ นะเดิมว่า "ในกรณีดังต่อไปนี้ไม่เป็นความผิดจะฟ้องร้องทางอาญาหรือทางแพ่งมิได้" แต่กรรมาธิการมาเติม "อัน" เข้าไปให้รวมเป็น ๆ ประโยคเดียวกันเข้าไปเสียแล้ว ก็เมื่อรวมเข้าไปแล้วต้องเอา "มิ" ออก ในกรณีดังต่อไปนี้ไม่เป็นความผิดอันจะฟ้องร้องทางอาญาหรือทางแพ่งได้ "มิได้" อย่างนี้ไม่ได้แล้ว เพราะฉะนั้นต้องอ่านให้ได้เป็นดังนี้ "ในกรณีดังต่อไปนี้ไม่เป็นความผิดอันจะฟ้องร้องทางอาญาหรือทางแพ่งได้" ดังนี้

นายหยุด แสงอุทัย กรรมาธิการ : ขอบพระคุณครับ แก้ตามนั้น

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : หมวด ๔ วิธีดำเนินงานของสหภาพแรงงาน ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มีการแก้ไข

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : มาตรา ๘๒ บรรทัดแรกนั้นขอเพิ่มคำว่า "ก็แต่" ข้างหน้า"โดยมติของที่ประชุมใหญ่" คือว่าแก้ แล้วอ่านได้ความว่า "กิจการดังต่อไปนี้จะกระทำได้ก็แต่โดยมติของที่ประชุมใหญ่" "กิจการ" นั้นคำว่า "กิจ" ตัดออก

นายเผด็จ จิราภรณ์ (พิจิตร) : มาตรา ๘๒ หรืออนุมาตรา ๖ ที่กรรมาธิการไปตัดในอนุมาตรา ๖ ว่า "เลือกตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีและผู้ชำระบัญชี" มาคำว่า "และผู้ชำระบัญชี" ด้วยเหตุผลอย่างไร เพราะว่าผู้ชำระบัญชีนี้ควรจะได้รับการพิจารณาจากที่ประชุมใหญ่

เหมือนกับบริษัทต่าง ๆ เหมือนกันขอให้ชี้แจงหน่อย

นายหยุด แสงอุทัย กรรมาธิการ : ที่ตัดออกเพราะเหตุว่า เรื่องผู้ชำระบัญชีนั้นเราบัญญัติไว้ในตอนหลังที่เกี่ยวกับการเลิกสหภาพแรงงาน ก็ต้องไม่ได้ใส่ไว้ที่นี่

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญต่อไป ไม่สงสัยแล้ว

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๘๓ มีการแก้ไข มาตรา ๘๔ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ มีการแก้ไข หมวด ๕ การควบคุมสหภาพแรงงานเข้าด้วยกัน ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๙ มาตรา ๙๐ มีการแก้ไข มาตรา ๙๑ กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา หมวด ๖ การเลิกสหภาพแรงงาน ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มีการแก้ไข

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : มาตรา ๙๔ วรรคที่ ๓ ขอเพิ่มคำว่า "บทบัญญัติใน (๒)" ข้างหน้าคำว่า "วรรคก่อนแล้ว" อ่านได้ความดังนี้ "เมื่อได้มีการเลือกตั้งผู้ชำระบัญชีตามบทบัญญัติในสองวรรคก่อนแล้ว"

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญต่อไปได้ เพิ่มแล้ว

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๙๕

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : สำหรับมาตรา ๙๕ อนุ ๓ ขอเพิ่มคำว่า "ทาง" หน้าคำว่า "ไปรษณีย์" คือเมื่ออ่านแล้วได้ความว่า "แจ้งเป็นหนังสือลงทะเบียนทางไปรษณีย์ไปยังเจ้าหนี้"

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ตกลง ต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๙๖ มาตรา ๙๗ ไม่มีการแก้ไข

นายสุวิชช พันธเศรษฐ กรรมาธิการ : มาตรา ๙๗ ขอเพิ่มความว่า "ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๙๔ และมาตรา ๙๘" ข้างหน้าคำว่า "เมื่อการชำระบัญชีเสร็จสิ้นลง" อ่านได้ความว่าอย่างนี้ "มาตรา ๙๗ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๙๔ และมาตรา ๙๘ เมื่อการชำระ

/ภาย

เสร็จสิ้นลง ผู้ชำระบัญชีต้องทำรายงานการชำระบัญชีและการจัดการทรัพย์สิน แล้วให้เรียก ประชุมใหญ่เพื่อเสนอรายงาน และชี้แจงต่อที่ประชุม" ในวรรคนี้

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไปได้ เป็นว่าเดิมตามที่ว่านั้น

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๙๘ มาตรา ๙๙

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : มาตรา ๙๙ ในบรรทัดที่ ๒ ในข้อบังคับตอนท้ายว่าด้วยวิธีการจัดการของสหภาพแรงงาน

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันว่าแก้ตามที่กรรมาธิการขอเติม เชิญต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : หมวด ๓ สหพันธ์ มาตรา ๑๐๐

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : มาตรา ๑๐๐ สำหรับบรรทัดที่ ๔ คำว่า "สหพันธ์" ขอแก้เป็น "สหภาพแรงงาน"

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : อ่านได้ความว่าอย่างไร ทางนี้จะได้แก้ให้ตรง ที่แก้ไปนี้อ่านได้ความว่าอย่างไร

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : มาตรา ๑๐๐ เมื่อแก้แล้วอ่านได้ความดังนี้ ในการก่อตั้งหรือเข้าร่วมในสหพันธ์แต่ละสหภาพแรงงานจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด การออกเสียงลงคะแนนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับว่าด้วยวิธีการจัดการสหภาพแรงงาน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๐๐ ทวิ มาตรา ๑๐๑ มาตรา ๑๐๒ มาตรา ๑๐๓ มาตรา ๑๐๔ ลักษณะ ๓ ความสัมพันธ์แรงงาน หมวด ๑ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๖ มาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๙ ทวิ มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : มาตรา ๑๑๑ นี้ อนุ ๓ ก็คงจะเป็น "และ" ใช่ไหมครับ คือที่ตก "ในระหว่าง" คงเป็น "และ"

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : หมวด ๒ การร่วมเจรจาต่อรอง มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๓

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : ในบรรทัดแรกมาตรา ๑๑๓ ในการเข้าร่วม "เข้า" ตัดออก เมื่ออ่านแล้วได้ความว่า "ในการร่วมเจรจาต่อรอง"

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๑๔ หมวด ๓ การระงับข้อพิพาทแรงงาน มาตรา ๑๑๕

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : มาตรา ๑๑๕ บรรทัดที่ ๔ "นำข้อพิพาท" ขอเติมคำว่า "แรงงาน" เมื่ออ่านได้ความว่า "นำข้อพิพาทแรงงานนั้นเสนอต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์"

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๗ ทวิ หมวด ๔ การนัดหยุดงานและการปิดงานงดจ้าง มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๑๙ หมวด ๕ การกระทำไม่เที่ยงธรรม มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ ลักษณะ ๔ บทเฉพาะกาล มาตรา ๑๒๓

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : สำหรับมาตรา ๑๒๓ นั้น ขอเพิ่มความต่อท้ายในวรรคแรก คือวรรคแรกให้เพิ่มความต่อไปนี้ "ให้นำความในลักษณะ ๒ หมวด ๑ มาใช้บังคับแก่สมาคมที่จดทะเบียนโดยอนุโลม" ที่จดทะเบียนเป็นสหภาพแรงงานโดยอนุโลมคือต่อท้ายนี่ เมื่อเติมเข้าไปแล้วอ่านได้ความว่าดังนี้ "สมาคมใดมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ด้วยการทำงานของลูกจ้างตามพระราชบัญญัตินี้ให้ดำเนินการจดทะเบียนเป็นสหภาพแรงงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับโดยให้นำความในลักษณะ ๒ หมวด ๑ มาใช้บังคับแก่สมาคมที่จดทะเบียนเป็นสหภาพแรงงานโดยอนุโลม

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันว่าแก้ตามที่กรรมาธิการขอเพิ่ม

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : ลักษณะ ๕ บทกำหนดโทษ มาตรา ๑๒๔ มาตรา ๑๒๕ มาตรา ๑๒๖

นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ (ระยอง) : มาตรา ๑๒๙ นี้ร่างเดิมเขาเป็นสองเท่า ที่นี้ถ้าเราเพิ่มเป็นเท่าหนึ่ง คือไม่ได้เพิ่มเลย "เป็น" ผมขอแก้เป็น "อีก" คืออ่านได้ความว่า โทษที่จะลงแก่ผู้รับอีกหนึ่งเท่าของโทษที่กำหนด

นายหยุด แสงอุทัย (กรรมาธิการ) : มาตรานี้เราลอกมาจากประมวลกฎหมายอาญา อยากจะเขียนให้เหมือนกัน ทีแรกผมก็ยังเห็นกับท่านสมาชิก ที่นี้จำได้ว่าเรามาแก้ให้เหมือนกับประมวลกฎหมายอาญา เพราะฉะนั้นไม่ต้องแก้ คือเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเท่า เข้าใจแล้ว

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๒๘

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : สำหรับมาตรา ๑๒๘ นั้น คำว่า "หรือ" ที่ตัดออกไปนั้นขอให้คงไว้ อ่านได้ความว่าดังนี้ "นายจ้างผู้ใดจ่ายค่าจ้างอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙"

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๒๙ มาตรา ๑๓๐ มาตรา ๑๓๑

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : สำหรับมาตรา ๑๓๑ ขอให้แก้ "งาน" เป็น "การ" "ผู้ดำเนินการ"

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๓๒ มาตรา ๑๓๓ มาตรา ๑๓๔ มาตรา ๑๓๕ มาตรา ๑๓๖

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : มาตรา ๑๓๖ วรรคที่สอง ผู้ใดเป็นผู้ดำเนินงาน ขอแก้เป็น "ผู้ดำเนินการ"

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๗ ทวิ มาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๓๙ มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕

นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ (ระยอง) : มาตรา ๑๑๔ ที่ว่าด้วยเรื่องผู้ชำระบัญชี ผู้ชำระบัญชีนี้มี ๒ พวก พวกหนึ่งชำระบัญชีให้แก่สหภาพแรงงาน อีกพวกหนึ่งชำระบัญชีให้

แก่สหพันธ์ เพราะฉะนั้นควรจะเขียนให้เหมือนกับมาตรา ๑๔๖ ผู้ใดเป็นผู้ชำระบัญชีของสหภาพแรงงาน ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๙ พวกหนึ่ง มีความผิด และก็หรือเป็นผู้ชำระบัญชีของสหพันธ์ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐๔ ประกอบด้วยมาตรา ๙๙

นายหยุด แสงอุทัย (กรรมาธิการ) : กรรมาธิการไม่ขัดข้องแก้ตามที่เสนอไว้ แต่ว่าผู้ชำระบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๙ หรือผู้ชำระบัญชีของสหพันธ์ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐๔ ประกอบด้วยมาตรา ๙๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอซ้อมความเข้าใจสักหน่อย คือเมื่อเสร็จการพิจารณาแล้วก็ขอให้กรรมาธิการมาปรับความเข้าใจหรือมาแก้ไขให้ตรงกับทางเจ้าหน้าที่ อาจจะตก ๆ หล่น ๆ

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๔๖ มาตรา ๑๔๗ มาตรา ๑๔๘

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (กรรมาธิการ) : มาตรา ๑๔๘ คำว่า "นายจ้างใด" ขอแก้เป็นว่า "นายจ้างผู้ใด" คือเติมคำว่า "ผู้" ข้างหน้า "ใด"

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๑๔๙ มาตรา ๑๕๐ บัญชีกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

นายเผด็จ จิราภรณ์ (พิจิตร) : เป็นอันว่าหมดกันใช่ไหม มาตรา ๑๕๐ ประทานโทษ ท่านประธานฯ ขอประนีประนอมกับกรรมาธิการเสียหน่อย ข้าพเจ้าก็พยายามมาตั้งแต่เช้าก็ยังไม่สำเร็จสักครั้ง คนอื่นเขาสำเร็จไปหลายครั้งแล้ว คือมาตรา ๗๗ นี่ที่ผ่านมานี่ข้าพเจ้าเห็นว่าควรแก้เสียให้ถูกต้องดีกว่า ขอประทานโทษ มาตรา ๗๗ หน้า ๑๖

ให้มีคณะกรรมการอำนวยการคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นไม่น้อยกว่าสามคน ฯลฯ ประธานกรรมการนี้ปกติมันก็มีหนึ่งคนเท่านั้นแหละ ไม่ต้องไปเติมคำว่าหนึ่งคนหรอก ประธานไม่มีหลายคนได้ อันนี้ขอแก้สักหน่อย ขอสำเร็จสักครั้งเถอะ เอาออกเสียคำว่า "หนึ่งคน" นี่ ขอกรรมาธิการ คือประธานกรรมการไม่มีหลายคนครับ ไม่ต้องบอกว่าหนึ่งคน

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมาธิการว่าอย่างไรครับ

นายเผดิจ จิราภรณ์ (พิจิตร) : มาตรา ๓๗ หน้า ๑๖ ครับ

หลวงอรรถพรพิศาล กรรมาธิการ : เพราะเหตุว่าถ้าหากว่าเราจะไม่มีหนึ่งคนที่อ่านว่า ประธานกรรมการและกรรมการอื่นไม่น้อยกว่าสามคน มันโยงถึงประธานไปด้วย เพราะฉะนั้นเราแยกออกไปว่า ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นไม่น้อยกว่าสามคน

นายทิม ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : ก็เพื่อต่อกับคำประนีประนอมของคุณเผดิจ ๆ เมื่อกี้นี้ครับ ถ้าหากว่าเอาหนึ่งคนไม่ได้ เอาคนหนึ่งครับ ดีกว่าได้ความดีครับ ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่น อย่างนี้ขอประนีประนอมจะได้ไหมครับ อย่างนี้ได้ความดี

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คนหนึ่งได้ไหม เอ้า แกว่งศีรษะไม่ยอมแล้ว คุณสวัสดิ์ ๆ จะเอาอย่างไรอีก ที่จริงมันไม่มีธรรมเนียมนะ มันเลยไปถึงไหนแล้ว

นายสวัสดิ์ พึ่งตน (ขอนแก่น) : เป็นเรื่องขอกันครับ วันนี้จะปิดอยู่แล้วท่านประธานขอเพื่อความเรียบร้อยของกฎหมาย ไม่ใช่เพื่อตัวใคร ๆ เพื่อทั้งหมด ที่คณะกรรมาธิการชี้แจงเมื่อกี้นี้ว่าถ้าหากว่าไม่เขียนไว้ก็ทำให้เข้าใจผิดไป ความจริงไม่เข้าใจผิดหรอกครับ เขียนวรรคไว้สิครับประกอบด้วยประธานกรรมการ แล้วก็วรรค แล้วต่อไปนั้น และกรรมการอื่นเท่านั้นคน อย่างนี้มันก็เข้าใจเท่านั้น ถ้าไปประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคน คล้าย ๆ กับว่ามันอาจจะมีหลายคนได้

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ยอมไหมครับอย่างนี้ ไม่ยอมอีก ยืนยันแล้วเอ้า ขอทีเถิด ก็เป็นอันว่าต่อไปนี้เป็นการเสร็จการพิจารณาในวาระที่ ๒ แล้ว ต่อไปขอปรึกษาในวาระที่ ๓ ท่านผู้ใดเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติแรงงานฉบับนี้สมควรให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้

ต่อไป โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๐๘ คน

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑ คน

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันว่ามติของสภานี้ให้ใช้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ต่อไป

โดยที่ยังมีเรื่องอยู่หลายเรื่องที่จะต้องปฏิบัติต่อไป คือว่าต่อไปก็จะต้องถึงวาระกระทู้ถามเพราะวันนี้มันก็จะสิ้นแล้ว แล้วก็ถัดไปก็เรื่องที่ค้างมา อ้อ เดี๋ยว ๆ ครับ มันมีร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์อีกอันหนึ่งที่ต่อไป ต่อไปนี้ก็ขอให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.๒๔.. ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว เป็นการพิจารณาวาระที่ ๒ เพราะเป็นเรื่องญัตติที่ขอเข้ามาติดกัน

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญกรรมาธิการเข้าประจำที่

กรรมาธิการเข้าประจำที่

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมาธิการมีอะไรจะชี้แจงบ้าง

นายชัยวัชน์ อินทะพันธุ์ กรรมาธิการ : ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังมีพิมพ์ผิดอยู่บาง แห่ง จึงขอประทานแก้ในที่ประชุมเสียเดี๋ยวนี้ คือขอให้เปิดดูหน้า ๖ มาตรา ๒๐ บรรทัดสุดท้าย คำว่า ให้นำความในมาตรา ๘ วรรค ๒ ซึ่งเป็นตัวเลขนั้นขอแก้เป็นตัวหนังสือ ๒ เท่านั้น เป็นตัวหนังสือ แล้วก็มาตรา ๒๖ ในหน้า ๗ วรรคที่ ๒ ของมาตรา ๒๖ ผู้ถูกยึดพักใช้นั้น ขอมี วรรคอีกหนึ่ง อ่านเป็น ผู้ถูกยึด พักใช้ มาตรา ๒๖ วรรค ๒ มาตรา ๒๘ บรรทัดที่ ๒ นับ จากบรรทัดสุดท้ายขึ้นมา คำว่า ให้โรคระบาดแพร่หลาย สัตวแพทย์นั้นติดกันไป ขอมีวรรคอีก หนึ่ง หน้า ๘ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ ในมาตรา ๓๑ ก็ขอวรรคในหลังคำว่า สัตวแพทย์ ในบรรทัดที่ ๓ ของมาตรา ๓๑ แล้วมาตรา ๓๒ อนุ ๓ ข้อ ข. บรรทัดที่ ๒ คำว่า เมื่อสัตว์ หรือซากสัตว์นั้นเป็นโรคหรือมีโรคระบาดในขณะนั้น กรรมาธิการขอเติมดังนี้ เติมว่า มีสัตว์ นั้นเป็นโรคระบาด เติมคำว่า นั้น เป็นโรคระบาดเข้าหลังคำว่า สัตว์ อ่านได้ความว่า เมื่อสัตว์นั้นเป็นโรคระบาดแล้วอ่านต่อไป หรือสัตว์แล้ว ขอเติม หรือ อีกตัวหนึ่ง หรือสัตว์ หรือซากสัตว์นั้นเป็นพาหะของโรคระบาดในขณะนั้น เมื่อเติมตามที่กรรมาธิการขอร้องแล้ว อ่าน ได้ความว่า เมื่อสัตว์นั้นเป็นโรคระบาด วรรค อีกหนึ่ง หรือสัตว์หรือซากสัตว์นั้นเป็นพาหะของ โรคระบาดในขณะนั้นต่อไป หน้า ๑๓ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๕ บรรทัดสุดท้าย ในกรณี ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ วรรค ๑ ขอเติมคำว่า การ อ่านได้ความว่า ในกรณีไม่ปฏิบัติการตาม มาตรา ๘ วรรค ๑ เติม การ เข้าไปตัวหนึ่ง มาตราต่อไป หน้า ๑๑ มาตรา ๔๕ ทวิ บรรทัด ที่ ๒ คำว่า มีความผิด ขอให้ตัดออกเหมือนมาตราอื่น ๆ ในบรรทัดที่ ๒ มาตรา ๓๗ วรรค ๒ ที่ว่ามีความผิดนั้น กรรมาธิการลืมตัดออกไป ขอตัดออกด้วย และในบรรทัดที่ ๑ ขอประทาน โทษ ท่านประธานที่เคารพ ในคำว่า หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ขอเปลี่ยนคำว่าไม่ปฏิบัติ

มาตรา ๓๓ วรรค ๑ หรือวรรค ๓ หรือฝ่าฝืนเงื่อนไข ขอโทษ ขอตัดคำว่า ไม่ปฏิบัติตาม หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ วรรค ๒ ต้องระวางโทษ แล้ว มาตรา ๕๐ บรรทัดที่ ๑ หรือแปลงประทับที่ตัวสัตว์นั้น วรรคนิดหนึ่ง แล้วบรรทัดที่ ๒ ของ เจ้าพนักงานหรือทำลายนั้น วรรคนิดหนึ่ง แล้วอันสุดท้ายที่ขอแก้คือใบสุดท้าย บัญชีท้ายพระราชบัญญัติในหน้า ๒ ลำดับที่ ๗ คำว่า ลา ล่อ นั้น ขอตัดออก คงอ่านได้ความว่า ใบอนุญาตให้ทำการค้า ช้าง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ กับสุกร ไม่มีคำว่า ลา ล่อ

(ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้กลับมาขึ้นบัลลังก์ ดำเนินการประชุมต่อไป)

นายทองสืบ ศุภะมาร์ค (ประจวบคีรีขันธ์) : ตามที่ท่านกรรมาธิการขอแก้ถ้อยคำที่ได้มีอยู่อีก คือในพระราชบัญญัตินี้มีคำว่า "ราชอาณาจักร" อยู่ ๑๗ คำ แต่ที่มีการันต์ตัว ร. นี้ ๓ คำ ในหน้า ๒ โปรดดู ส่วนในที่อื่น ๆ ไม่มี เพราะฉะนั้นใคร่จะขอให้การันต์ให้เหมือนกับที่อื่น ๆ

นายชัยวัธน์ อินทะพันธ์ กรรมาธิการ : ขอให้เป็นไปตามปทานุกรม เรื่องพระราชบัญญัตินี้เมื่อผ่านไปแล้วขอได้ฝากให้เจ้าหน้าที่ที่จะส่งไปพิมพ์ราชกิจจา ขอได้โปรดแก้ตามท่านมหา ๆ ไว้ข้องใจด้วย

นายทิม ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) : ที่จะตามท่านมหา ผมไม่เห็นด้วย เพราะว่าเราการจะมีการันต์มันถึงจะถูก เพราะฉะนั้นจะเอาอย่างไรกันแน่

นายทองสืบ ศุภะมาร์ค (ประจวบคีรีขันธ์) : ในพระราชบัญญัตินี้เองมีคำว่า "ราชอาณาจักร" อยู่ ๑๗ คำ แต่คำว่า "ราชอาณาจักร" นั้นมีการันต์ตัว ร อยู่เพียง ๓ คำในหน้า ๒ ส่วนอีก ๑๔ คำนั้นไม่ได้การันต์ ที่ไม่ได้การันต์นี้ก็ถูกต้องตามปทานุกรมและตามรัฐธรรมนูญที่ใช้มาแล้ว เพราะฉะนั้นอยากจะให้เสมอกันและเป็นไปตามปทานุกรม ตามที่กรรมาธิการได้ชี้แจงนั้น

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เมื่อที่ประชุมนี้ไม่มีข้อข้องใจตามที่กรรมาธิการขอแก้ไขมา ก็เริ่มดำเนินการพิจารณาในรายละเอียดต่อไป เลขาธิการอ่านได้

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : ร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔..

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑ มาตรา ๒ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓ มาตรา ๓ ทวิ

นายอารีย์ ตันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ถึงมาตรา ๓ ทวิแล้ว คือเกี่ยวกับเรื่องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ เมื่อกี้ได้พูดมาทีหนึ่งเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับแรงงาน อันนี้ไม่มี ข้าพเจ้าก็ได้อ้างแล้วว่าตามพระราชบัญญัตินี้อยากจะทราบว่ากรรมาธิการจะเห็นความเห็นของตัวหรือว่าจะเอาระเบียบแบบแผน ถามเท่านี้

นายเสวตร์ เปี่ยมพงศ์สานต์ กรรมาธิการ : เพื่อให้เหมือนกันก็ให้ตัดได้ ให้เหมือน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ตัดว่าอย่างไรครับ พูดไม่ชัด

นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ กรรมาธิการ : เพื่อให้เป็นแบบเดียวกันก็ให้ตัดคำว่า "เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้" ออกได้ เพื่อให้เหมือนกับพระราชบัญญัติแรงงานซึ่งผ่านไปแล้ว

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๔ มาตรา ๕ มีการแก้ไข มาตรา ๖ กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา มาตรา ๗ มีการแก้ไข หมวด ๑ การป้องกันโรคระบาด ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มีการแก้ไข มาตรา ๑๑ กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา หมวด ๒ เขตปลอดโรคระบาด ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๕ มีการแก้ไข หมวด ๓ เขตโรคระบาด ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๖ มีการแก้ไข มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มีการแก้ไข มาตรา ๒๑ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๔ การควบคุมการค้าสัตว์และซากสัตว์ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓

นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ กรรมาธิการ : มาตรา ๒๓ นี้กรรมาธิการขอตัดออก เพราะว่าได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ เพิ่มเติมเป็นส่วนหนึ่งแล้ว ไม่จำเป็นจะต้องเขียนซ้ำอีก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๒๓ กรรมาธิการขอตัดออก ถ้าที่ประชุมนี้ไม่ขัดข้องก็ให้ตัดออกตามที่กรรมาธิการเสนอได้ ต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มีการแก้ไข หมวด ๕ เบ็ดเตล็ด ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มีการแก้ไข มาตรา ๒๙ มาตรา ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มีการแก้ไข มาตรา ๓๕ ทวิ กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มีการแก้ไข มาตรา ๓๘ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๙ มีการแก้ไข หมวด ๖ บทกำหนดโทษ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มีการแก้ไข มาตรา ๔๓ กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มีการแก้ไข มาตรา ๔๘ ทวิ กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา ๔๘ ตรี กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มีการแก้ไข

ร่างพระราชบัญญัติอัตราค่าธรรมเนียม มีการแก้ไข

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นการเสร็จการพิจารณาในวาระที่ ๒ แล้ว ต่อไปพิจารณาในวาระที่ ๓ ว่าสมควรจะประกาศใช้เป็นกฎหมายได้หรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือโดย~~พร้อมเพรียงกัน~~ เป็นส่วนมาก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

ไม่มีสมาชิกยกมือ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้เห็นสมควรให้ประกาศใช้กฎหมายนี้ได้โดยพร้อมเพรียงกัน ต่อไปพิจารณาในหมายเลข ๒ กระทู้ถาม

กระทู้ถามอันดับหนึ่ง เรื่องการเศรษฐกิจของประเทศ ถามท่านนายกรัฐมนตรี ท่านนายกรัฐมนตรีได้ขอเลื่อนไป เพราะยังไม่พร้อมที่จะตอบ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี : ตอบได้แล้ว

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าอย่างนั้น สำหรับคุณประภาส ฯ อยู่หรือเปล่าครับ

(นายประภาส คงสมัย (ตรัง) ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผู้ตั้งกระทู้ถามไม่อยู่ในที่ประชุมนี้ กระทู้ถามด่วนอันดับ ๒ ของนายยืน สืบนุการณ์ ถาม เรื่องการช่วยเหลือชาวนาจังหวัดสุรินทร์ ถามกระทรวงเกษตร เชิญ

นายยืน สืบนุการณ์ (สุรินทร์) : กระทู้ถามเรื่องขาดน้ำนี้ได้ถามมานานแล้ว ทางรัฐบาลก็เพิ่งจะตอบในตอนปิดสมัยประชุมนี้ ก็ไหน ๆ จะถามแล้วก็ขอซักเพื่อไปประกาศแก่ราษฎรให้~~ท่าน~~ทราบสักเล็กน้อย ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ด่วนถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ดังต่อไปนี้

เนื่องจากชาวนาจังหวัดสุรินทร์ได้ประสบฝนแล้งไม่มีน้ำจะปักดำทำนา จึงขอให้รัฐบาลส่งสูบน้ำไปช่วยเหลือโดยด่วนนั้น ขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลได้จัดการช่วยเหลือแล้วประการใด

๒. การส่งเรือนาคไปช่วยสูบน้ำไปยังจังหวัดนั้น ท่านได้จัดการส่งสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่จังหวัดและอำเภอประการใด ได้ผลหรือไม่

๓. ในการช่วยเหลือคราวนี้ได้รับผลหรือหาไม่ และถ้าไม่ได้ผล ได้เตรียมการช่วยเหลือแล้วเป็นประการใด

๔. โครงการจัดระบบอาชีพของภาคอีสานซึ่งเป็นความหวังของชาวอีสานอย่างมากนั้น ๆ พณ ฯ จะดำเนินการต่อไปประการใดมีทุนที่จะช่วยเหลือแล้วเท่าไร

จอมพล ผิน ชุณหะวัณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร : กระทรวงเกษตร ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. กรมชลประทานได้ดำเนินการช่วยเหลือสูบน้ำให้นาในท้องที่อำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดสุรินทร์แล้วดังนี้

ก. รถนาค ๑ คันสูบน้ำที่บ้านกุดน้ำเขียว อำเภอรัตนบุรี ช่วยเหลือนาได้ประมาณ ๓ พันไร่ และได้ย้ายไปสูบน้ำที่ตำบลบึง อำเภอเมือง ช่วยเหลือนาประมาณ ๓ พันไร่

ข. เครื่องสูบน้ำขนาด ๔ นิ้ว ๒ เครื่องสูบน้ำที่อำเภอศรีขรภูมิ ช่วยเหลือนาประมาณ ๑ พันไร่

ค. เครื่องสูบน้ำขนาด ๔ นิ้ว ๑ เครื่อง สูบน้ำที่บ้านแกใหญ่ ตำบลแกใหญ่ อำเภอศรีขรภูมิ ช่วยเหลือชาวนาได้ ๒ ร้อยไร่

ง. เครื่องสูบน้ำขนาด ๔ นิ้ว ๒ เครื่อง สูบน้ำที่บ้านสวายปะ ตำบลบึง อำเภอเมือง ๑ เครื่อง และสูบน้ำที่บ้านนอกวน ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง ๑ เครื่อง ช่วยเหลือนาทั้งสองแห่งประมาณ ๓๕๐ ไร่ รถนาคและเครื่องสูบน้ำดังกล่าวปัจจุบันนี้ได้หยุดสูบ เพราะปรากฏว่ามีฝนตกลงมามากจนมีน้ำเพียงพอแก่การทำนาแล้ว

ข้อ ๒. ที่ผู้ถามการส่งเรือนาคนั้น ไม่ใช่ เรือนาคไปไม่ได้ การส่งรถนาคหรือเครื่องสูบน้ำไปยังจังหวัดนั้น กรมชลประทานได้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่อำเภอ และจังหวัด โดยทางอำเภอหรือทางจังหวัดเป็นผู้พิจารณาว่าจะให้สูบน้ำที่ใดก่อนหลัง และให้ความสะดวกในการติดตั้งขนย้ายเครื่องสูบน้ำ ขุดร่องน้ำเพื่อส่งน้ำเข้าให้ถึงนา จัดเตรียมที่สูบ และให้ความสะดวกอื่นแก่เจ้าหน้าที่ที่จะสูบน้ำ ซึ่งจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

ข้อ ๓. การช่วยเหลือสูบน้ำให้นาในท้องที่ต่าง ๆ ในจังหวัดสุรินทร์ครั้งนี้ได้รับ

ผลดีตามที่ได้เรียนมาแล้วในข้อ ๑. ซึ่งจะได้ช่วยเหลือเนื้อที่นาเคยประมาณ ๓,๔๕๐ ไร่ ถ้ายัง ไม่พอ กรมชลประทานก็จะเตรียมเครื่องสูบน้ำช่วยเหลืออีกต่อไป

ข้อ ๔. โครงการจัดระบบอาชีพของราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะได้ดำเนินการต่อไปโดยพยายามจัดเพื่อการทำมาหากินของประชาชนให้ดีขึ้นทุกทาง การดำเนินการตามโครงการใช้งบประมาณของกระทรวงทบวงกรมซึ่งเป็นเจ้าของเรื่อง และเนื่องด้วยงบประมาณมีจำกัด จึงจำเป็นต้องจัดทำสิ่งที่จำเป็นแก่ค่าครองชีพและจำเป็นแก่การทำมาหากินของประชาชนก่อน ย่อมทราบดีอยู่แล้วว่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้นการขาดแคลนน้ำเป็นเรื่องสำคัญที่มีความจำเป็นจะต้องรีบจัดทำ เพราะฉะนั้นโครงการในระยะ ๒ – ๓ ปีข้างหน้านี้จะได้เร่งสร้างการชลประทานก่อน ส่วนอาชีพอื่น เช่นการทำนา การเพาะปลูกพืชไร่ การเลี้ยงสัตว์และการประมงก็จะได้แนะนำส่งเสริมต่อไปตามกำลังเงินและเจ้าหน้าที่ที่จะได้รับ ส่วนที่ท่านถามว่าคณะกรรมการจัดระบบอาชีพราษฎรนั้น มีเงินอยู่เท่าไร ขอตอบว่าไม่มีเงินงบประมาณแม้แต่สตางค์เดียว

ขุนวิเทศดรุณการ (เพชรบุรี) : ผมขอเสนอให้พักสักหน่อยได้ไหมครับ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ให้เสร็จดีกว่า มันจะเสร็จอยู่แล้ว กระทู้เดียวเท่านั้น เอากระทู้ด่วนเสียให้หมด เห็นจะไม่ต้องพักกระทู้ด่วนของเขา ก็ควรจะได้ให้ถามต่อไป

ขุนวิเทศดรุณการ (เพชรบุรี) : จะมีกล่าวปิดประชุม แล้วมีพระบรมราชโองการอีกใช่ไหมครับ จะเอารวดเดียวนี้ ถ้าอย่างนั้นผมขอถอน

นายปีน สืบนุการณ์ (สุรินทร์) : ถามได้หรือยัง หมดหรือยังท่านขุน ฯ ถ้าอย่างนั้นผมจะซักต่อไป ท่านประธาน ฯ ที่เคารพ ตามที่ ฯ พณ ฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรที่ตอบกระทู้มานี้ โดยเฉพาะข้อ ๒. การส่งรถน้ำดีไปช่วยนั้นได้จัดการสัมพันธ์ประการ

ใด เรื่องนี้ตามที่ ฯพณฯ ตอบมานั้น เรียกว่าตอบตามแบบฉบับ โดยเฉพาะสิ่งสำคัญที่สุดนั้น เมื่อ ฯ พณ ฯ ได้สั่งเจ้าหน้าที่ส่งรถนาคไปถึงจังหวัด แล้วเจ้าหน้าที่เหล่านี้ไม่ติดต่อกับทางจังหวัดเลย เข้าใจว่าเจ้าหน้าที่ชลประทานไม่ใช่เป็นคณะกรมการอำเภอ เมื่อรถไปถึงแล้วก็ขับไปตามถนนไป ๆ มา ๆ หาน้ำไม่มี แล้วก็ไปถามข้าพเจ้าว่า ผู้แทน ฯ ปีน ฯ จะให้ไปสูบน้ำที่ไหน ข้าพเจ้าก็ชี้ว่าคุณจะไปสูบที่ตำบลบึงก็ได้ ที่ตำบลรัตนะ ฯ ก็ได้ นี่คุณติดต่อกับทางจังหวัดแล้วหรือยัง

ก็ตอบไม่ได้ความ ข้าพเจ้าก็ไปติดต่อกับทางจังหวัด ทางผู้ว่าราชการจังหวัดก็ตอบไม่รู้เรื่องไม่รู้ว่ามาอย่างไรไปอย่างไร มาอย่างไร อย่างนี้เป็นต้น นี่เป็นเรื่องซึ่งทำให้เสียผลประโยชน์ของประชาชนอย่างยิ่ง จึงใคร่จะกราบเรียน ฯพณฯ ว่าการสั่งอะไรไปจังหวัดนั้นขอความกรุณาได้สัมพันธ์กับจังหวัดให้แน่เสียก่อน เพื่อจะเป็นประโยชน์ของประชาชน

อีกข้อหนึ่ง เรื่องความขาดแคลนน้ำ นี่เป็นชีวิตชีวาของประชาชน ฉะนั้นก่อนเมื่อเจ้าหน้าที่ผู้แทนแต่ละคนติดต่อมา ฯพณฯ ควรจะเดือดร้อน เพราะภาคอีสาน ฯพณฯ ก็เคยเห็นมาแล้วว่าเป็นภาคที่กันดาร ถ้ารถไม่ไปช่วยเพียง ๓ วันเท่านั้นกล้าในนาก็แห้งแล้งไปหมด ฉะนั้นจึงขอประทานให้ ฯพณฯ ได้ติดต่อช่วยเหลือให้มากที่สุด โดยเฉพาะในระยะนี้ตามที่รถไปช่วยแล้วจะไปสูบน้ำใส่ สูบใส่ละก็ฝนไม่ตกแดดก็เผาน้ำก็ร้อนทำให้กล้าฉิบหายไปเป็นจำนวนมากเหมือนกัน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณจะซักอะไรก็ซักต่อไปทีเดียวให้เข้าเรื่อง

นายยืน สืบนุการณ์ (สุรินทร์) : โดยเฉพาะข้อจัดระบบอาชีพ การจัดระบบอาชีพนั้นเป็นความสำคัญของภาคอีสานเป็นอันมาก ภาคอีสานได้ยินดีกันทั้งภาคเลยทีเดียว ครั้นต่อมาการช่วยเหลือ ฯพณฯ เคยช่วยเหลือไปครั้งหนึ่งคือจัดเงินไปช่วย แต่การจัดเงินไปช่วยนั้นดูไปเป็นเรื่องธรรมดา ฉะนั้นข้าพเจ้าขอเรียนถาม ฯพณฯ ว่าในเรื่องจัดระบบอาชีพนี้จะจัดการช่วยเหลือให้เป็นองค์การสำคัญ ๆ เพื่อช่วยเหลือชาวอีสานสักองค์การหนึ่งจะได้หรือไม่ แล้วเราเมื่อจัดการไปแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็ขอความกรุณาให้เจ้าหน้าที่มีสภาตำบล มีสภาจังหวัดได้ร่วมไม้ร่วมมือในเรื่องนี้ด้วยจะได้ประโยชน์ ถ้า ฯพณฯ ไปสั่งแต่จังหวัดแล้ว เรียกว่าไม่ได้ความจะได้หรือไม่

จอมพล ผิน ชุณหะวัณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร : การจัดรถไปช่วยเหลือที่ท่านว่าเจ้าหน้าที่รถนาคไม่รู้เรื่องว่าจะไปช่วยเหลือที่ไหนนั้น ก่อนอื่นที่จะไป ทางกรมชลประทานก็ได้วิทยุและโทรเลขไปถึงจังหวัดสุรินทร์ว่าจะจัดรถไปช่วยเหลือที่นั่นที่นี่ ซึ่งในเรื่องนี้เจ้าหน้าที่ชลประทานซึ่งไปจากกรุงเทพฯ ก็ไม่สามารถจะไปได้ เพราะชลประทานที่นั่นไม่มี

ก็ต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นคือผู้ว่าราชการประจำจังหวัดและนายอำเภอ ส่วนจังหวัดและนายอำเภอเขาไม่รู้เรื่องนั้นข้าพเจ้าตอบไม่ได้

ข้อสอง การขาดแคลนน้ำนี้ข้าพเจ้าในฐานะกระทรวงเกษตรทราบดี จึงได้ไปจัดระบบอาชีพตั้ง ๑๐ วัน เมื่อคราวที่แล้วเพื่อจะได้สอบถึงการขาดน้ำแต่ละจังหวัด มีที่ใดเราจะแก้ไขอย่างไรบ้าง และในเรื่องนี้กระทรวงเกษตรรับรองว่าถ้าท่านขอความช่วยเหลือมา เป็นต้นว่าฝนในต่อไปนี้จะแล้งแล้วจะขอเครื่องสูบน้ำ ขอเรียนว่าเครื่องสูบน้ำนี้ไม่ได้เรียกกลับ เวลานี้ประจำอยู่ที่จังหวัดสุรินทร์ทั้งหมด ดังจำนวนข้าพเจ้ากล่าวแล้วในข้อหนึ่ง หรือถ้าไม่พอ ท่านจะต้องการอีกเพราะเวลานี้เราได้เตรียมในเรื่องรถไฟหรือได้เตรียมรถสูบน้ำหรือเครื่องสูบน้ำไว้ที่กรมชลประทานพร้อมแล้วเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพราะฉะนั้นเรารับที่จะช่วยเหลือโดยใกล้ชิด แต่บางครั้งบางคราวถ้าหากว่าเราได้สั่งไปไม่สำเร็จตามความมุ่งหมายของท่าน ก็ขอให้ท่านเสนอมาอีก เราจะได้จัดการลงโทษหรือจัดการกวดขันเจ้าหน้าที่ต่อไป

ส่วนการจัดระบบอาชีพราษฎรนั้น เราก็ไม่ได้นิ่งนอนใจ แต่เวลานี้เรากำลังปรึกษากับกระทรวงมหาดไทยอยู่ เพราะว่าทางกระทรวงมหาดไทยก็มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่าวิวัฒนาการท้องถิ่น แล้วก็ทางอีกส่วนหนึ่งมีคณะกรรมการจัดระบบอาชีพราษฎร ในเรื่องนี้เราจะปรึกษาทางกระทรวงมหาดไทยก่อน เพราะว่าถ้าไปทำหลายฝักหลายฝ่าย เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นจะลำบาก แต่ถึงอย่างไรก็ดีแม้แต่ว่าคณะกรรมการจัดระบบอาชีพราษฎรจะไม่สำเร็จแต่ว่าในหน้าที่ข้าพเจ้าซึ่งอยู่ในกระทรวงเกษตรก็จะพยายามทุกวิถีทาง เพราะว่าลักษณะภูมิประเทศทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้นไม่พ้นไปจากหน้าที่ของกระทรวงเกษตรแต่ละกรม กรมการข้าว กรมกสิกรรม กรมปศุสัตว์ กรมประมงและกรมป่าไม้มีอยู่พร้อมแล้ว ตลอดจนกรมชลประทานข้าพเจ้าจะได้พิจารณาและจะวางโครงการต่อไปข้างหน้า ในเวลานี้กระทรวงเกษตรกำลังเร่งกรมต่าง ๆ สำหรับจะวางโครงการในพุทธศักราช ๒๕๐๐ ต่อไปโดยรีบด่วน

นายยืน สืบนุการณ์ (สุรินทร์) : ขอบพระคุณที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรได้ให้ความแจ่มแจ้ง กระผมยังสงสัยอยู่นิดหนึ่งคือ โดยสำคัญที่สุดก็คือเรื่องน้ำ ขอเรียนถามท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรสักข้อหนึ่ง คือระบบอาชีพนั้นเป็นระบบสำคัญที่ ฯพณฯ จัดไปแล้ว จัดบ่อ ขุดสระนิด ๆ หน่อย ๆ ประโยชน์ก็ไม่สมดุล กระผมใคร่จะเรียนถามว่า ฯพณฯ จะจัดระบบอาชีพปิดห้วยใหญ่ ๆ อย่างลำชี ลำปลายมาศ ลำมูล ที่ใดที่หนึ่งซึ่งให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนจะได้หรือไม่

ส่วนอีกเรื่องหนึ่ง คือเรื่องชลประทาน ชลประทานที่สำหรับเก็บน้ำช่วยเหลือประชาชนในจังหวัดสุรินทร์นั้นได้สร้างมาแล้ว ๒๐ ปี จนป่านนี้ก็ยังไม่มีส่องสอยจะไปถึงไหน นี่ก็ ฯพณฯ จะเร่งให้สำเร็จใน ๒๕๐๐ นี้จะได้หรือไม่

อีกข้อหนึ่ง เรื่องรถที่ ฯพณฯ ส่งไปนั้นเจ้าหน้าที่ไปแถลงกับประชาชนว่าจะต้องสูบน้ำสามแสนคิวบิคเมตร ต้องมีน้ำเท่านั้นถึงจะสูบได้ และมีเนื้อที่นา ๓ พันกว่าไร่ เหล่านี้จะสูบได้ ฯพณฯ ที่เคารพ ภาคอีสานที่ไหนจะเก็บได้ถึงสามแสนคิวบิคเมตร แม้แต่อ่างน้ำก็ยังเก็บน้ำไม่อยู่ นี่แหละเป็นเรื่องยุ่งยากให้ราษฎร ราษฎรก็มารบกวนแต่ผู้แทนราษฎร นี่ ฯพณฯ จะแก้ไขได้ไหม น้ำเล็ก ๆ น้อย ๆ อยู่ตามห้วยตามคลองนี้ได้สูบช่วยเหลือเขาบ้างจะได้ไหม นี่เจ้าหน้าที่เล่นระเบียบทีเดียว เพราะฉะนั้นขอประทานฯ ถ้าเป็นจริงแล้วขอความกรุณาให้ ฯพณฯ ได้แก้ไขไปยังเจ้าหน้าที่จะได้หรือไม่

จอมพล ผิน ชุณหะวัณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร : กรมชลประทาน ใน เรื่องการน้ำที่จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดสุรินทร์แล้วกรมชลประทานมีโครงการและมีแผนอยู่ในจังหวัดสุรินทร์ นอกจากอ่างเก็บน้ำและงานสูบน้ำช่วยเหลือชาวนาแล้ว ได้มีโครงการที่สำรวจลำชีเล็ก ซึ่งกั้นเขตแดนระหว่างจังหวัดบุรีรัมย์และสุรินทร์และห้วย ~~ทับทรวจ~~ ทับทัน ซึ่งกั้นระหว่างเขตจังหวัดสุรินทร์และศรีษะเกษ เพื่อพิจารณาสร้างโครงการชลประทานประเภทใดประเภทหนึ่งต่อไปเช่นเหมืองฝายหรืออ่างเก็บน้ำ ทั้งนี้แล้วแต่สภาพของน้ำและภูมิ

ประเทศที่จะได้จากการสำรวจนั้น งานสำรวจอุทกวิทยาดังกล่าวนี้จะได้เริ่มในปี ๒๕๐๐ นอกจากนี้ทางทิศเหนือจังหวัดสุรินทร์ กรมชลประทานได้ร่วมกับกรมประชาสงเคราะห์ทำการสำรวจระดับภูมิประเทศมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๘ และขณะนี้กำลังดำเนินการอยู่ จะเสร็จสิ้นในปีนี้ ครั้นแล้วจะได้พิจารณาปรับปรุงทุ่งกุลาร้องไห้ ให้ทำการเพาะปลูกได้ โดยชักน้ำจากลำน้ำมูลหรือเก็บกักไว้ในห้วยเสียวและลำพลับพลา ซึ่งไหลผ่านมาทางทุ่งนี้ เวลานี้กรมชลประทานกำลังส่งตัวเรือนาคและเครื่องเรือนาคขึ้นไปประกอบที่จังหวัดอุบลราชธานี ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปช่วยร่วมกันที่จังหวัดสุรินทร์ต่อไป ในฤดูฝนเรือนาคนี้จะประกอบเสร็จภายใน ๒๕๐๐ นอกจากนี้ที่จังหวัดสุรินทร์นี้ทางกรมชลประทานและกระทรวงเกษตรก็เป็นห่วงเป็นอย่างยิ่ง เราพยายามที่จะดำเนินการในเรื่องน้ำนี้ให้สำเร็จโดยเรียบร้อยต่อไป

ส่วนที่ว่าเครื่องสูบน้ำเจ้าหน้าที่ชลประทานไม่สูบให้ว่าจะต้องมีพื้นที่นาสัก ๓ พัน ๔ พันไร่นั้น เรื่องนี้ก็เพราะว่าเราประหยัดเนื่องจากในเรื่องค่าน้ำมัน เพราะสูบแต่ละแห่งนั้นต้องเสียค่าน้ำมันเป็นจำนวนมาก ถ้าจำนวนที่นาเล็ก ๆ น้อย ๆ ถ้าราษฎรสามารถที่จะช่วยตนเองได้โดยเครื่องฉุกระหัดหรือเครื่องกังหันลมอะไรอย่างนี้ก็จะทำให้งบประมาณของชลประทานประหยัดลงได้ ถ้าไปสูบทุกหนทุกแห่งนั้นงบประมาณไม่พอ แต่ถ้าแม้นว่าจำนวนตั้งแต่ ๑๐๐ ไร่ขึ้นไปนั้นใช้เครื่องสูบเล็กเราก็จะพยายามช่วยเหลือต่อไป

นายปิ่น สืบนุการณ์ (สุรินทร์) : กระผมขอซักอีกสักนิดหนึ่งคือ กระผมใคร่จะเรียนถามท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรว่า เมื่อกี้นี้กระผมได้รับคำตอบว่า ฯพณฯ จะปิดห้วยทับทันและปิดลำชีแล้วก็พร้อมด้วยลำมูลซึ่งจะสูบน้ำไปช่วยทุ่งกุลาร้องไห้เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนนั้น ข้าพเจ้าขอเรียนถามว่า ฯ พณ ฯ จะทำเมื่อไร และมีงบประมาณเท่าไร นั่นข้อหนึ่ง อีกข้อหนึ่งก็เรื่องการสูบน้ำ ถ้า ฯ พณ ฯ ไปให้ราษฎรแกออกแกก็ยับเยิน เพราะแกก็ยากจนเป็นอันมาก แกจะไปเอาน้ำมันที่ไหน อะไรที่ไหน เหล่านี้เป็นต้น ไหน ๆ ก็ไปช่วยดีกว่าที่เราจะเอาข้าวสารไปแจก ขอความกรุณาสูบน้ำเวลานี้ ถ้าไม่สูบน้ำช่วยแล้วก็ข้าวในนาฉิบหายหมด นี่ ฯ พณ ฯ จะช่วยได้ไหมครับในเรื่องนี้ เพราะเวลานี้ราษฎรกำลังปักดำปิด ๆ หน่อย ๆ แล้วก็ดูท่าที่ฝนก็จะไปอีกแล้ว เพราะฉะนั้นขอความกรุณา ฯ พณ ฯ ช่วยเหลือสั่งไปเป็นพิเศษ อย่าให้มีปัญหาแก่เจ้าหน้าที่ทางจังหวัดจะได้หรือไม่

จอมพล ผิน ชุณหะวัณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร : ในเรื่องงบประมาณสำหรับปิดห้วยที่ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วนั้น คือการจะปิดหรือไม่ปิดนั้น เวลานี้เราต้องสำรวจลักษณะภูมิประเทศเสียก่อน คือบางแห่งถ้าแม้ว่าภูมิประเทศมันไม่เหมาะกับที่เราจะปิดกั้นลำห้วยหรือลำคลองเราก็ไม่กั้น เราทำอ่างเก็บน้ำ ถ้าลำห้วยลำคลองบางแห่งนั้นน้ำไหลผ่านได้ตลอดปีเราก็จะจัดการปิดลำห้วยนั้น เพราะฉะนั้นในขณะนี้เราตอบไม่ได้ว่าจะใช้ในลักษณะใด จะปิดกั้นกั้นน้ำหรือจะทำเหมืองฝายหรือจะทำประตูระบายน้ำหรือจะทำอ่างเก็บน้ำ ยังตอบไม่ได้ ส่วนที่ท่านถามว่าเมื่อไรจะได้เริ่ม

ดำเนินการในเวลานี้ก็ได้เรียนแล้วว่าเราได้เริ่มดำเนินการสำรวจมาแล้วตั้งแต่ปี ๒๔๙๘ แล้วก็มีโครงการที่เมื่อสำรวจได้แล้วเราก็จะตั้งงบประมาณ อาจจะในปี ๒๕๐๑ ก็ได้เราจะตั้งงบประมาณ แต่ที่เราตั้งงบประมาณไปแล้วนั้นก็แล้วแต่กำลังเงิน แต่ข้าพเจ้าก็ขอให้มั่นใจว่าจะพยายามจนสุดความสามารถ เพราะลักษณะภูมิประเทศทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้ข้าพเจ้าทราบดี เกือบจะว่าทุกตำบลซึ่งข้าพเจ้าได้สำรวจมาแล้ว และก็เห็นแล้วว่าประชาชนทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้เดือดร้อนถึงกับต้องอพยพมาหางานทำทางภาคกลางภาคใต้ ก็ตั้งใจอยู่ว่าต่อไปจะไม่ให้พี่น้องของเราทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้ระเหเร่ร่อนมาหางานทำในภาคใต้หรือภาคกลาง เพราะเหตุว่าเราไปดูลักษณะภูมิประเทศทั่ว ๆ ทางภาคอีสานแล้วมีพื้นที่ทำมาหากินถมเถไป เว้นแต่เราไม่ได้จัดระบบ เราไม่ได้ชักชวนแกมา เราไม่ได้จัดนิคมให้มันทั่วถึง ครั้นจะจัดหมดทุกจังหวัด ๆ งบประมาณมันก็ไม่พอ ก็อาศัยขอร้องท่านผู้ว่าราชการจังหวัด เวลานี้การจัดระบบอาชีพหรือการตั้งนิคมสร้างตัวเองไม่หมายความว่าจะต้องร้อยสองร้อยครอบครัว นี่ข้าพเจ้าได้ชี้แจงผู้ว่าราชการจังหวัดไปแล้ว คือเพียงสี่ห้าหลังคาเรือนมันก็เป็นนิคม

นิคมเล็กหรือนิคมใหญ่สุดแล้วแต่นิคม~~สุดแล้วแต่นิคม~~ นี่ข้อสำคัญอยู่ว่าพื้นที่ที่ราษฎรแกทำมาหากินให้มันได้ประโยชน์ ให้มันมีงานใช้อยู่ตลอดปีที่ราษฎรทุกวันนี้ที่ไปถางป่า แล้วบอกว่า แหม ตำบลนี้นะงอกงามดีเหลือเกิน ก็ป่ามันมีปุ๋ยมาตั้ง ๔ – ๕ ร้อยปีแล้วมันจะไม่งามอย่างไร ถ้าอีกปีสองปีไม่มีเสียแล้ว บริเวณนั้นเผอิญปีนั้นฝนตกดี แล้วก็ถางป่าใหม่ ๆ ปลูกอะไรไม่ค่อยงาม พออีก ๒ ปีทิ้งเสียแล้ว หนีไปแล้ว หาตัวไม่พบ มีแต่หญ้าคาขึ้น แต่แท้ที่จริงนั้นลักษณะภูมิประเทศภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้นเกื้อกูลแก่ประชาชนอยู่แล้วนี่ เราจะต้องดัดแปลงแก้ไขให้มันเหมาะสม แล้วในเวลาทั้ง ๑๕ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้นเราได้เลือกนิคมสร้างตนเองไว้แล้วทุกหนทุกแห่ง เว้นแต่งบประมาณไม่พอ เวลานี้เราก็ทำได้ที่ทับกวางบริเวณดงพญาเย็น แล้วก็ทำได้อีกแห่งหนึ่งที่ดงแม่อี่ จังหวัดอุบล ก็ทำได้สองแห่ง เพราะงบประมาณไม่พอ ถ้าท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายช่วยกันส่งเสริมให้มีงบประมาณเรื่องจัดนิคมสร้างตนเองและเรื่องหาน้ำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแล้ว ข้าพเจ้ารับรองว่าอีก ๕ ปีพี่น้องเราจะไม่ต้องลงมาทำมาหากิน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้นจะเป็นเมืองสวรรค์ต่อไป.

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครบแล้วท่าน เห็นจะพอแล้วท่าน

นายยืน สืบนุการณ์ (สุรินทร์) : ท่านประธานครับ ขอสักนิดเดียวและครับ....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : พอแล้วท่าน ท่านตอบแจ่มใสละเอียดลออแล้วท่าน ท่านก็รับรองแล้ว

หมดเวลากระทู้ถามแล้ว ต่อไป........

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอความกรุณาสักหน่อยเถอะครับ ความจริงกระผมไม่มีสิทธิอะไรที่จะขอความกรุณา แต่สำหรับความกรุณานั้นกระผมเข้าใจว่าความสำคัญอยู่ที่การให้ ไม่ใช่อยู่ที่การขอ....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เรื่องอะไรท่าน

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : หมายความว่าคะกี้นี้กระทู้ของผมได้ผ่านพ้นไปแล้ว ความเข้าใจผิดของกระผมคาดคะเนว่าจะไม่ถึงกระทู้ กระผมก็เลยถือว่าเป็นความผิดของกระผมเอง แต่อยากจะขอความกรุณาว่าจะขอถามซักรัฐบาลเกี่ยวกับกระทู้ถาม

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาไว้คราวหน้าเถอะ

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : คราวหน้ามันอีกหลายเดือนครับ กระผมคิดว่าทางฝ่ายรัฐบาลคงจะไม่ขัดข้อง และที่ประชุมนี้คงจะไม่ขัดข้องที่จะให้ซักถาม สำหรับกระทู้นั้นเราใช้เวลาเพียง ๓ ครั้งเท่านั้น แล้วก็เป็นกระทู้ที่อาจจะให้เป็นผลแก่รัฐบาลนี้ได้ เพราะปัจจุบันนี้ประชาชนกำลังสนใจอยู่ในเรื่องระบบเศรษฐกิจที่แก้ไขปัญหาต่าง ๆ . . . . .

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาละ ให้ท่านถามได้

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : กระผมขอขอบพระคุณเป็นอย่างมาก กระผมใคร่ขอตั้งกระทู้ถามรัฐบาลดังนี้

ขณะนี้ปรากฏว่า การเงินของประเทศตกอยู่ในสภาพฝืดเคือง เงินมิได้หมุนเวียนไปตามปกติ สินค้ากำลังล้นตลาด ทำที่ส่อให้เห็นว่ากำลังซื้อขายในประเทศตกต่ำลง ความเป็นอยู่ของประชาชนถูกระทบกระเทือนจากสภาพเช่นนี้โดยทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้แก่มวลข้าราชการผู้น้อย และมวลผู้ประกอบการใช้แรงงานตลอดถึงชาวกสิกรซึ่งเป็นกำลังส่วนใหญ่ของประเทศ วงงานอุตสาหกรรมประสบความผลเวง อุตสาหกรรมหลายชนิดผลิตสินค้าได้แล้วขายไม่ออก สินค้าเหลือเป็นภูเขา ข้อพิพาทระหว่างกรรมกรและนายทุนประทุขึ้นเรื่อย ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นผลเสียหายต่อเศรษฐกิจของชาติทั้งสิ้น จึงขอถามว่า

๑. รัฐบาลนี้ยอมรับหรือไม่ว่าสภาพที่กล่าวมาแล้วนั้นเป็นข้อเท็จจริงซึ่งถูกต้องสืบเนื่องมาจากนโยบายการดำเนินงานทางเศรษฐกิจของรัฐบาลเป็นมูลเหตุ

๒. รัฐบาลนี้มีนโยบายที่จะป้องกันวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังจะเกิดขึ้นนั้นอย่างไร และจะแก้ไขโดยวิธีใดให้การเศรษฐกิจของประเทศเข้าสู่สภาพปกติเป็น

จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี : รัฐบาลขอตอบกระทู้ของท่านผู้มีเกียรตินี้ ความจริงกระทู้ของท่านที่ถามมีอยู่ ๒ ข้อ ข้อ ๑ และข้อ ๒ แต่ว่าข้อ ๑ และ ข้อ ๒ นั้นย่อมขึ้นอยู่แก่ความนำที่ท่านได้กล่าว แต่ว่าความนำที่ท่านได้กล่าวว่าการเงินของประเทศอยู่ในสภาพฝืดเคือง เงินมิได้หมุนไปตามปกติ สินค้าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ รัฐบาลขอปฏิเสธว่า ไม่เป็นความจริง เพราะฉะนั้นข้อ ๑ และข้อ ๒ ก็ไม่มีอะไรจะตอบ

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : ก็เป็นคำชี้แจงที่ได้ผลดีสำหรับฝ่ายของรัฐบาล แต่เป็นเรื่องข้องใจสำหรับฝ่ายค้านและประชาชนอยู่ในปัจจุบันนี้ คือเท่าที่ฯพณฯ นายกได้กรุณาชี้แจงนั้นเราก็ทราบได้ว่ารัฐบาลนี้ไม่ทราบข้อเท็จจริงอันถูกต้อง คือหมายความว่าในระหว่างประชาชนก็ตาม ในระหว่างฝ่ายค้านซึ่งหมายถึงพวกข้าพเจ้าก็ตามต่างพากันเข้าใจผิดในเรื่องข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้ หมายความว่าไม่ฝ่ายหนึ่งก็ฝ่ายใดจะต้องเป็นฝ่ายผิด แต่ในฐานะที่รัฐบาลเป็นผู้ปฏิบัติงาน ผลงานของแผนเศรษฐกิจนั้นเราจะต้องดูจากผลการกระทำในปัจจุบัน ผลที่ปรากฏเราก็มองเห็นแล้วว่าเป็นอย่างไร แม้รัฐบาลจะปฏิเสธในเรื่องข้อเท็จจริงที่ว่าก่อให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจอยู่ในปัจจุบันนี้ตามที่ข้าพเจ้าได้ชี้แจง แต่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏนั้นเป็นประจักษ์พยานต่อประชาชนทั้งหลายและต่อสมาชิกฝ่ายค้าน ให้เห็นว่าข้อปฏิเสธของรัฐบาลนั้นเป็นข้อปฏิเสธที่ไม่ถูกต้องนัก ดังที่ข้าพเจ้าใคร่จะขอชี้แจงสักเล็กน้อย....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอพยายามให้สั้น ๆเถอะท่าน

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : กระผมจะพยายามให้สั้น ๆ แต่จะสั้นอย่างฯพณฯ นายกนะคงจะลำบากสักหน่อย....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไป

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : คือหมายความว่าในปัจจุบันนี้ ในปัญหาที่เกี่ยวกับความยุ่งยากทางเศรษฐกิจนั้นทางฝ่ายประชาชนก็ตาม ทางฝ่ายค้านก็ตามมองเห็นข้อเท็จจริงอย่างถูกต้องตรงกันว่า เราอยู่ในภาวะที่กำลังจะประสบกับวิกฤติกาลทางเศรษฐกิจอย่างแน่นอนที่สุด

ดังข้อชี้แจงที่ข้าพเจ้าได้ชี้แจงมาให้ทราบแล้ว แต่รัฐบาลพยายามปฏิเสธ ไม่ใช่ปฏิเสธต่อข้าพเจ้าในขณะนี้ รัฐบาลได้พยายามปฏิเสธตลอดเสมอมา ข้อนั้นเป็นธรรมดาสำหรับงานที่ล้มเหลวก็ไม่ยอมที่จะรับผิดนี่เป็นสิ่งที่ถูกต้องที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม ท่านประธาน ฯ ผลของงานที่ได้กระทำมาแล้วชี้ให้เห็นชัดว่าปัจจุบันนี้เราอยู่ในฐานะเช่นไรแน่นอนที่สุดข้อเท็จจริงบอกเราว่า ประชาชนกำลังประสบความยุ่งยาก ถ้าหากท่านมองไม่เห็นถึงความยุ่งยากอันนี้ ท่านไม่สามารถที่จะแก้ไขทางเศรษฐกิจได้เลย ข้าพเจ้าคิดว่าในปัญหาต่าง ๆ นั้นเรามีหลักวิชาร่วมกันอยู่ข้อหนึ่ง ไม่ว่าด้านทหารหรือด้านอะไรทั้งสิ้น ข้อนั้นก็คือเมื่อเราจะแก้ปัญหาอย่างหนึ่งอย่างใดเราจำเป็นจะต้องรู้ว่าความตื้นลึกหนาบางของสิ่งเหล่านั้นให้ถูกต้องกระบวนความ ถ้าเรายังเข้าใจผิดในกระบวนความเหล่านั้นในข้อเท็จจริงเหล่านั้นแล้วเราก็ไม่สามารถจะแก้ปัญหาเหล่านั้นได้...

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : มันเป็นการอภิปรายเสียแล้วละคุณ

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : กระผมตั้งใจจะชี้แจงก่อน เพราะว่าท่านนายก ฯ ได้ปฏิเสธข้อเท็จจริงอันนี้....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คือจะพูดถึงหลักการพูดไป ต่อจากนี้คุณก็ถามซิว่ากี่นั้นมันเหลืออยู่ "ไอ้นี่มันเหลืออยู่ขายไม่ออก แล้วว่ากันอย่างไร ผมคิดว่าเฉพาะ ๆ ดีกว่า ไอ้อย่างนี้มันเอาตำรามาว่ากันแล้วคุณ ขอให้ซักเถอะคุณ ขอกรุณาซักเถอะจะมีเหตุผลอะไรบ้าง ก็เอากันสั้น ๆ ไม่ใช่เอาหลักการอะไรกันมา

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : ครับ กระผมจะได้ซักถามต่อไปภายหลังที่กระผมได้อธิบายให้เห็นแล้วว่าข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เป็นประจักษ์พยานให้แก่คำถามของกระผมต่อไปนั้นอยู่ในภาวะเช่นไรแล้ว คือหมายความว่ากระผมจะยืนยันอีกครั้งหนึ่ง ณที่นี้ว่าสภาพที่กระผมได้กล่าวถึงนั้นเป็นสภาพข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง แต่ถ้าหากว่ารัฐบาลนี้ไม่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เพราะฉะนั้นกระผมจึงจำเป็นที่จะต้องซักไซ้ต่อไปดังนี้ ประการที่ ๑ กระผมแม้แต่จะได้ฟังคำปฏิเสธโดยสิ้นเชิงจากท่านนายกแล้ว เพื่อที่จะให้หายข้อข้องใจ กระผมจึงใคร่จะซักถามว่า ในเฉพาะด้านปัญหาที่เกี่ยวกับ

การเงินนั้น สภาพความหมุนเวียนของการเงิน กระผมไม่ต้องชี้แจงถึงเรื่องอื่นหรอก เอากันง่าย ๆ ในปัญหาที่เกี่ยวกับว่าเงินฝืด เราไม่ต้องดูอื่นไกล ลักษณะที่เงินกำลังสะดวก หมายความว่าเดินหมุนเวียนอยู่อย่างสะดวกนั้น การขายสลากกินรวบทั่ว ๆ ไปทั่วประเทศโดยเฉพาะจังหวัดของกระผม

ปรากฏว่าขายดีบขายดีเป็นเทน้ำเทท่า แต่ปัจจุบันนี้เพียงบาทสองบาทเท่านั้น ขายกันแทบแย่ เดินกันหัวปั่น หมายความว่าเจ้ามือได้เพียง ๑๐ - ๒๐ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น แต่ก่อนนี้ซึ่งได้ถึง ๕๐ - ๖๐ เปอร์เซ็นต์ นี่ก็เป็นการปรากฏการณ์อันหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าเป็นการที่เงินฝืดเคือง ในท้องตลาด ยิ่งกว่านั้นอำนาจในทางซื้อของประชาชน คือหมายถึงการที่ประชาชนจะหาเงิน หาทองมาได้เพื่อจับจ่ายใช้สอยนั้นก็ลดน้อยลงไป เดี๋ยวนี้...

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณ ไม่ใช่ซักนี่คุณ

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : กระผมจึงอยากซักว่าข้อเท็จจริงอันนี้เป็นสิ่ง ที่ถูกต้องหรือไม่ ท่านรัฐบาลจะยอมรับหรือไม่ว่าเป็นความจริง เช่นนั้นนี่ประการหนึ่ง

ทีนี้อีกประการหนึ่ง เรื่องสินค้าที่กำลังล้นตลาด ข้อเท็จจริงนี้ปรากฏว่า ในตลาด ทุก ๆ จังหวัดที่เป็นย่านการค้า สินค้าเหลือเฟืออยู่ในร้านค้า ในโกดังสินค้า นี่ทางรัฐบาลจะ ยอมรับหรือไม่ว่า เป็นความจริงเช่นนั้น นั่นอีกประการหนึ่ง ทีนี้ข้าพเจ้าอยากจะใคร่ซักเป็น ข้อที่ ๓ ว่าเมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนั้น รัฐบาลนี้มีทางที่จะแก้ไขวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิด ขึ้นนี้อย่างไรหรือไม่ ข้าพเจ้าขอทราบ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี : ก็รัฐบาลขอปฏิเสธแล้ว แต่ว่า เมื่อท่านจะถามเป็นรายละเอียดโดยที่ไม่ได้ซักในข้อ ๑ ข้อ ๒ แต่ไปแยกเอาในบทนำของท่าน มาซัก ก็จะขอตอบดังนี้

ประการหนึ่ง ข้าพเจ้าจะขอชี้ให้เห็นว่าเศรษฐกิจของประเทศไทยนั้นดีขึ้น เพราะ เหตุว่า ราษฎรทำมาหากินร่ำรวยมากขึ้น เพราะฉะนั้นจึงมีผลทำให้รัฐบาลเก็บรายได้ของแผ่น ดินมากขึ้นในปีนี้กว่าปีที่แล้ว และทุก ๆ ปีมากขึ้น นี่เป็นประการหนึ่ง ถ้าราษฎรยากจนแล้ว รายได้ของแผ่นดินจะต้องตกต่ำดังที่เป็นมาแล้วใน ๒๐ - ๓๐ ปีมาโน้น นี่เป็นพยาน ถ้าราษฎร ไม่มีเงินจะเอาเงินที่ไหนมาเสียภาษี และรายได้จะเอามาที่ไหน ก็รายได้ของกระทรวง

การคลัง เขาบอกอยู่ทุก ๆ วัน เขาบอกว่าเขาได้มากปีนี้ มากกว่าปีที่แล้ว ข้าพเจ้าก็ต้องยืนยันว่าราษฎรมีรายได้มากขึ้น รัฐบาลก็มีรายได้มากขึ้น ฐานะเศรษฐกิจก็ย่อมดีขึ้น งบประมาณปีนี้ตั้งไว้ ๕ พันล้านเหลือ ๒ พันล้าน ข้าพเจ้าจะโก้งหัวรับ ท่านบอกว่าจริง ว่าเศรษฐกิจมันจะแย่ แต่มันไม่เป็นอย่างนั้น มันดีขึ้น

ในประการที่สอง ท่านย่อมทราบอยู่แล้ว เมื่อมีสถานการณ์ขึ้นในประเทศใหม่ ๆ การเงิน ค่าน้ำเงินย่อมตกลงไป เพราะเหตุว่าการค้าขายการส่งสินค้าออกน้อยกว่าสั่งสินค้าเข้ามา เพราะฉะนั้นก็นี่ประเทศไทยในระยะปีที่แล้ว การเงินยังไม่มีเสถียรภาพ แต่ในปีนี้การเงินมีเสถียรภาพอยู่ในอัตราปอนด์ละ ๕๗ แล้วก็ดอลลาร์ละ ๒๐ ก็เมื่อเงินมันมีเสถียรภาพมันก็เป็นผลรวมของเศรษฐกิจว่าของเราดี ข้าพเจ้าก็จะรับกับท่านไม่ได้ว่าเศรษฐกิจมันเสื่อมโทรม และนอกจากนั้นท่านก็บอกว่า ไปเอารายย่อย ท่านก็บอกว่าเวลานี้สลากกินรวบนั้นขายไม่ค่อยได้ การที่สลากกินรวบขายไม่ได้ ท่านจะไปตีความเอาบอกว่าการเงินฝืดเคือง ค่าของการใช้จ่ายซื้อของมันน้อยลงอย่างไรได้ ท่านทราบไหมว่า เวลานี้ตำรวจเขาจับคดีเรื่องสลากกินรวบ เรากำลังปราบสลากกินรวบนั้นแหละ แสดงว่าการปราบของรัฐบาลได้ผล คนถึงไม่มีการจะซื้อ เป็นความดีมากกว่า คนที่ไม่เล่นสลากกินรวบ ท่านก็บอกว่าไม่ดี มันก็ไม่ถูกละครับท่านผู้แทน ฯ คือมันกลัวถูกจับ นอกจากนั้นท่านก็บอกว่า รู้ไหมว่าสินค้ามันล้นตลาด รู้ก็การที่สินค้ามันล้นตลาดนั้น ท่านจะไปตีความว่าเศรษฐกิจมันจะบ่นปี้อย่างไร สินค้าได้มามันต้องใช้เงินใช่ไหม ครับ ถ้าคนไม่มีเงินจะไปซื้อสินค้ามาจากนอก ล้นตลาดอย่างไร สินค้าล้นตลาดก็แสดงว่าสถานะเศรษฐกิจของบ้านเมืองดี ราษฎรร่ำรวย จึงไปสั่งของเขาเอามา เฉพาะอย่างยิ่งรถยนต์น่ะ เต็มบ้านเต็มเมือง เพราะเศรษฐกิจมันดี แต่ท่านอย่าลืมว่ารัฐบาลนี้นั้นไม่ใช่รัฐบาลคอมมิวนิสต์อย่างที่ท่านได้เคยไปเห็นมา เพราะฉะนั้นท่านจะไปเอาสถานการณ์ในประเทศจีนที่ท่านไปเห็นมา ๆ เทียบกันอย่างนี้ไม่ได้ คนละเรื่อง เพราะประเทศเรานี้คือ

ราษฎร ของราษฎร โดยราษฎร เพื่อราษฎรเราเป็นประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นเศรษฐกิจของรัฐบาลนี้มันก็เป็นของราษฎร โดยราษฎร เพื่อราษฎร คือเสรี ไม่ใช่อย่างในประเทศจีนที่ท่านไปเห็นมา เพราะฉะนั้นราษฎรเขาปรับปรุงของเขาเอง ข้าพเจ้าได้สอบถามธนาคารชาติแล้วบอกว่า เวลานี้เป็นอย่างไร เขาบอกว่าที่แล้วมานั้นราษฎรมีเงินมาก เขาว่าเศรษฐกิจดีสั่งสินค้ามามาก หวังกำไร แต่เมื่อสั่งมาล้นตลาดแล้วราษฎรเขารู้เอง เขาจึงหยุด เมื่อเขาหยุดแล้ว เขาก็ไม่สั่งเข้ามา เมื่อไม่สั่งเข้ามาก็ทำให้เงินต่างประเทศเราใช้น้อยลง และสินค้าที่อยู่ในขณะนี้ก็ปรากฏว่าได้ระบายออกไปและราคาถูกด้วย เขาก็ระบายออกไป และ นอกจากนั้นแสดงให้เห็นว่าการสั่งสินค้าเวลานี้ชักจะหยุด แต่ว่าผลแห่งการหยุดยังไม่เป็นไปถึงในท้องตลาด อีกหน่อยจะถึง แต่เวลานี้ตรงกันข้ามกลับมารอบสอง เพราะเหตุว่าราษฎรมีเงินทองโดยที่ขายแร่ ขายยาง ขายข้าวออกไปได้ดี เกิดมีเงินมากขึ้น [illegible] และก็ประกอบกับเหตุการณ์ของโลกไม่ดี กำลังที่จะสั่งสินค้าเข้ามาอีก ในขณะนี้เพราะเหตุว่าสินค้าดีขึ้น เพราะฉะนั้นเรื่องของราษฎรเอง เขาก็ปรับปรุงของเขาอยู่อย่างนี้ บางวัน บางสมัย เมื่อเงินของเขาดี เขาก็สั่งสินค้ามา แล้วสินค้ามันก็ล้นตลาด เขาก็หยุด เมื่อหยุดเข้าเงินมันก็ตก แล้วเสร็จแล้วเขาก็สั่งเข้ามาอีก เป็นเรื่องของการที่หยุด หมายความว่าสินค้าล้นตลาดเวลานี้ เพราะเหตุว่าเขาไม่ขาย คือหมายความว่า คือเขาปรับให้เข้าระดับปกติ เพราะว่าซื้อสินค้ามามากมันเกินไป เขาก็ปรับให้เข้าระดับปกติ นี่เป็นหน้าที่ของราษฎรในประเทศที่ปกครองโดยเสรีประชาธิปไตยอย่างของเรา เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า~~จึงว่า ขอที่ข้าพเจ้าประกาศไว้ว่า ขอพูด~~ถึงได้บอกว่า ข้าพเจ้าขอประกาศโดยสิ้นเชิงแล้วก็ไม่แก้อะไรอีก

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : ข้าพเจ้าได้ฟังคำชี้แจงของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีแล้ว แต่อดที่จะข้องใจอยู่อีกหลายประการไม่ได้ เพราะเหตุว่าดูเหมือนทัศนะของเราจะไม่ตรงกัน และข้าพเจ้าไม่อาจจะชี้แจงได้มากนัก เพราะ~~ว่าถ้าชี้แจง~~ ท่านประธาน ฯ

ก็บอกว่า เป็นเรื่องที่จะพูดมากก็ใคร่จะรวบรัดถามว่า เหตุใดสินค้าที่ล้นตลาดนั้นจึงล้นตลาด อยู่ได้นี้นั้นประการหนึ่ง นี่มีหมายความว่าอำนาจซื้อของประชาชนเริ่มตกต่ำไปหรือประการ หนึ่ง เป็นประเด็นหนึ่ง การที่สินค้าในตลาดเหลือในโกดังก็ตาม ในร้านค้ามากมายก็ตาม นั้นมีหมายความว่าอำนาจซื้อของประชาชนตกต่ำไปหรือประการหนึ่ง

ทีนี้ประการที่สอง ที่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้กรุณาชี้แจงให้ข้าพเจ้าเคลิบเคลิ้ม ไปว่ารัฐบาลของเราได้เก็บภาษีจากประชาชนเนื่องจากความร่ำรวยของประชาชนเราได้ มีภาษีเพิ่มขึ้นมากมายก่ายกอง เป็น ๕ พัน ๖ พันล้านอย่างนั้นนะ ข้าพเจ้าใคร่ขอถามว่า ฯ พณ ฯ นายกรัฐมนตรีได้คิดถึงค่าของน้ำเงินเทียบเคียงกับสมัยก่อน ๆ นี้หรือเปล่า ๕ พัน ๖ พันล้านนี้เมื่อคิดเทียบน้ำเงินตามสถิติที่ข้าพเจ้าได้ดูเหมือนจะทราบจากองค์การของฝ่าย รัฐบาลเองว่า บาทหนึ่งเทียบเท่ากับ ๕ สตางค์ ฯ พณ ฯ ได้คิดถึงปัญหาข้อนี้หรือเปล่า จึง ได้อวดอ้างว่าเราเก็บภาษีรายได้จากประชาชนได้สูงขึ้น เพราะเหตุว่าประชาชนร่ำรวยนั้น ประการที่สอง

ประการที่สาม ข้าพเจ้าใคร่จะถาม ฯ พณ ฯ นายกรัฐมนตรีว่า สินค้าออกของ เราเมื่อน้อยกว่าสินค้าเข้า เหตุไฉน ฯ พณ ฯ จึงยืนยันว่าภาวะเศรษฐกิจของเราอยู่ใน ลักษณะปกติ สินค้าออกของเรานี้ตามที่ข้าพเจ้าได้สังเกตตลอดเวลามาร่วม ๗๐ ปีอยู่แล้ว มี สินค้าสำคัญอยู่ ๔ ประการ คือ แร่ ยาง ไม้ และข้าว แล้วทั้ง ๔ ประการนี้ปัจจุบันนี้ได้ลด น้อยลงไปทุกขณะ นี่ตามรายงานของฝ่ายรัฐบาลทั้งสิ้น แม้แต่ข้าว นาที่ร้างอยู่เป็นล้าน ๆ ไร่ แล้วก็ยางเหมือนกันลดลงไปทุกขณะ นี่ข้าพเจ้าทราบอย่างนั้น จึงใคร่อยากจะทราบว่าเมื่อ ภาวะการณ์เป็นอยู่เช่นนี้ ทำไม ฯ พณ ฯ นายกรัฐมนตรีจึงถือว่าเป็นการที่ภาวะเศรษฐกิจ อยู่ในภาวะปกติ ข้าพเจ้าขอถามอย่างนี้

จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี : ก่อนที่จะตอบ ขอเรียนว่าหลักฐานที่รัฐบาลนี้ตอบนั้นเป็นหลักฐานที่ได้มาจากกระทรวงทบวงกรมของรัฐบาลทุกกระทรวง แล้วเขาส่งมารวมที่สภาเศรษฐกิจ เจ้าหน้าที่สภาเศรษฐกิจก็ได้นำเสนอนายกรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าใคร่ที่จะคอนวินซ์ (convince) อยากจะบอกว่าท่านผู้แทนนั้นคงไม่ได้รับความรู้ดีเท่ากับรัฐบาล เพราะว่าท่านไม่มีกระทรวงทบวงกรม เพราะฉะนั้นเชื่อข้าพเจ้าดีกว่า

ประการที่สอง ข้าพเจ้าขอตอบว่า ท่านบอกว่าสินค้าล้นตลาด ทำไมมันยังล้นอยู่ ข้าพเจ้าตอบเมื่อกี้นี้แล้วว่ามันเรียกว่าเป็นระยะช่วงของเขาครั้งหนึ่งล้นตลาดราษฎรเขาก็หยุด แล้วก็ขายออกไป ข้าพเจ้าบอกเวลาที่แล้วมาบันล้นแล้วเขาหยุดแล้ว บัดนี้กำลังเริ่มสั่งใหม่ ก็จะรับหน้าแล้งซึ่งเป็นฤดูเกี่ยวข้าว เพราะฉะนั้นท่านอย่านึกเลยว่าจะกลัวว่าสินค้ามันจะอยู่อย่างนี้ตลอดไปจนชั่วฟ้าดินสลาย ข้าพเจ้าคิดว่ามันกลับเข้าไปเอง นอกจากนั้นท่านบอกว่าอำนาจซื้อตกต่ำ ก็แบ่งเป็นสองอย่าง อำนาจซื้อนั้นท่านก็บอกแล้วว่าสินค้าล้นตลาด และไม่ใช่อำนาจซื้อของประเทศหรือที่มันมีดี ถ้าไม่มีอำนาจซื้อที่ดี จะสั่งสินค้าเข้ามาล้นตลาดอย่างไร แต่ว่าอำนาจซื้อของประชาชนนั้นอาจที่จะเป็นไปได้ในเมื่อท่านได้คิดถึงเทียบกับสินค้าที่กองอยู่ แต่ท่านผู้มีเกียรติท่านก็ไปคิดถึงอำนาจซื้อของประชาชนในระดับปกติแล้วท่านจะคิดว่าอำนาจซื้อไม่ได้ตกต่ำเลย คือเป็นปกติ ท่านไปคิดถึงอำนาจซื้อว่าของกับคน อิ่มข้าวแล้วท่านจะให้กินอีก อำนาจซื้อมันก็ต่ำ แต่เวลาที่มันหิวเข้าอำนาจซื้อก็มี เพราะฉะนั้นอำนาจซื้อของประเทศนั้นดี ซื้อเข้ามารถยนต์เต็มบ้านเต็มเมือง แต่อำนาจซื้อของประชาชนนั้น ในขณะนี้นั้นระยะหนึ่งมันสูงกว่าปกติมันกลับมาสู่ระดับธรรมดาของมัน ไม่ใช่ว่าอำนาจซื้อหายไป นอกจากนั้นท่านบอกว่าภาษีที่ได้ขึ้นนั้นที่ได้มากเพราะค่าน้ำเงิน ข้าพเจ้าคิดหรือเปล่า ข้าพเจ้าคิดซี่ ก็บอกเมื่อกี้นี้คิดก่อนท่าน ถึงได้บอกว่าค่าน้ำเงินยังมีเสถียรภาพ เมื่อรัฐบาลคณะนี้ที่ได้มาเมื่อก่อนจะรับช่วงมานั้นของพรรคเสรีมนังคศิลาจะรับช่วงมานั้นปอนด์ ๖๕ เดี๋ยวนี้เหลือ ๕๗ ค่าน้ำเงินมันดีขึ้น เพราะฉะนั้นการที่เก็บภาษีปีที่แล้วนี้เอง ค่าน้ำเงินท่านไปเปิดดูเถิดมันก็ราคาปอนด์หนึ่งก็อยู่ในราว ๕๕ – ๕๖ – ๕๖ – ๕๗ อะไรอย่างนี้ ปีนี้ก็ ๕๖ – ๕๗ – ๕๖ ก็แกว่งอยู่ระหว่างนี้สองสามเท่าที่ระหว่าง

นี้ เพราะฉะนั้นแสดงให้เห็นว่าค่าน้ำเงินปีนี้กับปีที่แล้วนั้น ปีนี้ดีกว่าปีที่แล้ว ในชั่วระยะ ๖ เดือนเท่านั้น เพราะฉะนั้นภาษีที่ได้ขึ้นไม่ใช่เพราะว่าเงินเราตก ข้าพเจ้าบอกตั้งแต่ต้นแล้วว่าเงินเราไม่ได้ตก เงินเราดีขึ้น เพราะฉะนั้นที่ได้ก็เพราะเหตุความเจริญรุ่งเรืองในทางเศรษฐกิจของบ้านเมือง นอกจากนั้นท่านก็บอกว่าท่านว่าสินค้าออกของเรานั้นน้อย ข้าพเจ้าไม่ได้ตอบว่าสินค้าออกน้อยกว่าสินค้าเข้า ทั้ง ๆ ที่สินค้าล้นตลาด เพราะเหตุว่าดุลการค้าระหว่างประเทศนั้นมันก็อยู่ระหว่างได้กำไรบ้างขาดทุนบ้าง ได้กำไรบ้างขาดทุนบ้างตลอดมา ซึ่งเป็นวิสัยของการค้าในระหว่างประเทศ แต่ว่าเมื่อพูดถึงส่วนรวมแล้วดุลการค้าในระหว่างประเทศนั้นเราไม่ได้ขาดทุน เรากลับได้กำไร เราจึงมีเงินเหลือไปซื้อสินค้าเข้ามากองไว้ เราจึงมีเงินเหลือไปซื้อรถยนต์ เรายังมีอะไรทำอีกด้วย ท่านก็บอกว่าการผลิตสินค้าของเกษตรกรรมไม่ดีอะไรต่าง ๆ พวกนี้มีแต่ลดน้อยลง เช่นข้าวเป็นต้น ท่านพูดข้าพเจ้ารีเฟอร์ไปตอนต้นว่าท่านไม่ได้หลักฐานที่แท้จริง เพราะท่านไม่มีกระทรวงทบวงกรมเสนอท่าน ท่านก็อาจจะไปติดต่อกับเพื่อนฝูงซึ่งหลักฐานมันลับลี่มี เขาไม่ให้ อยากจะขอกล่าวว่าเมื่อข้าพเจ้าเข้ามา รัฐบาลนี้เข้ามาเป็นข้าวที่เหลือส่งออกไปนอกประเทศนั้นประมาณ ๖ แสนตัน แล้วปีที่แล้วเท่าไร ๑ ล้าน ๔ แสน แล้วปีนี้เท่าไร ล้านสี่แสน แล้วในปีหน้าเนื่องมาจากการชลประทานที่เขื่อนชัยนาทนั้นสำเร็จและก็ได้เริ่มแสดงผลออกมาแล้ว ปีหน้าจะได้ข้าวอย่างน้อยประมาณ ๑ ล้าน ๕ แสนตัน จะส่งไปนอก เพราะฉะนั้นคือทุกอย่างมันดี ทุกอย่างมันเจริญขึ้น อย่างนี้แล้วก็ข้าพเจ้าก็ไม่สามารถจะรับคำที่ท่านกล่าวว่าแหมเต็มที ฐานะเศรษฐกิจของเมืองไทยย่อแย่ มันก็ไม่รู้จะรับ ข้าพเจ้าจึงขอว่าปฏิเสธโดยสิ้นเชิงอีกครั้งหนึ่ง

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : ข้าพเจ้าขอซักถามอีกสักเล็กน้อย ตามที่ ฯพณฯ ได้ชี้แจงถึงอำนาจซื้อนั้น ฯพณฯ ได้ชี้แจงหนักไปในทางอำนาจซื้อของประเทศที่ซื้อสินค้าต่างประเทศเข้ามา แต่เท่าที่ข้าพเจ้าซักถามนั้นข้าพเจ้ามุ่งหมายที่จะให้ ฯพณฯ ได้ชี้แจงว่าอำนาจซื้อของประชาชน คือข้าพเจ้ายังยืนยันที่จะร้องเรียนว่าอำนาจซื้อของประชาชนในปัจจุบันนี้ตกต่ำไปจริง และ ฯพณฯ ได้โต้แย้งข้าพเจ้าว่าอำนาจซื้อของประชาชนนั้นก็มิได้ตกต่ำลงไป ปีที่เป็น

ข้อเท็จจริงที่ประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินในข้อนี้ ข้าพเจ้าก็ไม่ข้องใจที่จะซักถามอะไรอีก ทีนี้ข้าพเจ้าใคร่จะซักถามในปัญหาที่ว่าค่าน้ำเงินของเรานั้นเท่าที่เราพูดกันมาหรือว่าชี้แจงกันมาในขณะนี้เราหมายถึงว่าค่าน้ำเงินที่ตกต่ำไปจากค่าน้ำเงินสมัยก่อน ๆ ที่ล่วงมาแล้วมิได้หมายความไปเทียบเงินปอนด์หรือเงินดอลล่าร์ของต่างประเทศเขา กรณีเช่นนั้นไม่ใช่เป็นปัญหาที่เราจะมาพูดในวันนี้และข้าพเจ้าไม่ใช่ตั้งประเด็นเช่นนั้น ข้าพเจ้าตั้งประเด็นว่าค่าน้ำเงินของเราในปัจจุบันนี้เมื่อเทียบส่วนตามงบประมาณแผ่นดินแล้วจะเห็นได้ว่าไม่มากไปกว่าสมัยก่อน ๆ เท่าไรเลย นี่เพราะฉะนั้นขอให้ ฯพณฯ ได้ชี้แจงให้ละเอียดว่าความเข้าใจอันนี้เป็นสิ่งที่ถูกต้องแค่ไหนเพียงไร

ข้อ ๒ การที่ ฯพณฯ ได้ชี้แจงว่าสินค้าของเราในประเทศเหลือมากนั้นสั่งเข้ามามากเกินข้าพเจ้ายังสงสัยอยู่ว่าที่เหลือนั้นจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจซื้อของประชาชนอีกด้วย คือหมายความว่าในระยะปัจจุบันนี้พ่อค้าไม่อาจที่จะขายสินค้าของตัวออกไปได้คล่องแคล่วอย่างแต่ก่อนนี้ลักษณะการอย่างนี้เราอยากจะเรียกว่าเป็นเรื่องที่บอกเราและพ้องเราประการหนึ่งว่าประชาชนของเรากำลังตกทุกข์ได้ยากลงทุกวัน ฯพณฯ เข้าใจในเรื่องเหล่านี้อย่างไรแค่ไหน ที่นี้พูดถึงสินค้าสิ่งอย่าง ที่ข้าพเจ้าได้ชี้แจงแล้วนั้น ฯพณฯ ก็ยืนยันกับข้าพเจ้าว่า ฯพณฯมีกระทรวงที่จะชี้แจงให้ทราบได้ว่าตามสถิตินั้นมิได้ลดต่ำลงเลย พูดถึงการขายข้าวของเราก็ได้ขายไปเป็นจำนวนมากข้อนั้นเรื่องที่ขายเหลืออยู่เป็นจำนวนมาก ฯพณฯ ตอบชี้แจงข้าพเจ้าว่าเช่นนั้น การที่เหลือจากการขายนั้นเกี่ยวกับความสามารถในการขาย มิได้หมายความว่าเราผลิตข้าวภายในประเทศมากขึ้นการผลิตข้าวในประเทศนั้นเราจะต้องดูจากเนื้อที่ประการหนึ่ง และดูจากจำนวนไร่ต่อถังประการหนึ่ง เท่าที่ปรากฏนั้นเป็นหลักฐานจากกระทรวงเกษตรเองซึ่งได้แจกแก่สมาชิกสภาผู้แทนเรื่อยมาก็ยืนยันต่อข้าพเจ้าว่าปัจจุบันนี้เนื้อที่ในการทำข้าวนั้นการปลูกข้าวนั้นลดน้อยไปล้านกว่าไร่ในปี ๒๔๙๘ นี้อย่างนี้ เราเรียกไม่ได้หรือว่าเป็นการที่ทำให้เนื้อที่ในการปลูกข้าวของเราลดน้อยลงไปข้าพเจ้าถือว่าอย่างนี้ ไม่ใช่หมายความว่าเรายังเหลือข้าวขาย การเหลือข้าวขายนั้นเป็นการที่ว่าเราขายไม่ออก เกี่ยวกับสมรรถภาพ เราไร้สมรรถภาพในการขาย เราจึงขายไม่ออก เพราะฉะนั้นขอให้ ฯพณฯ ได้ชี้แจงแก่ข้าพเจ้าเพื่อให้แจ่มแจ้งอีกสักครั้งหนึ่ง

จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี : ข้าพเจ้าขอตอบดังนี้ คือเอาสั้น ๆ ดีกว่า คือที่ท่านบอกว่าอำนาจซื้อของประชาชนตกต่ำนั้น ข้าพเจ้าก็บอกแล้วว่า มันไม่ได้ตกต่ำ คือหมายความว่าระยะที่แล้วมาชั่วระยะหนึ่งนั้นน่ะอำนาจซื้อของมาจากต่างประเทศนั้นมันสูงเกินไป แล้วเวลานี้มันกำลังจะกลับมาสู่ระดับปกติ ก็เมื่อของมันมากคนมัน ๒๔ ล้านเมื่อสั่งของมาจากนอกมันมากเกินไป เพื่อเขาเตรียมไว้ขายในฤดูใดฤดูหนึ่งแล้วดังนี้มันขายไม่ออก แล้วท่านจะไปบังคับบอกให้คน ๒๔ ล้านมาซื้อ ถ้าเขาไม่ซื้อก็แปลว่าอำนาจซื้อตกต่ำนั้นข้าพเจ้าขอปฏิเสธ แล้วนอกจากนั้นข้าพเจ้าขอเติมอีกว่าท่านอย่าลืมว่าของที่สั่งมาจากนอกมากนั้นเพราะอำนาจซื้อของชาติไทยนั้นมีมากถึงได้ซื้อของมามาก ใช่ไหมครับ แต่ว่าในเวลาเดียวกันท่านจะบอกว่าอำนาจซื้อของประชาชนตกต่ำนั้นมันก็ไม่ได้ เพราะ--เหตุว่าสั่งของมาจากนอกมันได้เงินมาจากที่เราส่งของไปนอก ก็เมื่อเราส่งของไปนอกได้ดีเราได้เงินมามากก็แปลว่าราษฎร ผลิตขึ้นมากนั่นเอง เมื่อราษฎรผลิตขึ้นมากราษฎรก็มีเงินมากกว่าในสมัยก่อน ตามสถิติว่าครัวเรือนเมื่อก่อนนี้ ๓๐๐ บาท เดี๋ยวนี้ปีหนึ่งเกือบถึง ๒ พัน ตามที่ฝรั่งเขาช่วยที่สภาเศรษฐกิจเขาว่าอย่างนั้น เพราะฉะนั้นอำนาจซื้อของชาตินั้นมันก็ดี ท่านก็ยอมรับแล้วว่าของมันได้มามากกองพะเนินเทินทึก ถ้าไม่มีเงินจะไปซื้อของเขามาอย่างไร รายได้ของประเทศก็ดีเงินก็มีเสถียรภาพ แล้วก็ท่านจะไปบอกว่าอำนาจซื้อของประชาชนตกต่ำไม่ได้ เมื่อเช้านี้ข้าพเจ้าก็ได้ถามปัญหานี้ต่อคุณเกษม ๆ แห่งธนาคารชาติ--ว่าอย่างนี้ใช่ไหม เขาบอกว่าเป็นความจริง--ว่าอำนาจซื้อและอำนาจขายเวลานี้อำนาจซื้อที่ซื้อของมาจากเมืองนอกมันดีมันซื้อมามาก อำนาจซื้อของประชาชนก็อยู่ในระดับปกติ แต่อำนาจของมันมากองมาก เขาบอกอีกหน่อยมันก็โกงไปสู่ปกติ อำนาจซื้อไม่ได้เปลี่ยนแปลง เขาอธิบายอย่างนั้น ข้าพเจ้าก็เชื่อเขา แล้วก็มีความรู้สึกเช่นนั้นด้วย นอกจากนั้นท่านบอกว่าค่าน้ำเงินของเราตกต่ำ ข้าพเจ้าก็บอกว่าค่าน้ำเงินของเรานั้จะตกต่ำหรือไม่ตกต่ำนั้นมันเปรียบด้วยดุลการค้าระหว่างประเทศ ท่านย่อมทราบดี และเมื่อดุลการค้าต่างประเทศเราได้กำไรก็แสดงว่าเงินคงคลังของเราหรือรีเซิฟทุนสำรองในธนาคารชาติของเราก็มีมาก ท่านผู้--

สภา ฯ ฝ่ายสนับสนุนที่ได้อนุมัติให้ออกกฎหมายให้ชักเอาทุนสำรองนั้นเอามาช่วยการค้าของราษฎร เมื่อปีนี้เอง ก็เมื่อทุนสำรองมันเกิน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์อย่างนี้ ท่านก็ยังบอกว่าเศรษฐกิจมันยังไม่ดีอีก แล้วก็ราษฎรยากจนอำนาจซื้อไม่มี ก็ตัวเลขมันอย่างนี้แล้วก็ธนาคารฝรั่งเขาก็รับรองกันอย่างนี้ ข้าพเจ้าก็ไม่รู้จะว่าอย่างไร ท่านจะบอกว่าถ้าอย่างนั้นอาจที่จะเป็นไปได้เงินบาทหนึ่งเดี๋ยวนี้อาจจะซื้อของไม่ได้เท่ากับบาท~~จำนวน~~เมื่อก่อนโน้นนั้นเป็นความจริง ข้าพเจ้าก็ขอเสนอว่ามันอาจจะเป็นเพราะความเจริญของบ้านเมือง เมื่อบ้านเมืองมันมีความเจริญขึ้นแรงงานราคามันก็แพงขึ้น เมื่อแรงงานราคาแพงขึ้น cost production มันก็แพงขึ้นเป็นของธรรมดา ท่านไปอยู่เมืองนอกฝรั่งไถนาชั่วโมงหนึ่งไม่ได้ ๑ ดอลล่าร์เขาไม่ไถให้เอานั่นเพราะบ้านเมืองเขาเจริญแรงงานของเขาก็แพงเขาก็ขายกันแพง ในประเทศที่ Underdevelop ที่ล้าหลัง แรงงานมันสลึงเฟื้อง แต่เวลานี้เมืองไทยของเรา เพราะว่าพรรครัฐบาลนี้มันรุ่งเรืองมันเจริญขึ้น แรงงานของเราจึงได้แพงขึ้น แพงจนกระทั่งเมื่อกี้นี้สภานี้ได้รับรองแรงงานของประชาชนชาวกรรมกรว่าสมควรรับแรงงานนี้ได้แล้วที่จะจุดหนุนเหมือนนานาประเทศ ก็เมื่อแรงงานมันเจริญขึ้นมันก็แพงอาจที่จะเป็นไปได้ เมื่อก่อนท่านอาจจะไปจ้างคนหุงข้าวเดือนละ ๒ บาท เดี๋ยวนี้ไม่มีใครเขาทำ เพราะว่าคนหุงข้าวเมื่อก่อนนี้เขานุ่งผ้าลายเก่า ๆ แล้วก็ใส่เสื้อในตัวหนึ่ง เดี๋ยวนี้คนหุงข้าวนุ่งเสกี่หนุ่งกะโปรง

มันก็แรงขึ้น ไม่รู้จะทำอย่างไร มันก็เหมือนกับเมืองนอกเราหาคนใช้ไม่ได้ โพ จะฉะนั้น มันไม่ใช่ทั้งนั้น มันเรื่องที่อาจจะสำคัญผิด นอกจากข้อหนึ่งท่านบอกว่าในขณะนี้ของมันล้นแล้ว /นั้นอีก เมื่อไรจะหมดไป ท่านเคยคิดไหมว่าตามธรรมชาติของเมืองเรานั้นน่ะ สินค้าที่มันขายดีเปิด ข้าวเก็บเกี่ยวแล้ว หน้าแล้งคนก็ไปมาค้าขายกันได้ ชาวบ้านก็ขายข้าวขายของพืชผลของตัวดี มีเงินก็จัดแจงซื้อทองซื้ออะไร ทำบุญบวชนาคโกนจุกกันในหน้าแล้ง เวลานี้ท่านจะไปไหนได้ น้ำออกเจิ่งไปหมด เพราะฉะนั้นในระยะนี้ในระยะเดือน ๑๑ น้ำนอง เดือน ๑๒ น้ำทรงนี่ เป็นระยะทุก ๆ ปี ท่านไปดูตัวเลขสถิติการค้านั้นไม่น้อย แต่ว่าพออีก ๒ – ๓ วันนับดี แล้วพวก พ่อค้าเขารู้นี่เขาเตรียมสั่งกันใหม่ทั้ง ๆ ที่เข้าของล้นตลาด เขาบอกหน้าแล้งนี้ เพราะว่าปีหน้า กะได้ว่าข้าวมันดีถึง ๑,๕๐๐,๐๐๐ ตัน สำหรับรัฐบาลกะไว้เฉพาะส่งไปนอก ถ้าในปีประมาณ อีก ๖,๐๐๐,๐๐๐ ตัน ส่งไปนอกประมาณ ๑,๕๐๐,๐๐๐ ตัน เขากะว่ามันจะดี บางก็จะดีขึ้น แรกก็จะดีขึ้น เพราะฉะนั้นเขาเชื่อว่าสินค้าที่กอง พอถึงหน้าแล้งชาวบ้านแกรวยขึ้นก็โกนจุกทำบุญ บวชนาคอะไรต่าง ๆ พวกนี้ ท่านคอยดูหน้าแล้งที่กองนี่จะหมด กลัวสินค้าจะขึ้นราคาไป เพราะว่าของมันไม่มี ด้วยเหตุดังนี้ก็ยังไม่สามารถจะรับได้ว่าค่านาจซื้อมันตกต่ำ นอกจากนั้น ก็ขอปฏิเสธอีกนั่นแหละ.

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เห็นจะพอแล้วคุณ

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : ขอนิดเดียวครับ คือข้องใจอีกนิดเดียว

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : พอแล้วคุณ

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : ที่ พณฯ ได้ชี้แจงว่าดุลการค้าได้เปรียบนั้นน่ะ ข้าพเจ้าใคร่จะซักว่า ดุลการค้าจากประเทศไหนบ้างที่ได้เปรียบ และรวบยอดแล้วมันได้ เปรียบอย่างไร เท่าที่ทราบมันเสียเปรียบเขาตลอดเวลานะครับ......

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เพราะว่าพูดเรื่องเศรษฐกิจอย่างนี้ พูดกันเท่านี้ ไม่พอหรอกคุณ ต้องพูดกัน ๓ วัน

สภาผู้แทนราษฎร ๑๘/๙๙ ส. เล็ก ค.๓๙/๒

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : เมื่อเป็นเรื่องสำคัญก็ควรจะให้สักนิด เพราะเรื่องเหมืองเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ต้อง ....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาละ ขอความกรุณา ถ้าหากว่าถามอย่างนี้ละก็ผมคิดว่าตั้ง ๓ วันก็ไม่หมด

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : ขอนิดเดียว กระผมขอถามเรื่องดุลการค้าเท่านั้นละ......

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครบ ๓ ครั้งแล้ว ท่านก็ตอบออกแจ่มแจ้งอย่างนี้แล้ว ถูกละจะเถียงกันนั้นปัญหาข้อเท็จจริง เถียง ๓ วันก็ไม่แล้วคุณ

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : ก็หมายความว่าปัญหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ นี้ไม่อาจจะ............

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : แปลว่าคุณเถียงอยู่อย่างนี้อีกร้อยปีมันก็ไม่แล้ว.....

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : แต่นี่มีหลักฐานนะครับ ดุลการค้านี้มีหลักฐานนะครับ ถ้าหากว่าท่านตอบ แล้วก็มีหลักฐานปรากฏนะครับ.........

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาละ พอละคุณ ขอความกรุณาเถอะ พอแล้วครบแล้ว

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : กระผมใคร่จะขอถาม ฯพณฯ นายก ฯ ว่าดุลการค้าของประเทศไทยนี้ได้เปรียบประเทศไหนบ้าง แล้วเมื่อรวมยอดแล้วได้เปรียบเท่าไรเท่าที่กระผมทราบจากตัวเลขที่รัฐบาลชี้แจงนั้นนะเสียเปรียบตลอดเวลา......

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาละ ขอให้คุณนั่ง

จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี : เสียเปรียบประเทศจีน เพราะเราไม่ได้ค้าขาย

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : ขอบพระคุณมาก เพราะเราไม่ได้ค้ากับประเทศ

จีนเราถึงเสียเปรียบประเทศจีน นั้น.........

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาละ ขอให้นั่งเถอะคุณ ขอโปรดนั่งตามข้อบังคับคุณ ขอให้คุณนั่งได้ ผมเตือนคุณ ๒ ครั้งแล้ว

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : คือวันนี้เป็นวันสุดท้าย.....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผมเตือนคุณ ๒ ครั้งแล้ว ขอโปรดให้คุณนั่งได้

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) : แล้วเดี๋ยวเราก็จะปิดแล้วนะครับ ผมขอนิดเดียวเท่านั้น

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาละ ปิดแล้วก็เปิดอีกละคุณ ผมบอกให้คุณนั่ง ๒ ครั้งแล้วคุณ ขอโปรดให้คุณนั่งเถอะเพื่อรักษาระเบียบของที่ประชุมนี้คุณ อันมีเกียรติยิ่ง

นายประภาส คงสมัย (ตรัง) ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไป เรื่องที่ค้างการพิจารณาจากการประชุมคราวก่อน คือญัตติขอให้ตีความตามรัฐธรรมนูญของคุณทิม ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี)

(นายทิม ภูริพัฒน์ มิได้อยู่ในที่ประชุม)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านเจ้าของญัตติไม่อยู่ในที่ประชุม เป็นอันว่าถอนไป หมดระเบียบวาระ

ต่อนี้ไป มีเรื่องก่อนที่จะปิดสมัยประชุม ก็อยากจะขอเสนอเรื่องอะไรเสียก่อน ก่อนที่จะอ่านประกาศพระบรมราชโองการปิดสมัยประชุม คือเนื่องจากว่าจะปิดสมัยประชุมในวันที่ ๒๑ กันยายน คือวันพรุ่งนี้ เพราะฉะนั้นคณะกรรมาธิการสามัญตรวจรายงานการประชุม ขออนุมัติต่อที่ประชุมนี้ เพื่อได้ดำเนินกิจการตรวจรายงานการประชุมนอกสมัยประชุม ที่ประชุมจะมีความเห็นประการใด

ไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นประการใด

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าหากว่าที่ประชุมนี้ไม่เห็นเป็นประการใดแล้ว ก็ถือว่าอนุมัติให้คณะกรรมาธิการคณะนี้ดำเนินงานนอกสมัยประชุมได้

จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี : ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร ท่านรองประธาน ฯ และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลาย

บัดนี้ถึงวาระที่จะปิดสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎรสมัยสามัญประจำปี ๒๔๙๔ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชกฤษฎีกามาแล้ว ซึ่งท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรจะได้เสนอให้ที่ประชุมนี้ทราบต่อไปตามประเพณีของรัฐสภาในประเทศไทยที่ได้เคยทำมา เมื่อก่อนจะปิดสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎรนั้น ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรและท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายก็ได้กรุณาได้สละเวลาคืนมีค่าของท่านให้นายกรัฐมนตรีได้กล่าวสรุปความต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินมาเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชน เพื่อให้ทางท่านสมาชิกทั้งหลายได้ทราบเพื่อจะได้นำไปแจ้งต่อราษฎรเท่าที่ท่านจะเห็นเป็นการสมควร เพราะฉะนั้นในโอกาสนี้ข้าพเจ้าจึงขอขอบพระคุณท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรและท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายที่ได้กรุณาให้เกียรติแก่ข้าพเจ้าจะได้กล่าวคำสรุปสักเล็กน้อย ดังต่อไปนี้

ก่อนอื่นนั้น คือว่าในสมัยนี้เป็นสมัยซึ่งเราได้กำลังฝ่าฟันในการที่จะช่วยกันทำนุบำรุงระบบประชาธิปไตยของเราให้มีความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้น และก็นอกจากนั้นได้ออกพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการตั้งพรรคการเมือง ก็ได้มีประชาชนสนใจในระบอบประชาธิปไตยและได้ดำเนินการในวิถีทางของพรรคการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยมาเป็นลำดับ เป็นที่น่ายินดีว่าได้มีพรรคการเมืองหลายพรรคที่ได้ตั้งขึ้น และพรรคการเมืองเหล่านั้นได้ดำเนินการไปตามระบอบประชาธิปไตยเป็นที่อุ่นหนาฝาคั่ง ซึ่งเป็นการแสดงถึงความเจริญในระบอบประชาธิปไตย โดยมีพรรคการเมืองดังเช่นพรรคเสรีมนังคศิลาเป็นต้น

นอกจากนั้นข้าพเจ้าใคร่ที่จะเรียนว่าประชาชนเองในขณะนี้ก็ได้มีความสนใจเกี่ยวกับระบบประชาธิปไตยขึ้นมาก ดังเช่นทางรัฐบาลได้ใช้วิธีการเกี่ยวด้วยสภาตำบล ซึ่งสภาตำบลนั้นเป็นของราษฎรโดยแท้ และก็ได้ดำเนินการประชุมได้พยายามที่จะก่อร่างสร้างทำนุบำรุงในท้องที่ของตัวเหล่านั้นให้มีความเจริญขึ้น เพราะฉะนั้นแสดงให้เห็นว่าประชาชนนั้นมีความสนใจเกี่ยวกับกิจการบ้านเมืองในระบบประชาธิปไตย ย่อมเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยเรานั้นมีความเจริญในระบบประชาธิปไตยของเรามีมากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้นใคร่ที่จะขอเรียนว่าในโอกาสในวันที่ ๒๓ ตุลาคมนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็จะได้ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล โดยที่จะเสด็จไปทรงผนวชเพื่อถวายแก่ทูลกระหม่อมรัชกาลที่ ๘ และแด่เจ้านายพระองค์อื่น ๆ อีก นอกจากนั้นพระองค์ก็ได้แสดงความปรารถนาว่า

ในการทรงผนวชคราวนี้ก็เพื่อที่จะได้บำเพ็ญพระราชกุศลเพื่อเป็นศิริมงคลแก่อาณาประชาราษฎร ของพระองค์ด้วย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงหวังว่าบรรดาท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ณ ที่นี้คงจะมีความปลาบปลื้มยินดีในการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะได้เสด็จไปทรงผนวชนั้น และหวังใจว่าท่านทั้งหลายจะได้ร่วมกันถวายอนุโมทนาในพระราชกุศลคราวนี้โดยทั่วกัน

อนึ่ง นอกจากนั้นเมื่อเช้านี้เองก็เป็นพิธีที่น่าปลาบปลื้มใจแก่บรรดาท่านทั้งหลายเป็นอันมาก ที่สมเด็จพระบรมราชินีได้เสด็จมาปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๐ โดยที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในระหว่างที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จไปทรงผนวชนั้น และพระองค์ก็ได้ปฏิบัติทุกอย่างตามรัฐธรรมนูญ และได้ทรงปฏิญาณตนในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีความปลาบปลื้มเป็นอันมากที่สมเด็จพระบรมราชินีได้เสด็จมา ย่อมเป็นเกียรติอันสูงเป็นประวัติการณ์ของสภาแห่งประเทศไทยของเรา ข้าพเจ้าจึงขอแสดงความปีติยินดีไว้ในโอกาสนี้ด้วย

เมื่อกล่าวถึงความสัมพันธไมตรีในระหว่างประเทศตามนโยบายของรัฐบาลที่แถลงไว้ว่าจะรักษาสัมพันธไมตรีในระหว่างประเทศให้มีความใกล้ชิดสนิทสนมยิ่งขึ้นนั้น บัดนี้เนื่องจากมีกรณีพิพาทเกี่ยวกับคลองสุเอซ บางทีท่านสมาชิกผู้มีเกียรติใคร่อยากจะทราบว่า ทางรัฐบาลนี้ยังรักษานโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาผู้แทนราษฎรนั้นไว้คืออยู่หรือ ทางรัฐบาลขอเสนอว่า รัฐบาลไทยและประเทศไทยนี้ยังรักษาสัมพันธไมตรีต่อนานาประเทศที่เป็นมิตรทั่ว ๆ ไปไว้ดังเดิมตามที่ได้แถลงไว้ในนโยบายของรัฐบาลนี้ ถึงแม้กรณีคลองสุเอซจะทำให้บรรดาสมาชิกขององค์การสหประชาชาติได้แตกแยกออกเป็นสองฝ่ายก็ตาม แต่ทางรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ยังรักษานโยบายที่จะสนับสนุนองค์การสหประชาชาติ และจะพยายามปฏิบัติในฐานะที่เป็นสมาชิกอันดีที่สุดขององค์การสหประชาชาติต่อไป ข้าพเจ้าเชื่อว่าทั้งสองฝ่ายคงยังจะเป็นมิตรและเราก็ต้องการที่จะเป็นมิตรที่ดี ซึ่งไม่ว่าฝ่ายใดทั้งสิ้นถ้าประเทศเหล่านั้นเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ เพราะฉะนั้นจึงขอยืนยันในโอกาสอันดีนี้ว่า ทางรัฐบาลเกี่ยวด้วยต่างประเทศนั้นยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายประการใด ตรงกันข้ามประเทศไทยกลับเพิ่มความสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศสนิทสนมยิ่งขึ้นดังเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ได้ยืนยันว่าในปีหน้าเขาจะให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศไทยมากกว่าในปี ๒๔๙๙ นอกนั้นสำหรับทางการทูตก็ยังได้เปิดการทูตขึ้นอีกหลายประเทศ เช่นประเทศมอรอคโค ประเทศตูนีเซีย ประเทศเนปาลเหล่านี้ ก็เป็นการเพิ่มพูนสัมพันธไมตรีซึ่งกันและกันระหว่างประเทศ ไม่ใช่เป็นการตรงข้าม ซึ่งเสียสัมพันธไมตรีไป เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอเสนอให้ท่านที่เคารพทั้งหลายทราบ นอกจากนั้นในเกียรติศักดิ์หรือชื่อเสียงของประเทศไทยในต่างประเทศ ข้าพเจ้าก็ไม่อยากที่จะกล่าว แต่ว่าใครที่จะกล่าวได้ว่าท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ซึ่งได้รับเลือกเป็นประธานของสหพันธ์สมาคมสหประชาชาติแห่งโลกในปีที่แล้วที่กรุงเทพฯ ก็ได้รับเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่งเป็นเอกฉันท์ เพราะฉะนั้นก็ย่อมเป็นการแสดงว่าผู้หญิงไทยคนหนึ่งนั้น

นอกจากจะได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยดี ก็อาจที่จะเป็นประโยชน์กับประเทศชาติบ้าง ข้าพเจ้าก็รู้สึกปลาบปลื้มยินดีเป็นอันมาก ที่นำมาพูดในที่นี้ ความจริงข้าพเจ้าไม่กล้าจะพูด เพราะเหตุว่าเป็นภรรยาของข้าพเจ้าเอง เผอิญเมื่อข้าพเจ้าตามเสด็จสมเด็จพระราชินีซึ่งทรงเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ก็ได้รับสั่งกับข้าพเจ้าว่า ที่ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ได้รับเลือกตั้งนั้นไม่ใช่เป็นประโยชน์ชื่อเสียงเฉพาะตระกูลของนายกรัฐมนตรี แต่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั้งชาติอีกด้วย ข้าพเจ้าก็รับสนองในพระมหากรุณานี้ นอกจากนั้นในอนาคตข้าพเจ้าคิดว่าชื่อเสียงของเราในต่างประเทศยังจะดีขึ้นไปอีก ข้าพเจ้าได้ติดตามข่าวตลอดมา ในสมัยประชุมองค์การสหประชาชาติในสมัยหน้านั้น ข้าพเจ้าเชื่อแน่ว่าเสด็จในกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ คงจะได้ทรงรับเลือกตั้งเป็นประธานของสมัชชาใหญ่แน่นอน เพราะฉะนั้นก็นับว่าเป็นเกียรติอันยิ่งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง และนอกจากนั้นทางด้านสภาผู้แทนราษฎรในเดือนพฤศจิกายนนี้ก็จะมีการประชุมสหภาพรัฐสภาในประเทศไทย ข้าพเจ้าก็เชื่อมั่นและได้ทราบว่า ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรคงจะได้รับเลือกตั้งเป็นประธานของสหภาพรัฐสภาอีกด้วย เพราะฉะนั้นองค์การต่าง ๆ เกี่ยวด้วยระหว่างสหประชาชาติทั้งสามองค์การซึ่งเป็นองค์การใหญ่ก็ล้วนแต่ประชาชนคนไทยของเราได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธาน ข้าพเจ้าก็คิดว่านโยบายในการเมืองของประเทศไทยที่ได้ดำเนินมาแล้วนั้นก็มีแต่ความเจริญและความผาสุกอยู่ตลอดมา ข้าพเจ้าจึงขอประทานเสนอกราบเรียนต่อที่ประชุมไว้ในโอกาสนี้ด้วย

ในเรื่องเกี่ยวด้วยการเศรษฐกิจ ข้าพเจ้าก็ได้ตอบท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้ตั้งกระทู้ถามเมื่อตะกี้นี้แล้วว่าข้าพเจ้าขอยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่า การเงินของประเทศไทยนั้นยังอยู่ในฐานะที่มั่นคง รายได้มีแต่จะมากขึ้น ทุนสำรองในธนาคารชาติก็มีจำนวนมากขึ้น การทำนุบำรุงประเทศ เราก็มีเงินที่จะจับจ่ายใช้สอยของเราต่อไป ไม่มีสิ่งที่น่าวิตกแต่ประการใดเกี่ยวด้วยสถานะเศรษฐกิจของประเทศไทย ข้าพเจ้าก็ขออ้างรายงานซึ่งทุก ๆ ท่านก็รู้กันทั่วไปแล้วว่าประการที่หนึ่งนั้นงบประมาณรายได้ได้มากเกินกว่าที่กะไว้ ย่อมเป็นการแสดงว่าบ้านเมืองมีความเจริญขึ้น ประการที่สอง อัตราแลกเปลี่ยนเงินของเรานั้นอยู่ในเสถียรภาพดีขึ้น ย่อมเป็นการแสดงว่าการค้าในระหว่างประเทศ ดุลการค้าของเราดีขึ้น คือเรามีเงินต่างประเทศจับจ่ายใช้สอยได้พอสมควร ไม่เป็นที่หนักอกหนักใจประชาชนแต่ประการใด ก็ขอสรุปแต่เพียงเท่านั้น

ส่วนในการที่จะส่งเสริมเศรษฐกิจต่อไปนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าในสมัยต่อไปนี้การส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศชาติจะได้ก้าวล่วงเข้าไปใกล้ชิดประชาชน เพราะเราก็มีเครื่องมือต่าง ๆ ในการจะส่งเสริมการเศรษฐกิจของประเทศทั้งการกสิกรรม การทดน้ำตามสถึมใหญ่ของเรา ส่วนการอุตสาหกรรม เราก็กำลังที่จะได้ไฟฟ้าน้ำตกมา สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นอุปกรณ์ที่จะให้การเศรษฐกิจของเรามีความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไปทั้งนั้น

อนึ่ง เกี่ยวด้วยการสังคมของประเทศไทยนั้น ท่านที่เคารพทั้งหลายย่อมจะทราบอยู่ดีแล้วว่า การสังคมในประเทศไทยในขณะนี้นั้น ในระหว่างนานาประเทศกับคนไทยก็เป็นไปด้วยดีสนิทสนมกันยิ่งขึ้น การสังคมย่อมเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ซึ่งรัฐบาลนี้มีความสนใจ เราต้องการที่จะให้เป็นประชาธิปไตย โดยอาศัยหลักการสังคมเป็นหลักสำคัญอันหนึ่งเหมือนกัน เพราะเหตุว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการทำด้วยคนหมู่มาก ถ้าคนหมู่มากมีการสังคมไม่ดี มีแต่คนที่นอนอยู่กับบ้านไม่ไปสังคมกับบรรดาญาติพี่น้องเพื่อนบ้านเหล่านี้ ก็เป็นไปในทางที่จะทำให้การสังคมไม่ดี ในระบบประชาธิปไตยของเราเองก็จะเสื่อมถอย แต่ตรงกันข้ามในขณะนี้ท่านจะเห็นได้ว่า ประชาชนชาวไทยได้มีการทัศนาจรไปในที่ต่าง ๆ นอกจากนั้นประชาชนยังได้ตั้งสมาคม ได้ตั้งสโมสร ได้ช่วยจัดการบูรณะสร้างวัดวาอาราม สร้างโรงเรียนเป็นต้นมากขึ้น ตามที่ท่านที่เคารพทั้งหลายจะได้เห็นได้ฟังในทางวิทยุ หรือในหน้าหนังสือพิมพ์แล้ว จึงแสดงให้เห็นว่าสังคมของเรากำลังตื่นตัวไปในทางที่มีความเจริญ และก็ประชาชนของเราเมื่อสังคมดีแล้ว ก็จะแสดงให้เห็นว่าประชาชนของเราก็อยู่ใกล้ชิดกันมากขึ้น สามารถที่จะทำงานเป็นส่วนรวมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

นอกจากนั้นใคร่ที่จะขอประทานกราบเรียนว่า ในส่วนของสภาผู้แทนราษฎรนั้น ทางรัฐบาลขอขอบพระคุณต่อท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรที่ได้กรุณาเอื้อเฟื้อมีเมตตาไมตรีจิตต่อรัฐบาลและต่อที่ประชุมนี้ ตามความรู้สึกของข้าพเจ้า นอกจากนั้นท่านรองประธานสภาผู้แทนราษฎรก็เช่นเดียวกัน ตลอดเวลาที่ท่านได้นั่งเป็นประธานฯ นั้น ท่านก็ได้มีความมานะอดทนและด้วยความปราดเปรื่องฉลาดเฉลียวรู้การงานของท่านชำนาญมาในตำแหน่งเหล่านี้ จึงทำให้การประชุมของสภาผู้แทนราษฎรนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นอกจากนั้นคณะกรรมาธิการของสภาทั้งกรรมาธิการสามัญก็ดี กรรมาธิการวิสามัญก็ดี ทุกคณะได้ช่วยพิจารณาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติที่รัฐบาลของพรรคเสรีมนังคศิลาเสนอมานี้ ก็ได้มีความกรุณาช่วยเหลือจัดการแก้ไขตกเติมจนได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายเป็นจำนวนมาก

อนึ่ง สำหรับเจ้าหน้าที่ของสภาฯ นี้ ข้าพเจ้าก็ได้ดูอยู่ตลอดเวลา ซึ่งท่านที่เคารพทั้งหลายก็ย่อมทราบอยู่แล้วว่าต้องทำงานหนัก ไม่ใช่งานมากเท่านั้น แต่ต้องทำงานชนิดรวดเร็วอีกด้วย เพราะเป็นเรื่องของการประชุม ท่านเหล่านี้ก็ได้รับความลำบากตรากตรำเป็นอันมาก เพราะฉะนั้นในนามของรัฐบาลซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายคงจะมีไมตรีจิตแสดงความขอบพระคุณต่อท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร ท่านรองประธานฯ ท่านคณะกรรมาธิการ และบรรดาเจ้าหน้าที่ที่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรนี้ให้สำเร็จลงไปด้วยดี

งานที่ได้กระทำไปนี้ข้าพเจ้าเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่อาณาประชาราษฎร์ซึ่งได้เลือกตั้งท่านทั้งหลายเข้ามา หรือที่เรามีความปรารถนาจะให้เขาอยู่เย็นเป็นสุข ข้าพเจ้าใคร่ที่จะขอยกตัวอย่างที่จะเน้นสัก ๒ — ๓ เรื่อง เกี่ยวด้วยพระราชบัญญัติที่ได้เสนอไปแล้ว คือพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายที่สำคัญที่สุดในการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง สภานี้ก็ได้อนุมัติให้ประกาศใช้ได้เรียบร้อย ประมวลกฎหมายอาญาฉบับเดิมได้ใช้มาประมาณ ๕๐ ปี และได้ใช้มาก่อนประเทศไทยได้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย และรัฐบาลในสมัยการปกครองประชาธิปไตยหลายรัฐบาลได้พยายามจะพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสมกับการปกครอง ก็ไม่มีโอกาสที่จะทำได้ จึงเป็นแต่เพียงแก้ไขเพิ่มเติมเล็กน้อยเท่านั้น เมื่อกฎหมายนี้สามารถปรับปรุงขึ้นใหม่ในสมัยของท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย จึงนับว่าเป็นประวัติการณ์ของสภานี้และของประเทศชาติอันหนึ่ง ซึ่งควรที่จะชื่นชมยินดีเป็นอย่างยิ่ง และก็แสดงให้เห็นว่าเราทั้งหลายได้ร่วมกันปรับปรุงกฎหมายอันสำคัญยิ่งที่สุดของชาติ ในอันที่จะให้ประชาชนได้รับความเที่ยงธรรมและเหมาะสมกับระบบการปกครองของประเทศ เมื่อกล่าวถึงประมวลกฎหมายอาญาฉบับนี้แล้ว ซึ่งข้าพเจ้าได้กล่าวขอบพระคุณคณะกรรมาธิการทั้งสามัญและวิสามัญมาแล้วด้วย ก็ใคร่จะขอเน้นว่ากรรมาธิการวิสามัญซึ่งพิจารณาร่างกฎหมายอาญานี้ได้ใช้ความวิริยะอุตสาหะอย่างละเอียดละออถี่ถ้วนเป็นอย่างดี กว่าจะประสบผลสำเร็จเป็นเวลาถึง ๔ ปี ข้าพเจ้าในนามของรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงขอเทอดทูนพระคุณอันนี้ไว้ตลอดไปจนชั่วกาลนาน กฎหมายอีกฉบับหนึ่งก็คือ**พระราชบัญญัติแรงงานซึ่งสภาผู้แทนราษฎร**ได้อนุมัติให้ประกาศใช้นั้น ท่านทั้งหลายก็คงจะมีความภาคภูมิใจที่ได้ช่วยพี่น้องชาวไทยของเราที่มีอาชีพประเภทเกี่ยวกับการเป็นลูกจ้างซึ่งแต่ก่อนโน้นยังไม่ได้รับความเป็นธรรมเพียงพอ มาเมื่อได้ประกาศพระราชบัญญัติแรงงานนี้แล้วก็จะได้รับความเป็นธรรม ซึ่งท่านที่เคารพทั้งหลายก็ย่อมทราบอยู่ดีแล้ว พระราชบัญญัติอันนี้จะสามารถให้ลูกจ้างกับนายจ้างได้ทำการประนีประนอมกัน ให้ดำเนินไปตามความวิวัฒนาการของประเทศชาติเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม อุตสาหกรรมและธุรกิจทั้งมวลให้มีความเจริญยิ่งขึ้น นับว่าเป็นพระราชบัญญัติที่เป็นประวัติศาสตร์ของท่านทั้งหลายอีกฉบับหนึ่ง เพราะพระราชบัญญัติเช่นนี้ไม่เคยมีมาแต่ก่อนเลย นอกจากนั้นยังมีพระราชบัญญัติอีกฉบับหนึ่งเกี่ยวกับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา กับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ในเรื่องนี้เกี่ยวกับเรื่องศาล เราก็รู้ว่ามีอยู่นานแล้วเกี่ยวด้วยอำนาจตุลาการ แต่ที่ท่านที่เคารพทั้งหลายได้ช่วยกรุณาพิจารณาอนุมัติให้

ผลงานของสภาผู้แทนราษฎรที่ท่านที่เคารพทั้งหลายที่ได้ปฏิบัติไปแล้วในระยะสมัยประชุมสามัญในคราวนี้ ข้าพเจ้าเก็บสถิติว่าประชุมกันประมาณ ๑๘ ครั้ง เป็นเวลาประมาณ ๕๐ ชั่วโมง ได้ออกกฎหมายไปแล้ว ๒๐ ฉบับ มีกระทู้ถามประมาณ ๔๐ กระทู้ เพราะฉะนั้นงานที่ได้กระทำไปนี้ข้าพเจ้าเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่อาณาประชาราษฎรซึ่งได้เลือกตั้งท่านทั้งหลายเข้ามา หรือที่เรามีความปรารถนาจะให้เขาอยู่เย็นเป็นสุข ข้าพเจ้าใคร่ที่จะชี้อยกตัวอย่างที่จะเน้นสัก ๒ - ๓ เรื่อง เกี่ยวด้วยพระราชบัญญัติที่ได้เสนอไปแล้ว คือพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายที่สำคัญที่สุดในการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง สภานี้ก็ได้อนุมัติให้ประกาศใช้ได้เรียบร้อย ประมวลกฎหมายอาญาฉบับเดิมได้ใช้มาประมาณ ๕๐ ปี และได้ใช้มาก่อนประเทศไทยได้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย และรัฐบาลในสมัยการปกครองประชาธิปไตยหลายรัฐบาลได้พยายามจะพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสมกับการปกครอง ก็ไม่มีโอกาสที่จะทำได้ จึงเป็นแต่เพียงแก้ไขเพิ่มเติมเล็กน้อยเท่านั้น เมื่อกฎหมายนี้สามารถปรับปรุงขึ้นใหม่ในสมัยของท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย จึงนับว่าเป็นประวัติการณ์ของสภานี้และของประเทศชาติอันหนึ่ง ซึ่งควรที่จะชื่นชมยินดีเป็นอย่างยิ่ง และก็แสดงให้เห็นว่าเราทั้งหลายได้ร่วมกันปรับปรุงกฎหมายอันสำคัญยิ่งที่สุดของชาติ ในอันที่จะให้ประชาชนได้รับความเที่ยงธรรมและเหมาะสมกับระบบการปกครองของประเทศ เมื่อกล่าวถึงประมวลกฎหมายอาญาฉบับนี้แล้ว ซึ่งข้าพเจ้าได้กล่าวขอบพระคุณคณะกรรมาธิการทั้งสามัญและวิสามัญมาแล้วด้วย ก็ใคร่จะขอเน้นว่ากรรมาธิการวิสามัญซึ่งพิจารณาร่างกฎหมายอาญานี้ได้ใช้ความวิริยะอุตสาหะอย่างละเอียดละออถี่ถ้วนเป็นอย่างดี กว่าจะประสบผลสำเร็จเป็นเวลาถึง ๔ ปี ข้าพเจ้าในนามของรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงขอเทอดทูนพระคุณอันนี้ไว้ตลอดไปจนชั่วกาลนาน กฎหมายอีกฉบับหนึ่งก็คือ**พระราชบัญญัติแรงงานซึ่ง**สภาผู้แทนราษฎรได้อนุมัติให้ประกาศใช้นั้น ท่านทั้งหลายก็คงจะมีความภาคภูมิใจที่ได้ช่วยพี่น้องชาวไทยของเราที่มีอาชีพประเภทเกี่ยวกับการเป็นลูกจ้างซึ่งแต่ก่อนโน้นยังไม่ได้รับความเป็นธรรมเพียงพอ มาเมื่อได้ประกาศพระราชบัญญัติแรงงานนี้แล้วก็จะได้รับความเป็นธรรม ซึ่งท่านที่เคารพทั้งหลายก็ย่อมทราบอยู่ดีแล้ว พระราชบัญญัติอันนี้จะสามารถให้ลูกจ้างกับนายจ้างได้ทำการประนีประนอมกัน ให้ดำเนินไปตามความวิวัฒนาการของประเทศชาติเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม อุตสาหกรรมและธุรกิจทั้งมวลให้มีความเจริญยิ่งขึ้น นับว่าเป็นพระราชบัญญัติที่เป็นประวัติศาสตร์ของท่านทั้งหลายอีกฉบับหนึ่ง เพราะพระราชบัญญัติเช่นนี้ไม่เคยมีมาแต่ก่อนเลย นอกจากนั้นยังมีพระราชบัญญัติอีกฉบับหนึ่งเกี่ยวกับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา กับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ในเรื่องนี้เกี่ยวกับเรื่องศาล เราก็รู้ว่ามีอยู่นานแล้วเกี่ยวด้วยอำนาจศาลการ แต่ที่ท่านที่เคารพทั้งหลายได้ช่วยกรุณาพิจารณาอนุมัติให้

ออกกฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ ก็นับว่าเป็นประวัติการณ์อีกอันหนึ่งเหมือนกัน ซึ่งแต่ก่อนไม่เคยมีมาเช่นเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อเราจัดตั้งศาลแขวงขึ้นแล้ว ในพระราชบัญญัติฉบับนั้นก็มีผู้พิพากษาสมทบ ซึ่งราษฎรจะเป็นผู้เลือกตั้ง อันแสดงให้เห็นว่าราษฎรทั้งหลายได้มีโอกาสเข้ามาร่วมในการรักษาความยุติธรรมในระหว่างกันได้ต่อไป ซึ่งแต่ก่อนนี้ไม่มีเลย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอเน้นว่าเป็นกฎหมายประวัติศาสตร์ที่ท่านทั้งหลายได้ทำไว้ในสมัยประชุมคราวนี้ นอกจากนั้นเกี่ยวด้วยพระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้มีบุตรมาก ข้าพเจ้าก็ใคร่ที่จะเรียนสั้น ๆ ว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้แต่ก่อนทางกรมประชาสงเคราะห์ก็ได้ช่วยเหลืออยู่แล้ว แต่เมื่อได้ตราเป็นกฎหมายขึ้น ความเป็นปึกแผ่นหลักฐานในการที่ประชาชนผู้มีบุตรมากจะได้รับการสงเคราะห์จากรัฐก็มีเป็นที่แน่นอน เป็นที่อุ่นอกอุ่นใจมากยิ่งขึ้น อาจจะกล่าวได้ว่าพระราชบัญญัตินี้ไม่เคยมีมา เดิมเกี่ยวกับการสงเคราะห์ทำนองนี้โดยมากก็บอกบุญบอกกุศลเรี่ยไรกันมาบัดนี้เราได้ตราขึ้นเป็นกฎหมาย ข้าพเจ้าก็อยากที่จะขอย้ำว่าเป็นกฎหมายประวัติศาสตร์ของสภาผู้แทนราษฎรนี้อีกฉบับหนึ่ง นอกจากนั้นยังมีกฎหมายอีกฉบับหนึ่งคือ พระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายฉบับนี้ก็เป็นกฎหมายประวัติศาสตร์อีกเหมือนกัน คือว่าเป็นกฎหมายที่แสดงว่ารัฐบาลหรือท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายช่วยกันเทอดทูนส่งเสริมระบบประชาธิปไตยออกไปโดยกระจายอำนาจจากในส่วนกลางให้ไปยังส่วนที่เป็นจังหวัดโดยให้จังหวัดต่าง ๆ สามารถที่จะตั้งงบประมาณของตัวเองทำนองกรมกองต่าง ๆ ที่ได้ตั้งงบประมาณอยู่ในปัจจุบันนี้ ในกรณีเช่นนั้นผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยข้าราชการและร่วมกับประชาชนในส่วนภูมิภาคเหล่านั้น ตลอดจนกระทั่งท่านผู้แทนราษฎรก็คงจะได้ทราบความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นในการที่เราจะตั้งงบประมาณตามผลที่ได้ออกพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณฉบับนี้ออกไป ต่อไปประชาชนก็จะได้มีส่วนร่วมในการตั้งงบประมาณและท่านผู้แทนราษฎรก็จะได้มีโอกาสเสนอให้ความคิดความเห็นในการตั้งงบประมาณตั้งแต่ต้น คือที่จังหวัดนั้นมา ก็คงจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังมีพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญซึ่งได้แก้ไขอีกอันหนึ่ง ในเรื่องนี้ก็เป็นพระราชบัญญัติที่เราเปลี่ยนแปลงสิ่งสำคัญ กล่าวคือว่าในสมัยก่อนโน้นผู้ที่ออกไปแล้ว เมื่อเวลากลับมารับราชการอีกเราไม่นับเวลาให้ติดต่อกันเกี่ยวกับการคำนวณบำเหน็จบำนาญก็ได้น้อย และนอกจากนั้นจำนวนบำเหน็จบำนาญที่ได้รับเราก็กำหนดไว้จำนวนหนึ่ง จะได้มากกว่านั้นไม่ได้ ถึงแม้จะรับราชการไปตั้งร้อยปีพันปีก็ได้อยู่แค่นั้น ซึ่งทางรัฐบาลในปัจจุบันนี้เห็นว่าเป็นเรื่องของความไม่เป็นธรรม ผู้ใดทำงานเท่าใดก็ควรที่จะได้รับบำเหน็จรางวัลไปเท่านั้น เพราะฉะนั้นเราจึงได้แก้ไขให้กฎหมายฉบับนี้ให้ต่อเวลาราชการได้ และคำนวณบำเหน็จบำนาญไปโดยที่ไม่ได้มีขอบเขตขีดขั้นให้เป็นไปตามเวลารับราชการซึ่งนับว่าท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร ท่านผู้แทนราษฎรในยุคนี้ก็ได้ร่วมกับรัฐบาลช่วยเหลือข้าราชการซึ่งได้รับราชการมาตรากตรำตั้งแต่ต้นให้ได้ดีขึ้นในขณะที่ออก

ซึ่งไม่เคยมีสร้างมาแต่สมัยก่อน เราก็ได้จัดการสร้างกันขึ้น ก็นับว่าเป็นเกียรติของสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้เป็นอันมาก

อนึ่ง เมื่อเราได้กล่าวถึงข้าราชการเกี่ยวกับบำเหน็จบำนาญแล้ว ก็ใคร่ที่จะกล่าวว่า สำหรับกำนันผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรตำบลอะไรเหล่านี้ ซึ่งในเรื่องนี้ทางรัฐบาลก็ได้รับข้อเสนอจากทางที่ประชุมพรรคให้พิจารณาในเรื่องนี้ ซึ่งทางรัฐบาลก็ได้รับตกลงที่เราจะจัดการเพิ่มรายได้ให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีอยู่ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่นั้น ข้าพเจ้าคิดว่าเวลานี้ท่านเหล่านั้นเองก็ได้เข้ามาร่วมในสภาตำบล ก็จะได้ช่วยกันบริหารกิจการในส่วนของตำบลเป็นประโยชน์ดีมาก ถ้าหากว่าได้เพิ่มรายได้ให้ตามสมควร ตามกำลังเงิน ก็คิดว่าจะเป็นการบำรุงกำลังน้ำใจให้แก่ท่านเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี ทางรัฐบาลจึงได้รับที่จะปฏิบัติและคิดว่าจะเสนอเข้าไว้ในงบประมาณในปีหน้า

นอกจากนั้นข้าพเจ้าใคร่ที่จะขอเรียนว่าตลอดระยะเวลาที่ได้ประชุมกันมาในสมัยนี้ ก็ขอกล่าวย้ำอีกว่าในเวลาที่มีการอภิปรายกันนั้น ข้าพเจ้ารู้สึกว่าทางพรรคฝ่ายค้านเองก็ได้อภิปราย บางทีก็รุนแรง บางทีก็ไม่รุนแรง ส่วนพรรคการเมืองของข้าพเจ้าเอง คือพรรคเสรีมนังคศิลา ข้าพเจ้าก็รู้สึกว่าชักจะเอาเรื่องอยู่ กล่าวคือได้โต้เถียงกับรัฐบาลอย่างรุนแรงอยู่เสมอตลอดเวลา ยิ่งในเวลาไปประชุมของพรรค ข้าพเจ้าขอกล่าวในที่นี้ว่าทำหน้าที่ดูเหมือนว่ารัฐบาลนะเป็นฝ่ายรัฐบาลอยู่คนเดียว นอกจากนั้นเป็นฝ่ายค้านข้าพเจ้าทั้งนั้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าบางทีก็รู้สึกว่าเสียใจอยู่เหมือนกัน แต่ว่าในที่สุดเมื่อได้พิจารณาดูว่าท่านทั้งหลายก็ได้ทำหน้าที่เป็นประโยชน์เพื่อประชาชนด้วยกันทั้งนั้น ในโอกาสนี้ข้าพเจ้าจึงขอขอบพระคุณที่ท่านได้โต้เถียงให้ความเห็นแก่ข้าพเจ้าและรัฐบาลนี้ให้สามารถที่จะปฏิบัติภารกิจไปในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนกระทั่งเป็นประโยชน์แก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าขอเชิญชวนให้สมาชิกพรรคของข้าพเจ้าที่สนับสนุนนั้นว่า ถ้ารัฐบาลทำอะไรไม่ดี ขอให้โต้แย้งทัดทานแม้แต่จะลงมติไม่รับหลักการกฎหมาย ข้าพเจ้าก็มีความยินดีด้วยที่จะรับในเรื่องเหล่านี้ เพราะว่าเราต่างก็มาชุมนุมกัน ณ ที่นี้ เราก็ทำเพื่อราษฎรด้วยกันทั้งนั้น อะไรที่เห็นว่าจะไม่เป็นประโยชน์แก่ราษฎร ข้าพเจ้าก็ยินดีเสียสละและรัฐบาลนี้ก็เสียสละที่จะร่วมกับท่านสมาชิกเสมอ เพราะฉะนั้นในการที่มีผู้กล่าวว่า สมาชิกฝ่ายสนับสนุนเป็นแต่ยกมือเป็นฝักถั่ว ถ้าเขาไปเห็นเมื่อทำหน้าที่ในที่ประชุม เขาจะรู้สึกว่ามันไม่ใช่ฝักถั่ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงรู้สึกว่าเขากล่าวนั้นไม่เป็นความจริง จึงขอถือโอกาสพูด ณ ที่นี้ เพราะเกี่ยวกับความสงบของบ้านเมืองอยู่เหมือนกัน เพราะเหตุว่าถ้ารู้สึกว่าพรรคฝ่ายรัฐบาลยกมือเป็นฝักถั่ว ไม่ได้ทำประโยชน์

พ้นจากราชการไป นอกจากนั้นก็ยังมีพระราชบัญญัติอื่น ๆ อีกหลายฉบับรวมทั้งหมดเป็น ๒๐ ฉบับ ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าพระราชบัญญัติเหล่านั้นทั้ง ๒๐ ฉบับ ก็เป็นกฎหมายที่สำคัญทั้งสิ้น ซึ่งจะอำนวยประโยชน์และความเจริญรุ่งเรืองตลอดจนกระทั่งความผาสุกมาให้แก่ประชาชนในที่สุดด้วยกันทั้งนั้น แต่ว่ามีข้อที่น่าสังเกตว่ามีถึง ๔ ฉบับ เป็นกฎหมายซึ่งนับว่าเป็นพิเศษเป็นประวัติศาสตร์ ซึ่งไม่เคยมีสร้างมาแต่สมัยก่อน เราก็ได้จัดการสร้างกันขึ้น ก็นับว่าเป็นเกียรติของสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้เป็นอันมาก

อนึ่ง เมื่อเราได้กล่าวถึงข้าราชการเกี่ยวกับบำเหน็จบำนาญแล้ว ก็ใคร่ที่จะกล่าวว่า สำหรับกำนันผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรตำบลอะไรเหล่านี้ ซึ่งในเรื่องนี้ทางรัฐบาลก็ได้รับข้อเสนอจากทางที่ประชุมพรรคให้พิจารณาในเรื่องนี้ ซึ่งทางรัฐบาลก็ได้รับตกลงที่เราจะจัดการเพิ่มรายได้ให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีอยู่ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่นั้น ข้าพเจ้าคิดว่าเวลานี้ท่านเหล่านั้นเองก็ได้เข้ามาร่วมในสภาตำบล ก็จะได้ช่วยกันบริหารกิจการในส่วนของตำบลเป็นประโยชน์ดีมาก ถ้าหากว่าได้เพิ่มรายได้ให้ตามสมควร ตามกำลังเงิน ก็คิดว่าจะเป็นการบำรุงกำลังน้ำใจให้แก่ท่านเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี ทางรัฐบาลจึงได้รับที่จะปฏิบัติและคิดว่าจะเสนอเข้าไว้ในงบประมาณในปีหน้า

นอกจากนั้นข้าพเจ้าใคร่ที่จะขอเรียนว่าตลอดระยะเวลาที่ได้ประชุมกันมาในสมัยนี้ ก็ขอกล่าวย้ำอีกว่าในเวลาที่มีการอภิปรายกันนั้น ข้าพเจ้ารู้สึกว่าทางพรรคฝ่ายค้านเองก็ได้อภิปราย บางทีก็รุนแรง บางทีก็ไม่รุนแรง ส่วนพรรคการเมืองของข้าพเจ้าเอง คือพรรคเสรีมนังคศิลา ข้าพเจ้าก็รู้สึกว่าชักจะเอาเรื่องอยู่ กล่าวคือได้โต้เถียงกับรัฐบาลอย่างรุนแรงอยู่เสมอตลอดเวลา ยิ่งในเวลาไปประชุมของพรรค ข้าพเจ้าขอกล่าวในที่นี้ว่าทำหน้าที่ดูเหมือนว่ารัฐบาลนะเป็นฝ่ายรัฐบาลอยู่คนเดียว นอกจากนั้นเป็นฝ่ายค้านข้าพเจ้าทั้งนั้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าบางทีก็รู้สึกว่าเสียใจอยู่เหมือนกัน แต่ว่าในที่สุดเมื่อได้พิจารณาดูว่าท่านทั้งหลายก็ได้ทำหน้าที่เป็นประโยชน์เพื่อประชาชนด้วยกันทั้งนั้น ในโอกาสนี้ข้าพเจ้าจึงขอขอบพระคุณที่ท่านได้โต้เถียงให้ความเห็นแก่ข้าพเจ้าและรัฐบาลนี้ให้สามารถที่จะปฏิบัติภารกิจไปในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนกระทั่งเป็นประโยชน์แก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าขอเชิญชวนให้สมาชิกพรรคของข้าพเจ้าที่สนับสนุนนั้นว่า ถ้ารัฐบาลทำอะไรไม่ดี ขอให้โต้แย้งทัดทาน แม้แต่จะลงมติไม่รับหลักการกฎหมาย ข้าพเจ้าก็มีความยินดีด้วยที่จะรับในเรื่องเหล่านี้ เพราะว่าเราต่างก็มาชุมนุมกัน ณ ที่นี้ เราก็ทำเพื่อราษฎรด้วยกันทั้งนั้น อะไรที่เห็นว่าจะไม่เป็นประโยชน์แก่ราษฎร ข้าพเจ้าก็ยินดีเสียสละและรัฐบาลนี้ก็เสียสละที่จะร่วมกับท่านสมาชิกเสมอ เพราะฉะนั้นในการที่มีผู้กล่าวว่า สมาชิกฝ่ายสนับสนุนเป็นแต่ยกมือเป็นฝักถั่ว ถ้าเขาไปเห็นเมื่อทำหน้าที่ในที่ประชุม เขาจะรู้สึกว่ามันไม่ใช่ฝักถั่ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงรู้สึกว่าเขากล่าวนั้นไม่เป็นความจริง จึงขอถือโอกาสพูด ณ ที่นี้ เพราะเกี่ยวกับความสงบของบ้าน-เมืองอยู่เหมือนกัน เพราะเหตุว่าถ้ารู้สึกว่าพรรคฝ่ายรัฐบาลยกมือเป็นฝักถั่ว ไม่ได้ทำประโยชน์

ในที่สุดราษฎรเกิดเกลียดสภา ก็เลยไล่สภาไปหมด ระบอบประชาธิปไตยก็เลยล้มละลายไปเท่านั้น เราพูดกันตามความจริงในหลักการ รัฐบาลก็ต้องมีพรรคฝ่ายสนับสนุนจำนวนมากที่ยกมือ ไม่อย่างนั้นมันก็ตั้งไม่ได้แต่ว่าสำหรับพรรคนี้ก็ยังมีพิเศษทั้ง ๆ ที่เป็นพรรครัฐบาลก็ยังมาโต้รัฐบาล เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าก็รู้สึกว่าเราได้ทำหน้าที่ของเราดีที่สุดด้วยกันทุก ๆ คน และผลที่เราได้ช่วยกันมานี้ เมื่อจะปิดสภาแล้วทุกคนก็ขอให้อโหสิแก่รัฐบาล ถ้าหากว่าข้าพเจ้าและรัฐบาลทำอะไรล่วงเกินก็ขอได้โปรดให้อโหสิกรรมด้วย และก็ขอขอบพระคุณไว้ในที่นี้

ในที่สุดนี้ท่านประธานฯ ที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ในโอกาสที่เราจะจากกันไป ข้าพเจ้าในนามของรัฐบาลจึงขอฝากความระลึกถึงไปยังพี่น้องชาวไทยในจังหวัดของท่านด้วย และขออำนวยพรโดยขออัญเชิญคุณ**พระศรีรัตน**ตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายได้โปรดประทานพรให้ทุกท่านเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ ให้ประสบแต่สรรพสิ่งอันเป็นมิ่งมงคลเจริญด้วยจตุรพิธพร มีอายุ วรรณ สุข พล ยิ่งยืนนานโดยทั่วกัน แต่ก่อนจะจบข้าพเจ้าใคร่ที่จะขอเรียนเป็นข้อสุดท้ายอีกสักนิดหนึ่งว่า ในการที่รัฐบาลก็ดี สภานี้ก็ดี ที่ได้บริหารหรือได้ปฏิบัติหน้าที่มาโดยความเรียบร้อยนั้น ก็เพราะเหตุว่าราษฎรเกือบจะทั้งประเทศให้ความสนับสนุนเรา เพราะฉะนั้นกิจการงานต่าง ๆ จึงสำเร็จไปด้วยความเรียบร้อย ถ้าปราศจากเสียงซึ่งประชาชนให้ความสนับสนุนเป็นจำนวนมากมายแล้วก็ไม่มีทางสำเร็จได้ เพราะฉะนั้นในโอกาสนี้จึงขอฝากความเคารพและคารวะไปยังบรรดาพี่น้องประชาชนชาวไทยทุก ๆ คนฝากท่านผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรคเสรีมนังคศิลาด้วย ขอขอบคุณ

ที่ประชุมปรบมือ.

ประธานสภาผู้แทนราษฎร ฯพณ ฯ นายกรัฐมนตรี ท่านรัฐมนตรี และท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในนามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขอขอบพระคุณ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีที่ได้มีไมตรีจิตชมเชยถึงผลงานและความเรียบร้อยที่สภานี้ได้ดำเนินไปในระหว่างสมัยประชุมสามัญประจำปี พุทธศักราช ๒๔๙๙ ทั้งยังได้กรุณาชี้แจงให้ทราบถึงกิจการอื่น ๆ ทั้งภายนอกและภายในประเทศให้ที่ประชุมนี้ทราบว่า เวลานี้ได้ดำเนินการลุล่วงไปแล้วเพียงใด รัฐบาลมีความมุ่งหมายจะดำเนินการต่อไปอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือในเรื่องที่เพิ่มประโยชน์ให้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้านและแพทย์ประจำตำบลซึ่งมีเสียงร่ำร้องกันอยู่มาก ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ายินดี เรื่องที่ท่านกรุณาชี้แจงนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งในการที่จะดำเนินงานร่วมกันระหว่างสภาผู้แทนราษฎร กับรัฐบาล ฉะนั้น ที่ประชุมนี้ขอรับทราบด้วยความยินดีและขอบพระคุณเป็นอย่างสูง นอกจากนั้นท่านยังได้กรุณาอำนวยพรให้แก่บรรดาสมาชิกทั้งหลายในวาระปิดสมัยประชุมสามัญครั้งนี้ ทั้งยังได้ฝากความระลึกถึงพร้อมทั้งความหวังดีไปยังมวลพี่น้องชาวไทย ซึ่งที่ประชุมนี้ขอน้อมรับพรของท่านไว้ด้วยความเคารพ และจะได้นำความเจตนาดีของท่านนี้ไปแจ้งให้บรรดาพี่น้องชาวไทยทั้งหลายทราบโดยทั่วกัน

นอกจากนี้ เว้นที่จะกล่าวเสียมิได้ในเกียรติที่สภาผู้แทนราษฎรได้รับในวันนี้ โดยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี ได้เสด็จมาทำพิธีปฏิญาณก่อนรับหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามรัฐธรรมนูญ นับว่าเป็นเกียรติแก่สภานี้เป็นอย่างสูง และการที่ได้ทรงปฏิบัติเช่นนั้นนอกจากที่จะได้ทรงปฏิบัติให้เป็นไปตามวิถีทางของรัฐธรรมนูญแล้ว ยังเห็นได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ดี ตลอดจนพระราชวงศ์ชั้นสูงในพระราชวงศ์จักรีนี้ก็ดี ได้ทรงปฏิบัติการนอกจากจะให้เป็นไปตามวิถีทางของรัฐธรรมนูญแล้ว ยังได้ทรงปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้เป็นการสอดคล้องถูกต้องตามวิถีทางของรัฐธรรมนูญเป็นอย่างดียิ่ง ทำให้ที่ประชุมนี้ทราบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้า ฯ

นอกจากนั้น ได้รับทราบด้วยความยินดีในการที่ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ซึ่งได้รับหน้าที่ในตำแหน่งประธานสหพันธ์สมาคมสหประชาชาติในปีที่แล้ว และในขณะนี้ได้เดินทางไปทำหน้าที่ของท่าน ณ ที่ประชุมของสหพันธ์นี้ที่ประเทศสวิส เมื่อต้นเดือนนี้ ได้ทราบว่าได้กระทำหน้าที่ของท่านเป็นอย่างดียิ่ง ทั้งรับหน้าที่ในตำแหน่งประธานสหพันธ์สมาคมสหประชาชาตินี้ ต่อไปอีกวาระหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็นการเชิดชูเกียรติของหญิงไทยและเชิดชูเกียรติของชาติไทยเราเป็นอย่างมาก ข้าพเจ้าได้โทรเลขแสดงความยินดีไปยังท่านในนามของสภาผู้แทนราษฎร และก็ได้รับตอบขอบใจจากท่านแล้ว

ในการที่สภานี้ได้ดำเนินการประชุมมาด้วยความเรียบร้อยนั้นก็โดยได้รับความช่วยเหลือร่วมมือจากทางฝ่ายรัฐบาลอยู่ด้วยเป็นส่วนใหญ่ แม้ในบางครั้งจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันบ้าง ซึ่งก็เป็นสิ่งธรรมดาของที่ประชุมใหญ่ เช่นนี้ เพราะทุก ๆ ท่านซึ่งอยู่ในที่ประชุมต่างก็มีความมุ่งหวังในสิ่งที่จะนำมาซึ่งประโยชน์แก่ประเทศชาติ พร้อมทั้งความเป็นธรรมแก่สังคม และความสมบูรณ์พูลสุขของประชาชน แต่รัฐบาลก็ได้รับความเห็นนั้นด้วยดี ทั้งได้อภิปรายชี้แจงทำความกระจ่างแจ้งในปัญหานั้น ๆ ต่อที่ประชุมซึ่งเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้การประชุมของสภานี้ได้ดำเนินลุล่วงไปด้วยดี ฉะนั้น ในนามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงขอขอบพระคุณทางฝ่ายรัฐบาลไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

ในระหว่างสมัยประชุมสามัญของสภาผู้แทนราษฎรครั้งนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติลุล่วงไปหลายฉบับ ซึ่งเชื่ออย่างแน่ว่าพระราชบัญญัติเหล่านั้นจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านการปกครอง การเศรษฐกิจ การเป็นธรรมแก่สังคมและการสังเคราะห์แก่ประชาชน และอื่น ๆ และที่ใคร่ขอกล่าวเป็นพิเศษก็คือร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายอาญา ร่างพระราชบัญญัตินี้มีความจำเป็นและสำคัญเพียงไร ท่านนายกรัฐมนตรีได้ชี้แจงให้ที่ประชุมนี้ทราบแล้ว และที่ใคร่จะขอกล่าวเป็นพิเศษก็คือว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ผ่านเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมาแล้ว แต่ก็มีเหตุขัดข้องทำให้ต้องตั้งต้นพิจารณากันใหม่หลายครั้ง พึ่งมาสำเร็จและประกาศให้ใช้เป็นกฎหมายได้ในสมัยประชุมของสภาผู้แทนราษฎรครั้งนี้ จึงเป็นเรื่องที่นับว่าควรได้รับความยินดีเป็นพิเศษ นอกจากนี้สำหรับท่านบรรดาสมาชิกทั้งหลายในหน้าที่ ของประธานสภาผู้แทนราษฎรก็ใคร่ขอเรียนด้วยความรู้สึกอย่างจริงใจว่าทุก ๆ ท่านก็ได้พยายามกระทำหน้าที่ของท่านอย่างเต็มความสามารถ มิว่าเรื่องใดที่เข้าผ่านสู่การพิจารณาของที่ประชุมนี้แล้ว จะต้องได้รับความพิจารณาอย่างละเอียด ละออทุกเรื่องไป แม้ในร่างพระราชบัญญัติซึ่งเชื่ออย่างแน่ส่วนมากทุกท่านมีความต้องการ เช่นร่างพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติจะก่อให้เกิดประโยชน์ส่วนรวมนั้นทั้งฝ่ายผู้จ้างและผู้รับจ้าง และเพื่อความเป็นธรรมแก่สังคม แม้กระนั้นก็ดีเมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมนี้ก็ได้รับการทักท้วงจากที่ประชุมขอให้ตกเติมแก้ไขหลายประการเพื่อความสมบูรณ์ของพระราชบัญญัตินั้นทั้งเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติ และเป็นธรรมกับสังคมทุกด้านอย่างแท้จริงยิ่งกว่าสิ่งอื่น แม้ว่าบรรดาท่านสมาชิกทั้งหลายจะปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดีที่สุดเท่าที่ทำได้ดังกล่าวแล้วก็ดี กระนั้นก็ยังได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์จากบุคคลบางคนว่าเป็นที่ประชุมของฝักถั่วบ้าง ทำรูปเป็นมือบวมอะไรทำนองนี้บ้าง เป็นต้น แต่ข้าพเจ้าคิดว่าในการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบพรรคนั้น โดยปกติจำเป็นต้องฟังเสียงข้างมากเป็นธรรมดาจนบางแห่งถึงกับใช้คำว่า เมยอริตี้ อีส เดอะ คิง และรัฐบาลจำต้องมีเสียงข้างมากอยู่ในรัฐสภาจึงจะสามารถดำรงเป็นรัฐบาลอยู่ได้ ซึ่งหมายความว่าในพรรคซึ่งเป็นรัฐบาลนั้นได้รับคะแนน

จากประชาชนมากกว่าพรรคอื่น ๆ มิฉะนั้นรัฐบาลก็ไม่สามารถจะบริหารประเทศชาติให้ลุล่วงไปตามนโยบายที่ได้วางไว้นั้นได้ และก็ต้องเป็นเช่นนี้ตลอดไป จนกว่าจะได้รับคะแนนนิยมจากประชาชนน้อยลง และพรรคอื่นที่รับคะแนนจากประชาชนมากกว่าพรรคนั้นก็ได้รับแต่งตั้งรัฐบาล และรัฐบาลนั้น ๆ ก็คงเป็นฝ่ายเสียงข้างมากในรัฐสภา การก็คงจะดำเนินไปในรูปเช่นเดียวกันหมุนเวียนกันดังนี้เรื่อยไป ความจริงการยกมือเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ในที่ประชุมของเรานั้นก็ไม่ถืออย่างเคร่งครัดอย่างรัฐสภาบางประเทศ กล่าวคือแม้จะอยู่ในพรรคฝ่ายสนับสนุนหรือฝ่ายค้านหากยังมีข้อข้องใจในบางประการก็อาจไม่ยกมือหรือไม่ออกเสียงลงคะแนนในปัญหานั้น ๆ ก็ได้ ซึ่งผิดกว่าระบอบในพรรคของต่างประเทศ ซึ่งถือว่าการกระทำเช่นนี้เป็นการผิดมารยาทของพรรคอย่างร้ายแรง เว้นแต่ในพรรคนั้น ๆ จะได้มีมติให้สมาชิกของพรรคออกเสียงลงคะแนนได้ตามชอบใจ ซึ่งเรียกกันว่า ฟรีโหวต นั้น ที่ข้าพเจ้ากล่าวไม่นี้อาจจะเป็นเรื่องที่ประธานสภาจะกล่าวในโอกาสเช่นนี้ไปบ้าง แต่ก็เห็นว่าเกี่ยวกับเกียรติของสภานี้ จึงได้กล่าวไว้บ้าง เฉพาะในเรื่องการรักษาระเบียบของการประชุมนั้น ขอเรียนรู้สึกจริงใจอย่างแท้จริงว่า ทุก ๆ ท่านได้พยายามให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภาโดยเคร่งครัด รับฟังข้อตักเตือนทักท้วงของประธานสภา ฯ ด้วยดี จึงขอได้รับความขอบคุณอย่างสูงจากประธานสภา ฯ ไว้ในโอกาสนี้โดยทั่วกันด้วย

ส่วนในด้านการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา ฯ นั้น หากข้าพเจ้าหรือท่านรองประธานสภา ฯ ซึ่งทำหน้าที่ประธานสภา ฯ ในบางขณะ จะได้ปฏิบัติพลั้งพลาดไม่เรียบร้อยไปบ้าง เช่นไม่สามารถจะให้โอกาสแก่บางท่านได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นเต็มภาคภูมิสมความตั้งใจ เพราะในบางครั้งก็มีมากท่านด้วยกันต้องการอภิปรายแสดงความคิดความเห็นในปัญหาเดียวกันหรือเป็นเรื่องที่กำลังต่อเนื่องเกี่ยวพันกันอยู่ จำต้องให้บางท่านได้อภิปรายช้าเลยทำให้บางท่านต้องพลาดโอกาสที่จะควรจะได้อภิปรายไปอย่างน่าเสียดาย เพราะในความรู้สึกอย่างแท้จริงอันจริงใจของประธานสภา ฯ นั้น คำอภิปรายของท่านสมาชิกแต่ละท่านถือว่าล้วนแต่มีเหตุผลควรรับฟังทุกเรื่อง ทุกประโยคและทุกถ้อยกระทงความ ถ้าหากว่าข้าพเจ้าก็ดี ท่านรองประธาน ฯ ในขณะทำหน้าที่ประธานของสภา ฯ นี้ก็ดี ได้ปฏิบัติการพลั้งพลาดไปเช่นนั้นก็ขอได้โปรดประทานอภัยจากท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายนี้ด้วย

ในที่สุดนี้ข้าพเจ้าในนามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขออัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัยและบรรดาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายจงได้โปรดดลบรรดาลให้ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี และท่านรัฐมนตรีทุกท่านจงได้ประสบแต่ความสุขศิริสวัสดิพิพัฒน์มงคล ของจงสมบูรณ์ด้วยพลานามัย สติปัญญา เพื่อบริหารกิจการของประเทศชาติให้ลุล่วงไปสู่ความเจริญและความมั่นคง สมกับที่ท่านได้ตั้งความปรารถนาไว้นั้นจงทุกประการ.

ที่ประชุมปรบมือ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไปนี้ข้าพเจ้าจะได้อ่านพระราชกฤษฎีกาปิดสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :

พระราชกฤษฎีกา
ปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ๒๔๙๙

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๙
เป็นปีที่ ๑๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริว่า ตามที่ได้ตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎรสมัยประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๙ นั้น บัดนี้ จะสิ้นกำหนดสมัยประชุมสามัญ ในวันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๙ สมควรปิดประชุมได้แล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร สมัยประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ในวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๙

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงนาม) จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี.

ที่ประชุมรับทราบ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเลิกประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๔.๔๐ นาฬิกา.

สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๖/๒๕๔๔ (สามัญ) ชุดที่ ๑

คณะกรรมาธิการตรวจรายงานการประชุม

....

....ผู้จดรายงาน

.... "

.... "

.... "

.... "

.... "

.... "

.... "

.... "

.... "

.... "

.... "

.... "

ตรวจแล้ว วันที่ ๒๙ / ๑๐ / ๔๔

....

หัวการแทนหัวหน้าแผนกรายงานการประชุม

....

รักษาการแทน

หัวหน้ากองการประชุม

....

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

....

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร